

Notes du mont Royal

WWW.NOTESDUMONTROYAL.COM

Cette œuvre est hébergée sur «*Notes du mont Royal*» dans le cadre d'un exposé gratuit sur la littérature.

SOURCE DES IMAGES
Google Livres

Η Σ Ι Ο Δ Ο Υ
Α Σ Κ Ρ Α Ι Ο Υ
ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ.

Η Ε Σ Ι Ο Δ Ι
Α Σ Κ Ρ Α Ι
QUÆ EXTANT.

Ex recensione

JOHANNIS GEORGII GRÆVII,

Cum ejusdem animadversionibus & notis.

Accedunt notæ ineditæ

JOSEPHI SCALIGERI,

ET

FRANCISCI GUIETI.

AMSTELODAMI,

Apud DANIELEM ELZEVIRIUM.

MDCCLXVII.

Sumptibus Societatis.

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND
VOLUME 11
PART 1
1881

CONTENTS

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

VOLUME 11
PART 1
1881

THE
JOURNAL
OF
THE
ROYAL ANTHROPOLOGICAL INSTITUTE
OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

VOLUME 11
PART 1
1881

CONTENTS

ILLUSTRISSIMO ET EXCELLENTISSIMO
VIRO

CAROLO SANCTA-MAURÆO
DUCI MONTOSERIO,
REGI CHRISTIANISSIMO A CONSILIIS,
UTRIUSQUE ORDINIS REGII
TORQUATO EQUITI,
NORMANIÆ, ENGOLISMÆ, SANTONIÆ
PROVINCIIIS PRÆFECTO,
JOHANNES GEORGIUS GRÆVIUS
D. D.

Magna & infinita quædam, Illustrissime Montoseri, studiorum, quibus varie ducuntur homines, est discrepantia: nec quicquam facile reperias, quod alii non mirerentur, alii contemnant. Si quid tamen est, quod sine exceptione mortalium omne genus expetit, id est amari. Nemo sibi unquam tam iratus fuit, ut si alterutrius optionem haberet, maluerit odio esse quam amor. In ipsi, quos intemperantia libidinum, aut im-

* 2

poten-

potentia dominationis humanitate quasi
 exuit, ut, si suis modo possint obsequi cupidi-
 tatibus & animo, nihili videantur æstimare
 graves ne & invisi, an cari sint & diligantur:
 quin ii ipsi, quibus dirus ille & execrabilis
 versus semper in ore est, oderint dum me-
 tuant, habent tamen a quibus amari volunt
 & quorum consuetudine delectantur & stu-
 diis. Si enim notis æque ignotisque essent
 exosi, ac eorum colloctiones & congressio-
 nem fugerent & averfarentur omnes, qui vi-
 vere possent, aut quem vitæ suæ caperent
 fructum? Atheniensis ille Timon, qui tam
 vasto & immani erat ingenio, ut nec se nec
 alios pati posset, & omnibus hominibus ami-
 citiam & cunctarum rerum commercium
 renuntiaret, non vixisse existimandus est, sed
 se ipse vivum videntemque extulisse. Nam
 ejurare patriam, parentes, necessitudines;
 consensescere in æternis tenebris & solitudi-
 nibus, ad conspectum hominis fugere, non
 secus ac ad noxii animalis occursum, quid est
 nisi viva sepultura? Nati sumus homines ad
 societatem colendam, non ad silentium &
 latebras pecudum. Quo quis vero altiore
 animo est, & præstantiore indole, hoc pluri-
 bus abundat copiis & ornamentis ad socie-
 tatem

D E D I C A T O R I A.

tatem hanc juvandam, plurimumque voluntates alliciendas, ut natura consequatur, eum, qui maxime sit amabilis & carus plurimis, necessario multis magnisque ingenii & animi opibus excellere. Fons enim omnis amoris est decus & pulchritudo. Multorum sane conspiratio & consensus in ardentem amandam eadem re nullus esse potest, nisi ea pulchritudine & dignitate præstet. Nam sic comparatum est ut venustatis species muta quasi sui commendatione omnium animis insinuet, sui que eos amore inflammet, ut verissime censuerit ingeniorum Princeps, ei, qui tanta esset oris dignitate & præstantia, qualis tribuitur Deorum signis, omnes cives excellenti illa forma perculosos summam imperii decreturos esse. Et sicut pulchritudo in se rapit animos; sic turpitudine & deformitas avertit & a se alienat. Quis est, etsi ab omni foeda cupiditate sit remotissimus, quem non elegans forma capiat? Insignes autem ad deformitatem homines & ad spectu tetros, quis non tanquam obscænum ostentum abominatur? Hinc olim sapientissimorum hominum legibus cautum fuit, ut tales simul ac nati essent necarentur, aut in ultimas terras ac solas insulas deportarentur. Si vero facies

E P I S T O L A

honestā, quæ deflorescit ætate, & febricula
levique alia causā sæpe conficitur, tantum
potest excitare amorem, quid existimandum
est de pulchritudine animi divinis virtutum
ornamentis collucente, quam nec ætas, nec
morbus, nec ipsa Fortuna potest corrumpere? Hujus demum incredibilis & mirifica
quædam vis est, quæ omnium mentes in se
convertit & quasi defigit, nec splendore suo
illorum tantum, qui prope sunt, coramque
fruuntur, ut eorum qui liberalis formæ ve-
nustate pascunt oculos, sed & eorum qui in
longinquis & disjunctissimis regionibus a-
gunt aciem præstringit. Virtus enim excel-
lens in tenebris & angustiis latere non po-
test: sed lucem suam longe lateque diffundit,
cujus claritas & elegantia cunctos ad sui a-
morem invitat, non hostes solum, sed illos
ipso qui omnibus sceleribus & flagitiis co-
operti bellum ipsi virtuti videntur indixisse.
Quid enim fuit quod compulit legatos Ma-
cedonum, ut Pauli Æmilii, qui orbis eos im-
perio, omnique pristina dignitate & ampli-
tudine nudaverat, ut, qui antea fuerant o-
mnium gentium decus & terror, tum ludus
essent & fabula*, lectum feralem manubiis
Macedonicis ornatum sponte sua, cum tum
forte

D E D I C A T O R I A.

forte essent Romæ, subirent, ac fercula suarum cladum, titulumque suæ servitutis ipsi circumferrent, mœstioresque funebrem pompam ducerent, quam ante triumphalem secuti erant? Quid fuit quod incitavit prædones, diis hominibusque infestum genus, ut a se ipsi degenerarent, depositaque immani illa rabie, qua efferati fortunis & capitibus omnium insidiantur, omnique scelere & parricidio se adstringunt, ut P. Scipionem in Linternensi exilio sibi suæque dignitati, quæ senio ac invidia civium ingratorum obsoleverat, superstitem adoratum venirent, & tanquam cœleste munus ejus expeterent conspectum, admissique reverentius ejus villam quam Deorum immortalium templum adirent? Quid fuit nisi virtutum excellentia, quam, etsi cupiditatibus eorum adversaretur, suspicere cogebantur & venerari? Sed pecco qui obsoletis antiquitate temporum exemplis utar, cum tu unus, Vir Illustrissime, sis instar omnium, istudque honoris & existimationis fastigium, in quod es erectus, abunde testetur, quantum virtus valeat ad commovendam admirationem, ingentemque omnium amorem colligendum. Nam apud Regem unum omnium

E P I S T O L A

maximum & sapientissimum in tanta es gratia, tantaque dignatione, ut nemo sit cui invidere possis. Magni exercitus, ac florentissimæ provinciæ tuæ curæ ac potestati sunt creditæ, illique adscriptus es consilio, quod de summa republica cum Augusto Principe deliberat. Civibus vero tuis omnium ordinum nemo gratior existit, nemo carior. Exteri nullum magis admirantur, nullius laudes libentius audiunt, & effusius prædicant, quamvis nullam earum partem prædicando possint assequi. Hoc tantum decus, quod omnium animos in se convertit, incredibilique tui amore accendit, non tibi pepererunt tui natales, licet illi sint illustrissimi, sed in remilitari summa virtus, summumque consilium, in administranda provincia justitia continentiaque, in omni genere prudentia singularis, divinæque aliæ animi ingenique dotes, quæ in te effulgent innumeræ. Imperatorias artes tuas, a quibus nemo est paratior, commemorabunt annales vestri: in quibus posterum mirabuntur tantum in te fuisse consilii & rationis, ut fortunam in illo suo regno in tua manu & potestate videaris habuisse: tantam vero magnitudinem animi, ut nec ejus minis, nec injuria, cum aliena culpa non-

DEDICATORIA.

non nihil offensum esset aliquando, potuerit inflecti. Sed ut in hoc laudum militarium spatio qui tecum decurrant socios forsan habes : virorum enim fortium uberiore proventu vix unquam floruit tua patria, quam hoc tempore, quo tot imperatores egregios apud vos esse, quot ordinum fere sunt ductores, constante fama & omnium sermonibus celebratur : ita qui bellicam gloriam illustraverit tanta pacis artium accessione, & qui inter assiduum armorum strepitum largius te sapientiæ & omnium præclararum disciplinarum studiis impleverit pectus, frustra quæras. Fuerunt enim pauci ab omni memoria tam felices nati, quos togæ juxta & sagi decus posteris commendarit. Ad utriusque cupiditatem cum te divinum incitasset ingenium, non modo spem, quam de te conceperant omnes, qui te norant, ingentem, superasti ; sed tuis etiam ipsius votis majora consecutus es, & ambiguum reddidisti, præclarius ne partes geras imperatorias, an majoribus sapientiæ & eruditionis opibus affluas, eximio documento literas quoque telum esse acerrimum ad rem militarem, nec temere olim Minervæ clypeum & hastam assignatam, Herculi quæ & Musis

eandem ædem fuisse dedicatam. Alii, quos in tantam dignitatem, qua tu es, fortuna collocavit, omnes laudis & officii in hoc genere numeros impleſſe ſibi videntur, ſi literas, quas olim in pueritia delibarunt, ubi exceſſerunt ex magiſterio, non contemnant, illarumque ſtudioſos non negligent plane, quæ ſane, ut nunc eſt, in tanto artium optimarum faſtidio, non exigua laus eſt ducenda: Tu vero, Illuſtriſſime Montoſeri, quàm longe ſupra illam es evectus! Tu non modo mirifica beneficentia & liberalitate, quam excelſior indoles tibi inferit, & uſus ac doctrina confirmavit, omnes, qui virtutis & eruditionis aliquam habent opinionem, complecteris & ornas: ſed & ipſe, non contentus miſcuſculis illis, ut ita dicam, Muſarum ſacris, in earum ἐπιτομήων quaſi penetraſti, omneſque literarum interiorum abſtruſos ſinus & recessus exploratos habes. Magnum hercle hoc eſt, & admirandum, in tanta fortunæ amplitudine tantos eruditionis reconditæ collegiſſe theſauros: ſed majus eſt, & ſupra ſæculi hujus captum, Virum Illuſtrem, qui in caſtris adolevit, omnes exquiſitæ doctrinæ delicias ſic imbibiſſe ut in ſuccum & ſanguinem verterit, & ipſe ſcribat tam eleganter &

tam

D E D I C A T O R I A.

tam polite, versusque pangat cum Latinos
 tum in vernacula lingua, tam terfos & lima-
 tos, ut cum antiquiorum felicitis ætatis scri-
 ptorum carminibus possint contendere, ru-
 boremque incutiant iis, qui huic uni stu-
 dio in omni vita incubuerunt, cum tam
 longe se ab hac emendatæ scriptionis laude
 abesse intelligant. Si quam tamen alii non
 inconcinne scribendi facultatem sibi com-
 pararunt, eam longo & assiduo usu, multif-
 que laboribus & vigiliis ægre sunt adepti: tu
 vero eam beata ingenii ubertate ludens qua-
 si jocansque inter perpetuam armorum tra-
 ctationem es consecutus. Hoc enim tuum
 a publicis curis diverticulum; hoc illius
 temporis, quo sub pellibus, & deinde in præ-
 torio remisisti animum, liberalis fuit oble-
 ctatio. Nullas Musis alias impendisti horas,
 nisi quas reipublicæ administratio tibi reli-
 querat vacuas. Hujus pulcherrimæ laudis
 tibi propria esset possessio, nisi in ejus socie-
 tatem & consortium venisset Heroïna sine
 exemplo, uxor tua, non solum sanctitate
 morum & aliis matronalibus virtutibus ad
 invidiam instructa; sed & præceptis sapien-
 tiæ ac egregiis istis artibus tam insigniter
 exculta, ut sexus sui ornamenta longe post
 se

se reliquerit, unaque inter tot Illustrissimas matronas sit merita, cui ex sequiore hoc sexu spes illa non tam Galliæ, quam Europæ, Magni Regis filius natus maximus committeretur. Hos omnes fructus tibi tulit sapientia tam religiose a te culta, quæ nunquam amatores sui destituit; sed omnibus & suis & fortunæ bonis, illa vel maxime refragante, cumulat. Hinc vetus iste sapientiæ antistes Hesiodus, cum propter antiquum usum & consuetudinem, qua ut cæteri omnes sapientiæ magistri tibi jam olim fuit devinctus, tum quod dulcedine & suavitate versuum, quos scribis, ei non concedas, maxime sub Illustris tui nominis patrocinio in publicum gestiit prodire: & ego qui id operam dedi, ut cultior paulo, deterfis non paucis maculis, quæ ei barbaries superiorum temporum inusserat, prodiret; commotus fama præstantis tuæ virtutis, doctrinæ & bonitatis, sub illius umbra ausus sum ad illustrem tuam gratiam adspirare, & hoc meæ in te observantiæ monumentum publicare. Quod studium meum si tibi probabitur, invidiosi voti me compotem esse factum existimabo. Vale, Dux Illustrissime. Trajecti ad Rhenum Eid. Januar. cIo Io c LXVII.

CANDIDO LECTORI.

IN Hesiodi hac nova editione quid præstitum sit, & quibus subsidiis instructus ei adornanda me accinxerim, paucis accipe. Græca verba non nisi ex antiquis codicibus & interpretibus, iisque scriptoribus, qui hujus poëta sententias olim laudarunt, emendavi locis non paucis, quorum rationem in lectionibus meis reddidi. Ex Latina quoque versione magnam vim errorum sustuli. De multis in iisdem egi notis, de æque multis non putavi verba esse perdenda, cum essent tam manifesti, ut in iis notandis paulo humaniores operam me luisse judicaturi fuissent. Et vereor jam ne fastidiosis & delicatis lectoribus nimius hic fuisse videar. Vsum duorum manuscriptorum librorum mihi præstitit Vir summi ingenii, plurimæque & multifariæ eruditionis, Isaacus Vossius, recentium eorum quidem & chartaceorum, sed qui tamen summopere mihi profuerunt. Ex bonis enim & antiquis libris eos fuisse descriptos apparet. In utroque vero solum illud carmen reperiebatur quod rei rusticæ & familiaris præcepta complectitur. Theogonia & *Ætæis* desiderabatur. Alteri subjectus erat Tzeza commentarius & intersita fere versibus singulis explicatio verborum singulorum, tanquam quadam metaphrasis, quam sub glossarum veterum Vossiani codicis nomine nonnunquam laudo. Librum vero hunc primum appello. Alter qui secundus est, subnectitur aliquot Euripidis Tragædiis. Expositionem Procli, insignis illius Philosophi Platonici manu exaratam mecum communicavit Clarissimus & elegantissimus Vir, Marquardus Gudius, cui & hoc plurimisque nominibus aliis sum devinctus. Ineditas quasdam annotationes Illustris Scaligeri, & perpetuas fere notas eruditissimi Francisci Guieri, ex duobus exemplaribus, quorum marginibus eas adscripserat, excerptas ad me cura-

L E C T O R I.

vit Emericus Bigotius, decus illud suæ Gallie, qui natus est ornandis literis, illorumque conatibus, qui in arte aliqua egregia illustranda elaborant, promovendis. Has Guieti curas (quas novissimas ei fuisse, & postremum librorum, quem evolvit, antequam in fatalem morbum incideret, is, cui eas debemus, nobis confirmavit Bigotius) si maturius vidissem, correctior hac editio non uno in loco prodisset. Sed cum mihi traderentur jam maxima pars Hesiodæi operis, mearumque in id lucubrationum erat profligata, & descripta typis: certe qua in E^gæa scripseram & in Aspidem omnia. Hinc non licuit annotare in quibus postea virum illum egregium mecum in easdem cogitationes & emendationes incidisse deprehendi, ne quis suspicetur ejus me compilasse scrinia. Norunt multi apud nos viri docti, dudum meis observationibus ultimam fuisse impositam manum, ut nihil post hac iis accesserit, cum Guieti liber ad me perferretur, quamvis postea per horum temporum, quibus vexamur, diritatem intervernerint, quæ pæne confectam editionem diu retardarint. sed in secunda editione, quam cum Græcis interpretibus, & omnium qui huic præstantissimo poëta lucis aliquid attulerunt sua cura & industria, notis, publicare, si vivo, constitui, nihil eorum desiderabis. Interea his frui, & si quos codices antiquos, aut observationes ad secundam illam, quam sperare te jubemus, editionem ornandam conferre potes, noli quæso ea bono publico invidere. Faxo tibi constet officii ratio. Vale.

HESIODI VITA.

*Ex Lili Gyraldi, de Poëtarum
Historia, Dialogo II.*

DE Homero jam satis. A quo non longe
abfuit senex, rusticana agrestique facie.
Jamdudum, inquit Piso, Hesiodum no-
bis affers. Ipsum, inquam, profecto He-
siodum, quem & aliquo tempore cum Homero
floruisse accurati quidam prodidere scriptores, ali-
cubi licet Cicero noster Homerum longe faciat an-
tiquiorem. Vetus certe disceptatio inter Gramma-
ticos, Gellio & Seneca & Pausania testibus, uter æ-
tate præcesserit: qua de re & dialogos duos Ponti-
cus Heraclides scripsit, & Cyrillus libro primo
contra Julianum Cæsarem, centesimo, inquit, L X
& quinto anno post captam Troiam, Homerum &
Hesiodum fuisse dicunt. & reliqua. Tum paulo
post subdit idem Cyrillus: Tradunt autem qui-
dam, quod Homerus non fuit coætaneus Hesiodi,
sed in illis fuerit temporibus, regnantibus apud He-
bræos Azaria & Ozia, apud Medos Arbace, apud
Latinos autem Proca Sylvio, ante scilicet consti-
tutionem Olympiadum. Quæ cum dixissem, Nos,
inquit Piso, summopere avemus de te audire, quæ
tu assidua lectione super hac re annotaveris. Qui-
bus ego, Libenter sic agam, inquam, remque ideo
altius aliquanto repetam. Porphyrius enim & ple-
rique alii, Hesiodum Homero juniorem annis cen-
tum

H E S I O D I

tum faciunt, atque ante primam Olympiadem. Quam opinionem sequi videtur Solinus, qui ita scribit: Inter Homerum & Hesiodum Poëtam, qui in auspiciis Olympiadis primæ obiit, centum x x x anni interfuerunt. Alii eadem Homeri ætate floruisse scriptum reliquere. quam opinionem & Philostratus habuisse videtur. Et Velleius non damnandus historicus, (tametsi quidam insulse nullum fuisse Velleium suspicantur) & M. Varro in primo de imaginibus, ut est apud Gellium, Non est, inquit, dubium, quin aliquo tempore eodem vixerint Homerus & Hesiodus: idque ex epigrammate comprobatur, quod in tripode inscriptum fuerat, qui in Helicone Musis positus erat. Epigramma quod apud Dionem legi, & inter Græca epigrammata, tale est:

Hesiodus posuit Musis Heliconibus istum,

Cum cantu vicit divinum in Chalcide Homerum.

Græcum vero si mavultis, hoc est:

Ἡσίόδῳ & Μῆσαις Ἑλικωνίσι τὸνδ' ἀνέθηκε,

Ἵμνῳ νικήσας ἐν Χαλκίδι θεῖον Ὀμηρον.

Verum ubi in hunc sermonem incidimus, hanc vobis, utcunque meis verbis potero, historiam ex Plutarcho recitabo, qui eam tum in quinto Symposiacōn attigit, tum in eo, quod Septem Sapientum convivium inscribitur, copiose explicavit. Homerus, inquit, & Hesiodus in Oelyci Thessali exequiis & Amphidamantis Chalcidensis, carminibus certarunt, qua in re dubia atque anceps judicium fuit sententia. Conversi, inquit, sunt ad hujusmodi inter-

terro-

terrogationes, & proposuerunt inanes, ut aiunt, quasdam nugas. (si modo recte interpretamur, ὡς Φασὶ λέγας, non ὡς Φησὶ Λέγης, ut passim legitur: non tamen decerno, conscius & Lesches nomen esse proprium Poëtæ Lesbii) Homerus quidem sic:

*Musa mihi referas, qua non unquam ante fuere,
Neve futura retro.*

Tum vero ex tempore respondit Hesiodus:

*Verum cornipedes quando Iovis ante sepulcrum
Festinantes propter palmam plaustra terebant?*

Ob hoc ferunt Hesiodum maximæ omnibus fuisse admirationi, atque tripodis præmium assecutum. Sed Græca, inquit Piso, ipsa carmina audire cupio: dure enim admodum & incondite ea vertisse videris. Audite ergo ea Græce, inquam. non enim eo inficias quod ais. Homerus quidem ita:

*Μῦθ' αἰ μὲν ἐννεπ' ἑκείνα τὰ μήτ' ἐχέοντο πάροιθεν,
Μήτ' ἔσται μετόπισθεν.*

Sic vero Hesiodus:

*Ἀλλ' ὅταν ἀμφὶ Διὸς τύμβῳ καναχήποδες ἵπποι
Ἄρματα σωλὲίψωσιν ἐπειγόμενοι πρὸς νίκης.*

Porro ne & hoc vos lateat, iudicem inter Homerum & Hesiodum Panidem Chalcidis regem fuisse, res usque in proverbium deducta ostendit, Πανίδας ψήφου, Panidæ suffragium: quod in eos ferri solet, qui inerudite minusque sapienter judicant. Pulchre, inquit Piso, & sane simul monstrasti, eadem Homerum & Hesiodum ætate fuisse: sed nihil vetat quo minus eadem diligentia reliquam ejus Poëtæ vitam, ab Atticis usque literis (quod aiunt) nobis

H E S I O D I

repetas. Faciam id libenter, inquam, quando parum hoc à nostris hætenus hominibus est, quod sciam, factum. Hesiodi igitur nomen, ut ab hoc incipiam, a caste & pudice loquendo deductum videtur, *ἠσίοδος τὸ ἡσιν ἄδω*. Patria vero illi Cuma: quæ urbs inter Æolicas numeratur, ante Lesbum sita. Num tu, inquit Piso, Hesiodum Ascræum fuisse negas? eo enim nomine a Græcis & Latinis vocatur. Recte tu quidem, inquam; sed si me vos audire volueritis, qua id ratione factum intelligetis. Hesiodi quidem patria Cuma fuit Æolica, ut ab Herodoto, Strabone & Stephano traditum est. Valerius quoque Probus, non alium, quam Hesiodum, intelligere Virgilium autumat, illo carmine:

Ultima Cumæi venit jam carminis ætas.

Quod scilicet Hesiodus Cumæus primus ætates ex metallis commentus est; ut liquido videtur in eo, quod *Ἔργα* inscribitur, poëmate. Natus ergo Hesiodus Cumæ, patre Dio Ampelidis filio, qui ex Menalopo Ithagenæo Critonis filio natus erat, matre vero Pycimede: qui utique parentes ære alieno oppressi, cum unde dissolverent nomina, non haberent, in Ascræ Bœotiæ vicum demigrarunt, ubi est puer Hesiodus educatus, atque inde Ascræus cognominatus. Plutarchus ex Ephori Cumæi sententia refert, Attelen, Mæona, & Dion, Cumæos, fratres fuisse, quorum Dius, quem nauticam exercuisse comperi, ob eam quam attulimus causam, in Ascræ migravit, ubi (ait) Pycimeden uxorem duxit, ex qua natum ferunt Hesiodum: qui dum pa-

terna

terna armenta puer custodiret, à Musis amatus fuisset perhibetur: quæ illi gustandam laurum dedere: eam enim lauri naturam esse scribit ipsius Poëtæ interpretes Proclus, & Isaacius Zezes, ut qui eam mandunt, vates fiant: unde & Lycophron Poëta ea causa δαφνηφάρον vatem nominat. Idem & in Cassandra Sophocles. Et noster Tibullus agens de Sibylla:

Vera cano, sic usque sacras innoxia laurus

Vesca, & æternum sit mihi virginitas.

Aphthonius quoque rhetor, laurum vaticinii symbolum esse prodidit: quare & laurum ipsam veteres μαντινὴν φυτόν appellavere, hoc est, Vaticinam plantam. Et Claudianus ait:

— *Venturi præscia laurus.*

Eadem ratione Apollini sacra dicitur, qui vaticinii Deus a gentibus est creditus. Quin & hujus arboris foliorum crepitu, dum cremantur, antiqui futura (utinam non & hoc nostro tempore!) prædicebant: quod & Philosophus Porphyrius credidit. Si enim magno strepitu in igne crepuissent, felicitatem significabant: si siluissent, unde & Tacita laurus est dicta, infelicitatem. Et perinde de illa idem Tibullus:

Laurus ubi bona signa dedit, gaudete coloni.

Et Propertius:

Et tacet extincto laurus adusta foco.

Lauri insuper folia si noctu pulvino subjecta fuerint somniorum veritatem conciliare produntur. Dictam autem Daphnen, prodit Eustathius, a δα particula intensiva, & φωνέω verbo: quod voco &

H E S I O D I

cano significat, quod laurus in igne posita crepet & sonet: unde fortasse & ipsi nos Latini laurum deduximus, à λα, ut δα, particula intensiva, & *uro*, ut si non voce, at significatu conveniat. Si plura vero de lauro discere cupitis, præter ea quæ à nostris traduntur, legite Parthenii librum *Ἐρωτικῶν*, & Constantini librum xi de re rustica, quo loco plura leguntur parum Latinis nota. Sed jam a lauro ad Hesiodum revertar, qui lauro gustata, hausta-que Hippocrenes unda, repente Poëta prodiit. Id cum alii, tum ipse de se in Theogonia cecinit. Quam rem ita Maximus Tyrius interpretatur, ut Hesiodum putet voluisse, quæ sui ingenii & artis esset foetura, in Deas referre, ut se Musis gratum testaretur: ut si quis æra jam calleat, Vulcano tamen sua assignet opera. Sed hac de re plura apud ipsum Maximum legetis. Delectatum quidem peregrinationibus Hesiodum legimus, sicuti & Homerum: quam rem tamen in somnium quidam retulere. Alii, quod qui peregre proficiscuntur, facilius prudentiam cæterasque virtutes comparare existimantur; quod mores scilicet hominum multorum videant. Uxorem quoque duxisse proditum est Ctemenen Phrygiæ filiam, & ex ea Stesichorum Poëtam natum. Alii non uxorem fuisse, & ob hanc ipsum Hesiodum occisum. Nam cum de se scitatum oraculum Delphos ivisset, eique responsum foret, ut Nemeæ Jovis templum vitaret, quod ibi esset vitæ finem habiturus, cumque ea causa Nemeam Peloponnesi fugeret, forte in Oe-
neonem

neonem Locridis pervenit, ubi Nemæi Jovis templum fuerat, ut scribit Thucydides, quo in loco incautus ab Amphiphane, & Ganetore Phylgei liberis interemptus est, quod ab eo vitiatam sororem Ctemenen crederent. Cadaver ab iis in pelagum projectum est: id quod cum occulte fecissent, ab Hesiodi cane facinus est proditum, ut scribit Plutarchus. Alicubi tamen non Phylgei filii, sed Ganyctoris Naucletii dicti sunt, ut in illo est, cui titulus, Quænam animalia prudentiora, terrestriane, an aquatilia. Pausanias quoque in Bœoticis, Hesiodi interitum ita recitat: Filii, inquit, Ganyctoris, Ctimenus & Antiphus, in Molycrion ex Naupacto fugerunt ob Hesiodi necem, ubi in Neptunum impii existimati sunt, de illisque est facta quæstio. & cætera quæ ille persequitur. Mortis Hesiodi causam Plutarchus sic in Dioclis convivio explicat. Cum Milesio, inquit, comite & Troilo puero Hesiodus apud quendam hospitatus est: noctu Milesius hospitis filiam vitiauit: rei conscium Hesiodum rati puellæ fratres, illum inter pascua cum puero occiderunt, & cadaver in mare projecerunt: pueri vero corpus in littore reliquerunt, a quo & loco nomen inditum. Ferunt, inquit, Deorum voluntate a delphinis cadaver ad littus delatum, ubi tum forte Neptunalia celebrabantur. Id scelus ubi incolæ intellexerunt, interfectorum domos diruerunt; vivos ipsos, qui facinus admiserant, aquis suffocarunt. Alii post diem tertium a delphine in littus cadaver devectum tradunt.

H E S I O D I

dunt. Re cognita, occisores navigatione sibi consulere volentes, vi coortæ tempestatis ad unum omnes deprehensi, naufragio periisse dicuntur. Post hæc Hesiodi corpus in Nemea Locridis sepultum perhibetur, qua de re extat Alcæi Poëtæ carmen. Dein vero oraculo monente, ejus ossa exportata ab Orchomeniis, & in medio foro, hoc addito elogio, tumulata:

Ἀσκη μὲν πατὴρ ἐς πολυλήϊον, ἀλλὰ θανόντι

Ὅσ' αὖ πλεῖστον γῆ Μινυῶν κατέχῃ

Ἡσιόδῳ, ὃ πλεῖστον ἐν ἀνθρώποις κλέει ἐστίν

Ἀνδρῶν κρονομήων ἐν βασιλῆϊ σοφίης.

Tum Picus puer: Cur non & hos Latine, ut alios versus nobis exprimis? Ut, inquam, noster Piso hos ipse convertat; & ego interea ad memoriam cætera revocem. Et Piso: Faciam equidem, inquit, utcunque potero: & non diu cunctatus, sic cœpit:

Fertilis Ascra quidem patria est: verum morientis

Pugnaces Minya condita membra tenent

Hesiodi, cujus supra omnes plurima laus est,

Spectatosque viros iudicio sophia.

Quos cum Piso recitasset, mirum est quanto sit rubore suffusus. quod animadvertens ego, causamque intelligens, statim subdidi. Legimus & Græcum alterum Pindari, quod ita noster Cælius Latine vertit:

Salve cui pubes, tumulusque bis obtigit unus,

Tu sapis Hesiode, quantum homini sapere est.

Sed & Aldus ita prius:

Hesiode

*Hesiodē ante alios sophia præstantior omnes,
Salve, bis quondam qui puer atque senex.*

Græcum Pindari, si vultis, sic habet :

Χαῖρε δὲς ἡγήσας, καὶ δὲς τάφῳ ἀντιβολήσας

Ἡσίοδ', ἀνθρώποις μέτρον ἔχων σοφίης.

Verum jam tempus est, inquam, ut quæ ab Hesiodo scripta sint, commemoremus, si tamen prius illud unum, quod in Græcis commentariis reperi, attulero, super ea in Ἔργοις verba, μήτ' ἐμὸς υἱός. Filius, aiunt, Hesiodi Mnaseas est. Philochorus vero Stesichorum dixit ex Climene : ego tamen legendum puto, Ctemene, ut jam ostendi. Alii tamen ex Archiepe : quo fit ut eos mirer, qui scribunt, Hesiodum præter Stesichorum & filiam habuisse Mnaseam nomine, quam Archiepen vocant alii. Porro sexdecim Hesiodi legitima feruntur volumina : in primisque Theogonia, a Philosopho Zenone inter alios interpretata. Deinde Ἔργα καὶ ἡμέραι, id est, Opera & Dies. In quo opere de re rustica præcepta tradit ad Persen fratrem, quem & ipsum Poëtam aliqui scribunt. Sunt & qui putent, Ἡοίαις μεγάλας, sic vocata carmina, Hesiodi esse, ut Eunapius Græcus historicus, & in Bœoticis Pausanias. quo loco & alia Hesiodi opera commemorat, de quibus jam ante plane meminimus. Posthæc Astronomica scripsit, tum Hypotheas, quas tamen Fabius Quintilianus, ex Aristophanis Grammatici sententia, Hesiodi esse negavit. At vero Aristoteles & Grammatici nonnulli, ut Hesiodi legitimum opus in medium afferunt. Scripsit

H E S I O D I

item Heroüm & Heroïdum Genealogias : ad hæc & de mulieribus : quo in opere Heroïdas multas induxit virorum fortium nuptias , ut ait Servius , optasse. Dion vero Chrysostomus ex Alexandri Macedonis sententia , Hesiodum ea causa de mulieribus scripsisse dixit , quod Homero concederet , qui de heroïbus ante scripsisset. Et quidem Lucianus ait , Hesiodum mulierum virtutes concinuisse. Tradit Pausanias , Hesiodum vaticinandi artem ab Acarnanibus edoctum , de ea carmina scripsisse. Scribit Nicocles , quod & in Pindarum Grammatici notant , Hesiodum primum ῥαψωδῆσαι , hoc est , per rhapsodias carmina cecinisse. At vero Hesiodus ipse , se cum Homero in Delo in Apollinem hujusmodi versus primum concinuisse prodidit , dum sic cecinit , ut pridie diximus :

In Delo tum primum ego Maonidesque Poëta

Lusimus, inque novis carmen cantavimus hymnis

Auricomum Phæbum , quem Latona edidit alma.

Sed videte, rogo , quam ille dulcius suaviusque sua lingua :

Ἐν Δήλῳ τότε πρῶτον, ἐγὼ καὶ Ὅμηρος, αἰοῖδοι

Μέλπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες αἰοῖδ' ὦν,

Φοῖβον Ἀπόλλωνα χρυσάορον, ὃν τέκε Δητώ.

Scripsit item Hesiodus Pelei & Thetidis Epithalamium , sicuti priore sermone retulimus. Scripsit & de Dactylis Idæis. Item Epicedium in Batrachum amicum , & quod adhuc legitur poëma inscriptum Herculis Scutum : quod tamen Aristophanes Grammaticus non Hesiodi esse suspicatus est , sed cujus-

piam

piam alterius, qui Homericum sit imitatus. Megacles autem Atheniensis, & Apollonius Rhodius, Stefichorusque, ipsius Hesiodi legitimum carmen esse censuere. Scripsit idem de Medicina. qua de re Plutarchus in Symposio Dioclis. Hesiodus, inquit, in Medicina plurimum valuit. quod manifeste apparet, cum de victus ratione, de vini temperamento, de aquarum vi, de balneis, de foeminis, de temporum connexionione, deque infantium statu differit. Et hæc quidem Cleodemus medicus apud Plutarchum. Sunt & qui Hesiodum de herbis scripsisse tradant. quod ex Plinio colligitur. Nec desunt qui Hesiodum scribant autorem eorum apologorum qui Æsopi dicuntur. Quæ ego cum dixissem, Vide, inquit Piso, quam paucis carminibus M. Manilius in secundo Astronomicōn ista fere omnia Hesiodi opera complectatur. Nam cum Homerum laudasset, mox ita de Hesiodo subjunxit:

— Sed proximus illi

*Hesiodus memorat divos, divumque parentes,
Et chaos enixum terras, orbemque sub illo
Infantem, & primum titubantia sidera corpus,
Titanas juvisse senis cunabula magni,
Et sub fratre viri nomen sine fratre parentis,
Atque iterum patris nascentem corpora Bacchum,
Omniaque immenso volitantia corpora mundo.
Quin etiam ruris leges cultusque rogavit,
Militiamque soli, quod colles Bacchus amaret,
Quod fecunda Ceres campos, quod Pallas utrunque,
Atque arbuta vagis essent quod adultera pomis,*

H E S I O D I

Sylvarumque Deos sacrataque numina nymphas,

Pacis opus, magnos natura condit in usus.

Cum recitasset hos versus Piso. Si velim, inquam ego, quæcunque omnia de Hesiodo legi, vobis in præsentia recensere, in longum nimis noster sermo procederet: quædam tamen haud indigna relatu nequaquam præteribo: Scribit inprimis Dialogum Lucianus, qui Hesiodus inscribitur, in quo Hesiodum ipsum de se multa narrantem inducit, eumque ipse, ut solet, irridet. Sunt & inter Græca epigrammata in Hesiodum multa. Extat & apud Græcos proverbium, de iis qui supersenescunt, Hesiodia senectus: de quo & Pindari distichon legitur, quod ante ab Aldo & Cælio nostro interpretatum attulimus. Pythagoram scribit Philosophus Hieronymus, cum ad inferos descendisset, Hesiodi animam vidisse ad columnam æream suspensam astrictamque adeo, ut stridere videretur, & cum ea Homeri quoque animam serpentibus undique incinctam, ea videlicet solummodo causa, quod de Diis falsa suis carminibus confinxissent. Quare factum puto, ut Ponticus Heraclides contra Homeri calumniatores librum illum ediderit, qui est inscriptus, Allegoriæ in iis quæ de Diis ab Homero dicuntur, & responsiones in ejus calumniatores. Videri enim, inquit, posset Homerus, Salmoneus, vel Tantalus, immoderatam atque intemperatam linguam habens, si quæ de Diis cecinit sub alia significatione, non intelligerentur. Et quidem de Homero Heraclides, quod & de aliis

aliis Poëtis bonis, ut hesternâ die diximus, intelligi potest. Sed tametsi excellentis ac prope divini ingenii fuerit Hesiodus, non tamen ideo obtrectatoribus illum caruisse accepimus: siquidem iniquas adversum eum controversias exercuisse Cercopem legimus: in tantum excellentissimus quisque aliquo detractore est vexatus. Homerus quidem, ut Zoilum mittam, a Siagro Poëta lacessitus, Pindarus ab Amphimane Coe, Simonides a Timocreonte. Nec Virgilio Horatioque nostris, defuere Parones, Mævii, Bavii atque Suffeni, aliique, de quibus in nostris his sermonibus sparsim, ut feret locus, plura dicemus. Sed & hoc Homeromastigon genus nostro hoc tempore non minus, quam pridem, viget. Plures quidem nunc Critici & Zoili, quam versificatores & Poëtæ. At de Hesiodo jam satis.

HESIODI VITA

E Fulvii Ursini Elogiis descripta.

Hesiodum Dio patre, & Pycimede matre natum Olympiade prima; LX ante Romam conditam annis floruisse, ex scriptoribus cum Græcis tum Latinis, colligimus. Patria illi Cuma, Æolicarum urbium una, ut Herodotus & Strabo annotarunt. Inde autem ære alieno oppressum patrem Dium migrasse ferunt, Ascræque Bœotiae vicum petisse; a quo Ascræum deinde Hesiodum dictum. Ejus mortem, cum senex admodum esset, recitat Plutarchus in Dioclis convivio. Proverbium inde factum, Hesiodia senectus. Hesiodo statuam in publico Constantinopolitano gymnasio, quod Zeuxippi dicebatur, ex ære positam fuisse, intelligimus ex his Christodori versibus in lib. 5 Epigrammatum Græcorum,

Ἡσίωδ' ὃν Ἀσκραῖ ὁρεῖάσιν εἶδ' ἐν μέσσοις
Φειγνύμενον, χαλκὸν δ' ἐβιβάζετο θυάδι λύσῃ
Εὔθεον ἰμείρων ἀνάγειν μέλ'.

Quos Laurentius Gambara Brixianus ita in Latinum transtulit:

*Hesiodusque choros Ascræus stabat agrestes
Inter, Hamadryadum media sublimis in aula:
Ærea & effigies fundebat ad æthera carmen.*

Pausanias quoque in Bœoticis Hesiodo statuam æream à Thespiensibus in urbis foro positam fuisse scribit. qui & aliam Hesiodo statuam in templo Jovis Olympici collocatam narrat in rerum Eliacarum libro 1. De Hesiodo Velleius lib. 1. Hujus temporis æqualis Hesiodus fuit circa centum viginti annos distinctus ab Homeri ætate, vir perelegantis ingenii, & mollissima dulcedine carminum memorabilis; otii quietisque cupidissimus, ut tempore tanto viro, ita operis auctoritate proximus, qui vitavit ne in id, quod Homerus, incideret; patriamque & parentes testatus est; sed patriam, quia multatus ab ea erat, contumeliosissime.

D E
H E S I O D I Æ T A T E.

*Ex Johannis Gerhardi Vossii libro de
poëtis Græcis cap. II.*

Sic statuimus nihil nunc antiquius habere Græcos poë-
matis Homeri & Hesiodi, sed quando hi vixerint, ve-
teres ipsi certant incerti. Hesiodum multo juniorem
Homero (*quem vixisse Olympiadum initio, vel paulo
post, Romuli nempe temporibus, paucis ante ostenderit*) Cicero
putavit. Uti & Porphyrius ac Solinus, quorum ille annis c, hic
c x x x post Homerum vixisse existimat. Alii eo quod simpli-
cior sit antiquiorem fuisse conjectant. Plurium vero opinio est
fuisse æqualem. Ut Varro in primo de Imaginibus, teste Agel-
lio, Plutarchus V Symposiaca & V I I Sapientum convivio,
item Philostratus. In eo dissensu ob plurium consensum, & quæ
de certamine Homeri ac Hesiodi prodita sunt, maluimus nos
aggregare iis, qui aliquo tempore simul vixisse existimant. Non
multum abit quod apud Cyrillum legas floruisse Hesiodum pau-
lo ante primam Olympiadem, regnante in Latio Proca Sylvio,
vel quo alii floruisse dicunt Olymp. I V, ut est apud Fabium in
Chronicis. Apud quem etiam legas ad præcedentem Olym-
piadem floruisse tum Eumelum Poëtam, qui Bugoniam &
Europam scripsit. Fuerint igitur & Hesiodus & Eumelus æqua-
les. Nec multum abit Tzezes, qui Hesiodum refert ad O-
lymp. X I. Operæ vero est attendere ad id, quod Hesiodus
ipse scribat, sub ætate Arcturum ἀρκτοῦρον in Bœotia exor-
tum fuisse V I I I die Martii. unde Poëtæ hujus ætas in tantum
saltem possit colligi, ut error si quis sit saltem intra 70 annos sit
constitutus, sicuti observat Jos. Scaliger in Eusebianis animad-
versionibus, num. M C C L V.

Ἐκ τῆς Σχίδας.

Η Σίδοδος Κυμαῖος. νίϑη ἡχομιθεῖς ὑπὸ τῆς πατρὸς Δίης, καὶ μητρὸς Πυκιμένης, ἐν Ἀσκει τῆς Βοιωτίας. Γενεαλογεῖται ὅτι εἶναι τῆς Δίης τῆς Ἀμπελίδος τῆς Μελανώπιδος. ὅν φασί πινε τῆς Ὀμήρου πατέρα εἶναι πάντων, ὡς ἀνεψιάδῳ εἶναι Ἡσίοδον τῆς Ὀμήρου. ἐκότερον δὲ ἀπὸ τῆς Ἀτλαντίδος καλεῖται. ποιήματα δὲ αὐτῆς πάντα, Θεογονία, Ἔργα καὶ Ἡμέρας, Ἀσπίς, Γυναικῶν κατὰ λόγον ἐν βιβλίοις εἶ. Ἐπικήμερος εἰς Βάτρειον πηγάδα ἰσχυρὸν αὐτῆς. Περὶ τῆς Ἰδαίων Δακτύλων. Ἐκτὸς πολλὰ. Ἐτελεύτησε δὲ ἐπιξενωθείς παρὰ Ἀντίφω καὶ Κλήμειον οἱ νύκτωρ δόξαντες ἀναιρεῖν φθορέα ἀδελφῆς ἑαυτῶν, ἀνείλον τῆς Ἡσίοδου ἀκροντες. ὡς δὲ Ὀμήρου κατὰ πιναις πρεσβύτερος. καὶ δὲ ἄλλας, σύλλογον. Πορφύρεος καὶ ἄλλοι πλείους νεώτερον ἔκαστον ἐν αὐτῶν ὀρίζουσι.

Ἐκ τῆς Διονυσίας τῆς Ἀλικαρνασσίας.

Η Σίδοδος μὲν γὰρ ἐφρόνισεν ἡδονῆς, καὶ ὀνομασμάτων λειότητος, καὶ συνήσεως ἐμμελῆς.

Ex Suida.

Hesiodus Cumæus. Cæterum à patre Dio & Pycimede ejus matre, in Ascra, translatus eo, vixit. Genus ac familiam illius ab Ampelide Dio, Melanopi filio deducunt. Quem nonnulli Homeri abavum fuisse volunt. Ut Hesiodi consobrini filius fuerit Homerus. Utrumque autem ab Atlante volunt oriundum esse. Ejus autem hæc sunt poemata: Opera & Dies, Scutum, Mulierum Catalogus, libris quinque. Epicedium Batrachi, quem in deliciis habuit. De Dactylis Idæis. Alia item multa. Obiit autem, cum ad Antiphum & Crimenum hospes divertisset. Qui cum noctu sororis suæ stupratorem tollere se existimarent, Hesiodum ignari sustulere. Fuit autem Homero, ut quibusdam videtur, antiquior. Alii eadem tempestate vixisse autumant. Porphyrius, & alii, centum omnino post annis floruisse tradunt.

Ex Halicarnassensi Dionysio.

Hesiodo autem magna voluptatis fuit cura, tum æquabilem dictionem accuratamque amat compositionem.

Velleius Paterculus Hist. lib. I.

H Ujus temporis æqualis Hesiodus fuit , circa c x x annos distinctus ab Homeri ætate , vir perelegantis ingenii , & mollissima dulcedine carminum memorabilis , otii quietisque cupidissimus. ut tempore tanto viro , ita operis auctoritate proximus. qui vitavit , ne in id , quod Homerus incideret : patriamque & parentes testatus est. Sed patriam , quia multatus ab ea erat , contumeliosissime.

Fabius lib. X.

Raro assurgit Hesiodus , magnaue pars ejus in nominibus est occupata. tamen utiles circa præcepta sententiæ , lenitasque verborum & expositionis probabilis: daturque ei palma in illo mediocri genere dicendi.

Ἀλκαίῃς εἰς τὸ αὐτόν.

ΛΟκρίδῃ ἐν νέμει σκιερῷ νέκῳ Ἡσιόδῳ
Νύμφαι κρηναῖδων λῆσαν δ' ἀπὸ σφετέρων ,
καὶ τάφον ὑψώσαντο. γάλακτι δὲ ποιμένες αἰνῶν
ἔρραναν , ξανθῷ μιξάνθρωι μέλιτι.
Τοίῳ γὰρ καὶ γῆραι ἀπίπτειν , ἐννέα Μυσῶν
Ὁ σείσδους κρητάρων γαστήρῃ λιβαῖδων.

DANIELIS HEINSII

in Hesiodum

EPIGRAMMATA.

Δὴ μητιε τρέλλετ , σὲ μὲ πολυγηθία κρηπὸν
Ἀλδαίνειν σοφίης εἰκός , ἅτε σαχύνων.
Τὸν μὲ παῖς Δίοιο καὶ ἀσχινὸς Πυκιμέδης ,
Ἀσκηρὸς ἐνναίτης , οἶδεν ἀμνησάμεν.
Ζῶ γὰρ ὑπο τριφθεὶς μεγαλάνυμι , χερσὶ δ' ἐχέτλιω
τῇ μὲ αἰετίζων , τῇ δὲ μέγα δρίπανοι ,

Ἀΐϋν τ' ὀκτάβλωμον, αἰκία λιμὸν ἀμύνειν,
 Πανθίης κρυφλῷ δρίψατ' ἀπ' ἰδμοσιώνης.
 Ταῦν ἧ σοὶ ἀγλαόκερπα θαλύσια δῶκε κομίζειν,
 Μελπόμην γλυκερῆς ἔργα γηπευίης·
 Σωφροσιώνη δ' ἐδίδαξε, καὶ ὡς πλείον ἤμισυ παντὶς,
 Ἐκ Μυσίων σοφίης μέτρον διδασκομένη.
 Ἀλλὰ γέρον μάλα χαῖρε πανόλβιε· σοὶ γὰρ ἔνεγκε
 Πολλῷ καὶ πινυτλῷ γαῖα φυλασσόμενη.

In eundem.

Δαφροφάγῃ, γλυκύμυθῃ, ἀνὴρ φίλῃ ἐραυίδῃσι,
 Γῆς δρότῃς θεῖῃ δέικνυσιν Ἡσιόδῃ,
 Πιερίδων γείτων πολυώνυμῃ. ὦ πόποι, ὦ Ζεῦ,
 Ἡ γλαφυρῶς ταύτης ὠνάθῃ γειθνίης.

In eundem.

Πῆμα κακὸς γείτων· ὅσοι τ' ἀγαθός, μέγ' ὄνειρε,
 Αἰσιλίδες θεῖς φάνθῃ πέδ' Ἡσιόδε.
 Ταῦτ' ἄρα φρασάμεν, γλυκερῆς φίλῃ ἤλιθα Μυσῆς,
 Γειθνίης αὐτῶν ἔμμορε Πιερίδων.

In eundem.

Ωτ' μάκαρ, ὦ ξανθῆς Δημήτερ' ἔργα κομίζων,
 Βέλτε· Εἰρλώης παῖ, γέρον Ἡσιόδε,
 Δαίμοσιν οἷ' ἔηδα νέμων ἐνὶ βένθεσιν ὕλης,
 Ποίμην ἡδ' αἰγέλλῳ τ' Ἐλικωνιάδῃ.
 Ἔνθα σε βρυχλέοντα θεῶν καλὰ τέκνα θεῶντο,
 Πηκπιδὶ σῇ φίλῳ τρεπόμενον κραδίῳ·
 Ἡ τάχα πεμπάζοντα βόας, καὶ μηλιάδας αἴγας,
 Ἡ τάχα καὶ λεπλῆς πηγαῖμον δόνακας,
 Ἐν τε πῆγῃ λαλαγούντα, καὶ ἄνθεσιν εἰαρινοῖσιν,
 Οἷα φιλεῖ λιγυρῶν ἔθνεα μελονόμων.
 Καὶ τοι σκηπτρον ἔδδον Μυσέων βασιλῆα γυνέαχ.
 Αὐτοφυῆς θεῖον σῆμα δαημοσιώνης.
 Χαῖρε, πάτερ, τοῖδ' ὅσσι, καὶ ἴλασθ' ἄμμι γένεοι.
 Αἰπύλε μ' ὥς τερον, νυνὶ δ' ἄρ' αἰοῖδ' ὀπλε.

In

In eundem.

ΥΨΑΡΕΑΝ ΠΟΤ' ΑΙΟΙΔΟΝ ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΕΣ ΑΨΗΘΕΣ,
 Η' ΦΥΣΙΣ ΔΕΥΧΑΪΟΝ ΔΕΙΞΑΘΕ ΜΑΙΟΝΙΔΩ.
 ΔΑΙΔΟΣ ΑΨΗΣ ΜΕΓ' ΕΧΑΙΡΕ, ΚΑΙ ΟΙ ΠΥΛΕΜΕΣ ΤΕ, ΜΕΤΕΧΑΣ ΤΕ
 ΚΕΚΛΕΘΕ, ΚΥ ΘΕΟΝ ΜΕΛΠΙΜΕΝ ΑΙΑΚΙΔΩ.
 ΤΩ Δ' ΑΨΕΑ ΧΙΟΝΟΡΟΙΟ ΠΑΛΑΙ ΚΛΥΕ ΠΟΤΝΙΑ ΔΗΩ,
 ΒΗ Δ' ΕΜΕΝ ΕΨΗΛΗΣ ΑΨΚΕΙΑ ΠΙΕΡΕΙΣ.
 ΕΨΔ' ΑΨΕΑ ΟΙ ΚΛΥΤΟΤΟΞΕΣ ΕΨΑΝΤΕΣ ΕΨΛΗΝ ΑΨΠΕΛΛΩΝ.
 ΩΨΕ ΜΕΓΑΛ' ΑΨΚΡΑΪΟΝ ΔΕΙΞΑΘΕ Δ' Η' ΣΙΟΔΩΝ,
 Η' ΑΙΟΔΩΝ ΦΙΛΟΜΕΝΟΙ, ΟΙΖΥΡΗ ΕΝΙ ΚΑΙΜΗ
 ΓΕΙΝΟΜΕΝΟΝ, ΜΕΣΩΝ ΑΨΧ' ΕΛΙΚΑΝΙΑΔΩΝ.
 ΩΨΕ Ο Μ' ΗΔΕ ΜΕΓΑΛΟΝ ΠΗΛΗΙΑΔΩ ΑΨΧΛΗΘΕΣ,
 ΚΑΙ ΑΨΕΤΕΡΩΝ ΟΡΕΜΕΣ ΚΥ ΜΕΡΟΘΕ ΗΜΙΘΕΩΝ.
 ΑΥΤΕΡ Ο ΨΗΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ, ΚΥ ΔΕΥΗΡΟΤΕ ΤΟΙΣΙ ΜΕΓΑΛΙΣΤΕ
 ΕΞ ΔΙΟΣ ΕΨΕΝΙΣ ΣΗΜΕΘΑ, ΤΕΣ Τ' ΕΨΕΙΔΕΣ.
 ΩΨΕ ΕΨΕΙΔΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΔΙΟΤΩΝ ΑΝΑ ΓΑΪΑΝ ΕΨΕΩΝ,
 ΟΨΕ Γ' ΕΨΙΜΩΜΗΤΩ ΗΨΙΕΝ, ΘΕΣ Δ' ΑΨΑΘΩ.

In eundem.

ΧΑΪΡΕ ΨΕΩΝ ΑΨΚΡΑΪΕ ΤΟΙ ΕΨΕΝΙΟΝ ΔΥΡΩ ΕΨΧΟΙ
 ΜΗΔΕΑ ΚΥ ΤΩΛΗΘΗ ΚΥ ΨΗΘΕ ΕΞΑΝΥΣΤΕΣ
 ΜΕΣΩΝ ΕΨΟΦΗΤΕ ΠΑΛΑΙΟΛΩΕΣ. ΗΤΟΙ ΕΨΑΨΤΕ
 ΠΟΛΛΑ ΠΑΨΤΕ ΨΥΜΑ ΔΙΩΕΙΑ ΚΥ ΨΡΑΠΙΔΕΣ,
 ΤΕΨΡΙΑ ΠΑΨΤΕ ΜΕΘΩΝ, ΤΕΨΤΕ ΕΨΕΝΙΟΣ ΕΨΕΦΑΝΩΤΑΙ,
 ΚΑΙ ΚΡΕΟΝΙΔΑ ΒΕΛΑΨ, ΚΥ ΦΑΨΘΕ ΗΨΕΙΣ,
 ΤΩ ΤΕ ΣΙΛΛΩΑΪΗΣ ΛΙΠΕΡΩ ΦΛΟΓΑ, ΜΑΨΑΝ ΔΕΥΕΡΕΣ,
 ΑΨΓΛΑΔΩΝ ΔΕΥΧΑΪΗΣ ΣΗΜΕ ΦΥΨΑΨΟΕΙΣ.
 ΑΨΚΕΙΔΕΣ, ΙΛΗΘΕΤΕ ΜΕΝΘΕ ΑΨΕΨΙΛΩΘΕ ΕΨΟΠΕ
 ΠΑΨΤΕ ΣΙΛΛΩΑΪΗΣ ΓΥΨΕΣ ΠΟΡΟΝ ΗΨΙΟΔΘΕ.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἔργα καὶ Ἡμέραι.

ΜΟΥΣΑ Πιερίηθεν ἀοιδῇσι κλείεσσαι
Δότε δὴ, ἐνέπετε σφέτερον πατέρ' ὑμνεῖσσαι.
Ὅν τε Διὰ βροτοὶ ἄνδρες ὁμῶς ἀφατοὶ τε
Φατοὶ τε.

Ρήτοί τ' ἀρρήτοί τε Διὸς μέγαλοιο ἔκηλιν.

Ρεῖα μὲν γὰρ βελαίη, ρεῖα δ' βελαόντα χαλέπιον.

Ρεῖα δ' αἰρίζηλον μινύθη, καὶ ἄδηλον αἰέξω.

Ρεῖα δέ τ' ἰθιὺς σκολιόν, καὶ αἰγυῶρα καίρω.

Ζῶς ὑψιβρεμέτης, ὅς ἐπ' ἔρτα δώματα ναίει.

Κλυθεῖ δ' αἰών τε· δίκη δ' ἰθιὺς θέμιστας

Τιῶν· ἐγὼ δέ κε Πέρσῃ ἐτήτυμα μυθήσάμην.

Οὐκ ἄρα μῆνον ἔλω ἐρίδων γλήκη, ἀλλ' ὅππῃ γαῖαν

Εἰσὶ θυῶ· τίω μὲν κεν ἐπαινήσειε νοήσας,

Ἡ δ' ὅππῃ μιμητή. Διὰ δ' ἀνδιχα θυμὸν ἔχουσιν.

Ἡ μὲν γὰρ πόλεμόν τε κακὸν καὶ δῆριν ὀφέλλει,

Σχετλίη· ἔπει τιῶγε φιλεῖ βροτὸς, ἀλλ' ὑπ' ἀνάγκης

Ἀθανάτων βελησιν ἔρειν πμῶσι βαρεῖαν.

Τίω δ' ἐπέρω, παρτέρω μὲν ἐγείναίον ὑξ ἐρεβεννή,

Θῆκε δέ μιν Κρονίδης ὑψίζυγαν, αἰθέρι ναίων,

Γαίης ἐν ῥίζῃσι καὶ ἀνδράσι, πολλὸν αἰμείνω.

Ἡ τε καὶ ἀπάλαμνόν περ ὁμῶς ὅππῃ ἔργον ἐγείρω.

Εἰς ἕτερον γάρ τις ἰδὼν ἔργοιο χατίζων

Πλῆστον, ὅς σφ' ἰδὼν μὲν δρόμωμαι ἠδὲ φυλάειν,

Οἶκόν τ' ὅς θείω· ζηλοῖ δέ τε γείτονα γείτων,

Εἰς ἄφενον σφ' ἰδὼν· αἰαθὴ δ' ἔρει ἠδὲ βροτοῖσι.

Καὶ κεραμίδος κεραμεῖ κατέειπε, καὶ τέκλονι τέκλων,

25

Καὶ

3

HESIODI ASCRÆI OPERA ET DIES.

*Vsa ex Pieria carminibus gloriam conciliare solita
Adeste quaso, dicite vestro patri hymnum.
Per quem mortales homines pariter obscurique
sunt clarique.*

*Nobiles ignobilesque Iovis magni voluntate sunt.
Facile enim extollit, facile etiam elatum deprimit :
Facile praeclarum minuit, & obscurum auget :
Facileque corrigit pravum, & superbum attenuat
Iupiter altisonans, qui supremas ades incolit.
Audi intuens & auscultans, & iuste rege judicia
Tu : Ego vero Persa vera tradam.*

*Non sane unum est contentionum genus, sed in terra
Sunt duo : alterum quidem probaverit sapiens,
Altera vituperio est digna. diversa autem sentientem animum
Nam hac bellum exitiosum, & discordiam concitat, (habent.
Noxia : nullus hanc amat mortalis, sed necessario
Immortalium consiliis litem colunt molestatam.
Alteram vero priorem genuit nox obscura,
Posuit vero ipsam Saturnius sublimis in aethere habitans
Terra in radicibus & inter homines, longe meliorem.
Hac quantumvis inextem, tamen ad opus excitat.
Alium enim quispiam intuens opere vacans
Divitem, & ipse festinat arare atque plantare,
Domumque recte gubernare. amulatur enim vicinum vicinus,
Ad divitias contendentem: bona ergo hac contentio hominibus.
Et figulus figulo succenset, & fabro faber,*

Καὶ πτωχὸς πτωχῷ φθονεί, καὶ αἰιδὸς αἰιδῷ.

ὦ Πέρση, σὺ ᾗ ταῦτα τεῶ ἐνικαίτθεο θυμῷ.
Μηδέ σ' ἔρις κακὸς χαρὶς αἶπ' ἔργα θυμὸν ἐρύκει
Νεῖκε' ὀπιπλόοντ', ἀγορῆς ἐπακκὸν ἐόντα.

ὦ ῥη γάρ τ' ὀλίγη πέλεται νεικέων τ' ἀγορέων τε, 30

ὦ πνι μὴ βίῃ ἐνδον ἐπηρεζανὸς κατὰκειται

ὦ ῥαῖ, τ' γαῖα φέρει, Δημήτερ' αἰκτῶ.

Τοῦ κεκορεσάμεν' νεῖκεα καὶ δῆλον ὀφέλλοις
Κτήμασ' ἐπ' αἰλοίοις. σοὶ δὲ σὺκέτι δεύτερον ἔσται

ὦ δ' ἔρδειν' αἶψ' αὖθι Δρακυνώμεθα νεῖκ' 35

Ἰθείησι δίκαις, αἷτ' ἐκ Διὸς εἰσιν ἄριστα.

Ἦδη μὲν γὰρ κλῆρον ἐδασασάμεθ'· ἄλλαί τε πολλαί

Ἀρπάζων ἐφόρεις, μέγα κυδαίνων βασιλῆας

Δωροφάγας, οἳ τῶνδε δίκῃν ἐθέλῃσι δικάσαι.

Νήπιοι· ἔδ' ἴσασιν ὅσῳ πλεόν ἡμῖσι πάντος, 40

Οὐδ' ὅσον ἐν μαλαάχῃ τε καὶ ἀσφοδέλῳ μέγ' ὄνειαρ.

Κρύψαντες γὰρ ἔχουσι θεοὶ βίον ἀνθρώποισι.

Ῥηϊδίως γάρ κεν καὶ ἐπ' ἡμᾶτι ἐργάσαιτο,

ὥς τέ σέ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἔχειν, καὶ αἰεργὸν ἐόντα.

Αἰψά κε πηδάλιον μὲν ὑπὲρ καπνῶ κατὰθεῖο, 45

Ἔργα βοῶν δὲ δάπολοιτο καὶ ἡμιόνων ταλαεργῶν.

Ἀλλὰ Ζεὺς ἐκρυψε χολωσάμεν' φρεσὶν ἡσιν,

ὅττι μιν ἐξαπάτησε Προμηθεὺς ἀγκυλομήτης.

Τῶνεκ' ἄρ' ἀνθρώποισιν ἐμήσατο κήδεα λυγρά.

Κρύψε ἣ πῦρ· τὸ μὲν αὖθις εὖς παῖς Ἰαπετοῖο, 50

Ἐκλεψ' ἀνθρώποισι Διὸς πάρα μολιόεντι

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι, λαθὼν Δία τερπικέραυνον.

Τὸν ἣ χολωσάμεν' προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπετιονίδη, πάντων πέρι μῆδεα εἰδώς,

Χαίρεις πῦρ κλέψας, καὶ ἐμὰς φρένας ἡπεροπλόας; 55

Et mendicus mendico invidet, & poëta poëta.

*O Persa, tu vero hac tuo repone in animo:
 Neq³ malis gaudens contentio animum tuum ab opere abducas,
 Lites spectantem, concionum auditorem existentem.
 Cura enim parva esse debet litiumque & fori,
 Cui non est victus domi in annum repositus,
 Æstate collectus, quem terra fert, Cereris munus.
 Quo satiatus lites ac rixam moveas
 De facultatibus alienis. Tibi vero non amplius licebit
 Sic facere: sed in posterum dirimamus controversiam
 Rectis judiciis, qua ex Iove sunt optima.
 Olim quidem hereditatem divisimus: alia autem multa
 Rapiebas, valde demulcens reges
 Donorum appetentes, qui hanc litem volunt iudicasse,
 Stulti: neque sciunt quanto plus dimidium sit toto,
 Neque quam magnum in malva & asphodelo bonum.
 Occultarunt enim Dii victum hominibus.
 Facile enim alioqui vel uno die tantum acquisivisses,
 Ut in annum quoque satis haberes, etiam ociosus.
 Statimque clavum quidem in sumo poneres,
 Opera vero boum cessarent mulorumque laboriosorum.
 Sed Iupiter abscondit iratus animo suo,
 Quia ipsum decepit Prometheus versutus.
 Quocirca hominibus machinatus est tristia mala.
 Abscondit vero ignem: quem rursus egregius Iapeti filius
 Surripuit ad hominum usum Iove a consulto
 In cava ferula, fallens Iovem fulminibus gaudentem.
 Huncque indignatus affatus est nubes cogens Iupiter:
 Iapetionide omnium maxime versute,
 Gaudes ignem furatus, quodque animum meum deceperis?*

Σοί τ' αὐτῷ μέγα πῆμα καὶ ἀνδράσιν ἐσσομένοισι.
 Τοῖς δ' ἐγὼ ἀντὶ πυρὸς δώσω κακὸν, ὥ κεν ἅπαντες
 Τέρπωνται καὶ θυμὸν, ἐν κακὸν ἀμφιαπῶντες.

Ὡς ἔφατ'· ἐκ δ' ἐγέλασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Ἦφαιστος δ' ἐκέλευσε Πηλεΐδην ὅτι τάχιστα 60

Γαῖαν ὕδ' φέρειν, ἐν δ' ἀνδρώπῃ θέμεν αὐδῶν

Καὶ θένει, ἀθανάταις ἣ θεαῖς εἰς ὧπα εἵσκειν

Παρθένηκ' καλὸν εἶδ' ἐπήρατον· αὐτὰρ Ἀθήνην,

Ἔργα διδασκῆσαι, πολυδαίδαλον ἰσὺν ὑφαίνειν·

Καὶ χάριν ἀμφιχέαι κεφαλῇ χρυσίῳ Ἀφροδίτῳ, 65

Καὶ πῖθον ὄργαλέον, καὶ γυοκόρυς μελεδῶνας·

Ἐν ἣ θέμεν κυνέον τε νόον καὶ ὀπίκλοπον ἦθ'·

Ἑρμείῳ ἦνωγε Διόκτορον Ἀργειφόντῳ.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ὀπίθοντο Διὶ Κρονίῳ ἀνακτὶ.

Αὐτίκα δ' ἐκ γαίης πλάσσε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις 70

Παρθένω αἰδοίῃ ἵκελον Κρονίδεω Διόβραλός.

Ζῶσε ἣ καὶ κέσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ἀμφὶ δέ οἱ Χάριτες τε θεαὶ καὶ πότνια Πειθώ

Ὅρμας χρυσεὶς ἔθεσαν χροῖ' ἀμφὶ ἣ τίωγε

ὦραι καλλίχομοι σέφον ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι. 75

Πάντα ἣ οἱ χροῖ' κέσμον ἐφῆρμωσε Παλλὰς Ἀθήνη.

Ἐν δ' ἄρα οἱ στήθεσι Διόκτορ' Ἀργειφόντης

Ψύδεά θ' αἰμυλίας τε λόγους καὶ ὀπίκλοπον ἦθ'·

Τῶξε, Διὸς βραλῆσι βαρυκλύπῃ. ἐν δ' ἄρα Φωνίῳ

Θῆκε θεῶν κήρυξ· ὀνόμηνε ἣ τίωδε γυναικὰ 80

Πανδώραν· ὅτι πάντες ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες

Δῶρον ἐδώρησαν, πῆμ' ἀνδράσιν ἀλφειῇσιν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ δόλον αἰπιὴν ἀμήχανον ἐξετέλεσεν,

Εἰς Ἐπιμηθεῖα πέμπε πατὴρ κλυτὸν Ἀργειφόντῳ

Δῶρον ἄγοντα θεῶν ταχὺν ἄγγελον. Οὐδ' Ἐπιμηθεὺς 85

ἔφρα-

*Tam tibi ipsi magnum erit malum, quam posteris.
Ipsis namque pro igni dabo malum, quo omnes
Oblectent animum, suum malum amplectentes.*

*Sic ait: risitque pater hominumque Deūmque.
Vulcanum vero inclytum iussit quam celerrime
Terram aqua miscere, hominisque indere vocem,
Et robur, immortalibus vero Deabus facie similem reddere
Virginis pulchram formam peramabilem: at Minervam,
Opera docere, ingeniose telam texere:
Et venustatem circumfundere capiti, auream Venerem,
Et desiderium vehemens, & ornando corpori deditas curas:
Indere vero impudentem mentem, & fallaces mores
Mercurium iussit nuncium Argicidam.
Sic dixit. illi autem obtemperarunt Iovi Saturnio regi.
Moxque ex terra finxit inclytus Vulcanus
Virgini verecunda similem Iovis consiliis.
Cinxit vero & ornavit Dea casta Minerva.
Circum vero Charitesque Dea, & veneranda Suada,
Monilia aurea imposuerunt corpori. ipsam porro
Hora pulchricoma coronarunt floribus vernis.
Omnem vero illius corpori ornatum adaptavit Pallas Minerva.
At in pectore illi nuncius Argicida
Mendacia blandosque sermones, & dolosos mores
Condidit, Iovis consilio tonantis. sed nomen illi
Imposuit Deorum praco. appellavit autem mulierem hancce
Pandoram: quia omnes cœlestium domorum incola
Donum contulerunt, detrimentum hominibus industriis.
At postquam dolum perniciosum & inevitabilem absolvit,
Ad Epimethea misit pater inclytus Argicidam
Munus ferentem Deorum celerem nuncium. Neque Epimetheus*

Ἐφραδίηθ' ὥς οἱ εἶπε Προμηθεύς, μήποτε δῶρον
 Δέξαοθ' παρ Ζηνὸς ὀλυμπία, ἀλλ' ἀπόπεμκειν
 Ἐξοπίσω, μήπῃ κακὸν θνητοῖσι γλήτη.
 Αὐτὰρ ὁ δεξάμενος, ὅτε δὴ κακὸν εἶχ', ἐνόησε.
 Πρὶν μὲν γὰρ ζῶεσκον ἔπι χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων 90
 Νόσφιν ἄτερ κακῶν, καὶ ἄτερ χαλεποῖο πόνοιο,
 Νέσων τ' ἀργαλέων, αὐτ' ἀνδράσι γῆρας ἔδωκαν.
 Αἶψα γὰρ ἐν κακότητι βροτοὶ κατὰ γῆραςκῃσι,
 Ἀλλὰ γυνὴ χεῖρεσσιν πίθη μέγα πῶμ' ἀφελῶσα
 Ἐσκέδασ'· ἀνθρώποισι δ' ἐμήσατο κήδεα λυγρὰ. 95
 Μῆνη δ' αὐτόθι Ἑλπίς ἐν ἀρρήκτοισι δόμοισι
 Ἐνδον ἐμιμνε πίθη ὑπὸ χεῖλεσιν, ἥ δ' ἐθύραζε
 Ἐξέπῃ. πρὸθεν γὰρ ἐπέμβαλε πῶμα πίθηιο,
 [Λιγίοχ' βαλῆσι Διὸς νεφεληγερέτο.]
 Ἀλλὰ ἣ μυρία λυγρὰ κατ' ἀνθρώπους ἀλαάληται. 100
 Πλείη μὲν γὰρ γαῖα κακῶν, πλείη δ' θάλασσα.
 Νέσσι δ' ἀνθρώποισιν ἐφ' ἡμέρη ἡδ' ἔπι νυκτὶ
 Αὐτόματοι φοιτῶσι, κακὰ θνητοῖσι φέρουσι
 Σιγῇ· ἐπεὶ φωνῶν ἐξείλετο μηλιέτα Ζεὺς.
 Οὕτως ἔπ' ἄρ' ἐστὶ Διὸς νόον ἐξαλέαοθ'. 105
 Εἰ δ' ἐθέλεις, ἑτερόν τοι ἐγὼ λόγον ἐκηρυφώσω
 Εὖ καὶ ἔπι σαμῶν· σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 Ὡς ὁμόθεν γεγάασιν θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι,
 Χρύσεον μὲν πρῶππα γλῶσσο μερόπων ἀνθρώπων
 Ἀθάνατοι ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες. 110
 Οἱ μὲν ἔπι Κρόνον ἦσαν, ὅτ' ἔρανον ἐμβασίλδεν·
 Ὡς τε θεοὶ δ' ἔζων, ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες,
 Νόσφιν ἄτερ πόνων καὶ οἰζύων· ἥ δ' ἐπὶ δειλὸν
 Γῆρας ἐπλῶ· αἰεὶ δ' ἔτι πόδας καὶ χεῖρας ὁμοῖοι
 Τέρποντ' ἐν θαλίῃσι κακῶν ἐκποδεν ἀπάντων, 115
 Ἀφνειοὶ

Cogitavit quod illi praecepisset Prometheus, ne quando munus
Susciperet a Iove Olympio, sed remitteret
Retro, necubi mali quippiam mortalibus eveniret.
Verum ille recepto eo, cum jam malum haberet, sensit.
Prius namque in terra vivebant homines
Sine malis, & sine difficili labore,
Morbisque molestis, qui hominibus senectam asserunt.
Statim enim in afflictione mortales consenescent.
Sed mulier manibus, vasis magnum operculum cum dimovisset,
Dispersit, hominibus autem immisit curas graves.
Sola vero illic spes infracta in domo
Intus mansit, dolii sub labris, neque foras
Evolavit. prius enim iniecit operculum dolii,
[Ægiochi consilio Iovis nubes cogentis.]
Alia vero innumera mala inter homines errant.
Plena enim terra est malis, plenumque mare.
Morbi autem hominibus tam interdum quam noctu
Ultro oberrant, mala mortalibus ferentes
Tacite: nam vocem exemit prudens Iupiter.
Sic nequaquam licet Iovis decretum evitare.
Caterum si voles, alium tibi sermonem paucis expediam
Belle ac scienter: tu vero praeordiis insige tuis.

Vt simul nati sunt Dii, mortalesque homines,
Aureum primo genus variis linguis loquentium hominum
Dii fecerunt caelestium domorum incola.
Et ii quidem sub Saturno erant, cum in caelo regnaret:
Et ut Dii vivebant, securo animo praeediti,
Plane absque laboribus & arumna: neque molesta
Senecta aderat: semper vero pedibus ac manibus sibi similes
Suaviter vivebant in conviviiis extra mala omnia,

Ἀφνειοὶ μῆλοισι φίλοι μακάρεσσι θεοῖσι.
 Θνησκόν δ' ὡς ὕπνῳ δεδμημένοι· ἐσθλὰ δ' ἢ πάντα
 τοῖσιν ἔλω· καρπὸν δ' ἔφερε ζείδωρ· ἄρ' ἔρθε
 αὐτομάτῃ πολλὸν τε καὶ ἄφθονον· οἱ δ' ἐθελήμοι
 ἥσυχοι ἔργα νέμοντο σὺν ἐσθλοῖσιν πολέεσσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κεν τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψεν,
 τοὶ μὲν δαίμονές εἰσι Διὸς μεγάλης θυγατέρας
 ἑσθλοὶ, Ὀπιδμόνιοι, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·
 οἳ ῥα φορέουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,
 ἥ ῥε ἐσάμενοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν,
 Πλαττόμεναι· καὶ τῷτο γέρας βασιλῆϊον ἔχον.

120

125

Δώτερον αὖτε γῆ· πολὺ χειρότερον μετόπισθεν
 Ἀργύρεον ποίησαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 χρυσέῳ ἔτε φυλὴν ἐναλίγκιον ἔτε νόημα.
 Ἀλλ' ἑκάτῳ μὲν παῖς ἔτεα πατρὶ καὶ μητέρι κεδνῇ
 ἔτρεφετ' ἀτάλῃων μέγα νήπιος ὧ ἐνὶ οἴκῳ·
 Ἀλλ' ὅταν ἠβήσῃ, καὶ ἠβῆς μέτρον ἴκηται
 Πανείδιον ζώσκον ὅππῃ χρόνον, ἄλγε' ἔχοντες
 Ἀφροδίαις. ὅτε δ' αὖτε ἀτάταλον σὺν ἐδυώαντο
 ἀλλήλων ἀπέχουσιν, ὅδ' ἀθανάτους θεοὺς περὶ
 ἠέρον, ὅδ' ἔρδουσιν μακάρων ἱεροῖς ὅππῃ βωμοῖς,
 ἠὲ θέμις ἀνθρώποισι κατ' ἠέρας. σὺν μὲν ἔπειτα
 Ζεὺς Κρονίδης ἐκρυψε, χολέμενος ἔνεκα πρῶτος
 οὐκ ἐδίδεν μακάρεσσι θεοῖς οἱ ὀλύμπου ἔχουσιν.

130

135

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τῷτο γῆ· καὶ γαῖα κάλυψε,
 τοὶ μὲν Ὀπιδμόνιοι μάκαρες θνητοὶ καλέονται
 Δώτεροι, ἀλλ' ἐμπης πρὶν καὶ τοῖσιν ὀπιθεῖ.
 Ζεὺς δ' ἢ πατὴρ τρίτον ἄλλο γῆ· μερόπων ἀνθρώπων
 χαλκεὸν ποίησ', σὺν δ' ἄργυρῳ ὅδ' ἐν ὁμοῖον,
 ἔκ μελιᾶν, δεινὸν τε καὶ ὁμῶς ἐκ μόνον· οἷσιν Ἀρη·

140

145
ἔργ'

Abundantes pomis cari beatis diis.

Moriebantur autem ceu somno obruti : bona vero omnia

Illis erant : fructum autem ferebat fertile aruum

Sponte sua multumque & copiosum : ipsique ultro

Quieti partis fruebantur. cum bonis multis

Verum postquam hoc genus terra abscondit,

Is quidem demones facti sunt Iovis magni consilio

Boni, in terris versantes, custodes mortalium hominum :

Qui quidem observant & iusta & prava opera,

Aëre induti, passim oberrantes per terram,

Opum datores. atque hanc regiam dignitatem consecuti sunt.

Secundum inde genus multo deterius postea

Argenteum fecerunt caelestium domorum incola,

Aureo neque corporis habitu simile, neque ingenio.

Sed centum annis puer apud matrem sedulam

Nutriebatur crescens valde rudis domi suae :

Cum vero adolevisset, & ad pubertatem venisset,

Pauxillum vivebant ad tempus, dolores habentes

Ob stultitias. injuriam enim pravam non poterant

A se mutuo abstinere, neque Deos colere,

Volebant, neque sacrificare beatorum sacris in aris,

Vt fas hominibus ex more. Hos quidem deinde

Iupiter Saturnius abscondit iratus : quia honores

Non dabant beatis Diis, qui olympum habitant.

At postquam & hoc genus terra occultavit,

Hi quidem terrestres beati mortales vocantur

Secundi : sed tamen honor etiam hos sequitur.

Iupiter vero pater tertium aliud genus varie loquentiū hominū

Aeneum fecit, omnino argenteo dissimile,

E fraxinis, vehemens & robustum : quibus Martis

Ἔργ' ἔμελλε σπνόμεν' αἰὲ καὶ ὕβριες· ἔδ' ἐπὶ σῖτον
 Ἡΐθιον, ἀλλ' αἰδάμαν' αἰὲ ἔχον κρατερόφρονα θυμὸν
 Ἀπλάσιοι· μεγάλη γ' βίη καὶ χεῖρες αἰαπτοί
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅττι σιβαροῖς μελέεσσιν.
 Τοῖς δ' ἰὼ χάλκεα μὲν τόλχεα, χάλκεοι δέ τε οἴκησι, 150
 Χαλκῷ δ' ἐργάζοντο· μέλας δ' ὅκ' ἔσκε σίδηρος.

Καὶ τοὶ μὲν χεῖρεσσιν ὑπὸ σφετέρῃσι δαμνύτες
 Βῆσαν ἐς Ὀρώεντα δόμον κλειρῶν Αἰδαο,
 Νώνυμοι θάνατον γ' καὶ ἐκπαγλὺς περ ἐόντας
 Εἴλε μέλας, λαμπερὸν δ' ἔλιπον φαῖν' ἡελίοιο. 155

Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ τὸ γένος κ' γαῖα κάλυψεν,
 Αὖθις ἔτ' ἄλλο τέταρτον ὅττι χθονὶ πελυβοίειρη
 Ζῶς Κρονίδης ποίησε δικαιότερον καὶ ἄρειον,
 Ἀνδρῶν ἡρώων θεῖον γένος, οἳ καλέονται
 Ἡμίθεοι προτέρη γυνεὴ κατ' ἀπείρονα γαῖαν. 160

Καὶ σὺ μὲν πόλεμος τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ,
 Τὸς μὲν ἐφ' ἐπὶ ἀπύλῳ Θήβῃ, Καδμηίδι γαίῃ,
 ὦλεσε μαρναμένους μῆλων ἕνεκ' Οἰδιπόδαο·
 Τὸς γ' καὶ ἐν νήεσσιν ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης
 Ἐς Τροίην ἀγαγὼν Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκρόμοιο. 165

Ἐνθ' ἦτοι σὺ μὲν θανάτῳ τέλει ἀμφεκάλυψε.
 Τοῖς γ' οἷον ἀνθρώπων βίον καὶ ἦθε' ὀπίστας
 Ζῶς Κρονίδης κατένασσε πατὴρ ἐς πείρατα γαίης.
 Τῆλ' ἀπ' ἀθανάτων τοῖσι Κρόνῳ ἐμβασιλεύει.
 Καὶ τοὶ μὲν ναίουσιν ἀκηδέα θυμὸν ἔχοντες 170

Ἐν μακάρων νήσοισι παρ' Ὠκεανὸν βαθυδύνῳ
 Ὀλβιοὶ ἥρωες· τοῖσιν μελιηδέα καρπὸν
 Τελὸς ἔτεον θάλλοντα φέρει Ζεῖδωρ ἄρ' ἀρα.

Μηκέτ' ἐπειτ' ὥφειλον ἐγὼ πέμπτοις μελεῖναι
 Ἀνδράσι, ἀλλ' ἢ πρότερον θανεῖν ἢ ἐπειτα γυνέσθαι. 175
 Νῦν

*Opera cura erant luctuosa, ac injuria: neque ullum cibum
Edebant, sed ex adamante habebant durum animum
Inconditi: magna vero vis & manus invicta
Ex humeris nascebantur in validis membris.*

His erant anea arma, aneae domus:

Ære vero operabantur: nigrum enim nondum erat ferrum.

Et hi quidem manibus suis interfecti,

Descenderunt tenebricosam in domum horribilis Plutonis

Ignobiles: mors vero, tametsi terribiles essent,

Invasit atra, splendidumque liquerunt lumen solis.

Sed postquam & hoc genus terra operuit,

Rursum aliud quartum in terra multorum alumna

Iupiter Saturnius fecit justius & melius,

Virorum heroïum divinum genus, qui vocantur

Semidei, priore etate, per immensam terram.

Hos quoque bellumque malum & pugna gravis,

Alios quidem ad septem portas habentes Thebas, Cadmeam

Perdidit pugnantes propter opes Oedipi; (terram,

Alios vero in navibus per ingentem maris vastitatem

Ad Trojam ducens, Helena gratia pulchricoma:

Vbi mors quoque oppressit ipsos.

Iis autem seorsum ab hominibus vitam & sedem tribuens

Iupiter Saturnius pater constituit eos ad terræ fines.

Procul ab immortalibus Saturnus horum Rex est.

Et ii quidem habitant securum animum habentes

In beatorum insulis, juxta Oceanum profundum,

Felices heroës: his dulcem fructum

Ter quotannis florentem profert fecunda tellus.

O utinam ego quinto non interessem

Hominum generi, sed aut mortuus essem prius, aut postea natus.

Nunc

Νῦν γὰρ δὴ γλῶττι ἐστὶ σιδήρεον· ἔδ' ἐ ποτ' ἡμᾶρ
 Παύσονται καμάτῃ καὶ οἰζύνῃ, ἔδ' ἐ πινύκλωρ
 Φθειρόμενοι· χαλεπαῖς ἣ θεοὶ δώσῃσι μερίμνας·
 Ἀλλ' ἐμπης καὶ τοῖσι μεμίζετ' ἐὼς λάκα κακοῖσιν.
 Ζῶς δ' ὀλέσθ' καὶ τὸ γλῶττι μερόπων ἀνθρώπων, 180
 Εὖτ' ἂν γεινόμενοι πολιοκρόταφοι τελέθωσιν.
 Οὐδὲ πατὴρ παίδεσσιν ὁμοίῃ, ἔδ' ἐ π παῖδες,
 Οὐδὲ ξεῖν ξεινοδόκῳ, καὶ ἑταῖρῳ ἑταίρῳ,
 Οὐδὲ κασίγνητ' φίλῳ ἕσσετ' ὥς τὸ παρ' περ·
 Αἰψά ἣ γηράσκοντες ἀπμήσῃσι τοκῆας. 185
 Μέμψονται δ' ἄρα σὺν χαλεποῖς βάζοντ' ἐπέεσσιν
 Σχέτλιοι, ἔδ' ἐ θεῶν ὅπιν εἰδότες. ἔδ' ἐ μὲν οἴγε
 Γηράντεσσι τοκῶσιν ἀπὸ θρεπτήερα δοῖεν,
 Χειροδίκαι. ἕτερ' δ' ἑτέρῃ πόλιν ἐξαλαπαΐξῃ·
 Οὐδέ τις δόρυκ' χάρις ἕσσετ' ἔτε δικαίῃς, 190
 Οὐτ' ἀγαθῶ. μᾶλλον ἣ κακῶν ρεκλήεσθαι καὶ ὕβριν
 Ἀνέρεσσι πμήσῃσι. δίκη δ' ἐν χερσὶ καὶ αἰδῶς
 Οὐκ ἔσται. βλάβη δ' ὀκακὸς τ' ἀρτίονα φῶτα,
 Μύθοισι σκολιοῖς ἐνέπων, ὅπῃ δ' ὄρεον ὁμῆται·
 Ζῆλ' δ' ἀνθρώποιζιν οἰζυροῖσιν ἅπασιν 195
 Δυσκέλαδ' κακὸν χάρι' ὁμαρτήσιν συγνώμης.
 Καὶ τότε δὴ πρὸς ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς ἄρυσσείης,
 Λαοκῶσιν φάρεεσσι καλυψαμένῳ χροῶ καλόν,
 Ἀθανάτων μὲν φύλ' ἴτιν, περιλιπόντ' ἀνθρώπους,
 Αἰδῶς καὶ Νέμεσις. τὰ ἣ λείψεται ἄλγεα λυγρὰ 200
 Θνητοῖς ἀνθρώποισι. κακῶ δ' ὅκ' ἕσσετ' αἰλκή·
 Νῦν δ' αἶνον βασιλεύσ' ἐρέω φρονέσσι καὶ αὐτοῖς.
 Ὡδ' ἱρήξ' προσέειπεν ἀηδόνα ποικιλόδειρον,
 Τῷ μάλ' ἐν νεφέεσσιν φέρων ὀνύχεσσιν μεμαρπώς.
 Ἡδ' ἐλεόν, γαμπροῖσι πεπαρμένῃ ἀμφ' ὀνύχεσσιν, 205
 Μῦρετο.

~ Nunc enim genus est ferreum : neque unquam aut die
Quiescent a labore & miseria , aut nocte
Corrupti : graves vero Dii dabunt curas.
Sed tamen & hisce admiscebuntur bona malis.
Iupiter autem perdet etiam hoc genus varie loquentiũ hominũ,
Quum vix nati canescant.
Neque pater cum liberis concordat , neque liberi patri,
Neque hospes cum hospite , neque amicus cum amico,
Neque frater amicus erit , ut antehac :
Celeriter vero senescentes contumelia afficient parentes.
Incusabunt autem illos molestis alloquentes verbis
Impii , neque Deorum vindictam veriti. neque hi sane
Senibus parentibus educationis premia reddent,
Violenti. alter vero alterius civitatem diripiet.
Neque ulla pii gratia erit , neque iusti,
Neque boni. magis vero maleficum & injurium
Virum colent. Iustitia vero in manibus & pudor
Non erit. Lædetque malus meliorem virum,
Verbis iniustis alloquens , pejerabit vero.
Livor autem homines miseros omnes
Malos rumores spargens malis gaudens comitabitur invisõ
Tum demum ad cœlum a terra spatiosa, (vultu.
Candidis vestibus tecta corpus pulchrum ,
Ad deos ibant , relictis hominibus,
Pudor & Nemesis. relinquentur autem dolores graves
Mortalibus hominibus. mali vero non erit remedium.
Sed nunc fabulam regibus narrabo quamvis ipsi sapiant.
Sic accipiter affatus est lusciniam canoram,
Alte in nubibus ferens unguibus correptam.
Illa vero misere , curvis confixa unguibus,

Μύρετο. τίω δ' ὅγ' ὀπικρατέως πρὸς μῦθον ἔειπε·

Δαιμονίη, τί λέλακας; ἔχῃ νύ σε πολλὸν δρείων.
Τῇ δ' εἷς, ἥ σ' ἂν ἐγὼ περ ἄγω, καὶ αἰοιδὸν ἔσταν.
Δείπνον δ' αἶκ' ἐθέλω ποιήσμαι, ἢ ἐμεθήσω.

Ἀφρων δ' ὅς κ' ἐθέλοι πρὸς κρείσσονας ἀνὴφερίζειν· 210

Νίκης τε σέρεται, πρὸς τ' αἰχμασιν ἄλγεα πάσῃ.

Ὡς ἔφατ' ὠκυπέτης ἱρήξ, ταυσιπέρῃ δ' ὄρενις.

ὦ Πέρση σὺ δ' ἄκχε δίκης, μηδ' ὕβρειν ὄφελλε.

Υἱεὶς γάρ τε κακὴ δέιλῳ βροτῷ. εἰδὲ μὲν ἐοθλὸς
Ρῆιδίως φερέμεν δυνάαται, βαρύτῃ δέ θ' ὑπ' αὐτῆς, 215

Εὔκυρσας ἄτησιν· ὁδὸς δ' ἐτέρηφι παρελθεῖν

Κρείσσων ἐς τὰ δίκαια· δίκη δ' ὑπὲρ ὕβριος ἴσχει,

Εἰς τέλος ἐξελεῖσθαι· παθῶν δέ τε νήπιος ἔγνω.

Λύπικα γὰρ τέχῃ ὄρεκ' ἅμα σκολιῇσι δίκησιν.

Τῆς ἣ Δίκης ῥόθ' ἐληομένης ἢ κ' ἄνδρες ἄγασσι 220

Δωροφάγοι, σκολιαῖς ἣ δίκαις κρίνωσι θέμιστας.

Ἦ δ' ἔπειτα κλαίεσσι πόλιν τε καὶ ἡθεα λαῶν,

Ἠέρσας ἑσασμένη, κακὸν ἀνθρώποισι φέρσας,

Οἳ τέ μιν ἐξελάσσωσι, καὶ σὺν ἰθεῖαν ἐνειμαν.

Οἳ ἣ δίκας ξείνοισι καὶ ἐνδήμοισι διδῶσιν 225

Ἰθείας, καὶ μή τι παρεκβαίνωσι δικάϊς,

Τοῖσι τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθρώπων ἐν αὐτῇ·

Εἰρηνὴ δ' ἀνά γλυκὺ κροτέόφ' εἰδὲ ποτ' αὐτοῖς

Ἀργαλέον πόλεμον τεκμαίρεται δ' ὀρύσσει Ζεὺς,

Οὐδέ ποτ' ἰθυδίκαισι μετ' ἀνδράσι λιμὸς ὀπηδεῖ, 230

Οὐδ' ἄτη· θαλὴς ἣ μεμηλότα ἔργα νέμονται.

Τοῖσι φέρῃ μὲν γαῖα πολὺν βίον· ἔρρει ἣ δρυς

Ἀκρῇ μὲν τε φέρῃ βαλάνης, μέσση ἣ μελιάσας·

Εἰροπόκῃ δ' οἷες μαλλοῖς κατὰ βεβρίθασι·

Τίκλινσιν ἣ γυναικες ἐοικῶτα τέκνα γονῶσιν· 235

Lugebat : eam autem ille imperiose compellavit.

Infelix , quid strepis ? habet te multo fortior.

Hac vadis , qua te duco , licet sis cantatrix.

Vtrum vero libet , vel epulabor te , vel dimittam.

Imprudens autē , quicumq³ voluerit cū potentioribus contendere :

Quippe victoria privatur , & præter convitia dolores patitur.

Sic ait velox accipiter , latis alis pradita avis.

O Persa , tu vero cole iustitiam , neque injuriam fove.

Injuria enim perniciofa est tenui homini . nam nec dives

Facile ferre eam potest , gravaturque ab ipsa ,

Quoties in damna incidit . Via vero altera perveniendi

Melior ad iusta : Iustitia enim injuriam vincit

Ad finem progressa : stultus vero malo suo discit.

Continuo enim sequitur perjurium injusta judicia.

Iustitia vero fremitus tracta quocunque viri duxerint

Donis corrupti pravis postquam sententiis deciderunt res.

Hac vero sequitur deflens urbemque & sedes populorum ,

Aëre induta , malum hominibus adferens ,

Quique ipsam expellere solent , neq³ rectam ferunt sententiam.

At qui jura tam peregrinis quam civibus reddunt

Recta , neque à iusto quicquam exorbitant ,

Iis floret urbs , populi que florent in ipsa :

Pax vero per terram alma , neque unquam ipsis

Molestum bellum immittit late cernens Iupiter ,

Nec unquam iustos infestat homines fames ,

Neque noxa : convivia autem celebrant.

Fert quippe iis terra multū victum : in montibus vero quercus

Summa quidem fert glandes , media vero apes :

Lanigera autem oves velleribus onusta sunt :

Pariunt vero mulieres similes parentibus liberos :

Θάλασσαν δ' ἀγαθοῖσι θαμπερές· ὅδ' ὀπὶ νηῶν
Νείασοντες· καρπὸν ᾗ φέρει ζείδωρος ἄρουρος.

Οἷς δ' ὕβρις τε μέμηλε κακὴ, καὶ χέτλια ἔργα,
Τοῖσδε δίκῃ Κρονίδης τεκμαίρεται ὀρύσσει Ζεὺς.

Πολλὰκι καὶ σύμπασα πόλεις κακῶ ἀνδρὸς ἀπήνους 240

Ὅστις ἀλιτρεῖται, καὶ ἀπείσθαλα μηχανάαται.

Τοῖσιν δ' ἔρκενόςθεν μέγ' ἐπήγαγε πῆμα Κρονίων,

Λιμὸν ὁμῶ καὶ λοιμὸν· ἀποφθινύθουσι ἢ λαοί·

Οὐδὲ γυναιῖκες πικρῶσι· μινύθει ἢ οἶκος,

Ζηνὸς φρεσμοσιώησιν Ὀλυμπίῃ. ἄλλοτε δ' αὖτε 245

Ἡ τῶν γε στρατὸν ὄρω ἀπώλεσεν, ἡ τότε τεῖχος,

Ἡ νέας ἐν πόντῳ Κρονίδης ἀποπίννυται αὐτῶν.

Ὡ βασιλεῖς, ὑμεῖς ᾗ κατὰφραζέσθε καὶ αὐτοὶ

Τιῷδε δίκῃ. ἔγνω γὰρ ἐν ἀνθρώποισιν ἑόντες

Ἀθάνατοι λούσασιν, ὅσοι σκολιῇσι δίκῃσι 250

Ἀλλήλους τρέβουσι, θεῶν ὅπιν σὺν ἀλέγοντες.

Τεῖς γὰρ μύριοι εἰσὶν ὀπὶ χθονὶ πελυβοδείρη

Ἀθάνατοι Ζηνὸς, φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων·

Οἷρα φυλάσσουσιν τε δίκας καὶ χέτλια ἔργα,

Ἡ ἔργα ἑσάμενοι, πάντα φοιτῶντες ἐπ' αἶαν. 255

Ἡ δέ τε παρθένοι ἐς Δίκην, Διὸς ἐκγεγαῖα,

Κυδρὴ τ' αἰδοίη τε θεοῖς οἱ Ὀλύμπου ἔχουσιν.

Καὶ ῥ' ὁπότε ἄν τις μὲν βλαίπῃ σκολιῶς ἐνοτάζων,

Αὐτίκα παρ Διὸς παῖρ ἐκαθ' ὁρμήν Κρονίωνι,

Γηρύετ' ἀνθρώπων ἀδίκων νόον· ὅφρ' ἀπολίσσῃ 260

Δῆμῳ αἰταοθαλίας βασιλῆων, αἱ λυγροὶ νοδῶντες

Ἄλλῃ παρκλίνουσι δίκας, σκολιῶς ἐνέποντες.

Ταῦτα φυλασσάμενοι, βασιλῆες, ἰθιῶετε μύθεα,

Δωροφάγοι, σκολιῶν ἢ δικῶν ὀπιπάλῃ λαθεσθε.

Οἱ αὐτὰ κακὰ τάχ' αἰνέει ἄλλῃ κακὰ τάχων·

265

Ἡ ᾗ

Florentque bonis perpetuo : neque navibus
Iter faciunt : fructum vero profert fecundus ager.
Quibus vero injuria pernicioſa cura eſt ; pravaque opera ;
Iis pœnam Saturnius parat late cernens Iupiter.
Sapeque univerſa civitas malum ob virum punitur ,
Qui peccat , & iniqua machinatur.
Illis autem calitus magnum importare ſolet malum Saturnius ,
Famem ſimul & peſtem ; intereunt vero populi ;
Neque mulieres pariunt ; intereunt familia ,
Iovis Olympii conſilio. interdum vero ruruſus
Aut horum exercitum ingentem perdidit , aut murum ,
Aut naves in ponto Saturnius punit ipſorum.

O reges , vos autem conſiderate etiam ipſi
Pœnam hanc. prope enim inter homines verſantes
Dii vident , quotquot pravis judiciis
Se mutuo atterunt , Deorum vindictam non curantes.
Ter enim decies mille ſunt in terra multorum altrice ,
Dii Iovis , cuſtodes mortaliũ hominum :
Qui judicia obſervant , & prava opera ,
Aère induti , paſſim oberrantes per terram.
Virgo autem eſt Juſtitia , Iove prognata ,
Auguſta & veneranda Dii qui cœlum habent.
Et certe , cum quis ipſam impie contumelia afficiens ,
Statim apud Iovem patrem confidens Saturnium ,
Queritur hominum iniquitatem : ut luat
Populus peccata regum , qui prava cogitantes
Alio inſlectunt ius , iniuſte ſententiam pronuntiantes.
Hæc caventes , ô reges , corrigite ea qua dicitis ,
Donivori , inuſtorumque judiciorum proruſus obliuiſcamini.
Sibi ipſi mala fabricatur vir aliis mala fabricans :

Ἡ δὲ κακὴ βεβλήτῳ βεβλόσωνι κακίση.

Πάντα ἰδὼν Διὸς ὀφθαλμός, καὶ πάντα νοήσας,
καὶ νῦν ταῦτ', αἶκ' ἐθέλησ', ὅτι δέρεκεται· ὃ δὲ ἐλήθη
οἴλω δὴ καὶ τὴν δὲ δίκην πόλις ἐντὸς ἑέρχεται.

Νῦν δὲ ἐγὼ μὴτ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι δίκαιος

270

εἴλω, μὴτ' ἐμὸς υἱός· ἐπεὶ κακὸν, ἄνθρωπε δίκαιον.

Ἐμμεναι, εἰ μείζω γε δίκην αἰδικώτερος ἔξω.

Ἀλλὰ τάγ' ὅπως ἔολπα τελεῖν Δία τερπικέροντον.

ὦ Πέρση, σὺ δὲ ταῦτα μὲν φρεσὶ βάλλεο σῆσιν,

καὶ νῦν δίκης ἐπάκβε, βίης δὲ ὀπιλήθεο πάμπαν.

275

Τόνδε γὰρ ἀνθρώποισι νόμον διέταξε Κρονίων.

Ἰχθύσι μὲν καὶ θηρσὶ καὶ οἰωνοῖς πετεηνοῖς,

ἔσθειν ἀλλήλους, ἐπεὶ ὃ δίκη ἐστὶν ἐπ' αὐτοῖς.

Ἀνθρώποισι δὲ ἔδωκε δίκην, ἣ πολλὸν αἰεῖται

γίνεται· εἰ γάρ τις κ' ἐθέλη τὰ δίκαι' ἀγορεύειν

280

γινώσκων, τῷ μὲν τ' ὄλβον διδοῖ δούροισιν Ζεὺς·

ὅς δέ κε μαρτυρήσιν ἐκὼν ὀπίσθην ὁμόσας

ψύσσεται, ἐν δὲ δίκῃ βλάψας, νήκεσιν αἰάσθεται.

Τῷ δὲ τ' αἰμαυροτέρῃ γῆρῃ μετόπισθε λείπειται·

ἄνδρὸς δὲ δόρυ καὶ γῆρῃ μετόπισθεν ἀμείνων.

285

Σοὶ δὲ ἐγὼ ἐσθλὰ νοέων ἑρέω, μέγα νήπιε Πέρση.

Τίω μὲν τοι κακότητά καὶ ἰλαδὸν ἐστὶν ἐλέσθαι

Ῥηϊδίως· ὀλίγη μὲν ὁδός, μάλα δὲ ἐγγύθι ναίει.

Τῆς δὲ ἀρετῆς ἰδρῶτα θεοὶ παρπάροιθεν ἔθηκαν

Ἀθάνατοι· μακρὸς δὲ καὶ ὄρεθι οἶμ' ἐπ' αὐτῷ,

290

καὶ τρηχὺς τὸ πρῶτον· ἐπὶ δὲ εἰς ἄκρον ἵκηται,

Ῥηϊδίη δὲ ἥπειλά πέλει, χαλεπή περ ἔσται.

Οὗτ' ἄν μὲν πανάρετος ὅς αὐτὸς πάντα νοήσας,

[Φρασάμεναι τὰ κ' ἐπειτά καὶ ἐς τέλος ἦσιν ἀμείνων.]

Ἐσθλὸς δὲ αὐτὸς καὶ κῆρ', ὅς τις εἰπὼν ἡγήσεται.

295

Ὅς

Malumque consilium consultori pessimum.

Omnia videns Iovis oculus, omniaque intelligens,

Et hac (siquidem vult) inspicit: neque ipsum latet

Qualenam hoc quoque iudicium civitas intus exerceat.

Ego porro nec ipse nunc inter homines justus

Sim, nec meus filius: quando malum est, justum

Esse, siquidem plus juris injustior habebit.

Sed hac nondum arbitror facturum Iovem fulmine gaudentē.

O Persa, ceterum tu hac in animo tuo repone,

Et iustitia quidē obtempera, violentia vero obliviscere prorsus.

Namque hanc hominibus legem posuit Saturnius.

Piscibus quidem & feris & avibus volucribus,

Se mutuo ut devorent, quandoquidem iustitia carent.

Hominibus autem dedit iustitiam, qua multo optima

Est. Si quis enim velit vera in publico dicere

Qua novit, ei opes largitur late videns Iupiter:

Qui vero testimoniis volens pejerans

Mentietur, iustitiam impediens, sine spe remedii leditur,

Atque ejus magis decolor posteritas postea relinquitur:

Viri autem iusti posterior apud posteros illustrior.

Ceterum tibi ego bene cupiens dicam, stultissime Persa.

Malitiam quidem cumulativam etiam capere

Facile est: brevis quippe via est, & in proximo habitat.

Ante virtutem vero sudorem Dii posuerunt

Immortales. longa vero atque ardua via est ad ipsam,

Primumque aspera: ubi vero ad summum veneris,

Facilis deinceps est, quantumvis difficilis fuerit.

Ille quidem optimus est, qui ipse in omnibus sapit,

[Cogitans quacunque dein & ad finem usque sint meliora.]

Sed & ille bonus est, qui bene monenti paruerit.

Ὅς δέ κε μήτ' αὐτὸς νοέη, μήτ' ἄλλ' ἀκῶν
 Ἐν θυμῷ βάλληται, ὃδ' αὖτ' ἀχρήϊ' αἰνέη.
 Ἀλλὰ σὺ γ' ἡμετέρης μεμνημένος αἰὲν ἐφείμῃς
 Ἐργάζεσθαι, Πέρση, δῖον γῆϋ', ὃφρα σε λιμὸς
 Ἐχθαίρῃ, Φιλέῃ τ' εὐσέφαν' Δημήτῃ
 Αἰδοίῃ, Βιότῃ τ' ἐπὶ πύμπλησι καλιῶ.
 Λιμὸς γάρ τοι πάμπαν ἀεργῶ σύμφορ' ἀνδρῶν.
 Τῷ τ' θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἀνέρες, ὅς κεν ἀεργὸς
 Ζῶῃ, κηφήνεαςι κροτάροις ἵκελ' ὀρμίνῃ,
 Οἷτε μελίσσων κάμαλον τεύχεσιν ἀεργοὶ
 Ἐΐθοντες· σοὶ δὲ ἔργα φίλ' ἔσω μέτρα κρομεῖν,
 Ὡς κέ τοι ὠραίς βιότῃ πλήθωσι καλιαί.
 Ἐξ ἔργων δὲ ἄνδρες πολύμηλοί τ' ἀφνειοί τε.
 Καὶ τ' ἐργαζόμενοι, πολὺ φίλτερον ἀθανάτοισιν
 Ἐσσεαὶ ἢ δὲ βροτοῖς. μάλα γὰρ συγέσιν ἀεργάς.
 Ἔργον δὲ ὅδ' ἐν ὄνειδ', ἀεργίη δέ τ' ὄνειδ'.
 Εἰ δέ κεν ἐργάζῃ, τάχα σε ζηλώσῃ ἀεργός.
 Πλάθοντα· πλάττω δὲ δρετὴ καὶ κῦδ' ὀπηδεῖ.
 Δαίμονι δὲ οἷ' ἔηοθα. τὸ ἐργάζεσθαι ἀμεινον,
 Εἴ κεν ἀπ' ἀλλοτρίων κλεάνων ἀεσίφρονα θυμὸν
 Εἰς ἔργον τρέψας, μελεῖας βίῃ ὥς σε κελεύω.
 Αἰδώς δὲ ὅτ' ἀγαθὴ κεχρημένον ἄνδρα κομίζῃ.
 Αἰδώς ἢ τ' ἀνδρὸς μέγα σίνεται ἢ δ' ὀνίνησι.
 Αἰδώς τοι πρὸς ἀνολβίῳ, θάρσ' τ' πρὸς ὄλβον.
 Χρήματα δὲ ἔχ' ἀρπακτα· θεόσδοτα πολλὸν ἀμείνω.
 Εἰ γάρ τις καὶ χηρὸς βίῃ μέγαν ὄλβον ἔληται,
 ἢ ὅγ' ὅτ' ἀπὸ γλώσσης λήϊσσεται, (οἷά τε πολλὰ
 Γίνεται, ὅτ' ἂν δὴ κέρδ' νόον ἐξαπατήσῃ
 Ἀνθρώπων, αἰδῶ δέ τ' ἀναιδείῃ καλοπαΐζῃ)
 Ῥεῖά τέ μιν μαυρᾷσι θεοὶ, μινύθουσι τ' οἴκει

300

305

310

315

320

325

Ἀνέρες

Qui vero nec sibi sapit, neque alii parere
In animum inducit, ille contra homo inutilis est.
Verum tu nostri semper praecepti memor,
Operare, ô Persa, divinum genus, ut te fames
Oderit, amet autem pulchre coronata Ceres
Veneranda, victuque tuum impleat horreum.
Fames namque semper ignavo comes est viro.
Hunc vero & Dii oderunt, & homines, quicumque otiosus
Vivit, fucis aculeo carentibus similis cupiditate.
Qui apum laborem absumunt otiosi,
Vorantes: tibi vero opera decencia obire gratum sit,
Ut tibi aestate collecto victu impleantur horrea.
Ex laboribus autem viri evadunt divites & opulenti.
Et laborans, multo etiam carior jam immortalibus
Eris ac hominibus. valde enim oderunt otiosos.
Operari autem non est dedecus, sed ignavia dedecus est.
Quodsi laboraveris, mox te amulabitur & otiosus
Ditescentem: divitias vero virtus & gloria comitatur.
Deo autem similis fueris. Laborare inquam melius,
Si quidem ab alienis facultatibus stolidum animum
Ad opus convertens, de victu sis sollicitus sicut te jubeo.
Pudor autem non bonus egenum hominem tenet:
Pudor qui hominibus valde & obest & prodest.
Pudor quidē ad paupertatē, audacia vero (ducit) ad divitias.
Opes vero non rapienda: divinitus data multo meliores.
Si quis namque & manu per vim magnas opes paraverit,
Aut lingua pradatus fuerit, (qualia multa
Fiunt, quam primum lucri amor mentem deceperit
Hominum: pudorem vero impudentia vicerit)
Facile & illum pessum dant Dii, extinguuntur vero familia

Ἀνέρι τῷ, παῦρον δέ τ' ὅππ' χρόνον ἔλβῃ ὀπιθεῖ.
 Ἴσον δ' ὅς θ' ἰκέτω ὅς τε ξείνον κακὸν ἔρξῃ.
 Ὅς τε κασιγνήτοιο ἐξ ἀνὰ δέμνια βαίνοι
 Κρυπταδῆς δινῆς ἀλόχῃ, παρκαίερα ῥέζων.
 Ὅς τέ τ' αἰφραδῆς ἀλιλαίνετ' ὄρφανὰ τέκνα. 330
 Ὅς τε γονῆα γέροντα κακῷ ὅππ' γήραθ' ἔδω
 Νεικείῃ χαλεποῖσι καθαπτόμεθα ἐπέεσσιν.
 Τῷ δὴ τοι Ζεὺς αὐτὸς ἀγαίετ' ἐς ἣν τελευτῶ
 Ἔργων ἀντ' ἀδίκων χαλεπῶ ἐπέθηκεν ἀμοιβήν.
 Ἀλλὰ σὺ τ' μὲν πάμπαν ἔεργ' αἰεσίφρονα θυμόν, 335
 Καδδμῶαμιν δ' ἔρδειν ἱερ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν
 Ἀγνώῃς ἢ καθαρώς, ὅππ' δ' ἀγλαὰ μηρία καίειν.
 Ἄλλοτε δὴ σπονδῆς θυέεσσι τε ἱλάσκεσθαι,
 Ἡ' μὲν ὅτ' ἀνάζη, ἢ ὅταν φάθῃ ἱερὸν ἔλθῃ.
 Ὡς κέ τοι ἱλαὸν κοσδίλω ἢ θυμόν ἔχωσιν. 340
 Ὅφρ' ἄλλων ὦνῃ κλῆρον, μὴ τ' ἑὸν ἄλλῃ.
 Τὸν φιλέοντ' ὅππ' δαῖτα καλεῖν, τ' δ' ἐχθρὸν ἐᾶσαι.
 Τὸν ἢ μάλιστα καλεῖν, ὅς τις σέθεν ἐγνώθι ναίει.
 Εἰ γάρ τοι καὶ χρεῖμ' ἐχώρειον ἄλλο γνήτην,
 Γείτονες ἄζωσι ἐκίον, ζώσαντο ἢ πηοί. 345
 Πῆμα κακὸς γείτων, ὅσων τ' ἀγαθὸς μέγ' ὄνειαρ.
 Ἐμμορέ τοι πμῆς ὅστ' ἔμμορε γείτονι ἐοθλῆ.
 Οὐδ' ἂν βῆς ἀπόλοιτ', εἰ μὴ γείτων κακὸς εἴη.
 Εὖ μὲν μετρεῖσθαι παρὰ γείτονι, εἴ δ' ἀποδῆναι,
 Αὐτῷ τῷ μέτρω, καὶ λώϊον, αἴκε διῶναι. 350
 Ὡς ἂν χρητίζων, καὶ ἐς ὕπερον ἄρκιον ὄρης.
 Μὴ κακὰ κερδαίνειν· κακὰ κέρδεα ἴσ' αἴτησιν.
 Τὸν φιλέοντα φιλεῖν, καὶ τῷ παροσιόνῃ παροσεῖναι.
 Καὶ δόμῳ ὅσκειν δῶ, καὶ μὴ δόμῳ ὅσκειν μὴ δῶ.
 Δώτῃ μὲν τις ἔδωκεν, ἀδότην δ' ἕως ἔδωκεν. 355

Viri talis : exiguum ad tempus divitia adsunt.

Par committit delictum, & qui supplicem & qui hospitem ma-

Quique fratris sui cubilia ascenderit, (lo afficiet :

Furtivi causa concubitus uxoris , scelerata patrans :

Quique mala cujuspiam fraude deceperit orphanos liberos :

Quique parentem senem misera in senectute

Probris affecerit , gravibus incessens verbis :

Huic certe Iupiter irascitur. ad extremum vero

Pro operibus iniquis gravem exhibet talionem.

Verum tu quidem ab his omnino cohibe stultum animum.

Pro facultate autem sacra facito immortalibus Diis

Caste & pure nitidaque semora adole.

Interdum certe libaminibus atque hostiis placa ,

Et quando cubitum ieris, & quando matutinū tempus venerit :

Vt benevolum erga te cor atque animum habeant ;

Vt aliorum emas agrum. non tuum alius .

Amicum ad convivium vocato , inimicum vero relinque.

Eum vero potissimum vocato , quicumque te prope habitat.

Si enim tibi aliquod negotium rusticum inexpectatū eveniat,

Vicini discincti accurrunt , cinguntur autem cognati.

Noxa tam magna est malus vicinus , quantū bonus commodū.

Nactus est rem bonam, quicumque nactus est vicinum bonum.

Neque hos interierit , nisi vicinus malus sit.

Recte quidem à vicino mutuum accipe , recteque redde,

Eadem mensura , & amplius , si quidem possis :

Vt indigens etiam in posterum promptum invenias.

Ne mala lucra captes : mala lucra aequalia damnis.

Amantem te ama , & invisentem invise.

Et da ei qui dederit , neque da qui non dederit.

Datori namque est qui dat , non danti vero nemo dare solet.

Δῶς ἀγαθὴν, ἄρπαξ ἣ κακὴ, θανάτοιο δότειρα.

Ὅς μὲν γάρ κεν αἰνὴρ ἐθέλων, ὅγε καὶ μέγα δοίη,
Χαίρει τῷ δώρῳ, καὶ τέρπεται ὃν κτ' θυμόν.

Ὅς δέ κεν αὐτὸς ἔληται, ἀναιδείῃφι πιθήσας,
Καί τε σμικρὸν ἔόν, τότε ἐπάχυνωσεν φίλον κῆρ. 360

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ὅππ' σμικρῷ κατὰθεῖο,
Καὶ θάμα τ' ἔρδοις, τάχα κεν μέγα ἢ τὸ γρόϊο.

Ὅς δ' ἐπ' ἐόντι φέρει, ὃδ' ἀλύξεται αἰθοπα λιμόν.
Οὐδὲ τόγ' εἰν οἴκῳ κατὰκείμενον ἀνέρας κήδε.

Οἴησι βέλτερον εἶναι, ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι. 365
Ἐὖ λὸν μὲν, παρεόντι ἔλεος· πῆμα ἣ θυμῷ,
Χρητίζειν ἀπεόντι, ἃ σε φραζέσθαι ἀνώγα.

Ἀρχομύς ἣ πίθος καὶ λήγοντι καρέσας,
Μεσούσι φείδεσθαι· δειλὴ δ' ἐνὶ πυθμύϊ φειδώ.

Μισθὸς δ' ἀνδρὶ φίλῳ εἰρημνύει ἄρκιόν ἔσω. 370
Καί τε κασιγνήτῳ γελάσας ὅππ' μάρτυρα θεῶς.

Πίσεις δ' ἄρα ὁμῶς καὶ ἀπισίαι ὤλεσαν ἀνδρας.
Μηδὲ γυνή σε νόον πυγασάτω ἐξαπατάτω,

Αἰμύλα κωτίλασα, τέλω διφῶσα καλίλω.
Ὅς ἣ γυναικὶ πέποιθε, πέποιθ' ὅγε φιλήτησι. 375

Μυνογλήης ἣ παῖς σώζοι πατρῷον οἶκον
Φερβέριον· ὥς γ' ὅππ' αἰέξεται ἐν μεγάροισι.

Γηραιὸς ἣ θάνοις ἕτερον παῖδ' ἐκαταλείπων.
Ρεῖα δέ κεν πλεόνεοσι πύροι Ζεὺς ἀσπείλον ὄλβον.

Πλείων μὲν πλεόνων μελέτη μείζων δ' ὅππ' ἦκη 380
Σοὶ δ' εἰ πλεόνει θυμὸς ἐέλθεται ἐν φρεσὶ σῇσι,

Ὡδ' ἔρδειν. ἔργον δέ τ' ἐπ' ἔργῳ ἐργάζεσθαι.
Πλησιάδων Ἀτλαγρέων ὅππ' ἐκπομπάων,

Ἀρχεῖν αἰμητοῖ· ὁρότοιο ἣ, δυασομνάων.
Αἰδὴ πενύκτας τε ἢ ἡμάτας πεσασσάμεναι

385
Κε

Donatio bona , rapina vero mala atque lethifera.

*Quicumque etenim vir libens dat , etsi multum dederit ,
Gaudet donando , & delectatur suo in animo.*

*Qui vero libens rapuerit , impudentia fretus ,
Quamvis id sit exiguum , tamen cruciat suum animum.*

*Siquidem enim parvum parvo addideris ,
Et frequenter istud feceris , mox magnum & hoc evaserit.*

Qui vero partis adjicit , is vitabit atram famem.

Neque vero quod domi repositum est , hominē sollicitum habet.

Domi melius esse : quoniam damno obnoxium quod foris est.

Bonum quidem , de presenti capere : noxa vero , animo

Egere absente : id quod te cogitare jubeo.

Quum relinitur dolium , & fere est epotum , saturare.

Medio parce : sera vero in fundo parcimonia.

Merces autem viro amico constituta sufficiens esto.

Etiā cum fratre ludens , testem adhibero.

Credulitas pariter ac diffidentia perdunt homines.

Ne vero mulier te animo nates exornans decipiat ,

Blande garriens , tuum inquirens finum.

Qui namque mulieri confidit , confidit is furibus.

Vnicus vero filius servavit paternam domum

Pascendo : ita enim opulentia crescet in adibus.

Senex autem moriarius , alium filium relinquens.

Facile vero & pluribus praeberit Iupiter ingentes opes.

Major autem plurium cura , major quoque accessio.

Tua vero si opes mens appetit in animo suo ,

Sic facito . operamque opera subinde addito.

Pleiadibus Atlante natis exorientibus ,

Incipe metere ; arare vero , occidentibus.

Ha quidem noctesque & dies quadraginta

Latent :

Κεκρύφαται· αὐτὶς δ' ὤφρα πλομῶν ἐνιαυτοῦ
 Φαίνονται, τὰ πρῶτα χαρκατομῶοιο σιδήρεα.
 Οὗτός τοι πεδίῳν πέλεται νόμος, οἳ τε θαλάσσης
 Ἐγγύθιναιεταῖος, οἳ τ' αἶγκεα βηοσῆεντα
 Πόντος κυμαίνοντι· ἀπόπεοθι πύονα χῶρον
 Ναίωσιν. γυμνὸν ἀπεῖρην, γυμνὸν δ' ἐβωλεῖν,
 Γυμνὸν δ' ἀμάειν, εἴ χ' ὦρα πάντ' ἐθέληθαι
 Ἔρκα κρημίζεσθαι Δημήτερι· ὥς τοι ἕκαστα
 Δεῖ αἰέξηται, μή πως τὰ μετὰ ξὺ χαλίζων
 Πτώσεως ἀλλοτρίης οἴκῃς, καὶ μηδὲν ἀνύσεως.
 Ως κ' ἐγὼ ἐπ' ἐμὶ ἤλθης· ἐγὼ δέ τοι σὺν ὀπιδῶσαι,
 Οὐδ' ὀπιμετερήσω. ἐργάζεσθαι, νήπιε Πέρση,
 Ἔρκα, τὰτ' ἀνθρώποισι θεοὶ διέλεκμήραντα·
 Μὴ ποτε σὺν παίδεσσι γυναικί τε θυμὸν ἀχέων,
 Ζηλοῦς βίοντον καὶ γείτονας, οἳ δ' ἀμελῶσιν.
 Δὲς μὲν γὰρ κ' εἰς τάχα τείξεαι· ἴω δ' ἐπ' λυπῆς,
 Χρῆμα μὲν ἔπερξῃς, σὺ δ' ἐτώσια πόλλ' ἀγορεύσεις.
 Ἀχρεῖ· δὲ ἔσται ἐπέων νομός. ἀλλὰ σ' ἄνωγα
 Φράζεσθαι χρεῖων τε λύσιν, λιμὲν τ' ἀλεωρίω.
 Οἶκον μὲν πρῶτα, γυναικὰ τε, βῆν τ' ἀροτῆρα,
 Κτητῶν γ' ἀγαμέτῶν, ἥ τις καὶ βροτῶν ἐπιλο.
 Χρήματα δ' εἰν οἴκῳ πάντ' ἀριμελεῖν ποιήσασθαι.
 Μὴ σὺ μὲν αἰτῆς ἄλλον, ὃ δ' ἀρνῆται, σὺ δ' ἐπὶ τηλαί.
 Ἦδ' ὦρ' ὥρα φραμείβηται, μινύθῃ δέ τοι ἔργον.
 Μὴδ' ἀναβάλλεσθαι ἐς τ' αὔριον, ἐς τ' ἔννεφιν.
 Οὐ γὰρ ἐτωσιοεργὸς ἀνὴρ πύμπλησι καλίω,
 Οὐδ' ἀναβαλλόμενος. μελέτη δέ τοι ἔργον ὀφέλλει.
 Αἰεὶ δ' ἀμβολιεργὸς ἀνὴρ ἄτῃσι παλαίει.
 Ἦμεν δὴ λήγῃ μὲν ὅξεν ἡελίοιο
 Καύματι· ἰδαλίμῃ, μελοπωρινὸν ὀμβρήσαντι·

390

395

400

405

410

415

Ζῆλος

*Latent: rursus vero vertente anno
Apparent, primum ut acuitur ferrum.
Hac utique arborum est lex, quique mare
Prope habitant, quique valles flexuosas
Mari fluctuante procul pinguem regionem
Habitant. Nudus serito, nudusque arato,
Nudus quoque merito, si quidem matura omnia voles
Opera ferre Cereris: ut tibi singula
Matura crescant, ne quando interim egens
Mendices ad alienas domos, nihilque efficias.
Sicut & nunc ad me venisti: ego vero tibi non amplius donabo,
Neque amplius mutuum dabo. Labdra, stolidè Persa,
Labores quos hominibus Dii imposuerunt:
Ne quando cum liberis uxoreque animo dolens
Queras victum per vicinos, hi vero negligent. (sueris,
Bis enim & ter forsitan consequeris: si vero amplius molestus
Rem quidem non facies, tu vero inania multa dices.
Inutilis autem erit verborum copia. Sed te jubeo
Cogitare debitique solutionem, famisque evitationem.
Domum quidem primum, sceminamque bovemque aratorem,
Famulam non nuptam, quæ & boves sequatur,
Instrumenta vero domi omnia apta para:
Ne tu quidem petas ab alio, illeque recuset, tu vero careas,
Tempus autem prætereat, minuaturque tibi opus.
Ne vero differas inque crastinum, inque perendinum.
Non enim laboris fugitans vir implet horreum,
Neque procrastinator. Studium vero tibi opus auget.
Semper autem dilator operum vir cum damnis luctatur.
Quum itaque jam desinit vis servidi Solis
Calorem sudoriferum, per autumnum pluyente*

Ζῆνός ἐροσθενέσθω, μή γ' ἵ τρέπεται βρότεσθω χερσὶ
 Πολλὸν ἐλαφρότερος. (δὴ γὰρ τότε σείρεσθω αἴης
 Βαῖον ὑπὲρ κεφαλῆς κηριτρεφέων ἀνθρώπων
 ἔρχεται ἡμάτιος, πλείον δέ τε νυκτὸς ἐπαυρεῖ.)
 Ἡμῶς ἀδηλοτάτη πέλεται τμηθεῖσα σιδήρῳ 420
 Ὑλῃ, φύλλα δὲ ἔραζε χεῖρ, πύρροιο τε λήγῃ.
 Τῆμ' ἄρ' ὑλοιομεῖν μεμνημέν' ὤριον ἔργον.
 Ὀλμον μὲν τριπόδιον τάνυειν, ὕπερον γ' ἑξήπηχον,
 Ἀξονὰ δ' ἐπὶ τριπόδιον· μάλα γάρ νύ τοι ἄρμενον ἔτω.
 Εἰ δέ κεν ὀκταπόδιον ἀπὸ κ' σφύραεν κε τάνοιο, 425
 Τρισπίθαμον δὲ ἄψιν τάνυειν δεκαδῶρον αἰμάξῃ,
 Πολλ' ὅππ' ἀμυγύλα καῖλα· φέρειν γ' ὅλῳ, ὅτ' ἀνδρῶν
 ἔς οἶκον, κατ' ὄρεσθω διζήμενος, ἢ κατ' ἄρκεαν,
 Πρίνινον. ὅς γ' ὅ βροτῶν δρῶν ὀχυρώτατός ἐστιν
 Εὐτ' ἀνδρῶν Ἀθηναιῆς δμῶς ἐν ἐλύμαϊ πῆξας 430
 Γόμφοισιν πελάσας προσαρήρεται ἰσοβοῇ.
 Δοιὰ γ' ἱερόθ' ἄροισα, πονησάμενος καὶ οἶκον,
 Αὐτόγυον καὶ πηκλόν· ἐπεὶ πολὺ λώϊον ἔτω.
 Εἴ χ' ἕτερον γ' αἴξαις, ἕτερόν γ' ὅππ' ἀμυγύλα βαλοῖο.
 Δάφνης δὲ ἢ πελέης αἰκιδάτοιο ἰσοβοῆς. 435
 Δρυὸς ἔλυμα, πρίνιν γ' ὅλῳ. βόε δὲ ἐνναετήρῳ
 Ἀρσενε κεκλήθ' (ἦ γὰρ ὅθεν ὀκταῖα παδνόν)
 Ἡβῆς μέτρον ἔχοντε. τῷ ἐργάζεσθ' ἀρίστω.
 Οὐκ ἀντὶ τῷ γ' ἐρίσαντες ἐν αὐλακὶ καμμελὸν ἄροτρον
 Ἀξίαν, τὸ γ' ἔργον ἐτάσιον αὐτῷ λίποιεν. 440
 Τοῖς δὲ ἅμα πρὸς αὐτὸν ἀετὸς αἰζηνὸς ἔπειλο,
 Ἄρτον δειπνήσας τελεσίτευφον, ὀκταβλῶμον·
 Ὅς κ' ἔργα μελείων ἰθείῃ αὐλακὶ ἐλαύνει,
 Μηκέτι παπταίνων μεθ' ὀμήλικας, ἀλλ' ὅππ' ἔργῳ
 Θυμὸν ἔχων. τῷ δ' ἔτι νεώτερος ἄλλ' αἰμείναν 445
 Σπέρ-

Iove prapotente, movetur humanum corpus

Multo levius. (nam tunc Sol

Paulisper supra caput mortalium hominum

Venit interdiu, magis autem noctu laborat.)

Quando minime cariei est obnoxia est casa ferro

Materia, folia autem humi fundit, finemq₃ facit germinandi:

Tunc sane ligna secare tempestivum esse opus memento.

Mortarium quidem tripedale seca, pistillum vero tricubitale,

Axemque septempedalem: valde enim certe conveniens sic.

Si vero octopedalem & malleum inde secueris, (currui,

Trium palmorum curvaturam rota secato decem palmorum

Multa praeerea curva ligna: ferto autem burim, cum inveneris,

Domum, sive in monte quarens, sive in agro,.

Iligneam. hac enim bobus ad arandum firmissima est:

Si Palladii famulus dentali insigens

Clavis conjungens remoni adaptaverit.

Bina vero facito aratra, laborans domi,

Non compositum & compactile: quoniam multo optimum sic.

Si quidem alterum fregeris, alterum bobus injicias.

E lauro autem vel ulmo firmissima stiva sunt.

E quercu dentale, ex ilice burim. boves vero duos novennes

Masculos comparato (horum enim robur non imbecillum est)

Cum ad robustam aetate pervenerunt. hi ad laborandū optimi.

Non utique hi dimicantes in sulco aratrum

Fregerint, opus vero imperfectum reliquerint.

Hos autem simul quadragenarius juvenis sequatur,

Panem coenatus quadrifidum, octo morsuum;

Qui quidem opus curans rectum sulcum ducat,

Non amplius respectans aequales, sed in opere

Animum habens. Hoc vero neque junior alius melior

Σπέρματ' ἀλάσας, καὶ ὄππασορίω ἀλέας.
 Κρότερ' ὃ δ' ἀνὴρ μετ' ὁμήλικας ἐπιοίηται.
 Φράζεσθ' δ' ὅτ' αἶν φωνὴν γερῶν ἐπακχόης
 Τ' ὄθεν ἐκ νεφέων ἐνιαύσια κικληγύης·
 Ἡ τ' ἀρόοιό τε σῆμα φέρει, καὶ χεῖμαί' ὦρην 450
 Δεικνύει ὁμβρηρῶ· κροδίω δ' ἔδακ' ἀνδρὸς αἰεέτω.
 Δὴ τότε χορτάζειν ἑλικας βόας ἐνδον εὐόντας·
 Ῥηϊδίον ὃ ἐπ' εἰπεῖν, βόε δὸς καὶ αἶμαξαν·
 Ῥηϊδίον δ' ἀπανήνασθ' ὥρᾳ δ' ἔργα βόεσσιν.
 Φησὶ δ' ἀνὴρ φρένας ἀφνειὸς πῆξασθ' αἶμαξαν, 455
 Νήπι'· ἔδ' ἐπὶ γ' οἶδ', ἑκατὸν δέ τε δ' ἔραθ' αἶμαξίης.
 Τῶν πρὸθεν μελέτῃ ἐχέμεν, οἰκῆϊα θεῶς.
 Εὖ τ' αἶν δὴ πρῶτις' ἀρό' ὅθι θνητοῖσι φανείη,
 Δὴ τὸτ' ἐφορμηθῆναι, ὁμῶς δμῶές τε καὶ αὐτὸς,
 Ἀύλῃ καὶ διερῇ δρόων, δρόοιο κατ' ὦρην, 460
 Πρῶτ' μάλα σπύδων ἵνα τοι πλήθωσιν ἄρῃαι.
 Εἴαρε πολεῖν· θέρε' ὃ νευμῶν' ἔσ' ἀπατήσθαι.
 Νεῖον ὃ σπεῖρειν ἐπὶ κροφίσσων ἄρῃαν.
 Νεὸς ἀλεξιάρη, παίδων δὴ κηλήτειρα.
 Εὐχεσθ' ὃ Διὶ χθονίῳ, Δημήτερι δ' ἀγνῇ, 465
 Ἐκτελέειν βεβῆκεν Δημήτερ' ἱερὸν ἀκίλῳ.
 Ἀρχόμεν' τὰ πρῶτ' ἀρόντα, ὅταν ἄκρον ἐχέτλης
 Χεὶρὶ λαβὼν ἔρπηκα βοῶν ὄππ' ἠνῶτον ἵκηαι
 Ἐνδρυνον ἐλκρόνῳ μεσάβων. ὃ ὃ τυτθὸς ὅππ' ὄθεν
 Δμῶος, ἔχων μακέλῃ, πόνον ὀρνίθεσσιν πιθεῖν, 470
 Σπέρματ' ἀκακρῦπῳ. Διθμοσυνῇ ὃ ἀείση
 Θνητοῖς ἀνδρώποισι· κακθμοσυνῇ ὃ κακίση.
 Ὡδ' ἐκεν ἀδροσυνῇ σπύχες νόοιεν ἔραζε,
 Εἰ τέλ' αὐτὸς ὅππ' ὄθεν Ὀλύμπῳ ἐσθλὸν ὀπίζοι.
 Ἐκ δ' αἰγῶν ἐλάσειας δ' ἄχνια· καὶ σε ἔολπαι 475
 Γηθή-

Ad spargendum semina, & iteratam sationem evitandum.

Iunior enim vir ad coetaneos evolat animo.

Observe vero, cum vocem grui audieris

Alte in nubibus quotannu clangenti;

Qua & arationis signum affert, & hyemis tempus

Indicat imbriferi: cor autem rodit viri bobus carentis.

Tunc sane pasce camuros boves, domi manentes.

Facile enim dictu est, par boum da & plaustrum:

Facile autem recusare, & dicere, boves occupati sunt.

*Constituit autem homo, qui opinione sua dives est, fabricare cur-
Stultus: & hoc nescit centum esse ligna plaustri. (rum,*

Horum ante curam habere oportet ut sibi acquirat.

Cum primum igitur arationis tempus mortalibus apparuerit,

Tunc aggredere, simul & servi & tu ipse,

Siccam & humidam arans, arationis ad tempus,

Summo mane festinans, ut impleantur tibi arva.

Vere vertito, aestate vero iterata non te fallat.

Novali vero serito adhuc levem terram.

Novalis imprecationum expultrix; liberorum placatrix est.

Supplica vero Iovi infero, Cererique casta,

Vt matura grandescant sacra Cereris dona.

Incipiens arare, cum extremum stiva

Manu capiens stimulum boum terga attigeris

Temonem trahentibus loris. juvenis autem pone

Servus, ligonem tenens, negotium avibus faceffat,

Semina abscondens. Rectus enim ordo optimus

Mortalibus hominibus est; confusio vero pessima.

Sic quidem ubertate spica nutabunt ad terram,

Si finem ipse postea Iupiter bonum prabuerit.

E vasis autem ejicies araneas: teque arbitror

Γηθήσειν, βιότοιο ἐρδύμενον ἔνδον ἐόνι^Θ.

Εὐοχθέων δ' ἴξεαι πολὺν ἔαρ. ἔδ' ἐπὶ πρὸς ἄλλης
 Αὐγάσσαι· σέο δ' ἄλλ^Θ ἀνὴρ κεχρημύ^Θ ἔσται.

Εἰ δέ κεν ἡελίοιο τροπαῖς δρόσος χθόνα δῖαν,

Ἡμ^Θ αἰμήσεις, ὀλίγον περὶ χειρὸς ἔργων,

430

Ἀντία δεσμύων κεκρημύ^Θ, ἔμῃα χαίρων.

Οἴσεις δ' ἐν φορμῶ· παῦροι δέ σε θήσουνται.

Ἄλλοτε δ' αἰλοῖ^Θ Ζηνὸς νό^Θ Αἰγίοχοιο·

Ἀργαλέ^Θ δ' ἀνδρεῖσι καὶ θνητοῖσι νοῆσαι.

Εἰ δέ κεν ὄψ' ἄρ' ὄσεις, τόδε κέν τοι φάρμακον εἴη.

485

Ἡμ^Θ κῶκυξ κῶκυζέ δρυὸς ἐν πετάλοισι

Τὸ πρῶτον, τέρπῃ τε βροτῶς ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν,

Τῇμ^Θ Ζῶς ὅοι τρίτῃ ἡμαίῃ, μήδ' ἀπολήγοι,

Μήτ' ἄρ' ὑπερβάλλων βοὸς ὀπλίῳ, μήτ' ἀπολείπων·

Οὕτω κ' ὄφαρότης πρωτηρότη ἰσοφαρίζε.

490

Εἰν θυμῷ δ' ὅπ' ἅπαντα φυλάσσεο· μηδέ σε λήθοι

Μήτ' ἔαρ γινόμενον πολὺν, μήθ' ὤρει^Θ ὄμβρε^Θ.

Πὰρ δ' ἴθι χάλκειον θῶκον, καὶ ἐπαλέα λέγχῳ,

ὦρῃ χειμέρῃ, ὅποτε κρύ^Θ ἀνέρας εἶργον

Ἰχάνε· ἔνθα κ' ἄοκν^Θ ἀνὴρ μέγα οἶκον ὀφέλλε.

495

Μή σε κακῶ χειμῶν^Θ ἀμνηχανίῃ κατὰ μάρψῃ

Συνὸ πενίῃ, λεπτήν ῃ παχύν πόδα χειρὶ πύξοις.

Πολλὰ δ' αἰετὸς ἀνὴρ κενεῖω ὅττι ἐλπίδα μίμνων,

Χρητίζων βιότοιο κακὰ προσελέξατο θυμῷ.

Ἐλπίς δ' ὅττι ἀγαθὴ κεχρημύον ἀνδρα κομίζε,

500

Ἡμέρον ἐν λέγχῃ, τῷ μὴ βί^Θ ἄρκει^Θ εἴη.

Δείκνυε ῃ δμῶεσσι, θέρδης ἐπὶ μέσσοις ἐόνι^Θ.

Οὐκ αἰεὶ θέρ^Θ ἐσείτῃ, ποιῆσθε καλίας.

Μῆνα ῃ ληναιῶνα, κακ' ἡμαίῃ, βέδορε πάντῃ,

Τῶτον ἀλόαδός· καὶ πηγὰδας, αἵτ' ὅττι γαῖαν

505

Πνύ-

Gavifurum, victu potitum intus reposito.

Bene instructus cibis autem pervenies ad canum ver, neque ad
Respicias: tui vero alius vir indigus erit. (alios

Si vero bruma araveris terram almam,

Sedens metes, pauxillum manu comprehendens,

Ex adversa parte manipulos ligans pulverulentus, nec valde

Feres autem in sporta: pauci vero te suspicient. (gaudens.

Alias vero alia Iovis mens Ægiochi:

Sed mortalibus hominibus eam deprehendere difficile.

Sin autem sero araveris, hoc quidem tibi remedium fuerit.

Quando cuculus canit quercus in frondibus

Primum, delectatque mortales in immensa terra,

Tunc Iupiter pluat triduo, neque desinat,

Non utique supra bovis ungulam, neque infra:

Ita & serotina aratio tempestitiva equalis fuerit.

Animo autem bene omnia reconde: neque te lateat

Neque ver exoriens canum, neque tempestitiva pluvia.

Præteri autem officinam arariam, & calidam tabernam,

Tempore hyberno, cum frigus homines vehemens

Detinet: tunc sane impiger vir valde domum auget.

Ne te mala hyemis difficultas opprimat

Cum paupertate, macilenta vero crassum pedē manu premas,

Multa vero ignavus vir vanam ob spem expectans,

Egens victus, mala versat in animo.

Spes vero non bona indigentem virum fovet,

Sedentem in taberna, cui victus non sufficiens sit.

Dic autem servis, æstate adhuc media existente,

Non semper æstas erit, extruite casas,

Mensem vero Ianuarium, malos dies, bobus nocentes omnes,

Hunc vitate: & glacies, quæ quidem super terram

Πνύσωνι θ' βορέαο, δυσηλεγέες τελέθουσιν·
 Ὅστε Διὰ Θρήκης ἱπποτρόφος Ὀρέϊ πόνῳ
 Ἐμπνύσας ὤρινε· μέμυκε ἣ γαῖα καὶ ὕλη·
 Πολλὰς ἣ δρυὸς ὑψιμόμης, ἐλάτας τε παχείας,
 Οὔρεθ' ἐν βήσσης πλινᾷ, χθονὶ πελυβοειρήνῃ 510
 Ἐμπίπλων, καὶ πᾶσα βοᾷ τότε νήριθ' ὕλη.
 Θῆρες ἣ Φρίσσας, ἔρως δ' ὑπὸ μέζ' ἔθεντο,
 Τῶν καὶ λάχνη δέρμα κατὰσκιον, αἰλάενυ καὶ τ'
 Ψυχρὸς ἐὼν Διᾶησι, δασυτέρων περ ἐόντων.
 Καί τε Διὰ ρινᾷ βοὸς ἔρχετο, ἔδε μιν ἵαφ. 515
 Καί τε δ' αἶζα αἶσι τανύτελχα· πῶεα δ' ἔπι
 Οὔνεκ' ἐπνεῖσθαι τείχεα αὐτῶν, ἔ' Διᾶήζιν
 Ἰς αἰνέμεν βορέας· τροχαλὸν ἣ γέροντα πῆησι.
 Καὶ Διὰ παρεθνικῆς ἀπαλόχροθ' ἔ' Διᾶήζιν,
 Ἦ τε δόμων ἐντοσθε φίλη πατρὶς μητέρα μίμνη, 520
 Οὔπω ἔργ' εἰδῆα πολυχρῦσθ' Ἀφροδίτης·
 Εὖτε λοεσσαμένη τέρενα χροῖα, καὶ λίπ' ἐλαίῳ
 Χερσαμένη, νυχὴ κατὰλέξετο ἐνδοθεν οἴκῳ
 Ἠμαῖ χειμερίῳ, ὅτ' ἀνύσθ' ὄν πόδα τένδρ',
 Ἐν τ' ἀπύρῳ οἴκῳ, καὶ ἐν ἡθεσι λάλυαλέοισιν. 525
 Οὐ γάρ οἱ ἠέλιθ' δείκνυ νομὸν ὀρμηθλιῶαι·
 Ἀλλ' ὅπ' κυανέων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε.
 Στεωφᾷται, βράδιον ἣ πανελλιῦέας φαίνει.
 Καὶ τότε δὴ κερκοὶ καὶ νήκεροι ὕληκοῖται
 Λυγρὸν μυλιόωντες αἰνὰ δρῦα βησθήεντα 530
 Φόγγουσιν καὶ πῆσιν ἐνὶ φρεσὶ τῶτο μέμηλεν,
 Οἱ σιέπα μαιόμβροι πυκινὰς κούθμωνας ἔχουσι,
 Καὶ γλάφυ πετρεῖεν· τότε δὴ τρίποδι βροτῶ ἴσοι,
 Οὐτ' ὅπ' νῶτα ἔαγε, κάρη δ' εἰς ἔδας ὀρθᾷται·
 Τῷ ἵκελοι φοιῶσιν, αἰλιδόμβροι νίφα λάλυα. 535

Flante Borea molesta existunt :

Qui per Thraciam equorum altricem late mari

Inspirans illud movet : constringitur autem terra & sylva :

Multas vero quercus alticomas, abietesque densas,

Montis in vallibus dejicit, terra multos pascendi

Incumbens, & omnis reboat tunc ingens sylva.

Fera autem horrent, caudasque sub pudenda ponunt,

Ea etiam quarum villis cutis densa est. Sed & has

Frigidus existens perflat villosas licet pelles habentes.

Quinetiam per bovis pellem penetrat, neque ipsum arcet.

Etiamque per caprā flat longos pilos habentē : ovium autē gre-

Eo quod valde densi ipsarū villi sunt, non perflat. (ges non itē:

Vis venti borea : incurvum vero senem facit.

Et per tenelli corporis virginem non perflat,

Qua in adibus suam apud matrem manet,

Nondum opera sciens aureae Veneris :

Beneque lota tenerum corpus, & pingui oleo

Vincta, noctu cubat intra domum

Tempore hyberno, quando ex ossis polypus suum pedem ar-

Inque frigida domo, & in latibulis tristibus. (rodit,

Non enim illi Sol ostendit pabulum ut invadat :

Sed super nigrorum hominum populumque & urbem

Vertitur, tardius autem Graecis lucet.

Et tunc sane cornuta bestia & non cornuta sylvarum cultrices

Misere dentibus stridentes per quercetum clivosum

Fugiant ; & passim omnibus id cura est,

Qua tecta inquirentes, densas latebras habent,

Et antrum in petra : tunc utique tripodi homini similes,

Cujus & humeri fracti sunt, & caput terram spectat :

Huic similes incedunt vitantes nivem albam.

Καὶ τότε ἔασαοθ' ἔρυμα χροῦς, ὥς σε κελύω,
 Χλαῖναν μὲν μαλακίῳ, καὶ τερμιόεντα χιῶνα.
 Στήμονι δ' ἐν παύρῳ πολλὴν κρόκα μὴρύσαοθ'.
 Τὼν πελῆεσσαοθ', ἵνα τοι τρίχες ἀτρεμέωσι,
 Μήδ' ὄρεθαι φείσασιν, ἀειρόμεναι κ' σῶμα. 540
 Ἀμφὶ δ' ὅσσι πέδιλα βοὸς ἴφι κ' ἀμύοιο
 Ἀρμενα δῆσαοθ', πῖλοις ἐνίοσθε πυκίσας.
 Πρωτογόνων δ' ἐρίφων, ὅποταν κρύθῃ ὤριον ἔλθῃ,
 Δέρματ' ἀσπείρειν νόρῳ βοὸς, ὅφρ' ὅππῃ ὤρω
 Τέτ' ἀμφιδάλη ἀλείω. κεφαλῇ φ' ὅππῃ ὑπερθεῖν 545
 Πῖλον ἔχειν ἀσκήτον, ἵν' ἔατ' ἀμὲν κατὰ δόλῃ.
 Ψυχρὴ γάρ τ' ἦώς πέλεται βορέαο πεσόντῃ.
 Ἡὼς δ' ὅππῃ γαῖαν ἀπ' ἔραν' ἀστερόεντῃ.
 Ἀἴρ' πυρφόρῃ ἐντέταται μακάρων ὅππῃ ἔργοις.
 Ὅς τε δρύοσ' ἀμύθ' ἀμύων ἀπὸ αἰεναόντων, 550
 Τ' ἔσ' ὑπὲρ γαίης δρυεῖς ἀνέμοιο θυέλλῃ,
 Ἄλλοτε μὲν δ' ὅππῃ ποτὶ ἔσπερον, ἄλλοτ' αἴῃσι,
 Πυκνὰ θρηϊκίῃς βορέα νέφεα κλονέοντῃ.
 Τὸν φθαμένῃ, ἔργον τελέσας, οἶκόν δ' ἐνέσθῃ,
 Μὴ ποτὲ σ' ἔρανόθεν σκοπὸν νέφθ' ἀμφικαλύψῃ. 555
 Χρῶτά τε μυδαλέον θείῃ, καθά δ' εἴματα δόσῃ.
 Ἀλλ' ὑπαλδίαοθ'. μεῖς γ' ὅσον χαλεπώτατ' ἔσθῃ
 Χειμέρι, χαλεπὸς περβάτοις, χαλεπὸς δ' ἀνθρώποις.
 Τῇ μ' ὁ θῶμις βυσ', ὅππῃ δ' ἀνέρι καὶ πλέον εἴη
 Ἀρμαλιῆς· μακρὰ γ' ὅππῃ ῥόδοι δ' ὀφρόναι εἰσί. 560
 [Ταῦτα φυλασσόμεν, τελεσμένον εἰς ἐνιαυτὸν
 Ἰσθόδοι νύκτας τε καὶ ἡμέρας, εἰσέκεν αὖθις
 Γῇ πάντων μήτηρ καρπὸν σύμμικτον ἐνείκῃ.]
 Εὖ τ' ἂν δ' ἐξήκοντα μ' ἔσθῃ τριτοπᾶς ἡελίοιο
 Χειμέρι ἐκτελέσῃ Ζεὺς ἡμέρας, δῆρ' αὖ τὸτ' αἴσῃ 565
 Ἀρκίᾳ-

Et tunc indue munimentum corporis , ut te jubeo,
 Lenam mollem , & talarem tunicam.
 Stamine vero in pauco multum subteminis intexe.
 Hanc circuminduito , ut tibi pili non tremant,
 Neque erecti horreant , arrecti per corpus.
 Circum vero pedes calceos bovis in flore occisi
 Aptos ligato , pedulibus intus condensans.
 Primogenitorum vero hœdorum, cū frigus tempestivū venerit,
 Pelles consuito nervo bovis , ut super humeros
 Contra pluviam injiciat munimentum. supra caput vero
 Pileum habeto elaboratum , ne aures humefiant :
 Frigida enim aurora est Borea cadente :
 Matutinus vero super terram à cœlo stellifero
 Aër fecundas extenditur beatorum super opera :
 Qui haustus e fluminibus perennibus ,
 Alte supra terram levatus venti procella ,
 Interdum quidem pluit ad vesperam, interdum flat,
 Densas Thracio Borea nubes excitante.
 Hunc antevergens opere perfecto domum redi,
 Ne quando te calitus tenebrosa nubes opprimat,
 Corpusque madefaciat, vestesque humectet.
 Sed evitato. mensis enim gravissimus hic
 Hybernus, gravis ovibus, gravisque hominibus.
 Tunc medium bobus, homini vero amplius adsit
 Alimonia : longa enim noctes succurrunt illis.
 [Hac observans , totum in annum
 Equato noctesque & dies , donec rursus
 Terra omnium mater fructum omnigenum proferat.]
 Quum autem sexaginta post conversionem Solis
 Hybernā exegerit Iupiter dies, tunc sane stella

Ἀρχὴν ὅσῳ περιπλῶν ἱερὸν ῥέον Ὠκεανοῖο,
 Πρῶτον παμφαίνων ὅππότελκεται ἀπροκνέφαι.
 Τόνδε μετ' ὀρθρογῇ Πανδιονὶς ὦρτο χελιδὼν
 Ἔς φάτο ἀνθρώποις, ἔαρ νέον ἰσαμύσιο.
 Τίω φθάμεν οἶνας πελαγμένεμεν ὥς γ' αἶμενον. 570
 Ἀλλ' ὅπότεν ἀν' φερέοικε δ' ἀποχθονὸς ἀν' φυτὰ βαίνῃ,
 Πληιάδας φάτων, τότε δὴ σκάφ' ὅσ' ἐπὶ οἰνέων.
 Ἀλλ' ἄρπας τε χαρσασέμεναι, καὶ δμῶας ἐγείρειν.
 Φάγειν ἢ σκιερὰς θώπας, καὶ ἐπ' ἡῶ πρῶτον,
 Ὄρη ἐν ἀμῆλ' ἄτε τ' ἠέλι' ἡρόα κάρφῃ, 575
 Τημέτ' ἀπώδειν, καὶ οἶκαδε καρπὸν ἀγείρειν,
 Ὄρθρε ἀνισάμεν, ἵνα τοι βί' ἄρκει εἴη.
 Ἡὼς γάρ τ' ἔργοιο τρίτῳ ἀπομείρεται αἶσαν.
 Ἡὼς τοι προφέρῃ μὲν ὁδῶ, προφέρῃ ἢ καὶ ἔργα.
 Ἡὼς ἦτε φανείσα πολέας ἐπέβησε κελόθ' 580
 Ἀνθρώπων, πολλοῖσι δ' ὅππ' ἱστῶν βροτὶ τίθησιν.

Ἡμεῖς ἢ σκόλυμός τ' ἀνθεῖ, καὶ ἡχέτα τέτλιξ
 Δενδρέω ἐφεζόμεν λιγυρίω κατὰ χόρ' αἰοιδίω
 Πυκνὸν ὑπὸ πτερύγων, θέρε' ἀματωδέ' ὦρῃ,
 Τῆμεν πότατ' αἶγες, καὶ οἶν' ἄριστος, 585
 Μαχλότατ' ἢ γυναικες, ἀφαιρότατοι δέ τε ἄνδρες
 Εἰσὶν, ἐπεὶ κεφαλῶν καὶ γένε' ἄσπερα ἄρ' αἶψα,
 Αὐαλέ' δέ τε χερσὶν ὑπὸ καύματι. ἀλλὰ τὸτ' ἦδη
 Εἴη πετσαίῃ τε σκιῇ, καὶ βύβλιν' οἶνον,
 Μᾶζα τ' ἀμολγαίῃ, γάλα τ' αἰγῶν σβεννυμυράων, 590
 Καὶ βοὸς ὑλοφάγοιο κρέας μήπω τετοκίης,
 Πρῶτοτόνων τ' ἐρίφων. ὅππ' ἂν αἶθοπα πινέμεν οἶνον,
 Ἐν σκιῇ ἐζόμενον, κεκορημένον ἦτορ ἐδωδῆς,
 Ἀντίον ἀκροάε' ἑφύρα τρέψασθαι πρὸς ὄψον,
 Κρῶν' τ' αἰετὰ καὶ ἀπορρύττα, ἢ τ' ἀτέλω. 595

*Arcturus relinquens sacrum aquor Oceani,
 Primus totus apparens exorietur vespertinus.
 Post hunc mane lugens Pandionis venit hirundo
 In lucem hominibus, vere nuper cepto.
 Hanc prævertens vites incidito: sic enim melius.
 At cum domi porta testudo e terra plantas ascenderit,
 Pleiades fugiens, tunc non amplius sodienda vites:
 Sed falcesque acuito, servosque excitato.
 Fugito vero umbrosas sedes, & matutinum somnum,
 Tempore messis, quando Sol corpus attenuat,
 Tunc festina, & domum fruges congere,
 Diluculo surgens, ut tibi sufficiens sit.*

*Aurora enim opæris tertiam sortitur partem.
 Aurora magis promovet quidem viam, magisq³ promovet la-
 Aurora qua apparens multos ingredi fecit viam (borem:
 Homines, pluribus vero iuga bobus imponit.*

*Quum vero carduusque floret, & canora cicada
 Arbori insidens dulcem fundit cantum
 Frequenter sub aliis, æstatis laborioso tempore,
 Tunc pinguesque capra, & vinam optinum,
 Salacissima vero mulieres, & viri imbecillissimi
 Sunt, quoniam caput & genua sol affligit,
 Siccum vero corpus ob æstum. Sed tunc jam
 Sit in antro umbra, & Byblinum vinum,
 Libumque lacteum, lacq³ caprarum non amplius lactantium,
 Et vacca qua frondibus pascitur caro nondum enixa,
 Tenerorumque hædorum. præterea nigrum bibito vinum,
 In umbra sedens, animo saturatus cibo,
 Contra purum Zephyrum obverso vultu,
 Fontemque perennem ac defluentem, quique illimis sit.*

Τεῖς δὲ ὕδαϊ τε προχέειν, τὸ δὲ πέτρῳλον ἰέμεν οἶνε.
 Δμωσὶ δὲ ἐποτρύνειν Δημήτερ τε ἱερὸν ἀκτῶν
 Δινέμεν, ὅτ' ἂν πρῶτα φανῇ θέν τε ὠρίων τε,
 Χώρῳ ἐν δ' αἰεὶ, καὶ δὲ τροχάλῳ ἐν αἰλῶν.
 Μέτρῳ δὲ δ' κομίσασθαι ἐν αἴγεσιν. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ. 600
 Πάντα βίον κατὰ θηαι ἐπάρμενον ἐνδοθεν οἴκῃ,
 Θῆτα αἰοικον ποιεῖσθαι, καὶ ἄτεκνον ἔρμιν
 Δίξεσθαι κέλομαι· χαλεπὴ δὲ ὑπόπορις ἔρμιν.
 Καὶ κυῖα παρχαρόδοντα κομῆν· μὴ φεῖδεο σίτῃ·
 Μὴ ποτέ σ' ἡμερόνθι τε ἀνὴρ ἀπὸ χρέμαθ' ἔληται. 605
 Χόρῳ δὲ ἐσκομίσαι καὶ συρφετὸν, ὅφρα τοι εἴη,
 Βασὶ καὶ ἡμιόνοισιν ἐπιεζάνον. αὐτὰρ ἐπειτὰ
 Δμῶας ἀναψύξαι φίλα γένατα, καὶ βόε λῦσαι.

Εὐτ' ἂν δὲ ὠρίων καὶ Σείρι τε ἐς μέσον ἔλθῃ
 Οὐρανὸν, Ἀρκίῳρον δὲ ἐσίδῃ ῥοδοδάκτυλῳ Ἥῳ, 610
 ὦ Πέρρῃ, τότε πάντας ἀπὸ δρεπε οἴκαδε βότρυς.
 Δείξαι δὲ ἡελίῳ δέκα τ' ἡμέρας καὶ δέκα νύκτας.
 Πέντε δὲ συσκιάσαι, ἔκλῳ δὲ εἰς αἴγῃ ἀφύσαι
 Δῶρα Διωνύσῃ πολυμηθέῃ. αὐτὰρ ἐπὶ λῶ δὴ
 Πληϊάδες θ' Ἰάδες τε τότε θέν τε ὠρίων τε 615
 Διῶσιν, τότε ἐπειτ' ἄροτρα μεμνημένῳ εἶναι
 ὠραίῃ· πλειῶν δὲ καὶ χθονὸς ἄρμεν εἴη.
 Εἰ δέ σε ναυηλὴς δυαπεμφέλας ἴμερ τε αἰρή,
 Εὐτ' ἂν Πληϊάδες, θέν τε ὄβριμον ὠρίων τε
 Φόγγασαι, πίπῳσιν ἐς ἡεροειδέα πόντον, 620
 Δὴ τότε παντοίων ἀνέμων θύουσιν αἴηται·
 Καὶ τότε μηκέτι νῆας ἔχειν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
 Γίῳ δὲ ἐργάζεσθαι μεμνημένῳ, ὥς σε κελεύω.
 Νῆα δὲ ἐπ' ἡπεῖρα ἐρύσαι, πυκάσαι τε λίθοις
 Πάντοθεν, ὅφρ' ἴχῳσ' ἀνέμων μέγῳ ὕπερ ἀέντων, 625
 Χεῖμα-

Tres partes aqua infunde, quartam vero partem vini admisce.
Famulis autem impera Cereris sacrum munus
Triturare, quando primum apparuerit Orion,
Loco in ventis exposito, & bene planata in area.
Mensura vero diligenter recondito in vasis. sed postquam
Omnem victum deposueris bene conditum intra domum,
Servum domo carentem conducere, & sine liberis ancillam
Inquirere jubeo: molesta est autem qua liberos habet ancilla.
Et canem dentibus asperum nutrito: nec parcas cibo:
Ne quando tibi interdium dormiens fur facultates auferat.
Fœnum autem importato, & paleas, ut tibi sit,
Bobus ac mulis annuum pabulum. sed postea
Servorum refocilla cara genua, & boves solve.

Quum vero Orion & Sirius in medium venerit
Cœlum, Arcturum autem inspexerit roseis digitis Aurora,
O Persa, tunc omnes decerpe & ser domum uvas.
Exponito vero Soli decem dies, totidemque noctes.
Quinque autem in locum opacum repone, sexto in vasa conde
Dona letitiæ datoris Bacchi. Sed postquam utique
Pleiadesque Hyadesque ac vehemens Orion
Occiderint, tunc deinde arationis memor esto
Tempestiva. ita annus in opere rustico bene dispositus sit.
Quod si te navigationis periculosa desiderium ceperit.
Quando utique Pleiades, vehementem Orionem
Fugientes, subierint obscurum pontum,
Tunc certe variorum ventorum strident flamina:
Et tunc ne amplius naves habe in nigro ponto:
Terram autem exercere memento ita ut te jubeo.
Navem vero in continentem trahito, munitoque lapidibus
Undiquaque, ut arceant ventorum vim humide flantium,

Senti-

Χείμαρον ἐξερύσας, ἵνα μὴ πύθῃ Διὸς ὄμβροτος.

Ὅπλα δ' ἐπάρματα πάντα περὶ ἐγκατθεο οἴκῳ,

Εὐχόμεως σολίσας νηὸς πληρὴ ποντοπόροιο.

Πηδάλιον δ' ὤρεγες ὑπὲρ καπνὸν κρεμαίσασαο.

Αὐτὲς δ' ὠραῖον μίμνεν πλοῖον, εἰσὺκεν ἔλθῃ, 630

Καὶ τότε νῆα θοῶν αἰλαδ' ἐλκέμεν, ἐν δέ τε φόρον

Ἀρμόδιον ἐνιῷαο, ἵν' οἴκαδε κέρδοι ἀρήσῃ,

Ὡς περ ἐμός τε πατήρ καὶ σὺς, μέγα νήπιε Πέρση,

Πλωτίζεσκεν νηυσὶ, βίς κεχρημένῳ ἐοτλῷ.

Ὅς ποτε καὶ τῇδ' ἦλθ', παλιῷ Διὶ πόντον ἀνύσας, 635

Κύμῳ Λιολίδα προλιπὼν, ἐν νηὶ μελαίνῃ.

Οὐκ ἄφεντο φόρων, ἔδ' ἐπλῆτόν τε καὶ ὄλβον,

Ἀλλὰ κακῶ πενίῳ, τῷ Ζεὺς ἀνδρεῶσι δίδωσι.

Νάσσατο δ' αἴχ' Ἑλικῶν τοῖς οἰζυρῇ ἐνὶ κώμῃ,

Ἀσκη, χεῖμα κακῇ, θέρψ' ἀρζαλέῃ, ἔδ' ἐποτ' ἐοτλῇ. 640

Τιῷ δ', ὦ Πέρση, ἔργων μεμνημένῳ εἶναι

Ὠραίων πάντων, ὥε ναυηλὴς ἢ μάλιστα.

Νῆ' ὀλίγῳ αἰνεῖν, μεγάλη δ' ἐνὶ φορτίᾳ θέοι.

Μείζων μὲν φόροι, μείζον δ' ὅππῃ κέρδει κέρδοι

Ἔσσεται, εἴ κ' ἀνεμοὶ γε κακὰς ἀπέχωρῃν αἰήτας. 645

Εὐτ' ἂν ἐπ' ἐμπορίῳ τρέψας αἰεσίφρονα θυμόν,

Βάληαι ἢ χρεᾶ τε προφυγεῖν, καὶ λιμὸν ἀτερπῇ,

Δείξω δὴ τοι μέτρα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,

Οὐτέ τι ναυηλὴς σεσοφισμένῳ, ἔτε τι νηῶν.

Οὐ γάρ πώ ποτε νηὶ γ' ἐπέπλων ὄρεα πόντον, 650

Εἰ μὴ ἐς Εὐβοίαν ἐξ Αὐλίδος, ἢ ποτ' Ἀχαιοὶ,

Μεῖναντες χειμῶνα, πολὺ σὺν λαὸν ἄγειραν

Ἐκείδ' ἐξ ἱερῆς Τροίῃ ἐς καλλιγυναικά.

Ἐνθάδ' ἐγὼν ἐπ' αἰέθλα δαΐφρονος Ἀμφιδάμαντος

Χαλκίδα τ' εἰσεπέρησα, τὰ δ' ἐπεφραδμένῳ πολλὰ 655

Ἀθλ'

Sentina exhausta, ut ne putrefaciat Iovis imber.

Armamenta vero disposita omnia domi tua repone,

Recte contrahens navis alus pontigrada.

Clavum vero fabrefactum super fumum suspendito.

Ipse autem tempestivam expectato navigationem, dum veniat.

Tuncque navem celerem in mare deducito, intus vero onus

Aptum imposito, damum ut lucrum reportes,

Quemadmodum meusque pater, & tuus, stultissime Persa,

Navigabat navibus, victus indigus boni.

Qui olim & buc venit, immensum pontum emensus,

Cuma Æolide relicta, in navi nigra:

Non reditus fugiens, neque opulentiam ac saculeates,

Sed malam pauperiem, quam Iupiter hominibus dat.

Habitavit autem prope Heliconem misero in vico,

Ascra, hyeme malo, æstate autem molesto, nunquam bono.

Tu vero, ô Persa, operum memor esto

(Ut) tempestive omnia (fiant,) navigationis vero maxime.

Navem parvam laudato, magna vero onera imposito.

Majus quidem onus, majus vero lucrum ad lucrum

Erit, si quidem venti malos contineant flatus.

Quando autem ad mercaturam verso imprudente animo,

Volueris & debita effugere, & famem molestant,

Ostendam tibi rationes sonori maris,

Et si neque navigandi peritus, neque navium.

Neque enim unquam navi transmisi latum mare,

Nisi in Eubœam ex Aulide, ubi quondam Graci,

Expectata tempestate, magnum collegerunt exercitum

Gracia e sacra ad Trojam pulchris sœminis pradisam.

Illuc ego ad certamina strenui Amphidamantis

Chalcidemque trajeci. indicta (per præcones) vero multa

Cer-

Ἀλλ' ἔθεσαν παῖδες μεγαλήτορες· ἔνθα με Φημί
 Ἰμνω νικήσαντα φέρειν τρίποδ' ὠτώεντα.

Τὸν μὲν ἐγὼ Μῆσης· Ἐλικωνιάδεας· ἀνέθηκα,
 ἔνθα με τὸ πρῶτον λιγυρῆς ἐπέβησαν αἰοιδῆς.

Τόσσόν τοι νηῶν γε πεπείραμαι πολυγόμφων.

660

Ἀλλὰ καὶ ὡς ἐρέω Ζηνὸς νόον αἰγιόχοιο.

Μῦσται γάρ μ' ἐδίδαξαν ἀθέσφατον ὕμνον αἰεῖδεν.

Ἡμεῖα πεντήκοντα μὲν τροπὰς ἡελίοιο,
 Ἔς τέλ' ἐλθὲν ἴθι· θέρε' ἀκαματώδε' ὥρης,

Ὡραῖ' ἀπέλεται θνητοῖς πόλ'· ἔτε κε νῆα

665

Καυᾶξαις, ἔτ' ἄνδρας ἀποφθίσειε θάλασσα,

Εἰ μὴ δὴ πρὸ φρον γε Ποσειδάων ἐνοσίχθων

Ἡ Ζῶς ἀθανάτων βασιλῆς ἐθέλησιν ὀλέσασθαι.

Ἐν τοῖς γὰρ τέλ' ἐσὶν ὁμῶς ἀγαθῶν τε κακῶν τε.

Τῇ μ' ὁ δὲ δεινέες τ' αὔραι, καὶ πόν' ἀπήμεν,

670

Εὐκηλ'· τότε νῆα θολῶ ἀνέμοισι πιθήσας

Ἐλκέμεν ἐς πόντον, φόρτον δὲ δὲ πάντα πίθεσθαι.

Σπείδειν δὲ ὅττι τάχιστα πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι·

Μηδὲ μῦειν οἶνόν τε νέον καὶ ὀπωρινὸν ὄμβρον,

Καὶ χειμῶν' ἐπιόντα, νότοιο τε δεινὰς αἰήτας.

675

Ὅς τ' ὤρνε θάλασσαν, ὁμαρτήσας Διὸς ὄμβρῳ

Πολλῶ ὀπωρινῶ· χαλεπὸν δέ τε πόντον ἔθεικεν.

Ἀλλ' ὁ δὲ εἰαρινὸς ἀπέλεται πόλ' ἀνθρώποις·

Ἡ μ' δὴ τὸ πρῶτον ὅσων τ' ὕπνῳ σκαυρώνη

Ἰχν' ἐποίησεν, τόσον πέταλ' ἀνδρὶ φανείη.

680

Ἐν κροῖδ' ἀκροτάτῃ· τότε δὲ ἀμβατὸς ἐστὶ θάλασσα.

Εἰαρινὸς δὲ ἔτ' ἀπέλεται πόλ'· ἔμιν ἐγωγε

Αἴνημι· ἔγδ' ἐμῶ θυμῷ κεχαρισμέν' ἐσὶν,

Ἀρπακτός· χαλεπῶς κε φύγοις κακόν· αἰλλὰ νυ καὶ ταῖ

Ἀνθρώποι ῥέζουσιν αἰδρεῖσιν νόοιο

685

Χρή-

*Certamina instituerunt juvenes magnanimi : ubi me gloriôr
Carminè victorem tulisse tripodem auritum.*

*Quem ego quidem Musis Heliconiadibus dicavi,
Vbi me primum dulcis compotem fecerunt cantus.*

*Tantum naves expertus sum multos clavos habentes.
Sed tamen dicam Iovis consilium Ægiochi.*

Musa enim me docuerunt divinum carmen canere.

*Dies quinquaginta post conversionem Solis,
Ad finem progressa astate laboriosi temporis,
Tempestiva est mortalibus navigatio. nec certe navem
Freris , neque homines perdiderit mare ,
Nisi dedita opera Neptunus terra quassator ,
Aut Iupiter immortalium rex velit perdere.*

*Penes hos enim potestas est simul bonorumque malorumque,
Tunc vero facilesque aura , & mare innocuum,
Tranquillum : tunc navem celerem , ventis fretus,
Deducito in pontum : onus vero bene omne colloca.*

*Propera autem quam celerrime iterum domum redire :
Neq; vero expectato vinumq; novum, & autumnalem imbrem,
Et hyemem accedentem , Notique molestos flatu,
Qui concitat mare , comitatus Iovis imbre
Multo autumnali : asperum vero pontum facit.*

*Sed alia verna est navigatio hominibus,
Nempe cum primum quantum incedens cornix
Vestigium fecit , tantum folia homini appareant
Summa in ficu : tum sane pervium est mare.*

*Verna autem hac est navigatio. non ipsam ego tamen
Probo : neque enim meo animo grata est,
Quia occasio ipsius invadenda. agre quidem effugeris malum.
Homines faciunt stultitia mentis.*

(sed tamen & hac

Opes

Χρήματα γὰρ ψυχὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσι.
 Δεινὸν δ' ἐστὶ θανεῖν μὲν κύμασιν. ἀλλὰ σ' ἄνωγα
 Φράζεσθαι τὰδε πάντα μὲν φρεσὶν ὅσ' ἀγορεύω.
 Μὴδ' ἐνὶ νηυσὶν ἅπαντα βίον κτίλῃσι τίθεαι.
 Ἀλλὰ πλέω λείπειν, τὰ δ' ἡ μέγιστα φορτίζεαι. 690
 Δεινὸν γὰρ πόνιόν μὲν κύμασι πύμασι κύρσῃ.
 Δεινὸν γ', εἴ κ' ἐφ' ἁμαξῶν ὑπέρβριον ἄχθῃ αἰεὶ ῥεῖς,
 Ἀΐονα καυάζεις, τὰ δ' ἡ φορτί' ἁμαυρωθείη.
 Μέτρεα φυλάσσεαι· καιρὸς δ' ὅππῃ πᾶσιν ἄρειός·
 Ὡραῖός· ἡ γυναικὴ πόνον ποτὶ οἶκον ἄγεαι. 695
 Μήτε τρηγόνων ἐπέων μάλα πολλὰ δ' ἀπλῆπτων,
 Μήτ' ὀπθῆεις μάλα πολλὰ· γάμοι δέ τοι ὦρα ἔσονται.
 Ἡ δ' ἡ γυνὴ τέτορ' ἡβώῃ, πέμπῃα δ' ἡ γαμοῖτο.
 Παρθενικῶν δ' ἡ γαμεῖν, ὥς κ' ἡθεα κεδναὶ διδάξεις.
 Τὴν δ' ἡ μάλιστ' ἡ γαμεῖν ἥ τις σέθεν ἐγγύθι ναίῃ· 700
 Πάντα μάλ' ἀμφὶς ἰδὼν, μὴ γείτοσι χάσματά γήμης.
 Οὐ μὲν γάρ τι γυναικὸς ἀνὴρ ληΐζετε ἄμεινον
 Τῆς ἀγαθῆς· τὴ δ' αὖτε κακῆς ἔρινον ἄλλο
 Δειπνολόχης· ἢ τ' ἀνδρα καὶ ἰφθιμόν περ ἰόντα
 Εὖδ' ἄτερ δαλῆ, καὶ ὥμῳ γήραϊ θῆκεν. 705
 Εὖ δ' ὅππιν ἀθανάτων μακάρων πεφυλαγμένον εἶναι.
 Μηδὲ κασιγνήτῳ ἴσον ποιεῖαι ἑταῖρον·
 Εἰ δέ κε ποιήσης, μή μιν πρότερόν κ' ἐρξῃς.
 Μηδὲ ψεύδεαι γλώσσης χάριν. εἰ δέ κεν ἄρχῃ,
 Ἡ π' ἐπὶ τ' εἰπὼν ἀποθύμιον, ἢ ἐκὼν ἔρξῃς, 710
 Δὶς τόσα πίνυαι μεμνημένον· εἰ δέ κεν αὖτις
 Ἡ γῆτ' ἐς φιλότῳ, δίκῃ δ' ἐθέλῃσι πῶρα χεῖν,
 Δέξασθαι. δειλὸς τοι ἀνὴρ φίλον ἄλλοτε ἄλλον
 Ποιεῖται· σὲ δ' ἡ μή τι νόον κατελείχεται εἶδον.
 Μηδὲ πολύξεινον, μηδ' ἄξεινον καλέεαι, 715
 Μηδὲ

Opes enim sunt anima miseris mortalibus.
Miserum vero est mori in fluctibus. Verum te jubeo
Considerare hac omnia in animo quacunque tibi consulo.
Ne vero intra naves omnem substantiam cavas ponas :
Sed plura relinquito: pauciora vero imponito.
Miserum enim ponti in fluctibus in malum incidere :
Miserum etiam , si in currum prae grande onus imponens
Axem fregeris , onera vero intereant.
Modum serva. Tempus vero in omnibus optimum.
Mature autem uxorem tuam ad domum ducito.
Neque triginta annis valde multum inferior,
Neque superans multum : nuptia vero tibi tempestiva ha.
Mulier autem quatuordecim annos pubescat , quintodecimo
Virginem vero ducito, ut mores castos doceas. (nubat.
Eam vero potissimum ducito quae te prope habitat :
Omnia diligenter circum contemplatus, ne vicinis ludibria ducas.
Neque enim muliere quicquam vir sortitur melius
Bona : rursus vero mala non gravius aliud
Comessatrice : quae virum licet robustum
Torret sine face , & cruda senectae tradit.
Bene vero reverentiam erga Deos immortales observato.
Neque fratri aequalem facito amicum :
Quod si feceris , ne ipsum prior malo afficias.
Ne vero mentiaris dicis gratia. Sin autem coeperit
Aut verbum aliquod dicere ingratum , aut facere ,
Bis tantum punire memineris : Sin vero rursus
Redeat in gratiam , poenam autem velit dare ,
Recipe. miser namque vir amicum alias alium
Facit : tuum vero ne quid animum coarguat vultus.
Ne vero multorum hospes , neve nullius hospes dicaris ,

Μηδὲ κακῶν ἔταρον, μηδ' ἐοθλῶν νεικεσῆρα.
 Μηδέ ποτ' ἐλομυλίω πενίλῳ θυμοφθόρον ἀνδρα
 Τέτλαθ' ὀνειδίζειν, μακάρων δόσιν αἰὲν ἐόντων.

Γλώσσης τοι θησαυρὸς ἐν ἀνθρώποισιν ἄριστος
 Φειδωλῆς, πλείησιν ἢ χάρις καὶ μέτρον ἰσότης.

720

Εἰ ἢ κακὸν εἴποις, τάχα κ' αὐτὸς μείζον ἀκῆσαις.

Μηδὲ πολυζεῖναι δαιτὸς δυαπέμφελα εἶναι

Ἐκ κρινῶν πλείησιν ἢ χάρις, δαπάνη τ' ὀλιγίστη.

Μηδέ ποτ' ἐξ ἧς Διὶ λείβειν αἶθοπα οἶνον

Χερσὶν ἀνίπτοισιν, μηδ' ἄλλοις ἀθανάτοισιν.

725

Οὐ γὰρ τοίγε κλύουσιν, ἄποπλύχσι δέ τ' ἀράς.

Μηδ' ἀντ' ἡελίοιο τετραμυλίῳ ὀρθὸς ὀμιχεῖν.

Αὐτὰρ ἐπὶ κ' ἐδύη, μεμνημύῳ, ἐς τ' ἀνιόνῳ.

Μήτ' ἐν ὁδῷ, μήτ' ἐκτὸς ὁδῷ παρβάδῳ ἐρήσης,

Μηδ' ἄπο γυμνωθεὶς μακάρων τοι νύκτες ἔασιν.

730

Ἐζόμεν' οἷ' ὅγε θεῖ' ἀνὴρ πεπνυμένος εἰδώς,

Ἦ' ὅγε πρὸς τοῖχον πελάσας ἐρεκτέ' αὐλῆς.

Μηδ' αἰδοῖα γονῇ πεπαλαγμύῳ ἐνδοθεν οἴκου

Ἐστὶν ἐμπελαδὸν πρὸς φαινέμεν, αἶψ' ἀλέεσθαι.

Μηδ' ἄπο δυσφήμοιο τάφου ἄπονοςήσωντα

735

Σπερμαίνειν γηρεῶν, αἶψ' ἀθανάτων ἄπο δαιτὸς.

Μηδέ ποτ' αἰετῶν ποταμῶν καλλιῖρρον ὕδαρ

Προσὶ περᾶν, πρὶν γ' ὄξυ ἰδὼν ἐς καλαῖρέεσθαι,

Χεῖρας νιψάμεν' πολυηράτῳ ὕδατι λευκῷ.

Ὅς ποταμὸν Διὰ θεῖ', κακότητι ἢ χεῖρας ἀνίπῃ,

740

Τῷδε θεοὶ νεμεσῶσι, καὶ ἄλγεα δώκαν ὀπίσσω.

Μηδ' ἄπο πεντόζοιο, θεῶν ἐνὶ δαιτὶ θαλεῖν,

Λύον ἄπο χλωρῶν τὰ μιν αἶθωνι σιδήρῳ.

Μηδέ ποτ' οἶνοχόῳ πθήμεν κρητῆρ' ὑπερθεῖν

Πινόωντων· ὅλοη γὰρ ἐπ' αὐτῷ μοῖρα τέτυκται.

745

Μηδὲ

Neve malorum socius, neque bonorum convitiator.
Neque unquam miseram pauperiem animū comedentem homini
Sustineas exprobrare, divorum munus immortalium.
Lingua certe thesaurus inter homines optimus
Parca, plurima vero gratia, si modum servet.
Quod si malum dixeris, forsitan & ipse majus audies.
Ne in convivio quod multi amici instruunt sis morosus
De symbolis: plurima enim gratia, sumptusque minimus.
Neque unquam mane Iovi libato nigrum vinum
Manibus illotis, neque aliis immortalibus.
Neque enim illi exaudiunt, respuunt vero etiam preces.
Neque contra Solem versus erectus meito,
Sed etiam postquam occidit memor ejus rei, adversus orientē.
Neque in via, neque inter eundum meias,
Neque demudatus: Deorum quippe noctes sunt.
Sedens vero divinus vir & prudens,
Aut ad parietem accedens bene septa caula.
Neque pudenda semine pollutus intra domum
Focum juxta revelato, sed caveo.
Neque feralibus epulis reversus
Seminato progeniem, sed Deorum a convivio.
Nec unquam perennium fluviorum limpidam aquam
Pedibus transito, priusquā oraveris aspiciens pulchra flumina,
Manus lotus amœna aqua limpida.
Qui fluvium transferit, malitia vero manus illotus,
Ei succensent Dii, & damna dant in posterum.
Ne vero a manu, Deorum in celebri convivio,
Siccum a viridi refeca nigro ferro.
Neque unquā urceū ex quo vinū infunditur pone super craterē
Bibentium: perniciosum enim in eo satum est situm.

Μηδὲ δόμον ποιῶν, ἀνεπίξουσιν καταλείπειν,
Μή τι ἐφεζομένη κρώζῃ λακέρυζα θοράνη.

Μηδ' ἀπὸ χυτροπόδων ἀνεπὶ ῥέκλων ἀνελόντα
ἔσθην, μηδὲ λóεσθαι· ἐπεὶ καὶ τοῖς ἐνὶ ποινῇ.

Μηδ' ἐπ' ἀκινήτοισι καθίζειν (ὃ γὰρ ἄμεινον)

750

Παῖδα δυωδεκαίαιον, ὅτ' ἀνὲρ ἀνλώοργε ποιῇ·

Μηδὲ δυωδεκάμικρον ἴσον καὶ τότ' οὐ τέτυκται.

Μηδὲ γυναικείῳ λυτῶι χροῖα φαιδριώεσθαι

ἄνεργα. λóγαλέη γὰρ ὅππῃ χρόνον ἔς' ὅππῃ καὶ τῷ

Ποινῇ. μηδ' ἱεροῖσιν ἐπ' αἰθομελίοισι κυρήσας,

755

Μωμώειν αἰδηλα· θεὸς νύ τι καὶ τὰ νεμεσάει.

Μηδέ ποτ' ἐν προχοῇ ποταμῶν ἄλαδε προρεόντων,

Μηδ' ὅππῃ κλέυαίων εἶρεν· μάλα δὲ ἐξαλέεσθαι.

Μηδ' ἐναποψύχειν, τὸ γὰρ ὃ τοι λώϊόν ἐστιν

ὧδ' ἔρδειν. δεινὴ γὰρ βροτῶν ὑπαλδέο φήμι.

760

Φήμη γάρ τε κακὴ πέλεται, κέφη μὲν αἰεῖραι

ῥεῖσιν μάλ', ὧς γαλέη γὰρ φέρειν, χαλεπὴ δὲ ἀποθέσθαι.

Φήμη δὲ ὃ τις πάμπαν ἀπόλλυται, ὧς πνα πολλοὶ

Λαοὶ φημίζεσι. θεὸς νύ τις ἐστὶ καὶ αὐτή.

Τ Ε Λ Ο Σ.

Neque domum faciens imperfectam relinquito,
 Ne forte insidens crocitet stridula cornix.
 Neque ab ollis nondum dedicatis rapiens
 Comedito, neque lavator: quia & hisce noxa inest.
 Neque super immobilibus locato (non enim bonum est)
 Puerum duodennem: quia virum inertem facit:
 Neque duodecim mensium: equale & hoc est.
 Neque muliebri in balneo corpus abluito
 Vir: gravis enim suo tempore erit & huius rei
 Poena. neque in sacrificia accensa incidens,
 Reprehende arcana: Deus quippe & hac indigne fert.
 Nec umquam in alveo fluviorum mare influentium,
 Neque super fontes meito: quin valde evitato.
 Neque incacato. id enim nihilo est melius
 Sic facere. gravem vero mortalium evitato famam.
 Fama enim mala est, qua celeriter quidem excitatur
 Facillime, molesta vero portatu, difficilisque depositu.
 Fama vero nulla prorsus perit, quam quidem multi
 Populi divulgant. quippe Dea quadam est & ipsa.

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἡμέραι.

Πῶμα δ' ἐκδιόθεν πεφυλαγμένον, ὃ καὶ μοῖρην
Πεφραδέμεν δμαίεσι. τριηκάδα μηνὸς αἰρίσῃ
Ἔργα τ' ἐποπιδείν, ἥδ' ἀρμαλίῳ δατέαδ'·
Εὐτ' αἶν ἀληθείῳ λαοὶ κρίνοντες ἄγωσιν.

Αἶδε γὰρ ἡμέραι εἰσι Διὸς ὥρα μνησέει·
Πρῶτον ἔνη, τελεάς τε, καὶ ἐβδόμη, ἱερὸν ἡμαρ. 770
Τῇ γὰρ Ἀπόλλωνα χρυσάορα γείναί το Λητώ.
Ὀγδοάτη τ' ἐνάτη τε, δύω γε μὴν ἡμαρ μινὸς
Ἐξοχ' αἰεξομνίοιο βροτήσια ἔργα πένεαδ'.
Ἐνδεκάτη τε, δυωδεκάτη τ', ἅμφω γε μὴν ἐοδ' λαί.
Ἡ μὴν οἷς πείκειν, ἥ δ' ἄφρονα καρπὸν ἀμαῖαδ'. 775
Ἡ γ' δυωδεκάτη τ' ἐνδεκάτης μέγ' αἰμείνω.
Τῇ γάρ τοι νει νήματ' αἰρσιπότην ἀράχνης
Ἡμαρ ἐκ πλείων, ὅτε τ' ἴδεις σωρὸν ἀμαῖαται.
Τῇ δ' ἰσὺν σῆσαι το γυνή, πρεβάλοιτό τε ἔργον.
Μινὸς δ' ἰσαμνὸς τρισηκαδεκάτῳ ἀλέααδ' 780
Σπέρματ' ἀρξάαδ'. φυτὰ δ' ἐνθρέψααδ' αἰρίσῃ.
Ἐκλή δ' ἡ μέσση μάλ' ἀσύμφορός ἐστι φυτοῖσιν·
Ἀνδρογόνον τ' ἀγαθή· κέρη δ' ἔσ' σύμφορός ἐστιν,
Οὔτε γνέαδ' πρῶτ', ἔτ' ἀρ γάμει ἀνὴρ βολῆσαι.
Οὐδὲ μὴν ἡ πρῶτη ἐκλή κέρησι γνέαδ' 785
Ἄρμενον, ἀλλ' ἐρίφους τάμνειν καὶ πώεα μῆλων·
Σηκόν τ' ἀμφιβαλεῖν ποιμνήϊον ἥπιον ἡμαρ.
Ἐοδ' λή δ' ἀνδρογόνον, φιλέει δέ τε κέρτομα βάζειν,
Ψάδεά θ', αἰμυλίας τε λόγους, κρυφίους τ' ὀαρισμούς.
Μινὸς δ' ὀγδοάτη κάρπον καὶ βῆν ἐρίμυκον 790

Ταμνέ-

HESIODI ASCRÆI DIE S.

Dies vero ex Iove observans, bene secundum decorum
Præcipe servis. tricesimam mensis optimam
Ad opera inspicienda, demensumque dividendum:
Nempe cum in rebus agendis populus versatur.

Ha enim dies sunt Iove a prudente.

Primum, novilunium, quartaque, & septima, sacra dies:

Hac enim Apollinem ense aureo armatum genuit Latona. —

Octavaque & nona amba dies mensis

Egregie crescentis ad curandum opera mortalium.

Undecima vero, duodecimaque, amba quidem bona:

Hac quidem tondendis ovibus, illa latis segetibus metendis.

Duodecima tamen undecima multo melior.

Hac enim net fila in aëre suspensus araneus

Die adulta, quum & prudens formica acervum colligit.

Hac telam ordiatur mulier, strenue tum processerit opus.

Mensis autem inchoati decimatertia caveto

Sementem facere incipias: plantis vero inserendis optima est.

Sexta vero media valde incommoda est plantis:

Viripara bona: puella vero non utilis est,

Neque gignenda primum, nec nuptiis tradenda.

Nec prima quidem sexta puella gignenda

Apta est, sed hœdis castrandis & gregibus ovium.

Stabuloque circumsepiendo pastoralis benigna dies est.

Bona vero viripara, amatque convitia loqui,

Mendaciaque, & blandos sermones, & occulta colloquia.

Mensis vero octava caprum & bovem mugientem

Ταμνέμεν, ἔρῃας ᾗ δυωδεκάτῃ ταλαεργῆς.
 Εἰκάδι δ' ἐν μεγάλῃ, πλέω ἡμαί, ἴσους Φῶτα
 Γείνασθ'· μάλα γάρ τε νόον πεπυκασμένον ἔσιν.
 Ἐσθλή δ' ἀνδρογόνον δεκάτῃ, κέρησι δὲ τε τείρεῖς
 Μέσῃ. τῇ δέ τε μῆλα, καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς, 795
 Καὶ κῆρυκα καρχαρόδοντα, καὶ ἔρῃας ταλαεργῆς
 Πρηϋνέιν, ὅππῃ χεῖρα πθεῖς· πεφύλαξο ᾗ θυμῷ
 Τείρεάδ' ἀλόασθ' φθίνοντος θ' ἰσαμενός τε,
 Ἀλγεα θυμοβορεῖν. μάλα τοι τετελεσμένον ἦμαρ,
 Ἐν ᾗ τετάρτῃ μίλων ἀγεσθ' ἐς οἶκον ἀκροῖον, 800
 Οἰωνὸς κρίνας, οἳ ἐπ' ἔργμαί τε τῷ ἄριστοι.
 Πέμπτης δ' ἐξαλέασθ'· ἐπεὶ χαλεπαὶ τε καὶ αἰνάι.
 Ἐν πέμπτῃ γάρ φασιν Ἑρινύας ἀμφιπολλάειν,
 Ὅρκεν πινυμένας· τ' ἔρως τέκε πῆμ' ὀπιόρηθις.
 Μέσῃ δ' ἐβδομάτῃ Δημήτερ' ἱερὸν αἰκτῶν 805
 Εὐμάλ' ὀπιπλάοντα εὐτροχάλῳ ἐν ἁλῇ
 Βάλλειν· ὑλοτόμον τε ταμεῖν θαλαμήϊα δ' ἔρα,
 Νηϊά τε ξύλα πολλὰ, τὰ τ' ἄρμενα νηυσὶ πέλονται.
 Τείρεάδ' δ' ἄρχεσθ' νῆας πηγνυσθ' ἀραιάς.
 Εἰνάς δ' ἡ μέσῃ ὀπιδείελα λώϊον ἦμαρ 810
 Πρωτίσῃ δ' εἰνάς παναπήμων ἀνθρώποισιν.
 Ἐσθλή μὲν γάρ θ' ἡδὲ Φυλιδέμεν, ἡδὲ γλυέσθ',
 Ἀνέρι τ' ἡδὲ γυναικί· καὶ ἔποτε πάγκακον ἦμαρ.
 Παῦροι δ' αὐτ' ἴσασι, τρῖσιν ἀδά μίλων ἀρίστων
 Ἀρξασθαι τε πίθη, καὶ ἐπὶ ζυγὸν αὐχένα θῆναι 815
 Βεσὶ καὶ ἡμιόνοισι καὶ ἵπποις ὠκυπόδεσσι.
 Νῆα πολυκληΐδα θάλῃ εἰς οἶνοντα πόντον
 Εἰρύμεναι. παῦροι δέ τ' ἀληθέα κικλήσκουσι.
 Τείρεάδ' δ' οἷγε πίθη. πρὸ πάντων ἱερὸν ἦμαρ
 Μεσσήν· παῦροι ᾗ μετ' εἰκάδα μίλων ἀρίστων, 820
 Ἡ' ἔσ

Castrato, mulos autem duodecima laboriosos.

Vicesima vero in magna, plena die, prudentem virum

Generato: valde enim animo sapiens est:

Bona autem viripara decima, puella vero & quarta

Media. hac vero & oves, & pedes flectentes caninos boves,

Et canem asperis dentibus, mulosque laboriosos

Cicurato, manum imponens. Teneto vero memoria

Quarto die ut vites finientis & inchoantis mensis

Doloribus conficere animum. valde hac sacra est.

Quarta autem mensis uxorem domum ducito,

Observatis avibus, quae ad hanc rem sunt optime.

Quintas vero evitato: quia noxia sunt & graves.

In quinta enim aiunt Furias obambulare,

Orcum vindicantes: quem Eris in perniciem genuit perjurorū.

Media vero septima Cereris sacrum munus

Diligenter inspiciens bene aquata in area

Ventilato: roborumque sector incidito cubicularia ligna,

Navaliaque ligna multa, & quae navibus congrua sunt.

Quarta vero incipito naves compingere hiantes.

Nona autem media pomeridiana melior dies.

Prima vero nona prorsus innoxia hominibus.

Bona siquidem est ad plantandum, & ad generandum,

Tam viro quam mulieri: nec unquam prorsus mala dies.

Sed pauci rursus sciunt tertium nonum mensis optimum

Relinendis doliis, & ad jugum collo imponendum

Bobus & mulis & equis celeribus.

Navem multa transtra habentem celerem in nigrum pontum

Deducito. Sed pauci veracem dicunt.

Quarta vero aperi dolium. pra omnibus sacra dies est

Media: pauci vero post vicesimam mensis optimam,

Ἦες γνομῶνς· ὀπιδείελα δ' ἐς χερσίων.
 Αἶδε μὲν ἡμέραι εἰσὶν ὀπιχθονίαις μέγ' ὄνειαρ.
 Αἱ δ' ἄλλαι μετὰ δαποι, αἰκήελοι, ἔπι φέρουσι.
 Ἄλλ' αὖ δ' αἰλοῖεν αἰνεῖ, παῦροι δέ τ' ἴουσι.
 Ἄλλοτε μητρὸς πέλ' ἡμέρη, ἄλλοτε μήτηρ.
 Τάων δὶ δαίμων τε καὶ ὄλβιος, ὅς τ' αὖτε πάντας
 Εἰδὼς ἐργάζηται, ἀναίπ' αἰθανάτοισιν,
 Ὀρνίθας κείνων, καὶ ὑπερβασίας ἀλεείνων.

825

Τ Ε Λ Ο Σ.

D I E S.

Aurora existente. pomeridiana vero est deterior.

Et ha quidem dies sunt hominibus magno commodo.

*Cetera autem intercidentes sunt, nihil significantes, nihil fe-
Sed alius aliam laudat, pauci vero norunt. (rentes.*

Interdum noverca est dies, interdum mater.

De his beatusque & felix, qui hac omnia

Sciens operatus fuerit, inculpatus diis,

Auguria observans, & delicta evitans.

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Ἀπὸς Ἡρακλέους.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

Inscribitur hoc Poëma proprio nomine Herculis scutum, quod ejus præcipua sit hic descriptio. Rei autem argumentum sic habet. Taphii facta expeditione in Electryonis boves interemerunt fratres Alcmenæ, qui armenta a vi illorum defendere conabantur. Cum autem Amphitryo cum ea coïre vellet, non prius promisit quam de fratricidis poenas sumisset. Quamobrem ipse eo profectus illos interfecit. Eadem autem nocte cum ea coëunt & Jupiter & Amphitryo: hic reversus a præ-

Η οἷη περιπῆσαι δόμους ἢ παῖρ' ἰδα γαῖαν
 Ἡλυθεν ἐς Θήβας, μετ' ἀρήϊον Ἀμφιτρεύονα
 Ἀλκμήῃ, θυγάτηρ λαοσπόῃς Ἡλεκτρεύωντι.

Ἡ ῥα γυναικῶν φύλον ἐκείνυτο θηλυτεργίων
 Εἶδεέ τε μέγ' ἔ τε. νόον γε μὴδ' ἔτις ἔριζε

Τάων αἶς θνητῶν θνητοῖς τέκον δυνηθεῖσαι.

Τῆς καὶ ἀπὸ κρήθεν, βλεφαίρων τ' ἀπὸ κυανεαίων.

Τοῖον αἶψ', οἷον τε πολυχρύσας Ἀφροδίτης.

Ἡ δ' καὶ ὥς κ' ἔθυμὸν ἐὼν πέσκειν αἰγιότῳ,

Ὡς ἔπω τίς ἐπιδε γυναικῶν θηλυτεργίων,

Ἡ μὲν οἱ πατέρ' ἐὼν λὸν αἰπέκλειανεν, ἴφι δαμάσας,

Χωσάμεναι πρὸς βροσί. λιπὼν δ' ὅγε παῖρ' ἰδα γαῖαν

Ἐς Θήβας ἐκέλευσε φερεσάκεας Καδμείας.

Ἐνθ' ὅγε δώματ' ἔναιε σὺν αἰδοίῃ ᾧδ' ἀρχαίῃ,

Νόσφιν ἄτερ φιλότῃ ἐφ' ἡμέρας. ἔγάρ οἱ ἦεν

Πεῖν λεχέων ὀπιβῶναι εὐσφύρας Ἡλεκτρυώνης,

Πεῖν γε φόνον πύσαιτο κασιγνήτων μεγαθύμων

5

10

15

Ἡς

HESIODI ASCRÆI SCUTUM HERCULIS.

ARGUMENTUM IN SCUTUM HERCULIS.

a prælio, ille vero hominibus auxiliatorem generare volens. Peperit illa ex Amphitryone quidem Iphiclum, ex Jove vero Herculem: qui cum auriga Iolao proficiscitur adversus Cygnum, Martis filium: qui decimas ducentes ad Pytho deprædabatur. Profectus igitur scuto per Vulcanum facto Trachinem abit ad Ceycem. Congressus cum Cygno, cum interimit, Martemque pro filio suo pugnantem in crure vulnerat. Atque ita venit ad Ceycem. Erat autem Cygnus gener Ceycis ob filiam Themistonoën.

*Vt qualis relicta domo ac patria tellure
Venit Thebas, secuta maritum Amphitryonem
Alcmena, filia bellicosi Electryonis.*

*Quæ mulierum genus superabat sæminearum
Formaq; & proceritate: prudentia utiq; nulla cū ea certabat
Illarum quas mortales mortalibus peperere concumbentes.
Cujus & a vertice, & a palpebris nigricantibus
Tale quiddam spirabat, quale & ab aurea Venere.
Atque hac talis existens, tam animo suum colebat conjugem,
Perinde ut nulla unquam coluit mulierum sæminearum,
Quanquam ejus patrem præstantem occidisset, vi domitum,
Ira commotus propter boves. relicta autem ille patria tellure
Thebas venit, supplicans scutatis Cadmeis.
Vbi idem habitabat cum veneranda conjugē,
Seorsim absque concubitu desiderabili. Non enim licebat ipsi
Ante lectum conscendere formosa Electryonidis,
Quam cadem ultus esset fratrum magnanimorum*

Ἦς ἀλόχῃ, μαλερῶ ᾗ κατὰφλέξαι πυρὶ κώμας
 Ἀνδρῶν ἡρώων Ταφίων ἰδὲ Τηλεβοάων.

Ὡς γάρ οἱ διέκειτο, θεοὶ δὲ ᾄμαρτυροι ἦσαν. 20

Τῶν ὃ γ' ὀπίξειο μιν, ἐπείγετο δὲ ὅττι τάχιστα

Ἐκτελέσῃ μέγα ἔργον, ὃ οἱ δίδυμὸν θέμις ἦεν.

Τῷ δὲ ἄμα, ἱέμενοι πολέμοιό τε φυλόπιδός τε,

Βοιωτοὶ πηλείπποι, ὑπὲρ σακέων πνεύοντες,

Λοκροὶ τ' αἰχμέμαχοι, καὶ Φωκῆες μεγάθυμοι, 25

Ἔσποντ'. ἦρχε ᾗ τοῖσιν εὖς παῖς Ἀλκαῖοιο,

Κυδριῶν λαοῖσι. πατὴρ δὲ ἀνδρῶν τε θεῶν τε

Ἀλλῶ μῆτιν ὕφαινε μὲν φρεσὶν, ὅφρα θεοῖσιν

Ἀνδράσι τ' αἰλφῆσῃσιν δῶῃς ἀλκίῃρα φύδιση.

Ὡς δὲ ἀπ' ἐλύμπιο δόλον φρεσὶ βυσοδομοῦν, 30

Γμείρων φιλότῃ τε εὐζώνοιο γυναικὸς

Ἐννύχῃ· τάχα δὲ ἵξε Τυφαόνιον, τόθεν αὖθις

Φίκιον ἀκρότατον προσηθήσατο μητιέτα Ζεύς.

Ἐνθα καθεζόμενῃ, φρεσὶ μήδετο θέσκελα ἔργα.

Αὐτῇ μὲν γὰρ νυκτὶ τανυσφύρα Ἠλεκτευώνης 35

Εὐνῇ καὶ φιλότῃ μίγῃ, πέλεσεν δὲ ἄρ' ἐέλδωρ·

Αὐτῇ δὲ Ἀμφιτεύων λαοασόῃ, ἀγλαὸς ἦρας,

Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ἀφίκειο ὄνδε δόμονδε.

Οὐδ' ὃ γ' ᾄμαρ δμῶας καὶ ποιμνίας ἀγροιώτας

Ὡς τ' ἵεναι, πρὶν γ' ἦς ἀλόχῃ ᾄμαρθέμεναι δύνῃς. 40

Τοῖσι γὰρ κραδίῳ πόθῃ αἶνυτο ποιμνία λαῶν.

Ὡς δὲ ὅτ' αἰνὴρ ἀσπασὸν ὑπεκπροφύγῃ κακότητι

Νέσσει ὑπὸ δρυαλέης, ἢ καὶ κρατερῇ ὑπὸ δεσμῷ·

Ὡς ῥα τότε Ἀμφιτεύων χαλεπὸν πόνον ἐκτολυπύσας,

Ἀσπασίως τε φίλως τε εὖν δόμον εἰσαφίκανε. 45

Παννύχῃ δὲ ἄρ' ἐλεκίῳ σὺν αἰδοίῃ πρῶτα κίλῃ,

Τερπόμῃ δῶροισι πολυχρῦσσ' Ἀφροδίτης.

*Sua conjugis, flagrantique combussisset igne vicos
Virorum heroum Taphiorum atque Teleboarum.
Ita enim constitutum ipsi erat, diique testes facti fuerant.
Quorum ille verebatur iram, festinabatque celerrime
Exequi magnum opus, quod ipsi divinitus incumbibat.
Hunc autem una, cupidi bellique praelique,
Bæotii equitando insignes, sub clypeis spirantes sc. robur,
Locrique cominus pugnantes, & Phocenses magnanimi
Sequebantur. ducebat autem eos egregius filius Alcai,
Gaudens populis. At pater hominumque deorumque
Aliud consilium texebat in animo, ut Diis pariter (neraret.
Et hominibus rerum indagatoribus damnorum depulsatorē ge-
Profectus autem ab Olympo est dolum alta mente volvens,
Desiderans concubitum elegantis mulieris
Per noctem: celeriterque venit in Typhaonium, unde rursus
Ad Phicium summum accessit prudens Iupiter.
Vbi residens mente versabat divina opera.
Nam eadem quidem nocte cum pulchra Electryonide
Concubitu & amore mixtus est, perfecitque desiderium:
Eadem autem & Amphitryo bellicosus, illustris heros,
Perfecto magno opere, rediit domum suam.
Neque ille ad famulos & pastores agrestes
Iit, antea quam sua conjugis conscendisset lectum.
Tale siquidem corde desiderium ceperat pastorem populorum.
Sicut quando quispiam magna cum voluptate effugit afflictionē
Morbo ex difficili, aut etiam validis ex vinculis:
Ita tunc Amphitryo difficili labore exantlato,
Magnoq; desiderio, lubentiq; animo, domum suam reversus est.
Totaque nocte concubuit cum veneranda uxore,
Oblectando se muneribus aurea Veneris.*

Ἡ δὲ θεῶν δαμνθεῖσα, καὶ ἀνέρι πολλὸν αἰεῖσιν,
 Θήβη ἐν ἐπὶ πύλῳ διδυμαῖονε γείνατο παῖδε,
 Οὐκ ἔθ' ὅμα φρονέοντε, (κασιγνήτω γε μὴ ἥσιν.) 50
 Τὸν μὲν χειρότερον, τὸ δὲ αὖ μέγ' αἰμείνονα Φῶτα,
 Δεινὸν τε κρατερὸν τε, βίβω Ἡρακληεῖω.
 Τὸν μὲν ὑποδμηθεῖσα κελαυνεφεί Κρονίωνι,
 Αὐτὰρ Ἰφικλῆα γε δορυασόω Ἀμφιτρυῶνι.
 Κεκεμμένω γ' ἦνελω· τὸ μὲν, βροτῶ ἀνδρὶ μιγείσκει 55
 Τὸν δὲ, Διὶ Κρονίωνι, θεῶν σημαίντορα πάντων·
 Ὅς καὶ Κύκνον ἔπεφνεν Ἀρηιᾶδην μεγάρυμον.
 Εὖρε γὰρ ἐν τεμνυῖ ἐκατηβόλῃ Ἀπόλλωνος
 Αὐτὸν, καὶ πατέρ' ὄν, Ἀρίω, αἶψαν πολέμοιο,
 Τόλχεσι λαμπομήεσσι, σέλας ὥς πυρὸς αἰθορμήοιο, 60
 Ἐσκότ' ἐν δίφρῳ· χθόνα δὲ ἐκίυπον ὠκείες ἵπποι,
 Νύσσοντες χηλῆσι· κόνις δέ σφ' ἀμφιδεδήφ,
 Κοπτομένη πλεκτοῖσιν ὑφ' ἄρμασι καὶ ποσὶν ἵππων.
 Ἄρματ' αὖ δὲ ποίηται καὶ ἀντιγες ἀμφαράβιζον,
 Ἰππων ἱεμνίων. κεχάρητο δὲ Κύκνῳ ἀμύμων, 65
 Ἐλπίμην Διὸς υἱὸν, δρῆϊον, ἡνίοχόν τε,
 Χαλκῶ δηώσειν, καὶ ἀπὸ κλυτὰ τόλχεα δύσειν.
 Ἀλλὰ οἱ δόχωλέων σὸκ' ἐκλυε φοῖβος Ἀπόλλων.
 Αὐτὸς γάρ οἱ ἐπῶρσε βίβω Ἡρακληεῖω.
 Πᾶν δὲ ἄλσος καὶ βωμὸς Ἀπόλλωνος Παγασαῖς 70
 Δάμπεν ὑπαὶ δεινοῖο θεῶ τολχέων τε καὶ αὐτοῦ·
 Πῦρ δὲ ὥς ὀφθαλμῶν ἀπελαίμπτει· τίς κεν ἐκείνῳ
 Ἐτλη θνητὸς εἶν κατεναντίον ὀρμηθῆναι,
 Πλὴν Ἡρακληῆος καὶ κυδαλῖμος Ἰολαῖς;
 Κείνων γὰρ μεγάλη τε βίη καὶ χεῖρες αἰάπτοι 75
 Ἐξ ὧμων ἐπέφυκον ὅππῃ σιβαροῖσι μέλεσσιν.
 Ὅς ῥα τόθ' ἡνίοχον προσέφη κρατερὸν Ἰόλαον·

*illa autē a Deo pariter compressa, & ab homine longe optimo,
Thebis septem portas habentibus geminos peperit pueros,
Haud quaquam similes, quanquam fratres essent.*

*Alterum siquidem inferiorem, alterum autem longe præstan-
Magnum ac validum, Herculem. (tiores virum,*

*Hunc quidem compressa a pluvia auctore Iove,
Iphicleum autem hastarum a concussore Amphitryone,
Diversā generationē: alterū quidē, cū viro mortali concumbens
Alterum autē, cum Iove Saturni filio Deorū imperatore omnium
Qui & Cygnum occidit, Martis filium, magnanimum.*

*Invenit enim in luco longe jaculantis Apollinis
Ipsum, & patrem ipsius, Martem, bello insatiabilem,
Armis fulgentes, ceu fulgor ignis ardentis,
Stantes in curru: terram autem pulsabant veloces equi,
Ferientes ungulis; pulvisque circa ipsos dividebatur,
Excitatus compactis sub curribus & pedibus equorum.
Currus autem sabrefacti & rotarū ambitus circū resonabant,
Equis festinantibus. gaudebat autem Cygnus inculpatus,
Sperans se Iovis filium, strenuum, aurigamque
Ferro interempturum esse, & inclytis armis exuturum.
Sed ipsius vota non exaudivit Phœbus Apollo.*

Ipse enim contra illum concitavit Herculem.

Totus vero lucus & ara Apollinis Pagasæ

Collucebat præ vehementis Dei armis, & ipso;

*Et quasi quidem ignis ex oculis effulgebat. Quis autem illi
Sustinuisset mortalis existens obviam sub conspectum prodire,
Præter Herculem & præclarum Iolaum?*

Illorum enim & vis magna, & manus invictæ

Ex humeris nata erant una cum robustis membris.

Is igitur tunc aurigam allocutus est fortem Iolaum:

Ἡρώς, ὦ Ἰόλαε, βροτῶν πολὺ φίλτατε πάντων,
 Ἡ' π' μετ' αἰθανάτῃς μάκαρος, τοὶ Ὀλυμπον ἔχουσιν,
 Ἡ' λιπεν Ἀμφιτρυῶν, ὅτ' εὐσέφανον ποτὶ Θήβην 80
 Ἡ' λθῆ, λιπὼν Τίρυνθον εὐκτίμητον πολίεθρον,
 Κτεῖνας Ἡλεκτεῦναι, βοῶν ἔνεκ' Ὀρυμείων.
 Ἰκέλο δ' εἰς Κρεῖοντα, καὶ Ἡνιόχῳ τανύπεπλον.
 Οἷρά μιν ἡσπάζοντο, καὶ ἄρμα παῖντα παρεῖχον,
 Ἡ' δίκη ἔοδ' ἰκέτῃσι, πόνον δ' ἄρα κηρόθι μάλλον. 85
 Ζῶε δ' αἰγαλόμυθον σὺν εὐσφύρῳ Ἡλεκτρυώνῃ
 Ἡ' αἰλόχῳ· τάχα δ' αἶμας Ὀππλομήδων ἐνιαυτῶν
 Γεινόμεθ', ἔτε φυλὴν ἐναλίγκιοι, ἔτε νόημα,
 Σὸς τε πατὴρ καὶ ἐγὼ· ἔμλ' Φρένας ἐξέλετο Ζεὺς.
 Ὅς περ λιπὼν σφέτερόν τε δόμον, σφετέρῃς τε τοκῆας, 90
 Ὠχέλο τιμήσων αἰλιτήμηνον Εὐρυότῃα,
 Σχέτλιθ'. ἥ π' πολλὰ μετεσυναχέζετ' ὀπίσσω,
 Ἡ'ν ἄτλω ἀχέων· ἥ δ' ἔ' παλινάγρετος ἐστίν.
 Λύττερ ἐμοὶ δαίμων χαλεπὸς ἐπετέλλετ' αἰέθλης.
 ὦ φίλθ', ἀλλὰ σὺ θάσσον ἔχ' ἡνία φοινηθέντα 95
 Ἰππῶν ὠκυπόδων· μέγα γ' Φρεσὶ θάρσθ' αἰέξων,
 Ἰθὺς ἔχειν θοὸν ἄρμα, καὶ ὠκυπόδων ὀθένθ' ἵππων,
 Μηδὲν ὥπερ δδείσας κλύπον Ἄρεθ' ἀνδροφόνοιο,
 Ὅς νῦν κεκληγὼς παρμαίνετ' ἱερὸν ἄλσθ'
 Φοῖβος Ἀπόλλωνθ' ἐκατηβέλεται ἀνακλῖθ'. 100
 Ἡ' μὲν καὶ κρατερὸς περ ἐὼν αἵατι πολέμοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀμώμηθ' Ἰόλαθ'
 Ἡ' θεῖ', μάλα δὴ π' πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Τιμᾶ σὺν κεφαλῇ, καὶ ταύρεθ' Ἐννοσίγαιθ',
 Ὅς Θήβης κρήδεμνον ἔχῃ, ῥύετ' ἑπὶ πόλιν· 105
 Οἷον δὴ καὶ τὸνδε βροτὸν κρατερόν τε μέγαν τε
 Σαῖς ἐς χεῖρας ἄγασιν, ἵνα κλέθ' ἔοδ' ἁλὸν ἄρῃαι.

Ἀλλ' ἄγε,

O heros Iolæ, mortalium longe carissime omnium,
 Utique apud immortales beatos, qui Olympum tenent,
 Peccavit Amphitryo, quoniam bene munitas ad Thebas
 Abiit, relicta Tiryntho urbe bene fundata, (frontes :
 Postquam occiderat Electryonem, propter boves latas habentes
 Venitque ad Creontem, & Heniochen longis ornatam vestibus.
 Qui ipsum ultro receperunt, & necessaria omnia prabuerunt,
 Quatenus fas est supplicibus, colueruntque ex animo magis.
 Vivebat autem exultabundus cum formosa Electryonide
 Coniuge sua: moxque nos revoluti anno
 Nati sumus, neque statura similes corporis, neque ingenio,
 Pater tuus & ego: cujus quidem mentem sustulit Iupiter.
 Qui relicta domoque sua, & suis parentibus,
 Abiit veneraturus immaturo partu editum Eurystheum,
 Infelix. certe multum ingemiscebat postea,
 Culpam suam lugens: sed illa irrevocabilis est.
 Mihi vero Deus difficiles imperavit labores.
 O amice, sed tu celeriter arripe habenas rutilantes
 Equorum alipedum: magnamque mente fiduciam concipiens,
 Recta dirige celerem currum, & alipedum robur equorum,
 Nihil veritus strepitum Martis hominum occisoris,
 Qui nunc cum clangore circumquaq; furit per sacrum nemus
 Phœbi Apollinis longe jaculantis regis.
 Enimvero, etiā validus licet existat, tamen exsaturabitur bello.

Hunc contra allocutus est inculpatus Iolæus:

O venerande, quam multum vero pater hominum atq; Deorū
 Honorat caput tuum, & taurinus Neptunus,
 Qui Thebarum mœnia tenet, & tuctur civitatem:
 Quemadmodum & hunc mortalem validumque magnumque
 Tuas in manus adducunt, ut gloriam magnam auferas.

Ἀλλὰ γε, δύσγεο τόλχε' ὄρη' ἰα, ὄφρα τάχιστα
 Δίφραε ἐμπελάσωντες, Ἀρήος θ' ἡμέτερόν τε,
 Μαρνάμεσθ'. ἐπεὶ ἔπι ἀτάρβητον Διὸς ἥϊον,
 Οὐδ' Ἰφικλείδῳ δειδίζετμ'· ἀλλὰ μιν οἶω
 Φόξεσθ' δύο παῖδας ἀμύμονα Ἀλκείδαο,
 Οἳ δὴ σφι χρεδὸν εἴσι, λιλαϊόμηναι πολέμοιο
 Φυλόπιδά σῆσιν· τὰ σφιν πολὺ φίλτερα θοίνης.

110

Ὡς φάτο. μείδησεν ᾧ βίῃ Ἡρακλεΐῃ,
 Θυμῷ γηθήσας· μαίλα γάρ νύ οἱ ἄρμυα εἶπεν.
 Καί μιν ἀμειβόμενον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

115

Ἦρας ὧ ἰόλαε, διοτρεφές, σὸς ἐπὶ τηλῷ
 Ὑσμίνη τετρηΐα. σὺ δ' ὡς παρ' ἧθα δαίφρων,
 Ὡς καὶ νυνὶ μέγαν ἵππον Ἀρείονα κυανοχαίτῳ
 Πάντῃ ἀνασρωφᾶν, καὶ δρηγέμεν ὥς κε διώῃαι.

120

Ὡς εἰπὼν, κνημίδας ὀρειχάλκῳ φαεινῷ,
 Ἡφαίστου κλυτὰ δῶρα, πρὸς κνήμησιν ἔθηκε.
 Δύτερον αὖ θώρηκα πρὸς στήθεσιν ἔδωκε
 Καλὸν, χρύσειον, πολυδαίδαλον· ὃν ῥ' οἱ ἔδωκε
 Παλλὰς Ἀθηναίη κέρη Διὸς, ὅππότε ἔμελλε
 Τὸ πρῶτον συνόεντας ἐφορμήσασθαι αἰέθλης.

125

Θήκατο δ' ἀμφ' ὤμοισιν ὄρης ἀλκίῃρας σίδηρον
 Δεινὸς ἀνὴρ· κούρῳ δ' ὡς στήθεσσι φαρέτελλω
 Καθεβάλετ' ἐξόπιθεν. πολλοὶ δ' ἐνίοθεν οἷσσι
 Ρίγηλοι, θανάτοιο λαθιφθίγχοιο δοτῆρες.

130

Πρόθεν μὲν θάνατόν τ' εἶχον, καὶ δάκρυσι μῦρον·
 Μέεσοι δ' ἔξεσσι, πρὸς κνήμας· αὐτὰρ ὅππότεν
 Μορφνοῖο φλεγύαο καλυπτόμενοι περύγεσιν

Ἦσαν. ὁ δ' ὄβριμον ἔλχον ἀκαχμήον εἰλεῖο χαλκῷ·

135

Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ εὖτυκτον ἔθηκε,
 Δαιδαλέῳ, ἀδάμαντι, ὅππῃ κροτάφοις ἀεργῆαν,

ἦτ'

*Sed age, induere arma Mavortia, ut quam celerrime
Curvus inter se committentes, Martis & nostrum,
Decertemus. Quoniam neque intrepidum Iovis filium,
Neque Iphiclidem perterrebit: sed ipsum puto
Mox fugiturum duos filios inculpati Alcida,
Qui prope adsunt, cupientes bello
Pralium conferere: quæ res ipsis multo gratior quam epula.*

*Sic ait. arrisit autem sortis Hercules,
Animo oblectatus: admodum enim illi grata dixerat.
Atque ipsum, respondens, verbis volucris allocutus est:*

*O heros Iolæ, Iovis alumne, non procul etiam hinc
Pugna aspera. Tu vero quemadmodum antea fuisti bellicosus,
Ita & nunc magnum equum Arionem nigris fetis obsitū
Quoquo versus convertes, & auxiliare pro eo ac poteris.*

*Sic locutus, ocreas ex Orichalco splendido,
Vulcani inclita dona, tibiis induxit.*

Mox & thoracem pectori induit

Pulchrum, aureum, variegatum: quem ipsi dederat

Pallas Minerva filia Iovis, tunc cum erat

Primum luctuosa aggressurus certamina.

Posuit autem circa humeros malorum depulsores ferrum

Fortis vir: cavam autem circa pectora pharetram

Rejecit in tergum. in hac multa erant sagitta

Horrendæ, mortis vocem eripientis datrices.

Hæ ab anteriori quidē parte mortē habebant præfixæ, & lacry-

Media autem politæ erant, longæ: sed a tergo (mis madebant:

Nigra aquila coniectæ, alis

Erant. ille autem validam hastam præfixam ære corripuit:

Capiti vero ingenti galeam sabresactam imposuit,

Variegatam, adamantinam, temporibus adaptatam,

Ἦτ' εἶρυτο κάρη Ἡρακλῆος θείοιο.

Χερσὶ γέ μιν σάκε' εἶλε παναίολον· ἔδ' ἐπὶ αὐτὸ
οὔτ' ἔρρηξε βαλὼν, ἔτ' ἔθλασε, θαῦμα ἰδέσθ'. 140

Πᾶν μὲν γὰρ κύκλῳ πτάνῳ, λούκῳ τ' ἐλέφαντι,
Ἡλέκτρῳ θ' ὑπολαμπές ἐστιν, χρυσῷ τε φαεινῷ
λαμπόμυρον· κυάνε' ἢ χρυσεὶ πύχες ἠλήλαντο.
Ἐν μέσῳ ἢ δρεγκονίῳ ἐστὶ φόβος, ἔπι φαίειός,
Ἐμπαλιν ὁσσοῖσιν πυρὶ λαμπομύοισι δεδορκώς. 145

Τὸ καὶ ὁδόνων μὲν πλῆτο σῶμα λούκα θεόνων,
δεινῶν, ἀπλήτων. ὅππ' ἢ βλοσυροῖο μετώπῃ
δεινὴ Ἔρις πεπόνητο, κορύσσεια κλόνον ἀνδρῶν,
σχετλίη, ἥ ῥα νόον τε καὶ ἔκ φρένας εἶλετο φωτῶν
οἵ πινες ἀνὴρβίῳ πόλεμον Διὸς ἢ φέροιεν. 150

Τῶν καὶ ψυχὰς μὲν χθόνα διώσ' αἰδ' εἶσω
αὐτῶν· ὅσα δέ σφι περὶ ῥινοῖο σαπίσης
σειρὶς ἀζαλέοιο κελαινῇ πύθεται αἴη.
Ἐν ἢ περὶώξις τε παλῖώξις τε τέτυκτο·

Ἐν δ' ὁμαδός τε, φόβος τ', ἀνδροκτασίη τ' ἐδεδήφ'. 155

Ἐν δ' ἔρις, ἐν ἢ κυδοιμὸς ἐθυμένον· ἐν δ' ὀλοήκηρ,
ἄλλον ζῶον ἔχουσα νεκταίον, ἄλλον ἄκτον,
ἄλλον τεθνεῶτα, καὶ μόνον ἔλκε ποδοῖν.

Εἶμα δ' ἔχ' ἄμφ' ὤμοισι διαφορίνεον αἵματι φωτῶν,
δεινὸν δερκομύη, καναχῆσί τε βεβεβηῖα. 160

Ἐν δ' ὀφίων κεφαλῇ δεινῶν ἔσται ἔπι φαίειων
δώδεκα· τὰ φόβέεσκον ὅππ' ἔχθονι φύλ' ἀνθρώπων,
οἵ πινες ἀνὴρβίῳ πόλεμον Διὸς ἢ φέροιεν.

Τῶν καὶ ὁδόνων μὲν καναχὴ πέλεν, ὅτε μάχοιτο
ἀμφιτρύχου δὲ τὰ δαίετο θωυτὰ ἔργα. 165

Σπίγματά δ' ὡς ἐπέφαντο ἰδεῖν δεινοῖσι δρεγκασί
κυάνεα καὶ ῥυτὰ, μελαίνθησαν ἢ γήρεια.

Qua muniebat caput Hercules divini.

*At manibus clypeū accepit valde variū, quem nemo quisquā
Neque perrupisset jaciendo, neque comminūisset, mirum visu.
Nam totus quidem circumquaque gypso, candidoque ebore,
Et electro lucidus erat, auroque fulgido
Splendens: carulea vero lamina erant ducta.
In medio autem draconis erat terror, haudquaquam effabilis,
Retro oculis igne lucentibus tuens.
Cujus & dentibus quidem repletum erat os candicantibus,
Savis, ingentibus. super terribilem autem frontem
Sava contentio volitabat, accendens pugnas hominum,
Tetra, qua & mentem eximebat & praeordia viris
Quicumque bellum adversus Iovis filium gererent.
Quorum & animae quidem sub terram eunt ad Orcum intro
Ipforum: ossa autem eorum, pelle circum putrescunt,
Sole sub torrido in nigra putrescunt terra.
In eo autem & propulsatio & viceversa persecutio facta erant.
In eo tumultus, terror, & homicidium ardebant.
In eo contentio quoque, & turba furebat: in eo perniciofa Parca,
Vivum alium tenens recens vulneratum, alium autem illasum,
Alium mortuum, per pugnam trahebat pedibus.
Vestem autem habebat circū humeros cruentā sanguine virorū,
Savum videns, clamoribusque vehementer strepens. (fabiliū,
In eo autem & serpentū capita savorū erant, haudquaquam ef-
Duodecim; quae per terrefaciebant super terram homines,
Quicumque bellum contra Iovis filium moverent.
Quorum & dentiū quidem crepitus edebatur, quoties pugnabat
Amphitryonidos. Hac autem distincta erant miranda opera.
Porro veluti puncta quaedam apparebant savis draconibus
Carulea per terga, denigrataque erant illis maxilla.*

Ἐν ᾗ συῶν ἀγέλαι χλῆνων ἔσων, ἡδὲ λεόνων
 Ἔς σφέας δερκομήων, κοτέοντων τ' ἱερμήων τε,
 Τῶν καὶ ὁμιληδὸν σίχες ἦϊσαν· ἔδενυ τώ γε 170
 Οὐδέτεροι τρεῖτίω· Φερίστον γε μὴ αὐχένας ἄμφω,
 Ἡδὴ γάρ σφιν ἔκειτο μέγας λῆς, ἀμφὶ ᾗ κάπροι
 Δοιοί, ἀπρεσμήμοι ψυχὰς, καὶ δέ σφι κελαινὸν
 Αἴμι ἀπελείβετ' ἔραζ'. οἳ δέ, αὐχένας ἐξελεπόντες,
 Κεῖατο τεθνηῶτες ὑπὸ βλοσυροῖσι λέεσι. 175
 Τοῖ δ' ἔπι μάλλον ἐγειρέσθην, κοτέοντε μάχεσθαι,
 Ἀμφοτέροι, χλῆνάι τε σύες, χαροποί τε λέοντες.
 Ἐν δ' ἰωὺσμήνη Λαπιθαίων αἰχμητῶν,
 Καινέα τ' ἀμφὶ ἄνακτα, Δρύαντά τε, Πειρίθοόν τε,
 Οὔπλέα τ', Ἐξάδιόν τε, Φάληρόν τε, Πρόλοχόν τε, 180
 Μόψον τ' Ἀμπυκίδην, Τιζάρησιον, ὅζον Ἀρηθόν,
 Θησέα τ' Αἰγείδην, ὅππείκελον ἀθανάτοισιν·
 Ἀργύρεοι, χρύσεια περὶ χροὶ τόχῃ ἔχοντες.
 Κένταυροι δ' ἑτέρωθεν ἐναντίοι ἠγέροντο,
 Ἀμφὶ μέγαν Πετρεῖον, ἰδ' Ἀσβολὸν οἰωνιστὴν, 185
 Ἀρκίον θ', Οὔριόν τε, μελαγχραΐτῃ τε Μίμαντα,
 Καὶ δύο Πόρκείδας, Περμῆδεά τε, Δρύαλόν τε,
 Ἀργύρεοι, χρυσέας ἐλάτας ἐν χερσὶν ἔχοντες.
 Καὶ τε σιναΐκτῃ, ὥσεί ζωοὶ περ ἑόντες,
 ἔλχεσιν ἡδ' ἐλάτης αὐτοχέδον ὠριγνῶντα. 190
 Ἐν δ' Ἀρεθὸς βλοσυροῖο ποδώκεες ἔστασαν ἵπποι
 Χρύστοι· ἐν ᾗ καὶ αὐτὸς ἐναρφόρεθ' ἔλιθ' Ἀρης
 Αἰχμὴν ἐν χείρεσσιν ἔχων, πευλέεσσι κελεύων,
 Αἴματι φοινικθεῖς, ὥσεί ζωὸς ἐναρίζων,
 Δίφρω ἐμβεβαώς. ὅθρ' ἢ Δαιμός τε Φόβος τε 195
 ἔστασαν, ἱεῖμοι πόλεμον καταδύμεναι ἀνδρῶν.
 Ἐν ᾗ Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη Τροτοχόρεια,

In eo autem & suum greges agrestium erant, atque leonum
Mutuo sese aspicientium, irascentiumque & ruentium,
Quorum etiam turmatim ordines incedebant; neque vero hi,
Neque illi alteros timebant; horrebant attamen colla utrorumque.
Iuxta enim ipsos jacebat magnus leo, circum autem apri
Duo, spoliati vita, deorsumque ipsis niger.
Cruor distillabat in terram. ipsi autem, cervicibus dejectis,
Iacebant mortui sub terribilibus leonibus.

At illi magis etiam excitabantur, incensi ad pugnandum,
Virique, agrestesque suos, trucesque leones.

In eo autem erat & pugna Lapitharum bellatorum,
Caneus rex, Dryasque, Pirithousque,
Hopleusque, Exadiusque, Phalerusque, Prolochusque,
Mopsusque Ampycides, Titaresius, filius Martis,
Theseusque Ægides, similis immortalibus:

Argentei, aurea circum corpus arma habentes.

Centauri autem ex altera parte contra hos congregabantur,
Magnus Petreus, atque Asbolus augur,

Arctusque, Huriusque nigerque pilis Mimas,

Et duo Peucida, Perimedes, Dryalusque,

Argentei, aureas abietes in manibus habentes.

Atque impetum pariter faciebant, perinde ac si vivi essent,
Lanceisque atque abietibus cominus certabant.

Inter hac autem Martis terribilis alipedes stabant equi

Aurei, & ibidem ipse quoque spoliator perniciosus Mars,

Mucronem in manibus habens, milites exhortans,

Sanguine cruentus, veluti qui vivos spoliaret,

Curru insistsens. juxta autem Pavorque Metusque

Stabant, gestientes bellum subire virorum.

Ibidem autem & Iovis filia Agelaa Tritogenia,

Τῇ ἰκέλῃ, ὥσεί τε μάχῃ ἐθέλῃσιν κορύσσειν,
 ἔχῃ ἔχουσ' ἐν χερσὶ, χρυσεῖον τε τευφάλειαν,
 Αἰγίδα τ' αἰμὴν ὤμοις· ἔπι δ' ὤχετο φύλοπιν αἰνέω. 200
 Ἐν δ' ἰὼ ἀθανάτων ἱερὸς χορὸς· ἐν δ' ἄρα μέσῳ
 ἱμερόεν κισσάειζεν Διτῆς καὶ Διὸς υἱὸς
 Χρυσείῃ φάρμυγι· θεῶν δ' ἔδῃ ἄγρυτ' Ὀλυμπῷ.
 Ἐν δ' ἀγορῇ, πρὶ δ' ὄλβῳ ἀπείριτ' ἐσεφάνωτο,
 Ἀθανάτων. Ἐν ἀγῶνι θεαὶ δ' ἐξῆρχον αἰοιδῆς 205
 Μῦσας Πιερίδες, λιγυὲς μελοποιήσας εἰκῆαι.
 Ἐν ᾗ λιμνῇ δ' ὄρμῃ αἰμαμακέτοιο θαλάσσης
 Κυκλοερῆς ἐπέκυκτο πάνεφθον κασιπτεροιο,
 Κλυζομήνῳ ἰκέλῃ· πολλοὶ γέ μιν ἀμμέσων αὐτῶν
 Δελφῖνες τῇ καὶ τῇ ἐθιώεον ἰχθυόοντες, 210
 Νηχομήοις ἰκέλοι. δοιοὶ δ' ἀναφυσιόωντες
 Ἀργυρέοι δελφῖνες ἐθρίων ἐλλοπας ἰχθύς.
 Τῶν ὑπὸ χάλκειοι τρέον ἰχθύες· αὐτὰρ ἐπ' αἰκλῆς
 Ἦσαν ἀνὴρ ἀλιδὸς δεδοκημύῃ· εἶχε δ' ἔχουσιν
 Ἰχθύσιν ἀμφίβλησπον, σπορρίφοντι ἐοικώς. 215
 Ἐν δ' ἰὼ ἠὺκόμεν Δανάης τέκῃ ἱππῶτα Περσίδες,
 Οὗτ' ἄρ' ἔπι ψαύων σάκεῃ ποσὶν, ἔθ' ἐκάς αὐτῶν
 Θαῦμα μέγα φράσασαθ'· ἐπεὶ ἔδαμῃ ἐσῆλκετο.
 Τῶς γάρ μιν παλάμαις τῶξε κλυτὸς Ἀμφιγυήεις
 Χρῦσεον· ἀμφὶ δ' ἔχουσιν ἔχε πτερόεντα πέδιλα. 220
 Ὀμοιοσιν δέ μιν ἀμφὶ μελάνδετον ἄορ' ἔκειτο
 Χάλκεον ἐκ τελαμῶν· ὃ δ' ὥς τε νόημι' ἐπὶ ταῖς.
 Πᾶν δ' ἐμετάφρενον εἶχε κάρη δεινοῖο πελώρου
 Γοργῶν· ἀμφὶ δέ μιν κίβισις θέε, θαῦμα ἰδέσθαι
 Ἀργυρέῃ θύσανοι δ' ἐκατηνώοντο φαεινοὶ 225
 Χρῦσαιοι· δεινὴ δ' ὡς κροτάφοισιν ἀνακλῇ
 Κεῖτ' Ἀΐδῃ κωέῃ, νυκτὸς ζῴφον αἶνόν ἔχουσα.

Ei similis, quasi quæ pugnam vellet incendere,
Hastam habens in manibus, aureamque galeam,
Ægidemq; circum humeros: gradiebatur autē in praliū savū.
At erat in eo clypeo & immortalium chorus, in cuius medio
Dulce quiddam personabat Latona & Iovis filius
Aurea cithara. Deorum autem sedes frangebatur Olympus.
Ibi & cætus, circum autem opulentia infinita erat cinctus,
Immortalium. In certamine Dea autem incipiebant cantum
Musa Pierides, suave quiddam canentibus similes.
In eo autem & portus appulsu facilis immensi mari,
Rotundus factus erat purissimo e stanno,
Inundanti similis: multi vero per medium ipsius
Delphines hac atque illac ferebantur piscibus inbiantes,
Natantibus similes. Duo autem sursum efflantes
Argentei delphines, depascebant mutos pisces.
Sub his ærei trepidabant pisces, sed in ripis
Sedebat vir piscator observans; habebat autem manibus
Piscium rete, projecturo similis.

In eo autem & pulchricoma Danaës filius eques Perseus,
Neq; quidē contingens clypeū pedibus neq; longe separatus ab illo:
Miraculum magnum dictu: quoniam nusquam nitebatur.
Ita enim ipsum manibus fecerat inclytus Vulcanus,
Aureum, circum pedes autem habebat alata talaria.
Ex humeris autem circa eum nigro capulo ensis pendebat
Æreus de loro: ipse autem velut cogitatio volabat.
Totum autem tergum ejus tenebat caput savi monstri
Gorgonis. ipsum autem pera complectebatur, mirum visu,
Argentea, fimbriaque dependebant lucida
Aurea. sava autem circum tempora regis
Posita erat Orci galea, noctis caliginem gravem habens.

Αὐτὸς ἣ παρδύδονη καὶ ἐρρίγονη εἰοικώς
 Περσέως Δαναΐδης ἐπιαίνετο. τὴν ἣ μετ' αὐτὸν
 Γοργόνες ἀπλητοί τε καὶ ἔφατ' ἐρρώοντο, 230
 Γέμψαι μαπέειν. ἔπ' ἣ χλωρὴ ἀδάμανθ' ἔ-
 Βαινοσέων ἰάχεσκε σάκ' ἔμεγάλῳ ὀρυμαγδῷ
 Οὔξ' ἔα καὶ λιγέως· ἔπ' ἣ ζώνησι δ' ἐρρίγονε
 Δοιῶ ἀπηωρόντ', ἔπ' ἣ κυρτώονε κάρηνα.
 Λίχμαζον δ' ἄρα τώ γε· μέγ' δ' ἐχάρασσον ὀδόντας, 235
 Ἄγρια δερκομήν'· ἔπ' ἣ δεινοῖσι καρπύοις
 Γοργείοις ἐδονεῖτο μέγας φόβ' ἔπ' ἣ οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
 Ἄνδρες ἐμαρνάσθην, πολεμήϊα τὰ χε' ἔχοντες.
 Τοὶ μὲν δ' ἀπὸ σφετέρης πόλιν ἔσφετέρων τε τοκῆων
 Δοιγὸν αἰμυρόντες· τοὶ ἣ π' ἐρρίγονε μεμαῶτες. 240
 Πολλοὶ μὲν κέατο, πλέονες δ' ἐπὶ δῆριν ἔχοντες,
 Μάρανθ'· αἱ ἣ γυναικες εὐδμήτων ἔπ' ἣ πύργων
 Χάλκεον οὐξὺ βόων, καὶ δ' ἐδρύποντο παρειάς,
 Ζωῆσιν ἵκελαι, ἔργα κλυτὰ Ἡφαίστιο.
 Ἄνδρες δ' οἱ πρεσβῆες ἔσαν, γῆρας τε μέμαρπον, 245
 Ἄθροοι ἐκίλοθεν πυλέων ἔσαν, ἂν ἣ θεοῖσι
 Χεῖρας ἔχον μακάρεσσι, καὶ σφετέροισι τέκεσσι
 Δειδιότες· τοὶ δ' αὖτε μάχην ἔχον, αἱ ἣ μετ' αὐτὰς
 Κῆρες κυάνεαι, λούκας ἀραβόσσαι ὀδόντας,
 Δεινωτοί, βλοσυροί τε, θαφεινοί τε, ἀπλητοί τε 250
 Δῆριν ἔχον καὶ πιπτόντων. πᾶσαι δ' ἄρ' ἔεντο
 Αἷμα μέλαν πέειν· ὃν ἣ πρῶτον μεμάποιεν
 Κεῖμενον ἢ πίπτοντα νεότατον, ἀμφὶ μὲν αὐτῷ
 Βαλὼν ὄνυχας μεγάλας. ψυχὴ δ' αἰδὸς δὲ καίειεν
 Τάρταρον ἐς κρυόανθ'· αἱ ἣ φρένας δ' ἔτ' ἀρέσαντο 255
 Αἷμα δ' ἀνδρομέεσσι, καὶ μὲν ῥίπτασκον ὀπίσσω,
 Ἀψ δ' ὁμαδὸν καὶ μῶλον ἐθμύεον αὐτὶς ἴσσαι.

*Ipse autem fugienti & formidanti similis
Perseus Danaides currebat. post ipsum vero
Gorgones terribiles & ineffabiles ruebant.
Cupientes ipsum apprehendere : in pallido autem adamante
Euntium resonabat clypeus magno strepitu
Acutum & tinnulum quippiam. In zonis autem dracones
Duo dependebant, attollentes capita.
Lambebant autem illi, iraque acuebant dentes,
Crudele tuentes. supra sava autem capita
Gorgonum agitabatur magnus terror, ac supra ipsas
Viri pugnabant, bellica arma habentes.
Hi quidem a sua civitate, suisque parentibus,
Pestem depellentes : illi autem depopulari studentes.
Ac multi quidem jacebant, plures autem etiam pugnam cientes
Dimicabant. mulieres autem in bene constructis turribus
Vehementer acute clamabant, lacerabanturque genas,
Vivis similes, opera inclyti Vulcani.
Viri autem qui seniores erant, & ad senectutem pervenerant,
Conferti extra portas ibant, sursumque Diis
Manus tendebant beatis, pro suis liberis
Metuentes. illi autem contra pugnam conserebant, post ipsos autē
Parca nigra candidis crepantes dentibus,
Torva terribilesque, cruentaque, savaque
Dimicabant de iis, qui cadebant. omnes enim cupiebant
Cruorem nigrum bibere. & quem primum forte ceperant
Iacentem vel cadentem recens saucium, ei quidem
Injiciebant ungues magnos. animaque ad Orcum abibat,
Tartarum in frigidum. illa autē praeordia postquā exatiassent
Sanguine hominis, ipsam quidem abjiciebant post tergum,
Retro autem in tumultum & stragem festinabant iterum ire.*

Κλωθὴ καὶ Λάχεσις σφιν ἐφέσσαν· ἡ μὲν ὑφῆστων,
 Ἀΐτεοπτο, ὅτι πέλεν μεγάλη θεός, ἀλλὰ καὶ ἔμπης
 Τῶν γε μὲν αἰλῶν προφερής τ' ἰὺ πρεσβυτάτη τε. 260
 Πᾶσαι δ' αἰμὸν ἐνὶ φωτὶ μάχῃ δερμεῖαν ἔθοντο.
 Δεινὰ δ' ἐς ἀλλήλας δρῶν ὄμμασι θυμῆνασαι,
 Ἐν δ' ὄνυχας χεῖρας τε θρασείας ἰσώσαντο.
 Πᾶρ δ' Ἀχλὺς εἰσῆκε δῖος μυγερή τε καὶ αἰνή,
 Χλωρὴ, αὐσαλέη, λιμῶ κατὰ πεπληῖα, 265
 Γενοπαχῆς· μακροὶ δ' ὄνυχες χεῖρας ὑπῆσαν.
 Τῆς ἐκ μὲν ῥινῶν μύξαι ῥέον, ἐκ δ' παρειῶν
 Αἶμα ἀπελείβετ' ἔραζε. ἡ δ' ἀπλητον σεσαρκῆα
 Εἰσῆκε πολλὴ δ' ἡόνις κατενλώθεν ὤμους,
 Δάκρυσι μυδαλέη· ὥρα δ' ὄππυργον πόλις ἀνδρῶν. 270
 Χρῦσαι δέ μιν εἶχον ὑπερθυροῖς ἀεθρῆαι
 Ἐπὶ πύλαι. τοὶ δ' ἄνδρες ἐν αἰγλαῖαις τε χοροῖς τε
 Τέρψιν ἔχον. τοὶ μὲν γὰρ εὐσώτεις ἐπ' αἰπλώης
 Ἦγοντ' ἀνδρὶ γυναικα. πολὺς δ' ὑμῶν ὁρῶρε.
 Τῆλε δ' ἀπ' αἰθομενῶν δαΐδων σέλας εἰλύφαζε 275
 Χερσὶν ἐνὶ δμῶν. τεύχ' αἰγλαίῃ τεθαλίαι
 Πρόσθ' ἔκιον· τοῖσιν δ' χοροὶ παίζοντες ἔποντο.
 Τοὶ μὲν ὑπαὶ λιγυρῶν σφείγων ἴεσαν αὐδῶν
 Ἐξ αἰπαλῶν σμαμάτων, ὥρα δέ σφισιν ἄγνυτο ἡχώ.
 Αἱ δ' ὑπὸ φορμίγων ἀναγον χορὸν ἱμερόεντα. 280
 Ἐνθεν δ' αὖθ' ἐτέρωθε νέοι κώμαζον ὑπ' αὐλῶν,
 Τοίγε μὲν αὖ παίζοντες ὑπ' ὀρχηθμῶ καὶ αἰοιδῇ,
 Τοίγε μὲν αὖ γελῶντες ὑπ' αὐλητῆρα δ' ἕκαστον
 Πρόσθ' ἔκιον· πᾶσαν δ' πόλιν θαλῖαι τε χοροὶ τε
 Ἀγλαῖαι τ' εἶχον. τοὶ δ' αὖ προπαύροιθε πόλην 285
 Νῶθ' ἱππῶν δῖοι βάντες ἐθιύεον. οἱ δ' ἀροτῆρες
 Ἠρείκον χθόνα δῖαν, δῖοι λαοὶ δ' ἡρώωνας

Ἐσάλατ'.

Clotho & Lachesis ipsis astant, atque paulo minor
Atropos: neque enim erat magna Dea: sed tamen
Aliis quidem praestantiorque erat, & natu maxima.
Omnes autem circa unum virum pugnam acerbam committebant:
Saepeque modo seipsas mutuo aspiciebant, oculis succensentes.
Inter se autem ungues manusque audaces conferebant.
Iuxta autem & Tristitia stabat, misera, & gravis,
Pallida, aridaque, fame exhausta,
Crassis genibus: longique ungues a manibus prominebant.
Huius quidem ex naribus mucus manabat, ex genis autem
Cruor destillabat in terram. ipsa autem terribiliter dentes stringens
Stabat, multo pulvere adpersa erat circa humeros,
Lacrymis madens. iuxta autem turrita civitas hominum.
Aurea autem ipsam tenebant superliminaribus adaptata
Septem portas. hominesque in voluptatibus & choreis
Obletationem capiebant. Alii siquidem fabrefacto in circo
Ducebant viro uxorem, multusque hymeneus excitabatur.
Et procul ab ardentibus facibus fulgor resplendebat
In manibus famulorum. Mulieres autem venustate florentes
Praebant, quas chori saltantes sequebantur.
Atque hi quidem canoris tibis emittebant cantum
Ex tenero ore, circumque ipsos frangebatur echo.
Illa autem ad citharam ducebant chorum amabilem.
Inde rursus ex alia parte juvenes comessabantur ad fistulam:
Alii quidem ludentes saltatione & cantu,
Alii autem ridentes. sub tibicine autem singuli
Procedebant, totamque civitatem letitia choreaque
Voluptatesque tenebant. Alii autem rursus extra civitatem
Tergis equorum conscensis currebant. aratores autem
Proscindebant terram bonam, ornateque tunicas

Ἐπάλαι· αὐτὰρ ἔλω βαθὺ λήϊον· οἷγε μὲν ἡμῶν
 Αἰχμῆς ὀξείῃσι κερωνιόωντα πέτηλα,
 Βελτόμμεα σαχύων, ὥσει Δημήτερι· αἰκτῶ. 290
 Οἱ δ' αἶψ' ἐκπέδανοῖσι δέον· καὶ ἐπιπλον αἰωλῶ.
 Οἱ δ' ἐτρυγῶν οἶνας, δρεπάνας ἐν χερσὶν ἔχοντες·
 Οἱ δ' αὐτ' ἐς ταλάρας ἐφόρουν ὑπὸ τρυμητῆρων
 Λόγκας καὶ μέλανας βότρυας, μεγάλων δ' ὑπὸ ὄρχων,
 Βελτομμέων φύλλοισι καὶ δρυγρέης ἐλίκεασιν. 295
 Οἱ δ' αὐτ' ἐς ταλάρας ἐφόρουν· πῶρ' αὖ δέ σφισιν ὄρχεται
 Χρῦσος ἰὼ, (κλυτὰ ἔργα πείφρον· Ἡφαίστιο)
 Σειόμενοι φύλλοισι καὶ δρυγρέοισι κάμαξι.
 Τῶ γε μὲν οὖν παΐζοντι ὑπὸ αὐλητῆρι ἕκαστος
 Βελτόμμεος σαφυλῆσι μελάνθησάν γε μὲν αἶδε. 300
 Οἷγε μὲν ἐτρεπέον, τοὶ δ' ἤρυνον· οἱ δ' ἐμάχοντο
 Πύξ τε καὶ ἐλκηδόν· τοὶ δ' ὠκύποδας λαγὸς ἤρουν
 Ἄνδρες θηρόντι, καὶ κερχαρόδοντε κυνέεσσι,
 Τέμνοιο μαπέειν, οἱ δ' ἱέμενοι ὑπαλύξαι·
 Παῖρ δ' αὐτοῖς ἵππηες ἔχον πόνον, ἀμφὶ δ' αἰέθλοισι 305
 Δῆριν ἔχον καὶ μόχθον· εὐπλεκέων δ' ὀππὶ δίφρων
 Ἡνίοχοι βεβαῶτες ἐφίεσαν ὠκέας ἵππους,
 Ῥυτὰ χαλαίνοντες· τὰ δ' ὀππικρατέοντα πέτοντο
 Ἀρμάτα θοάληντ', ὀππὶ δ' ὀπλήμναι μέγ' αὐτεῖω.
 Οἱ μὲν αἶψ' αἰδῖον εἶχον πόνον· ἔδ' ἐποτέσφιν 310
 Νίκη ἐπ' ἐλύνθη, αἰὲν ἀκραιτὸν εἶχον αἰέθλον.
 Τοῖσι δ' καὶ περὶ μέγας τείπεται ἐντὸς αἰγῶν,
 Χρῦσει, κλυτὰ ἔργα πείφρον· Ἡφαίστιο.
 Ἀμφὶ δ' ἵτιω ῥέεν Ὠκεανὸς πλῆθοντι ἐοικώς.
 Πᾶν δ' ὅσιν σιωῆχε σάκκος πολυδαίδαλον· οἱ δ' κατ' αὐτὸν 315
 Κύκνοι ἀερίπδοι μεγάλ' ἤπυνον· οἱ ῥά γε πολλοὶ
 Νῆχον ἐπ' ἀκρον ὕδαρ· παῖρ δ' ἰχθύες ἐκλονέοντο,
 Θαῦμα

Succinctas habebāt: sed erat magnus cāpus segetibus confitus: ubi
Mucronibus acutis incurvos culmos, (alii quidē metebant
Gravidos spicis, tanquam Cereris donum.

Alii autem in manipulos ligabant & implebant aream:
Rursum alii vindemiabant vites, falces in manibus habentes.
Alii autem in calathis ferebant a vindemiatoribus acceptos
Albos & nigros racemos, magnis ex vitibus,
Gravidis foliis, & argenteis capreolis.

Alii rursus in calathis portabant, juxtaque ipsos ordo vitium
Aureus erat (inclytum opus prudentis Vulcani)
Agitatus foliis, & argenteis perticis.

Inde quidem igitur ludunt ad tibicinem unusquisque
Oneratus uvis, quæ ipsa nigrae erant. (micabant

Alii quidem calcabant in lacu, alii hauriebant, alii autem di-
Pugnis, & luctando: alii vero alipedes lepores venabantur.

Viri venatores, & asperis dentibus canes duo ante ipsos,
Cupientes assequi, illi autem cupientes effugere.

Juxta ipsos autem & equites habebant laborem, proque præmiis
Certamen habebant & pugna. bene contextis autem in curribus
Auriga stantes, immittebant veloces equos,

Habenas laxantes. illi autem subsultantes volabant
Curras compacti, rotarumque modioli valde resonabant.

Illi quidē igitur perpetuū habebant laborē, neq, enim dum ipsis
Victoria expedita erat, sed anceps habebant certamen.

Ipsis autem etiam propositus erat magnus tripus in stadio,
Aureus, inclyta opera prudentis Vulcani.

Circa extremā autē oram manabat Oceanus, inundanti similis.
Totum autem ambiebat clypeum variegatum. per ipsum autem

Cygni altivolantes magnum clangebant, qui illic multi
Natabant in summa aqua. juxta autem pisces lasciviebant,

Θαῦμα ἰδεῖν καὶ Ζῆνι βαρυκτύπῳ, ἔδραβε λαῖς
 Ἡφαιστῷ ποιήσε σάκῳ μέγα τε σιβαρόν τε,
 Ἀρσάμην παλάμῃσι, τὸ μὲν Διὸς ἀλκιμῷ υἱὸς
 Πάλλεν ὀπκροτέως· ὅπῃ δὲ ἰππεὶς θόρε δίφρῳ,
 Εἵκελ ἄσπεροπῇ πατρὸς Διὸς αἰγινόχοιο,
 Κῆφα βιβᾶς· τῷ δὲ ἡνίοχῳ κροτερὸς Ἰόλαῳ
 Δίφρῳ ἐπεμβεβαὼς ἰδυῖετο καμπύλον ἄρμα.
 Αἰχίμολον δέ σφ' ἦλθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Καί σφεας θαρσύνουσ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

320

325

Χαίρετε Λυγῇ γῆνι· τηλεκλειτοῖο,
 Νῦν δὲ Ζεὺς κρατὶ ὕμμι διδοῖ, μακάρεσσιν ἀνάστων,
 Κύκνον τ' ἐξεναρεῖν καὶ ἀπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
 Ἄλλο δέ σοι τί ἐπ' ἐρέω, μέγα φέρτε λαῶν·
 Εὖτ' ἂν δὲ Κύκνον γλυκερῆς αἰὼν ἀμέρῃς,
 Τὸν μὲν ἔπειτ' αὐτὸς λιπέειν καὶ τεύχεα τοῖο·
 Αὐτὸς ἢ βροτολοιβὸν Ἄρην ὀπιόντα δοκδύσας,
 Ἐνθά κε γυμνωθέντα σάκῳς ὑπὸ δαιδαλέοιο
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς, ἐνθ' ἐτάμην ὀξείῃ χαλκῷ·
 Ἀψ δὲ ἀναχάσασθαι, ἐπεὶ ἔνυ τοι αἰσιμόν ἐστιν
 Οὐθ' ἰππεὺς ἐλέειν, ἔτε κλυτὰ τεύχεα τοῖο.

330

335

Ὡς εἰπὼς ἐς δίφρον ἐβήσατο δῖα θεάων,
 Νίκην ἀθανάτης χερσὶν καὶ κῦδ' ἔχουσα
 Ἐσσυμένως· τότε δὴ ῥα διόγνητ' Ἰόλαῳ
 Σμερδαλέον θ' ἰπποισιν ἐκέκλετο. τοὶ δὲ ὑπ' ὁμοκλήῃς
 Ρίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα, κενόοντες πεδίοιο.
 Ἐν γάρ σφιν μὲν ἦκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 Αἰγίδ' ἀνασείσασα· πρῶτον ἀχέζε ἢ γαῖα.
 Τοὶ δὲ ἄμυδρι προγῶντ' ἵκελοι πυρὶ ἢ θυνέλλῃ,
 Κύκνῳ θ' ἰππύδαμῳ καὶ Ἄρης ἀκρόρῃ αὐτῆς.
 Τῶν θ' ἵπποι μὲν ἔπειθ' ὤπεναντίοι ἀλλήλοισιν

340

345

Οἷον

Mirum visu, etiam Iovi gravitonanti, cuius consiliis
Vulcanus fecit clypeum magnumque validumque,
Artificiose expoliens manibus, quem quidem Iovis fortis filius
Iactabat facile: equestrem autem assiliit in currum,
Similis fulguri patris Iovis, agida tenentis,
Leviter ingrediens: huic autem auriga fortis Iolaus,
Bigis insistens regebat curvum currum.

Prope autem ipsis advenit Dea caesis oculis Minerva,
Atque ipsos confirmans verbis volucris alloquebatur:

Salvete Lyngei progenies longe inclyti,
Nunc itaque Iupiter robur vobis dat, is, qui beatis imperat,
Cygnumque interficere, & inclyta arma ejus despoliare.
Sed tibi aliud verbum dicam, multo fortissime mortalium.
Postquam jam Cygnum dulci vita spoliaveris,
Illum quidem tum eodem loco relinque, & arma ipsius:
Ipse autem homines perimentem Martem accedentem observans,
Vbi nudatum clypeo variegato
Oculis videris, ibi vulnera acuto ferro:
Retroque te recipe, quoniam tibi fas non est
Neque equos capere, neque inclyta arma illius.

Sic locuta, in currum ascendit praestantissima Dearum,
Victoriam immortalibus manibus & gloriam tenens
Celeriter. Tunc igitur generosus Iolaus
Horrendum equos increpuit. illi autem a comminatione
Celeriter ferebant celerem currum, pulverem cientes per campum.
Nam ipsis animum addiderat Dea caesis oculis Minerva,
Ægide concussa. ingemiscebat autem circumquaque tellus.
Illi autem pariter procedebant, similes igni sive procella,
Cygnus equum domitor, & Mars insatiabilis belli.
Horum equi deinde obviam sibi mutuo facti,

Οἷα χρέμισαν, πρὶ δέ σφιν ἄγνυτο ἡχώ.

Τὸν πρότερον προσέειπε βίη Ἡρακληείη·

Κύκνε πέπον, τί νυ νῶϊν ὀπίχθετον ὠκέας ἵππους. 350

Ἀνδράσιν, οἳ τε πόνυ καὶ οἷζύ τε ἴδμεν εἰμύ;

Ἀλλὰ παρέξ ἔχε δίφρον εὖξοον, ἡ δὲ κελόθυ

Εἴκε παρέξ ἰέναι. Τρηχῖνα δέ τοι παρελαύνω

Εἰς Κήυκα ἀνακτῶ· ὃ γὰρ δυνάμει τε καὶ αἰδοῖ

Τρηχῖν τε προέβηκε, σὺ δ' ὄμματα οἶσθα καὶ αὐτός. 355

Τῷ γὰρ ὀπίεῖς παῖδα θεμιστονόω κυανῶπιν.

ὦ πέπον, εἰ μὴ γάρ τοι Ἀρης θανάτοι τελευτῶ

Ἀρκέσει, εἰ δὴ νῶϊ σιωοισόμεθα πολεμίζειν.

Ἡ δὴ μὴ τε ἔφημι καὶ ἄλλοτε πειρηθῆναι

ἔχεται ἡμετέρη, ὅθ' ὑπὲρ Πύλῃς ἡμαθρόενι τε 360

Ἀντί τε ἔστη ἐμεῖο, μάχης ἄμοτον μινεαίνων.

Τεῖς μὴ ἐμῷ ὑπὸ δαυρὶ τυπεῖς ἡρείσαστο γαίῃ,

Οὐτα μὴ οὐ σάκετε τὸ γ' ἑτάροισιν, ἤλασα μηρόν,

Παντὶ μὴ σπύδων, ἀλλὰ γ' ἡμέγα σάκετε ἄραξαι.

Πρηνὴς δὲ ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν ἔχεται ὄρμη. 365

Εὐθαί κε δὴ λωβητὸς ἐν ἀθανάτοισιν ἐτύχθη,

Χερσὶν ὑφ' ἡμετέρῃσι λιπὼν ἑναρξαι βροτόεντα.

ὣς ἔφατ'· ἔδ' ἄρα Κύκν τε εὐμμελὴς ἐμφοῖνα

Τῷ ὀπιπείθοντι ἐχέμεν ἐρυσάρματα ἵππους.

Δὴ τότε ἀπ' ὀπλεκέων δίφρων θρόνον αἶψ' ὀπί γαῖαν 370

Παῖς τε Διὸς μεγάλῃ, καὶ Ἐνυαλίῳ ἀνακτῇ τε.

Ἡνίοχοι δὲ ἐμπλύν ἔλασαν καλλιτέρας ἵππους·

Τῶν δὲ ὑποσδομῶν κανάχιζε πρὸς Ὀρεῖα χθών.

ὣς δὲ ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεται μέγαλοιο

Πέτραι λυτοθρώσκωσιν, ἐπ' αἰκλήλαις γ' πέσωσι, 375

Πολλὰ γ' ὅρως ὑψίνομοι, πολλὰ δέ τε πότμα,

Αἰγυροὶ τε τανύρριζοι ῥήγνυνται ὑπὸ αὐτῶν

Acutum himnivero, circaque ipsos resonabat echo.

Atque hunc prior alloquebatur Hercules:

*Cygne ignave, cur nobis immittitis veloces equos,
Viris, qui laboris & arumna experti sumus?*

In diversum age currum bene politum, atque e via

Cede pratergrediendo. Trachinem enim tendo

Ad Ceycem regem. nam ille potestate pariter & majestate

Trachinis imperium tenet. Tu vero satis hoc scis etiam ipse:

Ejus enim connubio tenes filiā Themistonoem nigros habentem

O ignave, non enim tibi neq; Mars mortis exitium (oculos.

Prohibuerit, si nos inter nos congregiamur ad pugnandum.

Iam ipsum quidem aio ante quoque aliquoties periculum fecisse

Hasta nostra, quando pro Pylo arenosa

Adversus stetit mihi pugnam insatiabiliter optans.

Ter siquidem mea hasta percussus sustinuit se terra,

Vulnerato clypeo: quarto autem transadegi femur ejus,

Omnibus viribus incumbens, magnumq; illius clypeū perforavi.

Pronus autē in pulveribus humi prostratus cecidis hasta impetu.

Vbi etiam ignominia affectus inter immortales fuit,

Manibus sub nostris relictis spoliis cruentis.

Sic dixit: at Cygnus bellicosus haudquaquam volebat,

Huic obtemperans, retinere trahentes currum equos.

At tunc a bene compacto curru defilierunt celeriter in terram,

Et Iovis filius magni, & Enyalii regis.

Auriga autem propius egerunt pulchricomos equos.

Illis autem irruentibus sonitu pedum concitata est lata terra.

Vt autem ab alto vertice montis magni

Rupes defiliunt, alia super alias cadentes:

Multaque quercus alticoma, multa item picea

Populique radices altas habentes refringuntur ab ipsis

Ρίμφα κυλινδομήων, εἴως πεδίον δ' ἀφίκωνται·
Ὡς οἱ ἐπ' ἀλλήλοισι πέσον μέγα κεκλήγοντες.

Πᾶσα ἣ Μυρμιδόνων τε πόλις κλειτή τ' Ἰαωλίδες, 380

Ἀρνητ', ἠδ' Ἑλίκη, Ἀνθεία τε ποιήεσσα,
Φωνῇ ὑπ' ἀμφοτέρων μεγάλ' ἰαχον. οἱ δ' ἀλαλητῶ
Θεασείω σὺνισαν. μέγα δ' ἔκτυπε μητιέτα Ζεύς,
Κάδ' δ' ἄρ' ἀπ' ἔρχοντόθεν ψιάδας βάλεν αἵματοέσας,
Σῆμα πθεῖς πολέμοιο ἔω μεγαθαρσεί παιδί. 385

Οἷόν δ' ἐν βήσῃς ὄρεον χαλεπὸς περὶδέσθαι
Κάπεον χαυλιόδων φρονέει θυμῷ μαχέσασθαι
Ἀνδράσι θυρόλης, θήγλη δέ τε λυκὸν ὀδόντα
Δοχμωθεῖς, ἀφρὸς ἣ πλεῖστον μασιχόωνι
Λείβεται, ὅσας δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωνι εἵκτιν, 390

Ὀρθαῖς δ' ἐν λοφίῃ φείσας τείχας ἀμφί τε δειρῶ·
Τῷ ἵκελ' Διὸς υἱὸς ἀφ' ἱππείδ' ὄρε δίφρου,
Ἡμ' ἣ χλοερῷ κυανόπτερον ἠχέτα τέτιξ
Ὄζω ἐφεζόμενον θέρ' ἀνθρώποισιν αἰεῖδεν
Ἄρχεται, ὥ τε πόσις καὶ βρωτὶς θῆλυς ἔέρσῃ, 395

Καί τε πανημέριός τε καὶ ἡμέρον χεῖρ' αὐδῶ
Ἰδὲ ἐν αἰνοτάτῳ, ὅποτε χροῖα Σείριον ἄρξῃ.
Ἡμ' δ' ἡ κείχραιοι πλεῖστον γλῶχες τελέθουσι,
Τὰς τε θέρ' ἀπείρουν, ὅτ' ὄμφακες αἰόλονται,
Οἷα Διώνυσον δῶκε' ἀνδράσι χάριμα καὶ ἄχθον 400

Τιν' ὥρην μάραντο, πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ὀρώρῃ.
Ὡς ἣ λέοντες δύω ἀμφὶ κταμένης ἐλάφοιο
Ἀλλήλοισι κατέοντε, ὅππῃ σφέας ὀρμήσωσι,
Δεινὴ δέ σφ' ἰαχὴ, ἄρ' ἔβρος θ' ἅμα γίνετ' ὀδόντων·
Οἱ δ' ὥς τ' αἰγυπτοὶ γαμφώνυχες αἵκυλοχεῖλαι, 405

Πέτρῃ ἐφ' ὑψηλῇ μεγὰ κλαῖζοντε μαχέσθην
Αἰγὸς ὀρεστινόμῃ ἢ ἀγροτέρῃς ἐλάφοισιν

*Celeriter delabentibus, donec in campum perveniant :
Ita & illi in se mutuo ruebant cum magno clangore.
Tota autem Myrmidonum civitas celebrisque Iolcus,
Arneque, & Helice, & Anthea herbosa,
Voce utriusque valde resonabant. Illi autem cum clamore
Mirando congressi sunt. valde autem intonuit prudens Iupiter,
Et a cœlo guttas dimisit sanguinolentas,
Signum id ponens bello, suo multum confidenti filio.
Qualis autem in vallibus montis sævus aspectu
Aper, dentes habens exertos, fertur impetu ad pugnandum
Cum viris venatoribus, acuitque candidum dentem
Incurvatus, spuma autem circa os mandenti
Destillat, oculique ipsi igni splendenti similes sunt,
Rectis autem in dorso horret setis, circaque collum :
Talis similis Iovis filius ab equestri defiliit curru.
Quando autem viridi nigricans alis sonora cicada
Ramo insidens, æstatem hominibus canere
Incipit, cujus & potus & cibus herbas vegetans ros est,
Atque per totum diem, & mane sub auroram fundit vocem
Æstu in gravissimo, quando corpus Sirius exsiccat.
Quando & milio arista nascuntur,
Quod æstate seminant, cum uva acerba colorem mutant,
Qualia Bacchus dedit hominibus in latitiam & laborem;
Eo tempore pugnabant, magnus autem tumultus excitabatur.
Ut autem leones duo, pro occiso cervo
Sibi mutuo irati, in se ipsos impetum faciunt,
Sævusque inter ipsos rugitus, strepitusque exoritur dentium;
Atque ut vultures incurvis unguibus repandis rostris
Rupe in excelsa, magno clangore dimicant,
Capra montivaga gratia, aut feri cervi*

Πίονθ', ὡς τ' ἐδάμασσε βαλὼν αἰζήϊθ' αἰνῆρ
 Ἰὼ ἀπαίνδρῆς, αὐτὸς δὲ ἀπαλήσεται ἄλλη
 Χώρα αἰδέρις ἐών· οἱ δὲ ὄτρεαλέως ἐνόησαν, 410
 Ἐσσυμένως δέ οἱ ἀμφὶ μάχῃ δερμεῖαν ἔθεντο·
 ὧς οἱ κεκληγόντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρυσαν.
 Ἐνθ' ἦτοι Κύκνθ' μὲν ὑπερμυμέθ' Διὸς υἱὸν
 Κτεινέμεναι μεμαῶς, σῖκῃ ἔμβαλε χάλκεον ἔγχθ'·
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν· ἔρυτο ἧ δῶρα θεοῖο. 415
 Ἀμφιτρυωνιάδης ἧ βίῃ Ἡρακληεῖη
 Μεσσηγὺς κούρῃς τε καὶ αἰσπιδθ' ἔλχει μακρῷ
 Αὐχένα γυμναθέντα θοῶς ὑπένερθε γυεῖα
 Ἡλᾶσ' ὀπικρατέως· ἀπὸ δὲ ἀμφω κέρσε τένοντε
 Ἀνδροφόνθ' μελίη· μέγα γ' ὀθένθ' ἔμπεσε φωτός. 420
 Ἡεῖπε δὲ, ὡς ὅτε τις δρυς ἦελεν, ἢ ὅτε πέτρη
 Ἡλίβατθ', πληγεῖσα Διὸς πολόεντι κεραιυνῷ·
 ὧς ἔριπ'· ἀμφὶ δέ οἱ βράχε τούχεα ποικίλα χαλκῷ.
 Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε Διὸς ταλακάρδιθ' υἱός,
 Αὐτὸς ἧ βροτολοιγὸν Ἀρίω ὀπιόντα δοκδύσας, 425
 Δεινὸν ὁρῶν ὅσσοισι λέων ὡς σώματι κύρσας,
 Ὅς τε μάλ' ἐνδυκέως ῥινὸν κρατεροῖς ὀνύχεας
 Σχίσας ὅττι τάχιστα μελίφρονα θυμὸν ἀπηύρα·
 Ἐμμελέως δὲ ἄρα ἔγχε κελαινὸν πίμπλαται ἦτορ.
 Γλαυκιόων δὲ ὅσσοις δεινὸν, πηδερὰς τε καὶ ὦμους 430
 Οὐρῇ μασιγῶν, πρὸς γλάφῃ· ἐδὲ τις αὐτὸν
 ἔτλη ἐς ἄντα ἰδὼν σχεδὸν ἐλθεῖν, ἐδὲ μάχεσθαι·
 Τοῖθ' ἄρ' Ἀμφιτρυωνιάδης ἀκρόρηθ' αὐτῆς
 Ἀντίθ' ἔστη Ἀρηθ'· ἐνὶ φρεσὶ θάρσθ' αἰέξων
 Ἐσσυμένως· ὁ δὲ αἰσχεδὸν ἤλυθεν ἀχνύμενθ' κῆρ. 435
 Ἀμφοτέροισι δὲ ἰάχοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρυσαν.
 ὧς δὲ ὅτ' ἀπαὶ μεγάλα πέτρη περὶ ὧνθ' ὄρεσσα,

Pinguis, quam interfecit jaculando juvenis vir,
Sagitta e nervo emissa: ipse autem aberrabit alio loco
Loci ignarus existens. at illi celeriter animadverterunt,
Acriterque pro ea pugnam acerbam instituerunt:
Sic & hi duo cum clamore contra se mutuo irruerunt.
Ibi sane Cygnus quidem potentis Iovis filium
Occidere meditans, clypeo aream hastam adegit,
Neque tamen perrupit as: defendebant enim dona Dei.
Contra autem Amphitryoniades Hercules
Inter galeam & clypeum, hasta longa
Cervicem nudatum celeriter infra mentum
Percussit valde, ambosque abscidit nervos in collo
Homicida lancea. magnum vero robur concidit viri.
Cecidit autem veluti cum quercus aliqua, aut cum rupes
Excelsa; icta Iovis fumanti fulmine:
Sic cecidit. circū ipsum autem resonabant arma variegata ære.
Atque hunc quidem ibi reliquit Iovis arumnosus filius.
Ipse autem occisorem hominum Martem accedentem observans,
Savum videns oculis ut leo corpus forte nactus,
Qui admodum accurate pelle validis unguibus
Dissecta, quam celerrime dulcem animam abstulit:
Avide autem huius nigrum expletur cor,
Ac castis intuens oculis savum, costasque & humeros
Cauda flagellans, pedibus fodit; neque quisquam ipsum
Sustinet ex adversa aspiciens prope ire, neque pugnare.
Talis igitur & Amphitryonades insatiabilis bello
Contra Martem stetit, in prae cordis audaciam augens
Celeriter. Ille autem prope venit mæsto corde.
Vtrique autem cum clamore alter alterum invaserunt.
Vt autem, quando a magno rupes cacumine precipitans,

Μακρὰ δ' ὀπθρῶσκεσα κυλίνδετα, ἥ δέ τε ἤχη
 ἔρχετα ἑμμεμαῖα, πᾶν ὃ οἱ ἀντεβόλησεν
 ὕψηλός, τῷ δὴ σωενείκετα, ἔνθα μιν ἵχθη. 440
 Τόσση ὁ μὲν ἰαχῇ βελοῖμαί τε ἔλιετο Ἀρης
 Κεκληγώς ἐπόρυσεν· ὁ δ' ἑμμαπέως ὑπέδεκτο.
 Αὐτὰρ Ἀθίωαίη κέρη Διὸς αἰγιόχοιο
 Ἀντίη ἦλθεν Ἀρηιό, ἐρεμνὴν αἰγίδ' ἔχουσα,
 Δεινὰ δ' ὑπὸ δρεῖδ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα 445
 Ἄρες ὀπίσχε μὲν τε κρατερόν τε χεῖρας αἰάπης.
 Οὐ γάρ τοι θέμις ἐσὶν ἀπὸ κλυτὰ τόλχεα δῦσαι
 Ἡρακλέα κτείναντα Διὸς θρασυκαρδίον υἱόν.
 Ἄλλ' ἄγε παῦε μάχης, μηδ' ἀντί τε ἴσας ἑμεῖο.
 Ὡς ἔφατ'· ἀλλ' ἔπειθ' Ἄρεως μεγαλήτορα θυμόν. 450
 Ἀλλὰ μέγα ἰαχῶν φλογὶ εἴκελα τόλχεα πάλλων,
 Καρπαλίμως ἐπόρυσε βίη Ἡρακληεῖη,
 Κακτὰ μῦραι μεμαώς· ἧ ῥ' ἔμβαλε χάλκεον ἔγχος
 Σπέρχονόν, ἐοὶς παιδὸς κροτέων περὶ τεθνειῶτο,·
 Ἐν σάκει μεγάλῳ. ἀπὸ δ' ὑγλαυκῶπις Ἀθιωῇ 455
 ἔτρεπε ὀρμὴν ἔτρεπε, ὀρεξαμένη ἀπὸ δίφρου.
 Δειμὺ δ' Ἀρίω ἄχθος εἶλεν· ἐρυσαμένοιο δ' ἄορ ὄξυ,
 Ἐστυτ' ἐφ' Ἡρακλεῖι κρατερόφρονι· τὸ δ' ὀπιόντα
 Ἀμφιτρυωνιάδης δεινῆς ἀνδρὸς αὐτῆς,
 Μηρόν γυμνωθέντα σάκος ὑπὸ δαιδαλέοιο, 460
 Οὐτὰς ὀπκράτεως· Διὰ δ' ἡ μέγα σάκος ἄραξε,
 Δέρεϊ νωμήσας, ὅππ' ἡ χθονὶ κάβαλε μέσση.
 Τῷ δ' ὀφείλοτο καὶ Δεῖμος ἐν τεροχὸν ἄρμα καὶ ἵππους
 Ἡλάσαν αἰψ' ἔλγυς, καὶ ἀπὸ χθονὸς Ὀρυοδείης
 Ἔς δίφρον θῆκαν πολυδαίδαλον· αἰψὰ δ' ἔπειτα 465
 Ἴππους μασιέτιν, ἱερὸν δ' ὅμακρον Ὀλυμπον.
 Τίος δ' Ἀλκμειώης καὶ κυδάλμου ἰόλαος,

*Et in longum delata saltu volvitur, fragorque
Venit subito ingens, collis autem ipsi obuius fit
Altus, ad quem cursu desertur, ubi ipsam retinet :
Tanto ille fremitu currum gravans perniciosus Mars
Vociferans irruit ; ille autem prompte venientem excepit.
Porro Minerva filia Iovis agida tenentis
Obviam venit Marti, tenebrosam habens egidem,
Sava autem torve intuens, verbis volucris allocuta est :*

*Mars, inhibe animos ingentes & manus invictas.
Neque enim tibi fas est inclytis armis spoliare,
Herculem occisum, Iovis magnanimum filium.
Sed age, desiste a pugna, neque adversus steteris mihi.
Sic ait : sed non persuasit Martis magnanimi animo :
Sed magno fremitu flamma similia arma vibrans,
Celeriter invasit Herculem,
Occidere festinans : & conjecit aratam hastam
Magno impetu, ob suum filium irascens mortuum,
In clypeum magnum. At procul caesa Minerva
Hasta impetum avertit, manu deflectens a curru.
Acerbus autem dolor Martem cepit : extractoque gladio acuto,
Irruit contra Herculem magnanimum. at illum accedentem
Amphitryoniades, sava insatiabilis bello,
Femore nudatum clypeo sub variegato
Vulneravit valide : magnumque trajecit clypeum,
Hasta perrumpens : in terra autem prostravit media.
At illi Pavor & Metus agilem currum & equos
Adegerunt celeriter propius, & a terra lata
In currum posuerunt variegatum : atque inde celeriter
Equos flagellis impulerunt, veneruntque in magnū Olympum.
Filius autem Alcmena & gloriosus Iolaus,*

Κύκνον σκυλίσαντες ἀπ' ὤμων τείχεα καλὰ
 Νίασοντ'· αἶψα δ' ἔπειτα πόλιν Τρηχῖν' ἔϊνοντο
 Ἰπποῖς ὠκυπόδεσσιν· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ 470
 Ἐξίκετ' Οὐλυμπόνδε μέγαν καὶ δώματα πατρῶς.
 Κύκνον δ' αὖ Κηϋξ θάπτεν, καὶ λαὸς ἀπείρων,
 Οἳ ῥ' ἐγγὺς ναῖον πόλιν' κλείει βασιλῆα,
 Ἀντίω, Μυρμιδόνων τε πόλιν, κλειτὴν τ' Ἰαωλὸν,
 Ἀρνίω τ' ἠδ' Ἐλίκιω· πολλὸς δ' ἠγείρετο λαὸς, 475
 Τιμῶντες Κηϋκα, φίλον μακάρεσσι θεοῖσι.
 Τὸ δ' ἦ τάφον καὶ σῆμ' αἰδὲς ποίησεν Ἀναυρῶ,
 ὄμβρῳ χειμερίῳ πλήθων· τὼς γάρ μιν Ἀπόλλων
 Δηϊοῖδης ἤνωξ', ὅπῃ ῥα κλειτὰς ἑκατόμβας
 ὄφρις ἄγοι Πυθοῖδε, βίη σύλασκε δοκδίων. 480

Τ Ε Λ Ο Σ.

*Cygnos despoliato armis ab humeris pulchris detractis,
Revertebantur. moxq₃ exinde ad civitatē Trachiniam venerunt
Equis velocibus. At caesis oculis Minerva
Pervenit in Olympum magnum, & domos patris.
Cygnum autem contra Ceyx sepelivit, & populus magnus,
Qui prope civitatem habitant inclyti regis,
Anten, Myrmidonumque civitatem, celebremque Iaolcum,
Arnenque & Helicen. multus autem congregabatur populus,
Honorantes Ceycem, carum beatis Diis.
Sed illius sepulcrū & monumentū obscurum reddidit Anaurus,
Imbre hyemali exundans. ita enim ipsum Apollo
Latona filius iussit, propterea quod inclytas hecatombas
Quicumque portaret Delphos, eum vi spoliabat insidiatus.*

F I N I S.

ΗΣΙΟΔΟΥ ΤΟΥ ΑΣΚΡΑΙΟΥ

Θεογονία.

Μουσάων Ἑλικωνιάδων δ' ἄρχώμεθ' αἰεῖδεν,
 Αἰθ' Ἑλικῶν ἔχουσιν ὄρ' ἔμμεγα τε ζαθέον τε,
 Καί τε περὶ κρήνῃσι ἰοειδέα πῶς ἀπαλοῖσιν
 ὄρχονται, ἢ βωμὸν ἐρεθενέ' Κρονίων',
 Καί τε λοεσάμεναι τέρενα χροά Περμησσοῖο, 5
 ἢ Ἰπώκρυνός, ἢ Ὀλμειδ' ζαθέοιο,
 Ἀκροτάτῳ Ἑλικῶνι χορὰς ἐνεποιήσωτο,
 Καλὰς, ἡμερόεντας ἐπερρώσαντο ἣ ποσσίν·
 ἔνθεν ἀπορνήμεναι, κεκαλυμμέναι ἤερε πολλῇ,
 ἔννυχαι σείχον, περικαλλέα ὄσαν ἱεῖσσι, 10
 ὕμνοισσι Δία τ' αἰγίοχον, καὶ πότνιαν Ἥρην
 Ἀργεῖν, χρυσεοῖσι πεδίλοις ἐμβεβαῖαν,
 Κέρην τ' Αἰγίοχοιο Διὸς γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
 Φοῖβόν τ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
 Ἡδὲ Ποσειδάωνα γαιήοχον, ἐννοσίγαιον, 15
 Καὶ Θέμιν αἰδοίην, ἐλικθβλέφαρόν τ' Ἀφροδίτην,
 Ἡδὲ τε χρυσεόφανον, καλλιῶ τε Διώνην,
 Ἡὼ τ', Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὰν τε Σελήνην,
 Λήτω τ', Ἰάπετόν τε, ἰδὲ Κρόνον αἰκυλομήτην,
 Γαῖάν τ', Ὠκεανόν τε μέγαν, καὶ νύκτα μέλαιναν· 20
 ἄλλων τ' Ἀθανάτων ἱερὸν γῆρ' αἰὲν ἐόντων.
 Αἰνὺ ποθ' Ἡσίοδον καλῶ ἐδίδαξαν αἰοιδῶν,
 Ἄρνας ποιμαίνονθ' Ἑλικῶν ὑπὸ ζαθέοιο.
 Τόνδε δέ με πρῶτισσι θεαὶ περὶ μῦθον ἔειπαν
 Μῆσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο· 25
 Ποιμένες ἀγραυλοὶ, κακ' ἐλέγχεα, γαστέρες οἶον,
1^{ος} μῦθος

HESIODI ASCRÆI DEORUM GENERATIO.

*Musis Heliconi adibus incipiamus canere,
 Qua Heliconis habitant montem, magnumque divi-
 Et circa fontē floribus obsitū pedibus teneris (numq;
 Saltant, aramque præpotentis Saturnii,
 Atque abluta tenero corpore in Permessō,
 Aut in Hippocrene, aut in Olmīo sacro,
 Summo in Helicone choreas ducere solent,
 Pulchras, amabiles; fortiterque tripudiare pedibus:
 Inde concitata, velata aëre multo,
 Noctū incedunt, perpulchram vocem emittentes,
 Celebrantes Iovemque agida tenentem, & venerandam Iunonē
 Argivam, aureis calceamentis incedentem:
 Filiamque Ægiochi Iovis, ceruleos oculos habentē Minervam:
 Phæbumque Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
 Atque Neptunum terram continentem, terra motorem,
 Et Themīn venerandam, & blandis oculis Venerem,
 Hebenque aurea corona decoram, formosamque Dionem,
 Auroramque, Solemque magnum, splendidamque Lunam,
 Latonamque, Iapetumque, ac Saturnum versipellem,
 Terramque, Oceanumque vastum, & Noctem atram:
 Aliorumque immortalium sacrum genus semper existentium.
 Quæ olim Hesiodum pulchrum docuerunt carmen,
 Agnos pascentem Helicone sub divino.
 Hoc autem me primum Deæ sermone compellarunt,
 Musa Olympiades, filia Iovis Ægiochi:
 Pastores sub dio manentes, mala probra, ventres solum.*

Scimus

Ἰδμεν ψάδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα·
Ἰδμεν δὲ ὅτ' ἐθέλωμεν ἀληθέα μυθήσασθαι.

ὣς ἔφασαν κῆραι μεγάλα Διὸς δ' ῥηέπειαι·
καὶ μοι σκηπτοῖον ἔδον, δάφνης ἐριθιλέῃ ὄζον, 30
δρέφαδ' ἱητόν. ἐνέπνυσαν δέ μοι αὐδὴν
Θείην, ὥστε κλύοιμι τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα.
καὶ με κέλονθ' ὕμνεϊν μακάρων γλήθ' αἰὲν ἐόντων,
σφᾶς δὲ αὐτὰς πρῶτόν τε καὶ ὕστερον αἰὲν αἰεῖδεν.
ἀλλὰ τί μοι ταῦτα περὶ δρυὶ ἢ περὶ πέτελι;
35

Τυῶν, Μυσαίων δ' ἄρχώμεθα, τῇ Διὶ πατρὶ
ἔμνυσται τέρπεται μέγαν νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
εἰρόσται, τὰ τ' ἐόντα, τὰ τ' ἐσόμενα, πρὸ τ' ἐόντα,
Φωνῇ ὁμῆρδ' αὖτ' ἑλ' αἰκάμαλ' ῥέει αὐδὴ
ἐκ στομάτων ἡδεῖα. γελᾷ δέ τε δώματα πατρὸς 40
Ζηνὸς ἐριγδ' ἐπιο θεῶν ὅππ' ἀειροέσση
σκιδναμένη. ἤχει ᾗ κάρη νιφόεντι Ὀλύμπῳ,
δώματα ἀθανάτων. αἱ δὲ ἄμβροτον ὅσ' ἀν' ἰεῖται,
θεῶν γλήθ' αἰδοῖον πρῶτον κλείουσιν αἰοιδῇ
ἐξ ἀρχῆς, ὅς Γαῖα καὶ Οὐρανὸς ἄρ' ὕψ' ἐπικέεν, 45
οἳ τ' ἐκ τ' ἐγγύοντο θεοὶ, δωτῆρες ἐάων.

Δύτερον αὖτε Ζῆνα, θεῶν πατέρ' ἡδὲ καὶ ἀνδρῶν,
ἀρχόμεναί θ' ὕμνῳσι θεῶν, λήγασαί τ' αἰοιδῆς,
ὅσον φέρει τὸς ἐστὶ θεῶν, κρατεῖ τε μέγας.
αὐτῆς δὲ ἀνθρώπων τε γλήθ', κρείεων τε γαῖάνων 50
ἔμνυσται, τέρπεται Διὸς νόον ἐντὸς Ὀλύμπου,
μῶσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγρόχοιοι·
ταῖς ἐν Πιερίῃ Κρονίδῃ τέκε πατρὶ μιγείσας
Μνημοσύνη. γυνοῖσιν ἔλδ' ἱερῇ μεδέεσσαι,
Λημοσύνῃ τε κακῶν, ἄμπαιμά τε μερμηράων. 55
ἐννέα γάρ οἱ νύκτας ἐμίσγεται μητιέτα Ζεὺς,

Scimus mendacia multa dicere veris similia:

Scimus etiam, quando voluerimus, vera loqui.

*Sic dixerunt filia Iovis magni veridica,
Et mihi sceptrum dederunt, lauri perviridis ramum,
Decerpere mirandum. inspirarunt autem mihi vocem
Divinam, ita ut scirem tam futura quam praterita.
Et me jubebant celebrare beatorum genus sempiternorum,
Se vero primo & postremo semper decantare.
Sed quo mihi hac circa quercum, aut circa petram?*

*O tu, a Musis ordiamur, quæ Iovi patri
Canendo oblectant magnum animum in Olympo,
Memorantes, & præsentia, & futura, & praterita,
Voce concinentes. illarum vero indefessa fluit vox
Ab ore suavis. videt autem domus patris
Iovis valde tonantis Dearum voce suavi
Dispersa. resonat vero vertex nivosi Olympi,
Domus immortalium. hæc vero immortalem vocem emittentes,
Deorum genus venerandum in primis celebrant cantilena
Ab exordio, quos Tellus & Cælum latum genuerunt,
Quique ex his prognati sunt Dii, datores bonorum.
Secundo rursus Iovem, Deorum patrem atq; etiam hominum,
Incipientesque canunt Deæ, & finientes carmen,
Quam sit præstantissimus Deorum, & imperio maximus.
Porro & hominum genus, fortiumque gigantum
Celebrantes oblectant Iovis mentem in Olympo,
Musa Olympiades, filia Iovis ægida habentis:
Quas in Pieria Saturnio peperit patri mixta
Mnemosyne, fertilibus Eleutheris imperans,
Oblivionemque malorum, & solatium curarum.
Novem enim ei noctes mixtus est prudens Iupiter,*

Νόσφιν ἀπ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχῃ εἰσναβαίνων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐνῆαυτὸς ἔλω, πρὶ δ' ἔτρεπον ὦραι

Μηνῶν Φθινόγων, πρὶ δ' ἤματ' ἅπαντ' ἐτελέσθη,

Ἡ δ' ἔτεκ' ἐννέα κέρας ὁμόφρονας, ἥσιν αἰοιδῇ 60

Μέμβλεται, ἐν σήθεσιν ἀκηδέα θυμὸν ἐχέσας,

Τυτθὲν ἀπ' ἀκροτάτης κορυφῆς νιφόεντι Ὀλύμπῳ,

Ἐνθά σφιν λιπαροὶ τε χοροὶ καὶ δώματα καλά.

Πὰρ δ' αὐτῆς Χάριες, καὶ ἱμερῇ οἰκί' ἐχουσιν,

Ἐν θαλίῃ· ἐρχτὼ ἧ Διὶ σῶμα ὅσας ἰεῖται, 65

Μέλπονται πέντων τε νόμους, καὶ ἦθεα κεδναῖ

Ἀθανάτων κλείουσιν, ἐπήρατον ὅσας ἰεῖται.

Αἱ τότε ἴσαν πρὸς Ὀλύμπῳ ἀγαλλόμεναι ὀπίκαλῃ,

Ἀμβροσίῃ μολπῇ· πρὶ δ' ἴαχε γαῖα μέλαινα

Ὑμνοῦσας· ἐρχτὸς ἧ ποδῶν ὑπὸ δῶπ' ὀρώρῃ, 70

Νεισομένων πατέρ' εἰς ὃν. ὁ δ' ἐρχνῶ ἐμβασιλεύει,

Αὐτὸς ἔχων βροντῇ ἢ δ' αἰθαλόεντι κεραυνόν,

Κάρτει νικήσας πατέρω Κρόνον. ὃ ἧ ἕκαστα

Ἀθανάτοισι διέταξεν ὁμῶς, καὶ ἐπέφραδε πρῶτας.

Ταῦτ' ἄρα Μῦσαι αἰεδον, Ὀλύμπια δώματ' ἐχουσαι, 75

Ἐννέα θυγατέρες μεγάλας Διὸς ἐκγεγαῖαι,

Κλειώ τ', Εὐτέρπη τε, Θάλεια τε, Μελπομένη τε,

Τερψιχόρη τ', Ἐρατώ τε, Πολύμνια τ', Οὐρανίη τε,

Καλλιόπη θ'· ἧ ἧ πρὸ φερεσάτη ἐσὶν ἀπασέων.

Ἡ μὲν γὰρ βασιλεύουσιν αἶμ' αἰδοίοισιν ὀπιθεῖ. 80

Ὅντινα πρῆσσαι Διὸς κῆραι μεγάλοιο,

Γεινόμενόν τ' ἐσίδωσι διοτρεφέων βασιλῆων,

Τῷ μὲν ὅππῃ γλώσῃ γλυκερῇ χεῖρσιν ἐέρσῃ,

Τοῦ δ' ἐπ' ἐκ σώματι ῥεῖ μείλιχα· οἱ δέ νυ λαοὶ

Πάντες ἐς αὐτὸν ὀρώσι, Δακρίνοντα θέμιστας 85

Ἰθείησι δίκησιν· ὁ δ' ἀσφαλῆως ἀγορεύων,

*Seorsim ab immortalibus, sacrum lectum conscendens.
Sed cum jam annus exactus, circumvoluta vero essent tempora
Mensibus exactis, diesque multi transacti essent,
Ipsa peperit novem filias concordēs, quibus carmen
Cura est, in pectoribus securum animum habentibus,
Paululum a summo vertice nivosi cœli,
Vbi ipsis splendidique chori, & ades pulchræ.
Iuxta vero eas Gratia & Cupido domos habitant,
In convivii: amabilem autem per os vocem emittentes,
Canunt omniumque leges, & mores venerandos
Immortaliū celebrant, amabilem autem per os vocē emittentes.
Istæ tum ibant ad Olympum exultantes voce pulchrâ,
Immortali cantilena: undique vero resonabat terra atra
Canentibus hymnos: jucundus vero a pedibus strepitus excita=
Euntium ad patrem suum. ille autem in cœlo regnat, (batur,
Ipse habens tonitru, atque ardens fulmen,
Vi superato patre Saturno. bene autem singula
Immortalibus disposuit simul, & ordinavit honores.
Hæc sanæ Musæ canebant, cœlestes domos incolentes:
Novem filia magno e Iove prognatæ:
Clioque, Euterpeque, Thaliaque, Melpomeneque,
Terpsichoreque, Eratoque, Polymniaque, Vraniaque,
Calliopeque: hæc autem præstantissima est omnium.
Hæc enim & reges venerandos comitatur.
Quemcunque honoratura sunt Iovis filia magni,
In lucem editumque aspexerint a Iove nutritorum regum;
Huic quidem super linguam dulcem fundunt rorem,
Hujus vero verba ex ore fluunt suavia: cæterum populi
Omnes ipsum respiciunt, reddentem ius
Rectis iudiciis. hic autem tuto in concione verba faciens,*

Αἰψά τε καὶ μέγα νείκε' ὅπισσ' ἀμύων κατέπαυσε.

Τένεκα γ' βασιλῆες ἐχέφρονες, ἔνεκα λαοῖς

βλαπτομένοισι ἀγορήφι μετὰ τροπαῖς ἔργα τελέουσι

Ῥηϊδίως, μαλακῶσι παραιφάμενοι ἐπέεσσιν.

90

Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὥς, ἰλάσκοντα

αἰδοῖ μελιχίῃ· μῦθ' ὃ πρέπ' ἀγρομένοισιν.

Οἷα τοι Μισαίων ἱερὴ δόσις ἀνθρώποισιν.

Ἐκ γ' Μισαίων καὶ ἐκηβόλα Αἰπόλων

Ἄνδρες αἰοῖδοι ἔασιν ὅππ' ἁθόνα καὶ κισθαριταί·

95

Ἐκ δ' Διὸς βασιλῆες. ὁ δ' ὄλβι' ὄνῃνα Μῆσα

φιλάοντα· γλυκερὴ οἱ δ' ἀπὸ σώματι ῥέει αὐδή.

Εἰ γάρ τις καὶ πένθ' ἔχων νεοκηδέϊ θυμῷ

Ἀζητῇ καρδίῳ ἀκαχήμεν', αὐτὰρ αἰοῖδός

Μισαίων θεράπων κλεῖα φρεσίνων ἀνθρώπων

100

Ἵμνήσῃ, μακάρεάς τε θεὸς οἱ Ὀλύμπῳ ἔχουσιν,

αἰψ' ὅγε δυσφρονέων ὀπιλήθετα, ἐδέπ' κηδέων

Μέμνηται· ταχέως δ' παρέτρεπε δῶρα θεῶν.

Χαίρετε τέκνα Διὸς, δότε δ' ἱμερόεσσαν αἰοιδίῳ.

Κλείετε δ' ἀθανάτων ἱερὸν γῆρ' αἰὲν ἐόντων,

105

Οἱ γῆς ἐξεγρόνιο καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντι,

Νυκτὸς καὶ ὀνοφερῆς, ἅς θ' αἰλμυρὸς ἔτρεφε Πόντι.

Εἵπατε δ' ὥς τὰ πρῶτα θεοὶ καὶ γαῖα γρόντο,

καὶ ποταμοὶ, καὶ Πόντι' ἀπείρι' οἰδματι θυῶν,

Ἄσπερ τε λαμπετύωντα, καὶ ἔρανος ἄρ' ὑπερθεν,

110

Οἳ τ' ἐκ τ' ἐγρόνιο θεοὶ, δωτῆρες ἑάων.

Ὡς τ' ἄφεν' ἀάσαντο, καὶ ὥς τιμὰς διέλοντο,

Ἡ δὲ καὶ ὥς τὰ πρῶτα πολὺπύχον ἔχον Ὀλύμπῳ.

Ταῦτά μοι ἔσπετε Μῆσα, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσα,

Ἐξ ἀρχῆς, καὶ εἶπαθ' ὅ, τι πρῶτον γῆρ' αὐτῶν.

115

Ἦτοι μὲν πρῶτα Χά' ἔγχετ', αὐτὰρ ἔπειτα

Γαῖ'

Statim etiam magnam contentionem scite dirimere solet.

Propterea enim reges prudentes sunt, ut populis

Damno affectis in foro res iterum integras restituant

Facile, mollibus alloquentes verbis.

Incedentem vero per urbem, tanquam Deum, venerantur

Reverentiâ blandâ: eminet vero inter ipsos congregatos.

Tale Musarum ingens munus hominibus.

A Musis etenim, & eminus feriente Apolline,

Viri cantores sunt super terram & citharædi:

Ex Iove vero reges. Ille vero beatus, quemcunque Musa

Amant: suavis ei ab ore fluit vox.

Quod si enim quis luctum habens recenti dolore saucio animo

Tristetur, animo dolens, Poëta vero

Musarum famulus res claras priscorum hominum

Laudibus celebraverit, beatosque Deos qui Olympum incolunt;

Statim hic sollicitudinum obliviscitur, nec quicquam dolorum

Meminit: cito enim deduxerunt eum alio dona Dearum.

Salvete nata Iovis, date vero amabilem cantilenam.

Celebrate quoque immortalium divinum genus, semper existen-

Qui Tellure prognati sunt, & Cælo stellato, (tium,

Noctæque caliginosa, quosque salsus nutritiv Pontus.

Dicite insuper, ut primum Dii & terra fuerint,

Et flumina, & Portus immensus, astu furens,

Astraque fulgentia & cælum latum superne:

Et qui ex his nati sunt Dii, datores bonorum.

Vtque opes diviscrint, & quomodo honores distinxerint,

Atque quomodo primum multa iuga habentē tenuerint Olympū.

Hac mihi dicite Musa, cælestes domos inhabitantes

Ab initio: & dicite quodnam primum fuerit illorum.

Primo omnium quidem Chaos fuit, ac deinde

Γαῖ' ἄρυσεν, πένων ἔδ' ἀσφαλὲς αἰεὶ
 Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντα Ὀλύμπῳ,
 Τάρταρόν τ' ἡερόεντα μυχῶ χθονὸς Ὀρυοδείης.
 Ἡδ' Ἔρ', ὃς κἀλλίς ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσι. 120
 Λυσιμελὲς, πάντων τε θεῶν, πάντων τ' ἀνθρώπων
 Δάμναται ἐν σήθεσι νόον ἢ δῖπφρονά βεβλήω.
 Ἐκ Χάε' ἑλ' Ἐρεβός τε, μέλαινά τε Νύξ ἐγλήοντο.
 Νυκτὸς δ' αὖτ' Αἰθήρ τε καὶ Ἡμέρη ἐξεγλήοντο.
 Οὐς τέκε κυσαμύνη, Ἐρέβ' φιλότῃ μιγεῖσα. 125
 Γαῖα δέ τοι πρῶτον μὲν ἐγένετο ἴσον ἑαυτῇ.
 Οὐρανὸν ἀσερόενδ', ἵνα μιν παῖντα καλύπῃσι,
 Ὅφρ' εἴη μακάρεσσι θεοῖς ἔδ' ἀσφαλὲς αἰεὶ.
 Γείνατο δ' ἔρεα μακρὰ, θεῶν χαρίεντας ἐναύλας
 Νυμφέων, αἳ ναῖουσιν ἀν' ἔρεα βηοσθέντα. 130
 Ἡ δ' ἢ ἡ ἀτρυγέτον Πέλαγ' τέκεν οἰδμαλὶ θυῶν,
 Πόντον, ἅτερ φιλότῃ ἐφιμέρη· αὐτὰρ ἐπειτα
 Οὐρανῶ ἀνιθεῖσα, τέκ' Ὠκεανὸν βαθυδύνῳ,
 Κοῖόν τε, Κρεῖόν δ', Ὑπερίονά τ', Ἰαπετόν τε,
 Θεῖάν τε, Ρεῖαν τε, Θέμιν τε, Μνημοσύνην τε, 135
 Φοῖβον τε χρυσεόφανον, Τηθύω τ' ἐρσίνῳ.
 Τῆς δ' ἢ μετ' ἐπλότῃ γένετο Κρόν' αἰκυλομήτης,
 Δεινότατ' αἰδῶν· θαλερόν δ' ἤχθηρε ποτῆα.
 Γείνατο δ' αὖ Κύκλωπας ὑπέρβιον ἥτορ ἔχοντα,
 Βρόντην τε, Στερόπην τε, ἢ Ἄργῳ ὀβριμόθυμον. 140
 Οἳ Ζηνὶ βροντῇ τ' ἔδοσαν, τῶξάν τε κεραυνόν.
 Οἳ δὴ τοι τὰ μὲν ἄλλα θεοῖς ἐναλίχιοι ἦσαν,
 Μῆν' δ' ὀφθαλμὸς μέσσω ἐπέκειτο μετώπῳ.
 Κύκλωπες δ' ὄνομα ἦσαν ἐπώνυμον, ὅνεκ' ἄρα σφέων
 Κυκλοτερὲς ὀφθαλμὸς εἷς ἐνέκειτο μετώπῳ. 145
 Ἰχὺς τ' ἠδὲ βίη καὶ μηχαναὶ ἦσαν ἐπ' ἔργοις.

Tellus lata, omnium sedes tuta semper
Immortalium, qui tenent iuga nivosi Olympi,
Tartaraque tenebricosa in recessu terra spaciosa:
Atque Amor, qui pulcherrimus inter immortales Deos,
Solvens curas, & omnium Deorum, omniumque hominum
Domat in pectoribus animum, & prudens consilium.
Ex Chao vero Erebusque, nigraque Nox editi sunt.
Ex nocte porro Ætherque & Dies prognati sunt:
Quos peperit ubi concepisset, Erebo amore mixta.
Tellus vero primum quidem genuit similem sibi
Cælum stellis ornatum, ut ipsam totam obtegit,
Utque esset beatis Diis sedes tuta semper.
Genuit præterea montes altos, Dearum grata domicilia
Nympharum, quæ habitant per montes saltuosos.
Atque etiam infrugiferum pelagus peperit æstu furens,
Pontum, absque amore suavi. cæterum deinde
Cælo concumbens, peperit Oceanum profundos vortices habentē,
Cæumque, Creumque, Hyperionemque, Iapetumque,
Theamque, Rheamque, Theminq̃ue, Mnemosynenque,
Phœbenque aurea corona insignem, Tethymque amabilem.
Hos vero post natu minimus natus est Saturnus vaser,
Sevissimus inter liberos: floridū autem odio prosequabatur pa-
Porro genuit & Cyclopes superbum cor habentes, (rentem.
Brontenque, Steropenque, & Argen sorti animo præditum:
Qui Iovi & tonitru dederunt, & fabricarunt fulmen.
Qui sane per alia Diis similes erant,
Vnus vero oculus media positus erat fronte.
Cyclopes vero illis nomen e re erat, eo quod ipsorum
Rotundus oculus unicus inerat fronti:
Roburque & vires, & doli erant in operibus.

Ἄλλοι δ' αὖ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγλήοντο,
 Τρεῖς παῖδες μεγάλοι καὶ ὄβριμοι, σὺν ὀνομασί,
 Κοττός τε, Βελαρέως τε, Γύης δ', ὑπερήφανα τέκνα.
 Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσσονται. 150

Ἄπλαστοι κεφαλαὶ ἧ ἑκάστω πεντήκοντα
 Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὅππῃ σιβαροῖσι μέλεσσιν.
 Γυῖς δ' ἀπλάτῃ, κρατερῇ, μεγάλῃ ὅππῃ εἶδεν.
 Οἷοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῷ ἐξεγλήοντο,
 Δεινότετοι παίδων, σφετέρῃ δ' ἤχθοντο τοκῇ 155
 Ἐξ ἀρχῆς. καὶ τ' μὲν ὅπως τις πρῶτα γήοιοτο,
 Πάντας ἀποκρύπτασκε, καὶ ἐς φάτῃ σὺν ἀνίεσκε,
 Γαίης ἐν κόλποισιν· κακῷ δ' ἐπετέρπετο ἔργῳ
 Οὐρανός, ἡ δ' ἐντὸς συναχίζετο Γαῖα πελώρη,
 Στεινομήνῃ· δολίλῃ ἧ κακίῃ ἐπεφρόσασα τέχνῃ. 160

Λῖψα ἧ ποιήσασα γήῃ πολλὴν ἀδάμαντῃ,
 Τόξε μέγα δρέπανον, καὶ ἐπέφραδε παισὶ φίλοισιν.
 Εἶπε ἧ θαρσύνεσσα, φίλον τελευτήνῃ ἦτορ·
 Παῖδες ἐμοὶ καὶ πατρὸς αἰταοθάλα, αἳ κ' ἐθέλητε
 Πείθεσθαι, πατέρῃ γε κακίῃ πσαίμεθα λώβῃ 165
 Ὑμετέρῃ. πρότερός γ' αἰεκέα μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· σὺ δ' ἄρα πάντας ἔλεν δέῃ, ὃ δέ τις αὐτῶν
 Φθέγγεσθαι. θαρσήσας ἧ μέγας Κρόνῃ ἀγκυλομήτης
 Ἀψ' αὐτῆς μύθοισι προσηύδα μητέρα κεδνῷ·

Μῆτερ, ἐγὼ κεν τὰτό γ' ὑπερχόμην τελέσαιμι 170
 Ἔργον. ἐπεὶ πατρός γε δυσωνύμῃ σὺν αἰεγίζῳ
 Ὑμετέρῃ· πρότερός γ' αἰεκέα μῆσατο ἔργα.

Ὡς φάτο· γήθησεν ἧ μέγα φρεσὶ Γαῖα πελώρη.
 Εἶσε δέ μιν κρύψασα λόχῳ· ἐνέθηκε ἧ χειρὶ
 Ἀρπίῳ καρχαρόδοντῃ· δόλον δ' ὑπεθήκατο πέντῃ. 175
 Ἠλθε ἧ Νύκτ' ἐπάγων μέγας Οὐρανός· ἀμφὶ ἧ Γαίῃ
 Ἰμεί-

Alii rursus e Tellure & Cælo prognati sunt,
 Tres filii magni, & pravalidi, non nominandi,
 Cottusque, Briareusque, Gygesque, superba proles.
 Quorum centum quidem manus ab humeris prorumpebant
 Magna: capita vero unicuique quinquaginta
 Ex humeris prognata erant super robustos artus.
 Robur autem immensum, validum, ingenti in statura.
 Quotquot enim Tellure & Cælo procreati sunt,
 Potentissimi (sunt) filiorum a suo vero infestabantur parente
 Ab initio. & horum quidem ut quisque primum nascebatur,
 Omnes occultabat, & in lucem non emittebat,
 Terra in latebris: malo autem oblectabatur opere
 Cælus. ipsa vero intus ingemiscebat Terra vasta,
 Contristata: dolosam vero malamque excogitavit artem.
 Statim vero cum procreasset genus cani ferri,
 Fabricavit magnam falcem, edixit vero caris liberis.
 Dixit autem animum addens, suo mœrens corde:
 Filii mei & patris nefarii, si volueritis
 Parere, patris malam ulciscemur contumeliam
 Vestri. prior enim indigna machinatus est opera.

Sic dixit: illos vero omnes invasit metus, neq₃ quispiã illorũ
 Locutus est. confirmato animo tandem magnus Saturnus ver-
 Rursus verbis compellavit matrem venerandam: (sutus

Mater, ego certe hoc in me recipiens peragam
 Facinus. patrem enim detestabilem nihil curo
 Nostrum. prior enim scæda machinatus est opera.

Sic dixit: gavisã est autem valde animo Tellus ingens.
 Collocavit autem ipsum celans in infidiis: indidit vero manus
 Falcem asperis dentibus: dolo autem instruxit omni.
 Venit autẽ Noctem inducens magnus Cælus: undiq₃ vero Telluri

Γμείρων φιλότῃ Θ ἐπέχειο, καὶ ῥ' ἐτανύαθ' ἡ
 Πάντῃ. ὃ δ' ἐκ λοχεοῖο παῖς ὠρέξατο χεῖρ'
 Σκαίῃ, δεξιτερῇ δ' πελώριον ἔλαβεν ἄρπυιαν,
 Μακρὴν, καρχαρόδοντα, φίλῃ δ' ἀπὸ μῆδεα πατρὸς 180
 Ἐσσυμένως ἤμυσεν, πάλιν δ' ἔρριψε φέρεσθ'
 Ἐξοπίσω. τὰ μὲν ἔτι ἐτώσια ἐκφυγε χεῖρός·
 Ὅσας γὰρ ῥαθάμιγες ἀπέστυθεν αἱματοέσας,
 Πάσας δέξατο Γαῖα. πῦρ πλομενίων δ' ἐνι αὐτῶν,
 Γεῖνατ' Ἐρίνυς τε κρατερὰς, μεγάλας τε Γίγαντας, 185
 Τόχεςσι λαμπομένους, δόλιχ' ἔλχεα χερσὶν ἔχοντας,
 Νύμφας δ' αἷς Μελίαις καλέεσθ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 Μῆδεά δ' ὥς τὸ πρῶτον ἀπὸ μῆξας ἀδαίμανθ',
 Κάββαλ' ἐπ' Ἡπείροιο πολυκλύσω ἐνὶ Πόντῳ,
 Ὡς φέρετ' ἀμπέλαγος πάλιν χρόνον ἀμφὶ δ' ἰδούης 190
 Ἀφροῦς ἀπ' ἀθανάτων χροὸς ὠρενυτο· τῷ δ' ἐνὶ κέρῃ
 Ἐθρέφθη· πρῶτον δ' Κυθήροισι ζαθέοισιν
 Ἐπλετο· ἔνθεν ἔπειτα πῦρ ῥύτον ἵκετο Κύπρον.
 Ἐκ δ' ἔβη αἰδομένη καλὴ θεός· ἀμφὶ δ' οἱ ποίη
 Ποσσὶν ὑπὸ ῥαδινοῖσιν αἰέξετο· τίω δ' Ἀφροδίτῃ, 195
 Ἀφροχρύειάν τε θεῖαν, καὶ εὐσέφανον Κυθήρειαν
 Κικλήσκουσιν θεοὶ τε καὶ ἄνδρες, ὅν κ' ἐν Ἀφρῷ
 Θρέφθη· αἵ τ' αὖ Κυθήρειαν, ὅπ' ἀρσέκυρσε Κυθήροισι·
 Κυπροχρύειαν δ', ὅπ' ἡλύετο πολυκλύσω ἐνὶ Κύπρῳ,
 Ἡ δ' ἐφίλομ' ἠμῶν, ὅπ' ἠμῶν ἐξεφαάνθη. 200
 Τῇ δ' ἔρ Θ ὠμάρτησε, καὶ Ἰμερ Θ ἔσπετο καλὸς,
 Γεινομένη τὰ πρῶτα, θεῶν τ' ἐς Φύλον ἰσση.
 Ταύτῃ δ' ἐξ ἀρχῆς πρὶν ἔχθ' ἠδὲ λέλοιπ' ἔχε
 Μοῖραν ἐν ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Παρθενίης τ' ὁάρας, μειδήματα τ' ἐξαπάτας τε, 205
 Τέρψιν τε γλυκερίαν, φιλότῃτά τε, μελιχίαν τε.

Flagrans desiderio concubitus incumbibat, & sane extensus est
Passim. ex insidiis autem filius petiit manu
Sinistra, dextra vero immanem cepit falcem,
Longam, asperos dentes habentem, sui que genitalia patris
Festinanter demessuit, rursusque abiecit ut ferrentur
Pone. illa quidem non incassum elapsa sunt manu:
Quotquot enim gutta proruperunt cruenta,
Omnes suscepit Terra. vertentibus autem annis,
Produxit Erinnyasque validas magnosque Gigantes,
Armis nitentes, longas hastas manibus tenentes:
Nymphasque, quas Melias vocant super immensam terram.
Testiculosque, postquam ut prius (sc. dictum) reseculit ferro
Projecit circa Epirum undis agitatum in pontum.
Sic ferebantur per pelagus longo tempore: circumcirca vero alba
Spuma ab immortalis corpore oriebatur: in ea puella
Innutrita est: primum vero ad Cytheras divinas
Vehebatur, inde tum circumfluam pervenit ad Cyprum.
Prodiit vero veneranda formosa Dea: circum vero herba
Pedibus sub mollibus crescebat: Aphroditem autem ipsam,
Spuma progeneratam Deam, & decorā pulchris fertis Cythereā,
Nominant tam Dii quam homines: eo quod in spuma
Nutrita fuit: Cytheream autem quod appulit Cytheris:
Cyprigenam vero, quod nata sit undosa in Cypro:
Atque amantem genitalia, quia ex genitalibus emerfit.
Hanc vero Amor comitatus est, & Cupido sequebatur pulcher,
Natam primum, & Deorum ad cœtum euntem.
Hunc vero ab initio honorem habet, atque sortita est
Sortem inter homines & immortales Deos,
Virgineas confabulationes, & risus, & deceptiones,
Obletationemque suavem, & amorem, blanditiasque.

Τὸς ἧ πατὴρ Τιτῶας ὀπίκλησιν καλέεσκεν,
 Παῖδας νεικίων μέγας Οὐρανός, ὃς τέκεν αὐτός.

Φάσκε ἧ, πλάινοντ' αἰταοθαλίῃ μέγα ῥέξαι
 Ἔργον, τοῖο δ' ἔπειτα πίσιν μετόπισθεν ἔσεσθαι. 210

Νύξ δ' ἔτεκε συγερὸν τε Μόρον, ἧ Κῆρα μέλαιναν,
 Καὶ Θάνατον· τέκε δ' ὕπνον· ἔπικε ἧ Φῦλον Οὐνείρων·
 Οὐπινι κριμηθεῖσαι θεὰ τέκε Νύξ ἐρεβεννή.

Δώτερον αὖ Μῶμον, καὶ Οἷζυν ἀλγινόεσαν·
 Ἐσπερίδας θ', αἷς μῆλα πέρην κλυτὰν ὠκεανοῖο 215

Χρύσεα καλὰ μέλυσσι, φέροντά τε δένδρεα καρπὸν·

Καὶ Μοίρας καὶ Κῆρας ἐγείνατο νηλεοποίνους,
 Κλωθώ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἀΐσῳπον, αἵτε βροτοῖσι
 Γεινομύοισι διδῶσιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακὸν τε,

Αἵτ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε παραιβασίας ἐφέπυσται, 220
 Οὐδέποτε λήγῃσι θεὰ δεινοῖο χόλοιο.

Πρίν γ' ἄπο τῷ δώωσι κακίῳ ὅπιν ὅστις αἰμάρῃη.

Τίκτε ἧ καὶ Νέμεσιν, πῆμα θνητοῖσι βροτοῖσι,
 Νύξ ὅλοή· μὲν τιμὴν δ' Ἀπάτῃν τέκε καὶ Φιλότητα,
 Γῆρας τ' ἐλόμηνον, καὶ Ἔριν τέκε καρτερόθυμον. 225

Αὐτὰρ Ἔρις συγερὴ τέκε μὲν Πόνον ἀλγινόεντα,
 Λήθην τε, Λιμὸν τε, καὶ Ἀλγέα δακρυόεντα,

Ἵσμινας τε, Φόνους τε, Μάχας τ', Ἀνδροκτασίας τε,
 Νείκεά τε, ψευδέας τε Λόγους, Ἀμφιλογίας τε,
 Δυσνομίην, Ἀτίην τε, στυγέας αἰκλήλοισιν. 230

Ὅρῃον θ', ὃς δὴ πλείστον ὀπιχθονίους ἀνθρώπους
 Πημαίνει, ὅτε κέν τις ἐκὼν ὀπιόρῃον ὁμόσῃ·

Νηρέα τ' αἰψυδέα καὶ αἰληθέα γείνατο Πόνιόν τε,
 Πρεσβύτατον παίδων· αὐτὰρ καλέεσι γέροντα,

Οὐνεκα νημερτῆς τε καὶ ἥπιον· ὃ δὲ θεμισέων
 Λήθεται, αἰεὶ δὲ δίκαια καὶ ἥπια δήνεα οἶδεν. 235

Illos vero pater Titanas cognomento vocabat,
Filios objurgans magnus Caelus, quos genuit ipse.
Dicitabat porro, pœnas sumentes ex protervia magnū patrasse
Facinus, cujus deinceps ultio in posterum futura sit.
Nox praterea peperit odiosum Fatum, & Parcam atram,
Et Mortem: peperit etiā Somnū. peperit vero agmen Somniorū:
Qua nulli mixta Dea peperit Nox obscura.
Rursum postea Momum, & Ærumnam dolore plenam,
Hesperidesque, quibus mala trans inclytum Oceanum
Aurea pulchra cura sunt, frugiferaque arbores,
Et fatales Deas, & Parcas genuit immites,
Clothoque, Lachesisque, & Atropon: que mortalibus
Nascentibus dant habendum bonumque malumque,
Quaque hominumque Deorumque delicta persequentes,
Nunquam deponunt Dea vehementem iram,
Priusquam ab illo sumserint gravem pœnam, quisquis peccarit.
Peperit praterea & Nemefin, cladem mortalibus hominibus,
Nox perniciofa: post hanc Fraudem enixa est, & Amicitiam,
Seniumque noxium, & Contentionem peperit pertinacem.
Caterum Contentio odiosa peperit quidem Laborem molestū,
Oblivionemque, Famemque, & Dolores lacrymabiles,
Pugnaſque, Cadesque, Præliaque, Stragesque virorum,
Iurgiaque, mendacesque Sermones, Disceptationesque,
Legum contemptum, Noxamque, familiares inter sese:
Iusjurandum quod plurimum terrestres homines
Ladit, quando quispiam volens pejeraverit:
Nereumque alienum a mendacio, & veracem genuit Pontus,
Maximum natu filiorum: sed vocant senem,
Eo quod verus atque placidus: nec juris & equi
Obliviscitur, sed iusta & moderata consilia novit.

Deinde

Αὖτις δ' αὖ Θαύμαντα μέγαν, καὶ ἀγνώσθαι Φόρκιν,
Γαίην μισγόμεν, καὶ Κητὴν καλλιπάρηον,
Εὐρυβίλῳ τ' ἀδάμαντι ἔνι Φρεσὶ θυμὸν ἔχουσαν.

Νηρῆος δ' ἐχλόνιο μεγέλει τέκνα θεάων 240

Πόντῳ ἐν ἀτρυγέτῳ, καὶ Δωρίδ' ἠὲ ἠϊόμοιο,

Κέρης Ὠκεανοῖο πελήεντι ποταμοῖο,

Πρωτῷ τ', Εὐκράτη τε, Σαώ τ', Ἀμφιλείτη τε,

Εὐδώρη τε, Θέτις τε, Γαλιῶν τε, Γλαύκη τε,

Κυμοδόη, Σπειώ τε, Θοή, Θαλίη τ' ἐρώεσσα, 245

Καὶ Μελίτη χαρίεσσα, καὶ Εὐλιμήνη, καὶ Ἀγλαΐη,

Πασιθέη τ', Ἐρατώ τε, καὶ Εὐνείκη ῥοδόπιχυν,

Δωτώ τε, Πρωτώ τε, Φέρυσά τε, Δωσαμήνη τε,

Νησαίη τε, καὶ Ἀκλαίη, καὶ Πρωτομέδεια,

Δωρίς, καὶ Πανόπη, καὶ Διειδής Γαλάτεια, 250

Ἴπποδόη τ' ἐρώεσσα, καὶ Ἴππονόη ῥοδόπιχυν,

Κυμοδόκη θ', ἡ κύματ' ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ,

Πνοιάς τε ζαθέων ἀνέμων, σὺν Κυματολήγῃ,

Ρ'εῖα περὶ ὕνῃ, καὶ εὖσφύρῳ Ἀμφιλείτη·

Κυμῷ τ', Ἠϊόνη τε, εὖσεφανός θ' Ἀλιμήδη, 255

Γλαυκονόμη τε Φιλομμειδής, καὶ Ποντοπόρεια,

Λειαγόρη τε, καὶ Εὐαγόρη, καὶ Λαομέδεια·

Πελλυνόμη τε, καὶ Αὐτονόη, καὶ Λυσιάνασσα,

Εὐάργη τε Φυλῷ τ' ἐρατῇ, ἣ εἶδ' ἄμωμ·

Καὶ Ψαμάθῃ χαρίεσσα δέμας, δῖη τε Μενίππη· 260

Νησῷ τ', Εὐπύμπῃ τε, Θεμισῷ τε, Προνόῃ τε·

Νημερτής θ', ἡ πατρὸς ἔχῃ νόον ἀθανάτιο.

Αὐτὰ μὲν Νηρῆος ἀμύμονος ἐξεχλόντο

Κῆραι πεντήκοντα, ἀμύμονα ἔργ' εἰδῆαι.

Θαύμας δ' Ὠκεανοῖο βαθυρρεΐταο θυγαῖρα 265

Ἠγάγετ' Ἠλέκτεριν. ἣ δ' ὠκεΐαν τέκεν Ἴριν,

Ἠΰκω-

Deinde rursum Thaumantem magnum & sortem Phorcyn,
Terra commistus, & Ceto formosam,
Eurybiamque, ferreum in pectore animum habentem.
Ex Nereo porro prognata sunt perquam amabiles filia Dearum
Ponto in infructuoso, & ex Doride pulchra,
Filia Oceani rotundi fluvii,
Protoque, Eucrateque, Saoque, Amphitriteque,
Eudoraque, Thetisque, Galeneque, Glaucēque,
Cymothoe, Spioque, Thoë, Thaliaque jucunda,
Et Melita gratiosa, & Eulimene & Agave,
Pasitheaque, Eratoque, & Eunice roseis lacertis pradiata,
Dotoque, Protoque, Pherusaque, Dynameneque,
Nesaeaque, & Actea, & Protomedia,
Doris, & Panope, & speciosa Galatea,
Hippochoëque lepida, & Hipponoe roseis lacertis pradiata,
Cymodoceque, qua fluctus in obscuro ponto,
Et flatus vehementium ventorum, una cum Cymatolege,
Facile mitigat, & cum pulchros talos habente Amphitrite:
Cymoque, Eioneque, pulchreque coronata Halimede,
Glaucōneque hilaris, & Pontoporia,
Liagoreque, & Euagore, & Laomedia:
Polynomeque, & Altonoe, & Lysianassa,
Euarneque tam indolis grata, quam inculpata forma.
Et Psamathe decora corpore, divinaque Menippe:
Nesoque, Eupompeque, Themistoque, Pronoeque,
Nemertesque, qua patris habet animum immortalis.
Ha quidem ex Nereo inculpato procreate sunt
Filiae quinquaginta, inculpata opera callentes.
Thaumas vero Oceani profundisflui filiam
Duxit Electram. hac autem celerem peperit Irim,

Ηΰκόμης θ' Ἀρπύας, Ἀέλλω τ', Ωκυπέτῳ τε,
 Αἶρ' ἀνέμων πνοιῇσι καὶ οἰωνοῖς ἀμ' ἐπονται,
 Ωκείης περύγεσσι μέλαχρόνια γ' ἴαλλον.
 Φόρκυι δ' αὖ Κητῷ Γραίας τέκε καλλιπάρῃ θ', 270
 Ἐκ γῆρετῆς πολιᾶς, ταῖς δὴ Γραίας καλέουσιν
 Ἀθάνατοί τε θεοί, χροὶ γὰρ ἐρχόμενοι τ' ἀνθρώποι.
 Πεφρηδῷ τ' εὐπεπλον, Ἐνυῷ τε κροκόπεπλον,
 Γοργύς θ' αἶ ναῖσσι πέριω κλυτὰ Ωκεανοῖο,
 Ἐχάλην πρὸς νυκτός· ἴν' Ἐσπερίδες λιγύφωνοι, 275
 Σθεινῷ τε, Εὐρυάλῃ τε, Μέδουσά τε, λυγρὰ παθῶσα.
 Ἡ μὲν ἔλω θνητῇ, αἱ δ' αἰθάνατοι καὶ ἀγῆρω
 Αἰ δύο· τῇ ᾗ μὴ παρελέξατο Κυανοχαίτης,
 Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, καὶ ἀνθεσιν εἰαρινοῖσι.
 Τῆς δ' ὅτε δὴ Περσέως κεφαλῇ ἀπεδειροτόμησεν, 280
 Ἐξέθορε Χρυσάωρ τε μέγας, καὶ Πήγασος ἵππος θ'.
 Τῷ μὲν ἐπώνυμον ἴω, ὅτ' αἶρ' Ωκεανὸς πρὸς πηγὰς
 Γαίνεθ', ὅδ' αὖρ χρύσειον ἔχεν μῆτι χερσὶ Φίλησι.
 Χ' ὡ μὲν ἀποπλάμψθ', πρὸς λιπὼν χθόνα μητέρα μῆλων,
 Ἰκετ' ἐς αἰθανάτας· Ζηνὸς δ' ἐν δώμασι ναίει, 285
 Βροντῷ τε στροπῷ τε Φέρων Διὶ μητιόεντι.
 Χρυσάωρ δ' ἔτεκε τελακάρῳ Γηρυονῆα,
 Μιχθεῖς Καλλιρόῃ κέρη κλυτὰ Ωκεανοῖο.
 Τὸν μὲν αἶρ' ἐξενάειξε βίη Ἡρακληεή,
 Βασίπαρ εἰλιπύδεσσι, πειρρῷ τ' εἰν Ἐρυθείῃ· 290
 Ἡμαῖ τῷ, ὅτε περ βῆς ἤλασεν ἄρυμετώπης
 Τίρυνθ' εἰς ἱερὴν, Διφθαῖς πόρον Ωκεανοῖο,
 Ὀρθὸν τε κλείνας, καὶ βυχέλον Εὐρυτίωνα,
 Σταθμῷ ἐν ἠερόεντι, πέριω κλυτὰ Ωκεανοῖο.
 Ἡ δ' ἔτεκ' ἄλλο πέλωρον, ἀμήχανον, ἔδ' ἐν ἰοιχθὺς 295
 Θνητοῖς ἀνθρώποις, ἔδ' αἰθανάταισι θεοῖσι,

*Pulchricomâsque Harpyias, Aëloque, Ocypetenque,
Qua ventorum flamina, & aves assequuntur
Pernicibus alis. sublimes enim volitant.
Phorco post hac Ceto Graas peperit formosa,
A partu canas, quas ob id Graas vocant.
Immortalesque Dii, humique incedentes homines.
Pepredoque pulchro peplo, Enyoque croceo peplo,
Gorgonesque, quæ habitant trans celebrem Oceanum,
In extrema parte ad noctem: ubi Hesperides arguta,
Sthenoque, Euryaleque, Medusaque, gravia perpeffa.
Ipsa erat mortalis, ast alia immortales, & senio non obnoxia
Dua: cum una concubuit carulea caesarie Neptunus
In molli prato & floribus vernis.
Ejus autem Perseus caput cum amputasset,
Exiliit Chrysaor magnus, & Pegasus equus.
Huic quidem cognomen erat, quod Oceani apud fontes
Natus esset: ille vero ensẽ aureum tenebat manibus suis:
Et ille quidem cum avolasset, relicta terra matre pecorum,
Pervenit ad immortales: Iovis vero in domo habitat,
Tonitruque & fulgur ferens Iovi prudenti.
Chrysaor porro genuit tricipitem Geryonem,
Mixtus Calliroa filia nobilis Oceani.
Illum quidem armis exuit Hercules,
Boves apud flexipedes, circumflua in Erythia:
Die illo cum boves egit latas frontes habentes
Tiryntham in sacram, emensus iter Oceani,
Orhoque interfecto, & bubulco Eurytione,
Stabulo in obscuro, trans inclytum Oceanum.
Ipsa insuper peperit aliud monstrum, ingens, nihil simile
Mortalibus hominibus, neque immortalibus Diis,*

Σπῆϊ ἐνὶ γλαφυρῷ, θείῳ κρείερόφρον' Ἐχιδνα.
 Ἡμῖσι μὲν νύμφῳ ἐλικώπιδα, καλλιπάρηον,
 Ἡμῖσι δ' αὖτε πέλωρον ὄφιν, δεινόν τε μέγαν τε,
 Ποικίλον, ὠμησιῶ, ζαθέης ὑπὸ κούρεσι γαίης. 300

Ἐνθα δέ οἱ σπέε' ἐστὶ καί τω, κρήνη ὑπὸ πέτρῃ,
 Τηλὲ ἀπ' ἀθανάτων τε θεῶν θνητῶν τ' ἀνθρώπων.
 Ἐνθ' ἄρα οἱ δάσσαντο θεοὶ κλυτὰ δώματα ναίειν.
 Ἡ δ' ἔρυτ' εἰν Ἀείμοισιν ὑπὸ χθόνα λυγρῇ Ἐχιδνα,
 Ἀθάναϊ' ὅ νύμφῃ καὶ ἀγήρῃ, ἡμάτε πάντε. 305

Τῇ δ' Τυφάονά φασι μιγήμεναι ἐν φιλότῃ,
 Δεινόν θ' ὕβρισι τ' ἄνεμον, ἐλικώπιδι κέρη.

Ἡ δ' ὑπεκυσσάμενῃ, τέκετο κρείερόφρονα τέκνα.
 Οὔρεθον μὲν πρῶτον κυῖα γείνατο Γηρυονῆϊ.

Δεύτερον αὖτις ἐπικλεν ἀμήχανον, ἔπ' Φαλειόν, 310

Κέρβερον ὠμησιῶ, αἶδεω κυῖα χαλκεόφωνον,
 Πεντηκοντοκάρῳ, ἀναιδέα τε κρείερόν τε.

Τὸ τρίτον, Τόρῳ αὖτις ἐγείνατο λύγρ' εἰδυῖαν

Λερναίῳ, ὃν θρέψε θεὰ Λοκώλεν' Ἥρη,

Ἀπλήιον κατέσσα βίῃ Ἡρακλεΐῃ. 315

Καὶ τῷ μὲν Διὸς υἱὸς ἐνήρθετο νηλεῖ χαλκῷ

Ἀμφιτρυωνιάδης, σὺν δ' ἤϊφίλῳ Ἰολάῳ,

Ἡρακλέης, βελλῆσιν Ἀθηναίης Ἀγελείης.

Ἡ δ' Ἰχίμαϊραν ἐπικτε, πνέσσαν ἀμαιμάκειον πῦρ,

Δεινὴν τε, μεγάλῃν τε, ποδώκεά τε, κρείερίν τε. 320

Τῆς δ' ὡς τρεῖς κεφαλαί. μία μὲν, χαροποῖο λέοντος,

Ἡ δ' Ἰχμαίρης· ἡ δ' ὄφι' κρείεροῖο δράκοντος.

Πρόσθε λέων, ὅππῃ δ' δράκων, μέσση δ' Ἰχίμαϊρα,

Δεινὸν ἄπο πνείσσει πυρὸς μὲν αἰδομένοιο.

Τῷ μὲν Πήγασος εἴλε, ἣ ἐσθλὸς Βελλεροφόντης. 325

Ἡ δ' ἄρα Φῆκ' ὀλοὴν τέκε, Καδμείοισιν ὄλεθρον,

Οὔρεθον

*Specu in concavo, divinam animo infracto Echidnam :
Dimidiam nympham, nigris oculis, pulchram,
Dimidiam item ingentem serpentē, horrendumq, magnumq.
Varium, crudivorum, divina sub cavernis terra.
Illic vero ei specus est in imo, cava sub petra,
Procul ab immortalibusque Diis mortalibusque hominibus :
Ibi sane ei destinarunt Dii inclytas domos incolere.
Atque coërcebatur apud Syros sub terra tetra Echidna,
Immortalis nympa & senii expers, diebus omnibus.
Huic Typhaonem aiunt mixtum esse amore,
Vehementem & violentum ventum, nigris oculis decora puella.
Illa vero gravida facta, peperit fortes filios.
Orthum quidem primo canem peperit Geryoni.
Iterum secundo edidit partu immensum, dirum,
Cerberum crudivorum, Plutonis canem magna voce,
Quinquaginta capitum, impudentemque fortemque.
Tertio, Hydram rursus genuit perniciosam
Lernaam, quam enutrivit Dea albis ulnis Iuno,
Implacabiliter irascens Herculi.
Ac illam quidem Iovis filius occidit savo ferro
Amphitryoniades, cum bellicoso Iolao,
Hercules, ex consiliis Minervæ Agelææ.
Tum ipsa Chimaram peperit, spirantem terribilem ignem,
Trucemque, magnamque, pernicemque, validamque.
Illius erant tria capita : unum quidem terribilis leonis,
Alterum capella : tertium vero serpentis robusti draconis.
Ante leo, pone vero draco, in medio autem capra,
Horronde efflans ignis vim ardentis.
Hanc quidem Pegasus cepit, & strenuus Bellerophontes,
Illa sane Sphingem exitialem peperit, Cadmeis perniciem,*

Οἷον ὑπερδμηθεῖσα· Νεμειᾶϊόν τελέοντα,
 Τόνρ' Ἡρῇ θρέψασα, Διὸς κυδρὴν ᾠδὴν αἰετῆς,
 Γυνοῖσιν κατένασσε Νεμείης, πῆμ' ἀνθρώποις.
 Ἐνθ' ἄρ' οὐκ οἰκείων, ἐλεφαίρετο Φῦλ' ἀνθρώπων, 330
 Κοιρανέων τρηλοῖο Νεμείης, ἡδ' Ἀπέσωνι Θ.
 Ἀλλὰ εἰς ἐδάμασσε βίης Ἡρακληείης.
 Κητὼ δ' ὀπλότατον, Φόρκυϊ Φιλότῃ μιγεῖσα,
 Γεῖναίο, δεινὸν ὄφιν, ὃς ἐρεμνῆς κούρῃσι γαίης,
 Πείρασιν ἐν μεγάλοις παλχεύσσει μῆλα φυλάσσῃ. 335
 Τῷτο μὲν ἐκ Κηλῆς καὶ Φόρκυ Θ γλῶσσι.
 Τηθύς δ' Ὠκεανῷ ποταμὸς τέκε δινῆεντας,
 Νεῖλον τ', Ἀλφειὸν τε, καὶ Ἡριδανὸν βαθυδίνην,
 Στυμόνα, Μαίανδρόν τε, καὶ Ἰστρον καλλιρέεθρον,
 Φᾶσιν τε, Ῥῆσιν τ', Ἀχελώϊον ὄρυγροδίνην, 340
 Νέεσον τε, Ῥοδίον θ', Ἀλιάκμονά θ', Ἐπιάπορόν τε,
 Γρήνικόν τε, καὶ Αἴσηπον, Θείον τε Σιμῶντα,
 Πλωϊόν τε, καὶ Ἐρμον, εὐρρείτῳ τε Κάϊκον,
 Σαλζάριόν τε μέγαν, Λαδωναί τε, Παρθένιον τε,
 Εὐλώον τε, καὶ Ἀρδησκον, Θείον τε Σκάμανδρον. 345
 Τίχλε ἢ θυγατέρων ἱερὸν γλῶσσι, αἱ κ' ἔχουσιν
 Ἄνδρας κρείττους, Ἀπόλλωνι ξυῖ ἄνακτι,
 Καὶ ποταμοῖς· ταύτῃ δ' Διὸς πάρα μοῖραν ἔχουσι.
 Πειθώ τ', Ἀδμήτη τε, Ἰάνθῃ τ', Ἡλέκτῃ τε,
 Δωρίς τε, Πρυμνώ τε, καὶ Οὐρανίη θεοειδής, 350
 Ἰπώω τε, Κλυμένη τε, Ῥοδία τε, Καλλιρόη τε.
 Ζόξω τε, Κλυτίη τε, Ἰδυῖά τε, Πασιφῇ τε,
 Πληξαύρῃ τε, Γαλαξαύρῃ τε, ἑρατῇ τε Διώνῃ,
 Μηλόβοσις τε, Θόη τε, καὶ Δειδῆς Πολυδώρη,
 Κερκῆς τε Φυλῶ ἑρατῇ, Πλατῶ τε βοῶπις, 355
 Περσηῖς τ', Ἰάνειρά τε, Ἀκάστη τε, Ξάνθῃ τε,

*Ab Ortho subacta: Nemeaunque leonem,
Quem Iuno cum enutrivisset, Iovis veneranda uxor,
In locis fertilibus collocavit Nemea, cladem hominibus.
Ibi sane hic commorans, damno afficiebat homines,
Imperans cavernosa Nemea, atque Apesanti.
Sed ipsum robustus domuit Hercules.*

*Ceto vero minimum natu, cum Phorcynæ amoræ mixta,
Peperit gravem serpentem, qui obscura in latibula terra
Finibus in amplis aurea mala custodit.*

Hac quidem Cetus & Phorcynis soboles est.

*Tethys autem Oceano flumina peperit vorticosa,
Nilumque, Alpheumq;, & Eridanū profundos vortices habentē,
Strymonem, Maandrumque, & Istrum pulchris flumem,
Phasinque, Rhesumque, Acheloum limpidum,
Nessumque, Rhodiumque, Haliacmonemque Heptaporumque,
Granicumque, & Æsopum, divinumque Simoënta,
Peneumque, & Hermum, amœneque fluentem Caicum,
Sangariumque magnum, Ladonemque, Partheniumque,
Euenumque, & Ardescum, divinumque Scamandrum.*

*Peperit quoque filias sacras, quæ per terram
Viros a teneris educant, una cum Apolline rege,
Et fluminibus: hanc vero a Iove sortem habent,
Pithoque, Admeteque, Iancheque, Electraque,
Dorisque, Prymnoque, & Vrania forma Deam referens,
Hippoque, Clymeneque, Rhodiaque, Calliroëque,
Zeuxoque, Clythieque, Idyiaque, Pasithoëque,
Plexaureque, & Galaxaure, amabilisque Dione,
Melobosisque, Thoëque, & venusta Polydora.*

*Cerceisque indole amabilis, Plutoque magnis oculis,
Perseisque, Ianiraque, Acasteque, Xantheque,*

Πετσαίη τ' ἐρόεσσαι, Μενεοθώ τ', Εὐρώπη τε,
 Μῆψι τ', Εὐρυνόμη τε, Τελεοθώ τε κροκόπεπλο.
 Κελσίη τ', Ἀσίη τε, καὶ ἱμερόεσσαι Καλυψώ.
 Εὐδώρη τε, Τύχη τε καὶ Ἀμφιρῶ, Ωκυρόη τε. 360
 Καὶ Στυξ, ἣ δὴ σφέων παροφρεσάτη ἐστὶν ἀπασέων.
 Αὐτὴ δ' Ὠκεανὸς καὶ Τηθύς ἐξεχρύνοντο
 Πρεσβύταται κῆραι. πολλαὶ γε μῦεῖσι καὶ ἄλλαι.
 Τρεῖς γὰρ χίλιαί εἰσι τανύσφυροι Ὠκεανίνας,
 Αἷ ῥα πολυππερές γαῖαν καὶ βένθεα λίμνης 365
 Πάντη ὁμῶς ἐφέπασσι, θεάων ἀγλαὰ τέκνα.
 Τόσσοι δ' αὖθ' ἕτεροι ποταμοὶ καναχηδὰ ῥέοντες,
 Υἱέες Ὠκεανὸς, οὓς γείνατο πότνια Τηθύς.
 Τῶν ὄνομ' ὄρκαλέον πάντων βροτὸν ἄνδρα ἐνίσπειν.
 Οἱ ἧ ἕκαστοι ἴσασι οἳ ἂν πεινασμεταίωσι. 370
 Θεία δ' Ἡελίον τε μέγαν, λαμπρὸν τε Σελήνην,
 Ἡώθ', ἣ πάντεσσιν ὀπιχθονίοισι φαίνει,
 Ἀθανάτοισι τε θεοῖς τοὶ ἔρχοντο ἄριον ἔχουσι,
 Γείναθ', ὥσθ' ἐννηθεῖς ὕπεριον ἐν φιλότῃ.
 Κεῖω δ' Εὐρυβίη τέκλει, φιλότῃ μιγεῖσα, 375
 Ἀσραῖόν τε μέγαν, Πάλλαντά τε, δῖα θεάων,
 Πέρσιω θ', ὅς καὶ πᾶσι μετέπρεπεν ἰδμοσυνήσιν.
 Ἀσραῖω δ' Ἡὼς ἀνέμους τέκε καρτεροθύμους,
 Ἀργείω Ζέφυρον, Βορέω τ' αἰφηρεοκέλευθον,
 Καὶ Νότον, ἐν φιλότῃ θεῶ θεὰ δῖνηθεῖσα. 380
 Τὰς ἧ μετ' Ἀσέρεα τέκλει Ἔως φόρον ἡεργήσια,
 Ἀσρεα τε λαμπετῶν ἅ τ' ἔρχοντο ἐσεφάνωται.
 Στυξ ἧ τέκ' Ὠκεανὸς θυγάτηρ, Πάλλαντι μιγεῖσα,
 Ζῆλον καὶ Νίκην καλίσφυρον ἐν μεγάροισι,
 Καὶ Κράτη, ἠδὲ Βίην, ἀειδείκετ' αἰεὶ γείνατο τέκνα, 385
 Τῶν οὐκ ἔς' ἀπάντα θεοὶ Διὸς δόμου, ἔδέ τις ἔδρη,
 οὐδ'

Petraeque lepida, Menesthoque, Europaque,
 Metisque, Eurynomeque, Telesthoque croceo peplo:
 Crisiëque, Asiaque & amabilis Calypso:
 Eudoreque, Tycheque, & Amphiro, Ocyroëque:
 Et Styx, quæ ipsarum excellentissima est omnium.
 Atque hæc Oceano & Tethyde prognata sunt,
 Grandiores natu filia. multa quidem sunt & alia.
 Ter mille enim sunt celeres filia Oceani,
 Quæ sane dispersæ terram, & profunditates lacus,
 Passim pariter incolunt, Dearum splendida proles.
 Tot rursus alii fluvii cum strepitu fluentes,
 Filii Oceani, quos peperit veneranda Tethys:
 Quorum nomina difficile omnium mortalem virum proloqui.
 Sed singulatim noverunt, quicumque circumhabitant.
 Thia præterea Solemque magnum, lucentemque Lunam,
 Auroramque, quæ omnibus terrestribus lumen prabet,
 Immortalibusque Diis qui cælum latum tenent,
 Genuit, congressa cum Hyperione in amore.
 Crio autem Eurybia peperit, per amorem mixta,
 Astraumque magnum, Pallantemque, præstantissima Dearum,
 Persenque, qui etiam omnes præcellebat peritia.
 Astra vero Aurora ventos peperit violentos,
 Celerem Zephyrum, Boreamque rapidum,
 Et Notum, in amore cum Deo Dea congressa.
 Post hos vero Aurora stellam genuit Luciferum mane genita,
 Astraque fulgentia quibus cælum cinctum est.
 Styx vero peperit Oceani filia, Pallanti mixta,
 Zelum & Nicen, formosam in adibus,
 Et Robur, atque Vim, præclaros genuit filios,
 Quibus non est seorsim a Iove domus, nec ulla sedes,

Οὐδ' ὁδὸς, ὅππῃ μὴ κείνοις θεὸς ἡγεμονδ' ἔφ'
 Ἀλλ' αἰεὶ παρ' Ἰνὸν βαρυκτύπῳ ἐδολόωνται.
 Ὡς γὰρ ἐβλάβουσε Στυγ' ἄφθιτον, ὠκεανίνην,
 Ἡμαίῃ τῷ, ὅτε πάντας Ὀλύμπῳ ἄσπεροπῆτης 390
 Ἀθανάτης ἐκάλεσσε θεὸς ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.
 Εἶπε δ', ὅς ἂν μὲν εἶο θεῶν Τιτῆσι μάχοιτο,
 Μὴ τιν' ἀπορραίσειν γεράων, πρὶν ὅτ' ἕκαστον
 Ἐξέμῃ λυὼ τοπαρῶν γε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Τὸν δ' ἔφαθ' ὅστις ἄπμῳ ὑπὸ Κρόνῳ ἠδ' ἀγέραςτος, 395
 Τιμῆς καὶ γεράων ὀπιβησέμεν ἢ θέμις ἐστὶ.
 Ἡλθε δ' ἄρα πρώτη Στυγ' ἄφθιτον Ὀλύμπῳ δὲ
 Σωὶ σφίσι παίδεσσιν, φίλῃ δ' ἄρα μήδεα πατρὸς.
 Τῷ γ' Ἰδὸς τίμησε, πῶλ' ἄρα δῶρα ἔδωκεν.
 Αὐτῷ μὲν γὰρ ἔθηκε θεῶν μέγαν ἔμμεναι ὄρεον, 400
 Παῖδας δ' ἡμάτ' ἅπλ' ἐς μετ' ἀθαναιέτας εἶναι.
 Ὡς δ' αὐτὸς πάντεσσιν ἄραμπερὲς, ὥσπερ ὑπ' ἑσθι,
 Ἐξετέλεσσε· αὐτὸς γ' ἔμεγα κροταῖ, ἠδὲ ἀνάσσει.
 Φοῖβη δ' αὖ Κροῖς πολυήρατον ἦλθεν ἐς δύνῳ.
 Κυσαμένη δ' ἡπειρὰ θεὰ θεῶν ἐν φιλότῃ, 405
 Λητὴν κυανόπεπλον ἐγείνατο μείλιχον αἰεὶ,
 Ἡπὶον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι,
 Μείλιχον ἐξ ἀρχῆς, ἀθανάτοισι ἐντὸς Ὀλύμπῳ.
 Γένετο δ' Ἀστερίῳ δῶνυμον, λυὼ πῶλ' Πέρσης
 Ἡγάγετ' ἐς μέγα δῶμα, φίλῃ κεκλῆθ' ἀκροῖν. 410
 Ἡ δ' ὑποκυσαμένη ἔκαστῳ τέκε, τῷ πῶλ' πάντων
 Ἰδὸς Κρονίδης τίμησε· πῶλ' ἐοίκατο δῶρα,
 Μοῖραν ἔχειν γαίης τε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἡ γ' καὶ ἄσπερόεντι ὑπ' ἑσθιν ἔμμορε τιμῆς,
 Ἀθανάτοισι τε θεοῖσι τελέμεν ἐστὶ μάλιστ'. 415
 Καὶ γὰρ νῦν ὅτε περ πῶλ' ὀπιχθονίων ἀνθρώπων

Neque via, qua non illis Deus praeit :

Sed semper apud Iovem graviter tonantem sedem habent.

Sic enim consuluit Styx incorruptibilis, Oceani filia,

Die illo, quando omnes Olympius fulgurator

Immortales vocavit Deos ad altum caelum.

Dixit autē, quod quisquis una secū Deorum contra Titanes pu-

Nulli se ademturum pramia, sed honorem quemque (gnet,

Habiturum, quem antea inter immortales Deos.

illum etiam dixit qui honoris expers fuerit sub Saturno & im-

Ad honores ac pramia provecturum, ut fas est. (munis,

Venit autem prima Styx incorruptibilis ad Olympum

Cum suis filiis sui per consilia patris.

Ipsam vero Iupiter honoravit, eximia quoque dona dedit.

Ipsam enim constituit Deorum magnum ut sit iusjurandum,

Filii autem diebus omnibus sui inquilini ut sint.

Similiter etiam omnibus prorsus, sicuti pollicitus erat,

Persecit : ipse autem prepotens est, atque regem agit.

Phœbe porro Cœi perjucundum venit ad torum.

Gravida vero facta deinde Dea Dei in amore,

Latonam caruleo peplo peperit blandam semper,

Mitem hominibus atque immortalibus Diis,

Suavem ab initio, in primis hilarem intra Olympum.

Genuit insuper Asteriam claram, quam olim Perses

Duxit in amplam domum, sua ut sit uxor.

Illam autem gravidatam Hecaten peperit, quam super omnes

Iupiter Saturnius honoravit : dedit vero ei splendida dona,

Potestatem ut habeat terraque & infrugiferi maris.

Imo etiam stelligero in caelo sortita est honorem,

Immortalibusque Diis honorata est maxime.

Etenim nunc quando alicubi aliquis terrestrium hominum

Ἐρδων ἱερὰ καλὰ κτ' νόμον ἰλάσκηται,
 Κικλήσκῃ Ἑκάτῳ· πολλή τε οἱ ἔσπετο τιμὴ
 Ρεῖα μάλ', ὧ πρὸ φρον γε θεὰ ὑποδέξεταί δι' χάς·
 Καὶ οἱ ὄλβον ὀπάζοι· ἐπεὶ δυνάμεις γε παρέσιν. 420
 Ὅσσοι γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανόθεν ἐξεγρόντο,
 Καὶ πμῶν ἔλαχον, τέττων ἔχθ' αἴσαν αἰπάνων.
 Οὐδέ τι μιν Κρονίδης ἐβίησατο, ὅδε τ' ἀπηνύρε
 Ὅσ' ἔλαχεν Τιτῆσι μὲν πρῶτοισι θεοῖσιν.
 Ἀλλ' ἔχθ' ὡς τὸ πρῶτον ἀπ' ἀρχῆς ἐπλετο δασμός. 425
 Οὐδ' ὅτι μκνογυῆς, ἥσων θεὰ ἔμμορε τιμῆς,
 Καὶ γέρας ἐν γαίῃ τε καὶ ἔρανῳ, ἡδὲ θαλάσῃ·
 Ἀλλ' ἐπὶ καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐπεὶ Ζεὺς τίετα αὐτῶ.
 Ὡς δ' ἐθέλῃ μεγάλως πῶρα γίνεταί, ἡδ' ὀνίνησιν,
 Ἐν τ' ἀγορῇ λαοῖσι μετὰ πρέπῃ, ὅν κ' ἐθέλησιν. 430
 Ἡ δ' ὅπότε ἐς πόλεμον φθισιῶσα θωρήσονται
 Ἄνδρες, ἐνθα θεὰ πῶρα γίνεταί οἷς κ' ἐθέλησι,
 Νίκῃ πρὸ φρονέως ὀπάσσει, καὶ κῦδ' ὀρέξαι.
 Ἐν τε δίκη βασιλεύσει παρ' αἰδοίοισι καθίζει.
 Ἐὐθλή δ' αὖθ' ὅπότε ἄνδρες ἀγῶνι ἀεθλεύωσιν· 435
 Ἐνθα θεὰ καὶ τοῖς πῶρα γίνεταί, ἡδ' ὀνίνησι.
 Νεκῆσας δ' βίῃ καὶ κάρτει, καλὸν ἄεθλον
 Ρεῖα φέρει, χαίρων τε τοκῶσιν κῦδ' ὀπάζει.
 Ἐὐθλή δ' ἰπώεσσι παρεσάμεν οἷς κ' ἐθέλησι,
 Καὶ τοῖς οἱ γλαυκῶν δυνάεμφελον ἐργάζονται, 440
 Εὐχονται δ' Ἑκάτῃ, καὶ ἐρμκλύπῳ Ἐννοσιγαίῳ.
 Ρηϊδίως δ' ἄρχει κῦδ' ἡ θεὸς ὥπασε πολλῶν,
 Ρεῖα δ' ἀφείλετο φαινομένην, ἐθέλῃσά γε θυμῷ.
 Ἐὐθλή δ' ἐν σάθμοισι σὺν Ἑρμῇ ληΐδ' αἵξιν,
 Βουκολίας τ', ἀγέλας τε, καὶ αἰπόλια πλάτ' αἰγῶν, 445
 Ποίμνας τ' εἰροπόκων γ' οὔων, θυμῷ γε θέλῃσιν,

*Faciens sacra honesta secundum patrios mores expiat,
Invocat Hecaten : ingens vero eum sequitur honor
Facillime, cuius benevola Dea suscipit preces :
Et illi divitias largitur ; nam facultas ipsi adest.
Quotquot enim Terra Cœloque prognati sunt ,
Et honorem sorte acceperunt , istorum habet sortem omnium.
Neque quicquam ipsi Saturnius per vim ademit, neque privavit
Eorum quacunque sortita est Titanas inter priores Deos.
Sed habet sicut prius ab initio facta est distributio.
Nec quia unigenita , minorem Dea sortita est honorem,
Et potestatem tam in terra ac cœlo , quam in mari :
Sed insuper multo magis, quoniam Iupiter honorat ipsam.
Cui vero vult, magnifice præsto est , atque juvat.
Inque concione inter homines eminet, quem voluerit.
Atque quando ad bellum perdens-viros armantur
Viri, tum Dea adest quibus voluerit,
Victoriam prompte ut præbeat , & laudem porrigat.
Inque iudicio reges apud venerandos sedet.
Bona insuper quando viri in certamine colluctantur ;
Ibi Dea & illis præsto est , atque juvat.
Qui vero vicerit virtute & robore , pulchrum præmium
Facile fert , latusque parentibus gloriam dat.
Bona item equitibus adesse, quibus voluerit :
Et his qui mare tempestuosum secant.
Votaque faciunt Hecata , & valde sonanti Neptuno.
Facile etiam prædam inclyta Dea dedit copiosam,
Facile vero abstulit apparentem , volens saltem animo.
Bona præterea in stabulis cum Mercurio pecus augere,
Armenta que boum, gregesque , & greges magnos caprarum,
Gregesque lanigerarum ovium, animo saltem volens,*

Ἐξ ὀλίγων βελάει, καὶ κ' πολλῶν μείονα θῆκεν.
 Οὕτω τοι καὶ μνηστῆρ' ἐκ μητρὸς ἔστα,
 Πᾶσι μετ' ἀθανάτοισι τέτμηται γεραίεσσι.
 Θῆκε δέ μιν Κρονίδης κροτοόφον, οἱ μετ' ἐκείνῳ 450
 Ὀφθαλμοῖσιν ἴδοντο φάος πολυδερκέος ἦϊς.
 Οὕτως ἐξ ἀρχῆς κροτοόφον· αἰδέ τε πῦμαί·
 Ρεῖη δ' αὖ δμηθεῖσα Κρόνῳ τέκε Φαίδιμα τέκνα,
 Ἰσίῳ, Δήμητρα, καὶ Ἡρίῳ χρυσοπέδιλον,
 Ἰφθιμόν τ' Αἰδῶν, ὃς ὑπὸ χθονὶ δώματ' ἀναΐει, 455
 Νηλεὲς ἦτορ ἔχων· καὶ ἐρίκλυπον ἔννοσίγαιον,
 Ζῴᾳ τε μηλιόεντ' αἰετῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν,
 Τοῦ καὶ ὑπὸ βροντῆς πολεμίζετ' αἰετῶν χθών.
 Καὶ σὺ μὲν κατέπινε Κρόνον μέγας, ὅστις ἕκαστος
 Νηδύϊ ἐξ ἱερῆς μητρὸς πατρὸς γένεθ' ἵκητο 460
 Τὰ φρονέων, ἵνα μή τις ἀγαυῶν ἐργαίωνων
 Ἀλλ' ἐν ἀθανάτοισιν ἔχη βασιληίδα πῦμν.
 Πόθ' ἔτετο γὰρ Γαίης τε καὶ Οὐρανῶ ἀστερόεντι,
 Οὐνεκά οἱ πέπεωτο ἔω ὑπὸ παιδὶ δαμνῶναι,
 Καὶ καρτερῶ περ ἐόντι, Διὸς μεγάλῃ δ' ἀβυλῆς. 465
 Τῷ ὅγε σὺν ἀλαοσκοπιῶν ἔχεν, ἀλλὰ δοκῶν
 Παῖδας ἔς κατέπινε· Ρεῖη δ' ἔχε πένθος ἀλαστον.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Δί' ἐμελλε θεῶν πατέρ' ἠδὲ καὶ ἀνδρῶν
 Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα Φίλῃς λιτάνειε τεκῆας
 Τὴς αὐτῆς, Γαῖάν τε καὶ Οὐρανὸν ἀστερόεντα, 470
 Μῆτιν συμφράσασθαι ὅπως λελάθοιτο τεκῆσαι
 Παῖδα Φίλον, πῶσαιτο δ' ἐρηνῶς πατρὸς ἐοῖο
 Παίδων, ὅς κατέπινε μέγας Κρόνον ἀγκυλομήτης.
 Οἱ γὰρ θυγατέρι Φίλῃ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ὀπίθοντο,
 Καὶ οἱ πεφραδέτιν ὅσα περ πέπεωτο γνέσθαι 475
 Ἀμφὶ Κρόνῳ βασιλῆϊ καὶ ἡεὶ καρτεροθύμῳ.

Ex paucis copiosa, & ex multis pauciora reddit.

*Adeo sane etiam unigenita ex matre existens,
Omnibus inter Deos honorata est muneribus.*

*Fecit autem ipsam Saturnius alumnā juvenum, qui post ipsam
Oculis aspexerunt lumen multa contuentis Aurora.*

Sic ab initio nutriens filios: atque hi sunt honores.

*Rhea autem compressa à Saturno, peperit illustres liberos,
Vestam, Cererem, & Iunonem aurea calceamenta habentem,
Fortemque Plutonem, qui sub terra domos incolit,
Immite cor habens, & valde sonantem Neptunum,
Iovemque sapientem, Deorum patrem atque hominum,
Cujus & a tonitru concutitur lata terra.*

*Atque istos quidem deglutiebat Saturnus magnus, quicumque
Ex utero sacro matris ad genua venerat:*

*Hac agitans, ne ullus clarorum filiorum Cœli
Alius inter Immortales haberet regium decus.*

Audierat enim ex Terra, & Cœlo stellis micante,

Quod sibi fatale esset proprio a filio domari,

Quantumvis robusto existenti, Iovis magni per consilia.

*Ideoq; hic non vanam speculationem habuit, sed insidias struens
Filios suos devorabat: Rheam autem tenebat luctus gravis,*

*Sed quando jam Iovem erat Deorum patrem atque virorum
Paritura, jam tum charis supplicabat parentibus*

Suis, Terraque, & Cœlo stellato,

Consilium ut conferrent, quo pacto occultaret pariens

Filium charum, possetque ulcisci furias patris sui

Contra filios, quos devorabat ingens Saturnus versutus.

Illi vero filia dilecta auscultaunt & morem gesserunt,

*Et ei commemorarunt, quasunque satis constitutum esset fieri
Circa Saturnum regem, & filium magnanimum.*

Πέμψαν δ' ἐς Λύκλον, Κρήτης ἐς πτόνα δῆμον,
Ὅππ' ἔσθ' ὀπλότατον παίδων ἤμελλε τεκέειν,
Ζηῶα μέγαν· τὸ μὲν οἱ ἐδέξατο Γαῖα πελώρη

Κρήτη [ἐν] ἀρείῃ τρυφόμεν ἀπ' ἀλλέμεναι τε.

480

Εἵθ' αὖ μὲν ἴκτο φέρουσα θολὴν δ' αὖ νύκτα μέλαιναν,
 Πρώτῃν ἐς Λύκον· κρύψεν δ' ἐν χερσὶ λαβῶσα
 Ἀντρωῖ ἐν ἡλιβάτῳ, ζαθέης ὑπὸ κούφῃσι γαίης,
 Αἰγαίῳ ἐν ὄρῳ πεπυκασμένῳ ὑλήεντι.

Τῷ δ' ἀπαργανίσασα μέγαν λίθον ἐγναίλιξεν

485

Οὐρανίδη μέγ' ἄνακῃ, θεῶν ὑπετέρῳ βασιλῇ.

Τὸν τόθ' ἑλὼν χεῖραςιν ἑλω' ἐγκαίτθετο νηδυνί,

ΣχέτλιΘ· ὅδ' ἐνόησε μὲ φρεσὶν ὡς οἱ ὀπίσσω

Ἀντὶ λίθου ἐὸς υἱὸς ἀνίκητος καὶ ἀκηδῆς

Λείπεθ', ὅ μιν τάχ' ἔμελλε βίη ἢ χερσὶ δαμάσας 490

490

Τιμῆς ἐξελεύαν, ὁ δὲ ἐν ἀθανάτοισιν ἀνάξειν.

Καρπαλίμως δ' ἄρ' ἔπειτα μέγ' ὅ καὶ φαίδιμα γῆα

Ἡϋξετο τοῦτο ἄνακ' ὅπιπλομήυς δ' ἐνιαιατοῦ,

Γαίης ἐννεσίῃσι πολυφροδ' ἔεσι δολωθεῖς,

Ὁν γόνον ἀψ' αἰνέηκε μέγας Κρόν' αἰγυλομήτης 495

495

Νικηθεὶς τέχνησι βίηφι τε παιδὸς ἐοῖτο.

Πρῶτον δ' ἐξήμισε λίθον, πύμαλον κατὰ πίνων.

Τὸν μὲν Ζεὺς στήριξε καὶ χρόνος ἀρνούμενος

Πυθοῖ ἐν ἡχαθῇ, γυάλοις ὑπὸ Παρνηασοῖο,

Σὴμ' ἔργῳ ἐξοπίσω, θαῦμα θνητοῖσι βροτοῖσι.

500

Δὺσε ὃ πατριοκασιγνήτης ὁλοῶν ἀπὸ δεσμῶν

Οὐρανίδας, ἔς δ' ἦσ' πατὴρ αἰεσιφροσυνῶσιν.

Οἱ οἱ ἀπεμνήσαντο χάριν δ' ἐργασιάων,

Δῶκαν ἣ βροντῇ, ἥδ' αἰθαλόεντα κεραυνόν,

Καὶ στεροπύ· τὸ πρὶν ᾧ πελώρη Γαῖα κεκρέθη.

505

Τοῖς πίστευθ, ὁνητοῖσι καὶ ἀθανάτησιν ἀνάσσει.

Kx'plew

Miserunt autem in Lyctum, Creta ad pinguem populum,
Cum minimum nati filiorum esset paritura,
Iovem magnum. hunc quidem ipsi suscepit Terra vasta
In Creta lata educandum & enutriendum ab infantia.
Tum quidem pervenit ferens celerem per noctem nigram,
Primum ad ipsam Lyctum: abscondit autē ipsum manibus pre-
Antro in excelso, divina sub latebris terra, (hensum
Ægao in monte denso sylvofo.

Huic autem fasciis involutum magnum lapidē in manus dedit
Cæli filio, præpotenti Deorum priori regi.

Quem tum arreptum manibus, suam condidit in alvum
Miser; nec cogitavit animo quod sibi in posterum
Pro lapide suus filius invictus & securus
Superesset, qui ipsum mox esset vi & manibus domitum
Ex honore expulsurus, ipseque immortalibus esset imperaturus.
Celeriter autem deinde robur & fortia membra
Crescebant illius regis: revoluto autem anno,
Terra consilio astuto circumventus,
Suam sobolem iterum emisit magnus Saturnus versutus,
Victus artibus ac vi filii sui.

Primum vero evomuit lapidem, ultimo devoratum.
Illum quidem Iupiter firmiter defixit in terram spatiosam
Pytho in divina, in anfractu Parnassi,
Monumentum ut sit in posterum, miraculum mortalibus ho-
Solvit vero patruos noxiis a vinculis (minibus.

Cæligenas, quos vinxerat pater ex amentia.

Qui ipsi retulerunt gratiam beneficiorum,
Dederuntque tonitru, atque candens fulmen,
Et fulgur; quæ antea immanis terra occultaverat:
Quibus confisus, mortalibus atque immortalibus imperat.

Puel-

Κέρειω δ' Ἰαπετὸς καλλιόφυρον Ωκεανίνω
 Ἡγάγετο Κλυμῶνι, ἣ ὁμὸν λέχῳ εἰσανέβαινε.
 Ἡ δέ οἱ Ἀτλαντὰ κροτερόφρονα γείνατο παῖδα·
 Τίτρε δ' ὑπερκύδαντα Μενόιπον, ἥδ' Προμηθεά 510
 Ποικίλον, αἰολόμηλιν· ἀμαρτίνοον τ' Ἐπιμηθεά,
 ὅς κεν ἔξ ἀρχῆς γένετ' ἀνδράσιν ἀλφειῇσι·
 Πρῶτον γάρ ῥα Διὸς πλάσσειν ὑπέδεκτο γυναικά
 Παρθένον· ὕβρισι δ' ἢ Μενόιπον δ' ῥύοπα Ζεὺς
 εἰς ἔρεβον κατέπεμψε, βαλὼν φολόεντι κεραυνῷ, 515
 εἵνεκ' ἀτασθαλίας τε καὶ ἠνορέης ὑπερόπλε.
 Ἀτλας δ' ἔρανον δ' ῥωὴν ἔχ' κροτερῆς ὑπ' ἀνάγκης,
 Πείρασιν ἐν γαίῃς, πτόπαρ Ἐσπερίδων λιγυφώνων
 Ἐσθλῶς, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτοισι χέρεσσιν.
 Ταύτῃ γάρ οἱ μοῖραν ἐδάσσατο μητιέτα Ζεὺς. 520
 Δῆσε δ' ἀλυκίοπέδῃσι Προμηθεά ποικιλόβελον,
 Δεσμοῖς δ' ἄρ' ἀλίοισι μέσσην Διὶ κίον' ἐλάσας.
 Καὶ οἱ ἐπ' αἰετὸν ὤρσε τανύπτερον· αὐτὰρ ὃ γ' ἦ παρ
 Ἡθιεν ἀθάνατον· τὸ δ' αἰέζετο ἴσον ἀπάντη
 Νυκλὸς, ὅσον πτόπαν ἦμαρ ἔδοι τανυσίπτερον ὄρνις. 525
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀλκμήης καλλιόφυρος ἀλκιμῶν ἦος
 Ἡρακλῆος ἔκλεινε, κακῶ δ' ἀπὸ νῆσον ἀλαλκεν
 Ἰαπετιονίδῃ, καὶ ἐλύσατο δυσφρεσυνάων·
 Οὐκ ἀέκητι Ζηνὸς ὀλυμπίῃς ὑψιμέδοντι,
 Ὅφρ' Ἡρακλῆϊ Θεβαγνέει κλέειν 530
 Πλεῖον ἔτ' ἢ τοπαροίθην ὅππῃ χθόνα πελυβοτείραν.
 Ταῦτ' ἄρα αἰζόμενον τίμα ἀειδείκελον ἦόν·
 Καί περ χωόμενον, παύθῃ χόλῳ, ὃν πρὶν ἔχεσκεν
 Οὐνεκ' ἐρίζετο βελαῖς ὑπερμυέει Κρονίωνι.
 Καὶ γὰρ ὅτ' ἐκρίνοντο θεοὶ θνητοὶ τ' ἀνθρώποι 535
 Μηκῶνῃ, τότε ἔπειτα μέγαν βῆν πτόφρονι θυμῷ

*Puellam porro Iapetus pulchram Oceanidem
Duxit Clymenen, & eundem lectum conscendit.
Ipsa vero ei Atlantem magnanimum peperit filium:
Peperit praterea gloria præsigen Menœtiam, atq; Prometheus
Varium, versipellem: stultumque Epimetheum,
Qui noxa statim ab initio fuit hominibus inventoribus rerum.
Primus enim Iovis fictam suscepit mulierem
Virginem. flagitiosum vero Menœtium late videns Iupiter
In Erebum detrusit, seriens ardenti fulmine,
Propter improbitatem & fortitudinem insolentem.
Atlas vero cælum latum sustinet dura ex necessitate,
Finibus in terra, e regione Hesperidum argutaram
Stans, capiteque & indefessis manibus.
Hanc enim ipsi sortem destinavit prudens Iupiter.
Ligavit vero firmissimis compedibus Promethea versutum,
Vinculis duris mediam in columnam affigens.
Et ei aquilam immisit expansis alis: ceterum hæc hepar
Comedebat aeternum: quin ipsum crescebat tantum ubique
Noctu, quantum toto die edisset extentas alas habens avis.
Hunc quidem Alcmena formosa fortis filius
Hercules occidit, malam vero pestem profligavit
Ab Iapetionida, & liberavit ab aegritudine:
Non invito Iove Olympio in alto imperante,
Quo Herculis Thebis geniti gloria esset
Major etiam quam antea, super terram multos pascentem.
Ob id itaque veneratus honorabat præclarum filium.
Et, licet succensens, remisit iram, quam prius habuerat,
Eo quod contendisset consilio cum præpotenti Iove.
Etenim quando disceptabant inter se Dii mortalesque homines
Meconæ, ibi tum magnum bovem volente animo*

Δασάμην περ ἔθηκε, Διὸς νόον ἔξαπαφίσκων.

Τῷ μὲν γὰρ σῆρκας τε καὶ ἔγκατα πίονι θυμῷ

Ἐν ῥινῷ κατέθηκε, καλύψας γαστρίβοειν·

Τῷ δὲ αὐτ' ὅσέα λύκα βοῶς δολίῃ ἔπι τέχνῃ

540

Εὐθετίσας κατέθηκε, καλύψας δ' ἄρ' ἐπὶ θυμῷ.

Δὴ τότε μιν προσέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Ἰαπετιονίδη, πάντων ἀελοῖκετ' ἀνάκτων,

ὦ πέπον, ὡς ἑτεροζήλως διεδάσασαο μοίρας.

Ὡς φάτο κερτομέων Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς·

545

Τὸν δὲ αὖτε προσέειπε Προμηθεὺς αἰκυλομήτης,

Ἦν' ἔπι μειδήσας· (δολίης δὲ ἔλθεται τέχνης)

Ζεὺς κύδισε, μέγιστε θεῶν αἰετλοτάων,

Τῶν δὲ ἔλθ' ὅπως τέρψω σε ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἀνώγῃ.

Φῆ ῥα δολοφρονέων. Ζεὺς δὲ ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς·

550

Γνώρ' ἔδ' ἠγνοίησε δόλον· κακὰ δὲ ὅσ' ἐπὶ θυμῷ

Θνητοῖς ἀνθρώποισι, τὰ καὶ τελέεσθαι ἔμελλεν.

Χερσὶ δὲ ὄγ' ἀμφοτέρησιν ἀνείλετο λυγρὸν αἰεταρ.

Χώσατο δ' ἠφρένας· ἀμφὶ χόλῳ δέ μιν ἵκετο θυμὸν,

Ὡς ἴδεν ὅσ' ἔα λύκα βοῶς, δολίῃ ἔπι τέχνῃ.

555

Ἐκ δ' ἔλ' ἀθανάτοισιν ἔπι χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων

Καί σ' ὅσ' ἔα λύκα θυγέντων ἔπι βωμῶν.

Τὸν δ' ἠμὲν ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Ἰαπετιονίδη, πάντων πᾶσι μῆδεα εἰδώς,

ὦ πέπον, σὺ γὰρ ἄρα πῶς δολίης ἔπι λήθεις τέχνης.

560

Ὡς φάτο χωόμεν· Ζεὺς ἄφθιτα μῆδεα εἰδώς·

Ἐκ τῶν δὲ ἠπειλά, δόλῳ μεμνημένος αἰεὶ,

Οὐκ ἐδίδ' ἀμελέοισι πυρὸς μὲν αἰκαμάτοιο

Θνητοῖς ἀνθρώποις, οἳ ἔπι χθονὶ ναιετάουσιν.

Λ' ἄλλ' αὖ μιν ἔξαπάτησεν εὖς πάϊς Ἰαπετιόος,

565

Κλέψας αἰκαμάτοιο πυρὸς τηλέσκοπον ἀνύλῳ

ἔν

Divisum proposuit, Iovis mentem fallens.

*Nam hac quidem parte carnesq; & intestina cum pingui adipe
In pelle deposuit, tegens ventre bovino:*

In altera rursus ossa alba bovis, dolosa arte,

Rite disponens recondidit tegens candida arvina.

*Iamque tum ipsum allocutus est pater hominumq; Deorumque:
Iapetionida omnium illustrissime regum,*

O amice, quam inique partitus es portiones!

*Sic dixit latenter eū carpens Iupiter perpetua consilia sciens.
Hunc vicissim alloquutus est Prometheus vaser,*

Tacite arridens: (dolosa autem non immemor erat artis)

Iupiter gloriosissime, maxime Deorum sempiternorum,

Harum elige utram tibi in pectoribus animus suadet.

*Dixit sane dolosa cogitans. Iupiter autē aeterna consilia sciens
Cognovit certe nec ignoravit dolum: mala autē concipiebat animo
Adversus homines mortales, quae & perficienda erant.*

Manibus vero hic utrisque sustulit album adipem.

Irascebatur autem mente: ira vero ejus occupabat animum,

Vt vidit ossa alba bovis, dolosa arte.

Ex illo tempore Diis super terram genus hominum

Adolent ossa alba odoratis in aris.

Hunc autem valde indignatus allocutus est nubicogus Iupiter:

Iapetionida, super omnes sapiens,

O amice, nondum sane dolosa oblitus es artis.

Sic dixit ira percitus Iupiter aeterna consilia sciens.

Ex illo tempore deinceps doli memor semper,

Non dabat miseris ignem insatiabilem

Mortalibus hominibus, qui super terram habitant.

Sed ipsum decepit bonus filius Iapeti,

Furatus indomiti ignis eminus apparentem splendorem

Ἐν κοίλῳ νάρθηκι. δάκεν δὲ ἄρα νειόθι θυμὸν
 Ζῆϋς ὑψιβρεμέτιω, ἐχόλωσε δέ μιν φίλον ἦτορ,
 ὧς ἴδεν ἀνθρώποισι πυρὸς τηλέσκοπον αὐγλήν.
 Αὐτίκα δὲ ἀντὶ πυρὸς τότ' ἔξεν κακὸν ἀνθρώποισι. 570
 Γαίης γὰρ σύμπλασσε παγκλυτὸς Ἀμφιγυήεις
 Παρθένῳ αἰδοίῃ ἵκελον, Κρονίδεω Δία βυλάς.
 Ζῶσε ἣ καὶ κῆσμησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Ἀργυφείῃ ἐοῦντι· καὶ κρήθεν ἣ καλύπτειν
 Δαιδαλέῳ χεῖρεσσι κατέχευε, θαῦμα ἰδέσθ'. 575
 Ἀμφὶ δέ οἱ σεφάνης νεοθηλέῃ ἀνθεσι ποίης
 Ἰμερτὺς παρέθηκε καρήα· Παιλλὰς Ἀθήνη
 Ἀμφὶ δέ οἱ σεφάνῳ χρυσέῳ κεφαλῇφιν ἔθηκε,
 Τῷ αὐτὸς ποίησε παγκλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
 Ἀσκήσας παλάμησι, χαρίζομεν Διὶ πατρί. 580
 Τῇ δὲ ἐνὶ δαίδαλῳ πολλὰ τέλειχατο, θαῦμα ἰδέσθ',
 Κνώδαλ' ὅσ' ἤπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ'.
 Τῶν ὅγε πολλὰ ἐνέθηκε· χάρεις δὲ αἶπε λάμπετο πολλή,
 Θαυμασίη, ζωοῖσιν ἐοικότε φωνήεσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὲ τότ' ἔξεν καλὸν κακὸν, ἀντ' ἀγαθοῖο 585
 Ἐξάγαγ' ἔνθα περ ἄλλοι ἔσαν θεοὶ ἢ δ' ἀνθρώποι;
 Κόσμῳ ἀγαλλομένη γλαυκῶπις ὀβριμοπάτρης.
 Θαῦμα δὲ ἔχ' ἀθανάτους τε θεὸς θνητὸς τ' ἀνθρώπους,
 ὧς εἶδον δόλον αἰπιῶν, ἀμήχανον ἀνθρώποισιν.
 Ἐκ τ' ὅτ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ'. 590
 Τῆς γὰρ ὁλώϊόν ἐστι γῆρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ' ἔπειρ'.
 Πῆμα μέγα θνητοῖσι μετ' ἀνδράσι ναιετάεισιν,
 Οὐλομένης πενίης ἢ σύμφορα, ἀλλὰ κέροιο.
 ὧς δὲ ὅπ' ἐν σμήνεσσι κατηρεφέεσσι μέλισσαι
 Κηφῆνας βόσκουσιν, κακῶν ξυνήονας ἔργων, 595
 Αἰ μὲν τε πρὸς πᾶν ἡμᾶρ ἐς ἥλιον κατὰ δώματα

In concava ferula. momordit vero in animo
Iovem in alto tonantē, ad irā vero ipsius animus commotus est,
Ut vidit inter homines ignis procul apparentem splendorem.
Protinus autem pro igne struxit malum hominibus.
E terra enim conformavit perquam celebris Vulcanus
Virginis pudica simulacrum, Saturnii consilio.
Cinxit vero & adornavit Dea castis oculis Minerva
Candida veste: capiti vero calyptram
Ingeniose factam manibus imposuit, mirum visu:
Circum vero eiserta recens florentis e floribus herba
Amœna imposuit capiti Pallas Minerva:
Circumque ei coronam auream caput posuit,
Quam ipse fecerat inclytus Vulcanus,
Elaborans manibus, gratificans Iovi patri.
In hac artificiosa multa calata erant, mira visu,
Bellua quas Continens plurimas alit, atque Mare,
Ex illis multas in ea posuit. gratia vero resplendebat magna,
Mirabilis, animantibus enim similes erant vivis.
Caterum postquam effecit pulcrum malum, pro bono
Eduxit ubi alii erant Dii atque homines,
Ornatu gestientem casta Palladis forti patre prognata.
Admiratio autem cepit immortalesq; Deos mortalesq; homines,
Vbi viderunt dolum exitiosum, inexplicabilem hominibus.
Ex illa enim genus est mulierum tenerarum.
Illius enim perniciosum est genus & sexus mulierum,
Nocumentum ingens mortales inter homines habitant,
Perniciosa paupertatis non comites, sed luxus.
Ac veluti cum in alveariis tectis apes
Fucos pascunt, malorum participes operum,
Illa quidem per totum diem ad solem occidentem

Ἡ μάταια σπύδασι, πιδεῖσί τε κηρία λάβκα,
 Οἱ δ' ἐνέβαθε μύοντες ἐπιρρεφείας καὶ σίμβλους,
 Ἀλλότριον καίμαλον σφετέρῳ ἐς γαστέρ' ἀμῶνται.
 Ὡς δ' αὐτως ἀνδρεῖσι κακὸν θνητοῖσι γυναικάς 600

Ζῶς ὑψιβρεμέτης θῆκε, ξυνήοντας ἔργων
 Ἀργαλέων. ἕτερον ἢ πόρεν κακὸν ἀντ' ἀγαθοῖο
 Ὅς κε γάμον φεύγων καὶ μέρμερα ἔργα γυναικῶν,
 Μὴ γῆμαι ἐθέλη, ὅλοον δ' ὅππῃ γῆρας ἴκηται,
 Χήτ' ἢ γηροκόμοιο, ὃδ' ἔβιοτ' ἢ πιδόλης 605

Ζῶς, ἀποφθιμῶς ἢ Διὸς κλῆσιν δατέονται
 Χηρωσαί. ὧ δ' αὖτε γάμος μὲ μοῖρα γῆρηται,
 Κεδνὴ δ' ἔχεν ἀγκυρὴν, δρᾶν ἔαν παραπίδεσι,
 Τῷ ἢ ἀπ' αἰῶνος κακὸν ἐοθλῶ ἀνὴρ φερίζη
 Ἐμμελῶ. ὅς δέ κε τέτμη ἀταρτήροιο γυνέθλης, 610
 Ζῶς ἐνὶ στήθεσιν ἔχων αἰλίαςεν ἀνίλῳ

Θυμῷ καὶ κραδίῃ, καὶ ἀνήκεσον κακὸν ἐστίν.
 Ὡς σὺκ' ἐστὶ Διὸς κλέψαι νόον ἔδ' ἐπαρελθεῖν.
 Οὐδὲ γὰρ Ἰαπεθιονίδης ἀκακήτα Προμηθεὺς
 Τοιοῦτο γ' ὑπεξήλυξε βαρυὸν χόλον, ἀλλ' ὑπὸ ἀνάγκης 615
 Καὶ πολυίδεον ἰόντα μέγας καὶ δεσμός ἐρύκη.

Βελέρεω δ' ὡς πρῶτα πατὴρ ὠδύσατο θυμῷ,
 Κότῃ τ' ἠδὲ Γύγῃ, δῆσε κρατερῷ ἐνὶ δεσμῷ,
 Ἠνορέῳ ὑπέρροπλον ἀγῶμῳ ἠδὲ καὶ εἶδοι,
 Καὶ μέγ' ἐπ' ἀνέτασσε δ' ὑπὸ χθονὸς Ὀρυοδείης, 620
 Ἐνθ' οἳ γ' ἄλγε' ἔχοντες ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες,
 Εἴατ' ἐπ' ἐχάλην, μεγάλης ἐν πείρασσι Γαίης.

Δητὰ μάλ' ἀχνύμῳι, κραδίῃ μέγα πένθος ἔχοντες.
 Ἀλλὰ σφέας Κρονίδης τε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Οὓς τέκεν ἠὺκρομ' Ῥεῖῃ Κρόνος ἐν φιλότῃ,
 Γαίης φραδμοσυῶσιν ἀνῆγαγον ἐς φάος αὐτῆς. 625

*Diurna laborant, & faciunt favos albos,
At illi intus permanentes coopertis in alveariis,
Alienum laborem suum in ventrem metunt :
Similiter viris rem malam mortalibus mulieres
Iupiter altitonans dedit, participes operum
Molestorum. aliud vero praeiuit malum pro bono
Qui nuptias refugiens, & laboriosa opera mulierum,
Non uxorem ducere velit, gravem vero attigerit senectam,
Caret qua senectutem foveat : si non sine opibus
Vivat, mortui possessionem inter se dividunt
Remoti cognati. cui vero nuptiarum conditio contigerit,
Pudicam vero habuit conjugem, sapientem,
Huic perpetuo malum cum bono certat.
Qui vero adeptus fuerit nocentis generis foeminam :
Vivit in pectore gestans perpetuum mœrorem
Animo & corde, & immedicabile malum est.
Adeo non licet Iovis fallere consilium, neque effugere.
Neque enim Iapetionides nulli injurius Prometheus
Illius evitavit gravem iram, sed necessario
Quamvis multiscium existentem, magnum vinculum coërcet.
Briareo vero ubi primum pater iratus est animo,
Cottoque atque Gyga, ligavit forti vinculo,
Fortitudinem immanem admiratus, atque etiam formam,
Et magnitudinem : collocavit autem sub terram latam,
Vbi illi dolores habentes sub terra agentes,
Sedent in extrema plaga, magna in finibus Terra,
Vsq̃ue valde mœrentes, corde magnum luctum habentes.
Sed ipsos Saturnius atque immortales Dii alii
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturni in amore,
Terra consiliis reduxerunt in lucem iterum.*

Αὐτὴ γάρ σφιν ἅπαντα διωκέως κατέλεξε,
 Σιωπείνοισιν νίκην τε καὶ ἀγλαὸν ὄχθον δρέουσαι.

Δηρὸν γὰρ μάραντο, πόνον θυμαλγὴν ἔχοντες,

Τιτῆνες τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐξεγμόντο,

630

Ἀντίον ἀλλήλοισι δαΐ κρείερας ὑσμίνας·

Οἱ μὲν ἀφ' ὑψηλῆς Ὀΐθρ' ὅθι Τιτῶνες ἀγαυοί,

Οἱ δὲ ἄρ' ἀπ' ἐλύμποιο θεοὶ δωτῆρες εἰών,

Οὓς τέκεν ἠΐθερ· Ῥεῖη Κρόνον ἀνιθεῖσα.

Οἷον τότε ἀλλήλοισι μάχην θυμαλγὴν ἔχοντες,

635

Συνεχέως ἐμάχοντο δέκα πλείους ἐνιαυτοί.

Οὐδέ τις ἴσθι' ἔριδ' ἢ χαλεπῆς λύσις, ἢ δὲ τελευτὴ

Οὐδετέροις, ἴσθι' ἢ τέλος τέτατο πολέμοιο.

Ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέχεθεν ἄρματα πάντα,

Νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τάπερ θεοὶ αὐτοὶ ἔδασσι,

640

Πάντων ἐν σήθεσιν αἰέετο θυμὸς ἀγνώωρ.

Ὡς νέκταρ δὲ ἐπάσσυτο καὶ ἀμβροσίην ἐρριπνύων,

Δὴ τότε ποῖς μετέειπε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·

Κέκλυτέ με, Γαίης τε καὶ Οὐρανὸς ἀγλαὰ τέκνα,

Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

645

Ἦδη γὰρ μάλιστα δηρὸν ἐναντίοι ἀλλήλοισι,

Νίκης καὶ κρείεσσιν ὦκα μαρνάμεθ' ἡμάτεα πάντα,

Τιτῶνες τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνον ἐκχρυσόμεθα.

Ἔμεις ἢ μεγίστην τε βίην καὶ χεῖρας αἰάπας

Φαίνετε Τιτῶεσσι ἐναντίοι ἐν δαΐ λυγρῇ,

650

Μνησάμενοι φιλότῃσιν ἐνέεσσι, ὅσα παθόντες

Ἔς φάτο· ἀψ' ἀφίκεσθε δυσσηλέεσσιν ἀπὸ δεσμοῦ,

Ἡμετέρας δαΐ βελάς, ἀπὸ ζόφου κερρόεντι.

Ὡς φάτο· τὸ δὲ ἐξαῦτις ἀμείβετο Κότι' ἀμύμων·

Δαιμόνι, σὺν αἰδάνεσσιν ἐπιδάσκου· ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ

655

Ἰδμεν ὅπῃ ποῖ μὲν περὶ πύδας, ποῖ δὲ ἔστι νόημα,

Ἀλκτῆς

*Ipsa enim eis cuncta prolixè recensuit,
Cum illis victoriamque & splendidam gloriam accepturos.
Diu enim pugnarunt, laborem animum cruciantem habentes.
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno nati sunt,
Contra sese mutuo per validas pugnas:
Hi quidem ab alta Othry, Titanes gloriosi,
Illi vero ab Olympo, Dii datores bonorum,
Quos peperit pulchricoma Rhea Saturno concumbens.
Illi sane tum inter se pugnam animum excruciantem habentes,
Continue pugnabant, decem totos annos.
Neque ullus erat contentionis gravis exitus, neque finis
Neutris: aqualiter autem finis extendebatur belli.
Sed quando jam illis praeuit congruentia omnia,
Nectarque ambrosiamque, quibus Dii ipsi vescuntur,
Omnium in pectoribus accendebatur animus generosus.
Vbi vero nectar comederunt & ambrosiam amabilem,
Iam tum ipsos sic affatus est pater hominumque Deorumque:*

*Audite me, Terraeque & Caeli inclyti liberi,
Vt dicam quae me animus in pectoribus jubet,
Iam enim admodum diu adversi nobis mutuo,
Pro victoria & imperio pugnavimus dies omnes,
Titanesque Dii, & quotquot e Saturno sati sumus.
Vos vero magnamque vim & manus invictas
Ostendite Titanibus contrarii in pugna gravi,
Memores amicitia placida, quibus perpeffis
Ad lucem redieritis molesto a vinculo,
Nostra per consilia, a caligine obscura.*

*Sic dixit. illū vero rursū excepit Cottus irreprehensibilis:
Venerande, non ignota loqueris: sed & nos
Scimus, quod excellas prudentia & intellectu,*

Αἰκτὴρ δὲ ἀθανάτοισιν ἀρῆς γῆρας κρυεροῖο.
 Σῆς δὲ ὑποφραδμοσυνῆσιν ἀπὸ ζόφου ἡερόεντα
 Ἀψορρόν δὲ ἐξαῦτις ἀμειλίκων ἀπὸ δεσμῶν
 Ἡλύθαμν, Κρόνους ἤε ἀναξ, ἀνὰ λεία παθόντες. 660

Τῷ καὶ νιῷ ἀπενεῖ τε νόῳ καὶ ὀπίφρονι βελῇ
 Ῥυσόμεθα κρατὶ ὑμῶν ἐν αἰνῇ δηϊότητι,
 Μαργάμνοι Τιτῆσιν ἀνὰ κρατερὰς ὕσμινας.

Ὡς φάτ· ἐπήνησαν ἧ θεοὶ δωτῆρες εἰάων,
 Μῦθον ἀκέσωντες. πολέμῳ δὲ ἐλιλαίετο θυμὸς 665

Μάλλον ἔτ' ἢ τοπάροιθε μάχῳ δὲ ἀμέγαρον ἐγχεῖν

Πάντες, θήλειά τε καὶ ἄρσενες, ἡμὰ κείνω,

Τιτῶές τε θεοὶ, καὶ ὅσοι Κρόνους ἐξεχρόνιο,

Οὓς τε Ζεὺς ἐρέβουσφιν ὑπὸ χθονὸς ἤκε φόως δε,

Δεινοὶ τε κραίεροί τε, βίῳ ὑπέρροπλον ἔχοντες. 670

Τῶν ἑκατὸν μὲν χεῖρες ἀπ' ὤμων αἴσσοντο

Πᾶσιν ὁμῶς. κεφαλαὶ δ' ἐκάστω πεντήκοντα

Ἐξ ὤμων ἐπέφυκον ὀπί σιβαροῖσι μέλεσσιν.

Οἱ τότε Τιτῶεσσιν κατέστανεν ἐν δαί λυγρῇ,

Πέτραις ἡλιβάτῃσι σιβαρῆς ἐν χερσὶν ἔχοντες. 675

Τιτῶες δὲ ἐτέρωθεν ἐκαρπύωντο φάλαγγας

Προφρονέως, χαιρῶν τε βίης θ' αἶμα ἔργον ἔφαινον

Ἀμφοτέροι. δεινὸν δ' ὡς εἶαχε πόντα ἀπείρων.

Γῇ δ' ἐμὲν ἐσμαράγμην· ἐπέσενε δὲ ἔρκανος οὐρὸς

Σειόμεντο, πεδόθεν δὲ ἐπινάσσειο μακρὸς οὐλυμπτο 680

Ῥίπῃ ὑπ' ἀθανάτων. ἔνοστις δὲ ἵκανε βαρεῖα

Τάρετρον ἡερόεντα, ποδῶν αἰπεία τ' ἰωή

Ἀσπέτῃ ἰωχμοῖο, βολάων τε κρατερῶν.

Ὡς ἄρ' ἐπ' ἀλλήλοισι ἴεσαν βέλεα συνόεντα.

Φωνὴ δὲ ἀμφοτέρων ἵκετ' ἔρκανὸν ἀστερόεντα 685

Κεκλομμένων. οἱ δ' ἐξυῖσαν μεγάλῃ ἀλαλητῷ.

*Depulfore immortalibus damni fuisti horrendi.
Tua vero prudentia ab caligine opaca
Retro iterum acerbis a vinculis
Venimus, Saturni fili rex, qua nollemus, passi.
Ideoque nunc intento animo, & prudenti consilio,
Vindicabimus vestrum imperium in gravi conflictu,
Pugnantes cum Titanibus per acria pralia.*

*Sic dixit. collaudarunt vero Dii datores bonorum,
Sermone audito. bellum vero cupiebat animus
Magis etiam quam antea: pugnam vero arduam ciebant
Omnes, fœminaque & mares, die illo,
Titanesque Dii, & quotquot Saturno prognati sunt,
Quosque Iupiter ex Erebo sub terra misit ad lucem,
Acres robustique, vires immensas habentes.
Horum centum quidem manus ab humeris promanabant
Omnibus simul. capita vero unicuique quinquaginta
Ex humeris enata erant in robustis artubus.
Qui tum Titanibus oppositi sunt in pugna luctuosa,
Rupes magnas validis in manibus gestantes.
Titanes vero ab altera parte confirmabant phalanges
Alacriter, manuumque viriumque simul opus ostentabant
Virique. horrende vero insonuit pontus immensus.
Terra vero valde stridebat: ingemiscebat vero latum cœlum
Quassatum, penitus vero concutiebatur amplus Olympus
Impetu a Deorum. concussio vero venit gravis
Ad Tartarum tenebricosum, & pedum altus fragor,
Immodici tumultus, ictuumque sortium.
Ita sane in sese mutuo jaciebant tela gemebunda.
Vox autem utrorumque pervenit ad cœlum stellatum
Adhortantium. at illi congregiebantur magno cum clamore.*

Neque

Οὐδ' αἶρ' ἐπὶ Ζῴης ἴχεν ἐὼν μῦθος, αἰεὶ νύ τ' ἔγε
 Εἶθαρ μὴ μῦθε παλιῶτο φρένες, ἐκ δέ τε πᾶσαν
 Φαῖνε βίῳ. ἄμυδις δὲ αἶρ' ἀπ' ἔρανος ἡδ' ἀπ' ὀλύμπου
 Ἄσπερίων ἔσειχε σπυγχαδόν· οἱ δ' ἦ κεραυνοὶ 690
 Ἰκτάρ' αἶμα βροντῇ τε καὶ αἰετοπῇ ποτέοντο
 Χειρὸς ἀπὸ σιβαρῆς, ἱερὴν φλόγα δ' εἰλυφώωντες
 Ταρφέες. αἰμφὶ δ' ἦ γαῖα φερέσβιθος ἐσφαράγισεν
 Καιομένη· λαίκε δὲ αἰμφὶ πυρὶ μεγάλ' ἄσπεῖθος ὕλη.
 Ἐξέει δ' ἦ χθονὶν πᾶσα, καὶ ὠκεανοῖο ῥέεθρα, 695
 Πόνιθος τ' αἰετὺν γῆθος. οὐδ' αἶμα φεπε θερμὸς αἰὲτ μὴ
 Τιτῶνας χθονίης· φλόξ δὲ ἥερα δῖαν ἵκανε
 Ἄσπεῖθος. ὅσσε δὲ αἶμερδε καὶ ἰφθίμων περ ἐόντων
 Λύγῃ μαρμαίρυσσα κεραυνὸν τε σεροπῆς τε.
 Καῦμα δ' ἦ θεσπέσιον κάτεχεν χάθος· εἴσατε δὲ αἶντο 700
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδεῖν, ἡδ' ἔασιν ὅσσαν αἰκῶσι,
 Αὐτως ὡς ὅτε γαῖα καὶ ἔρανός τε ἄρ' ὕπερθε
 Πίλνατο. τοῖθ' γάρ κε μέγας θοδῆπ' ὀρώρε,
 Τῆς μὲν ἑριπομύης, δὲ δὲ ὑψόθεν ἐξεριπὸνιθος.
 Τόσθ' ὀδῆπ' ἔχρητο θεῶν ἑλιδὶ ξυνιόντων. 705
 Σὺν δὲ αἶνεμοι ἐνοσὶν τε κόνιν τ' ἐσφαράγισον,
 Βροντῶν τε, Σπεροπλῶν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Κῆλα Διὸς μεγάλοιο. φέρον δὲ ἰαχὴν τ' ἐνοπλῶν τε
 Ἐς μέσον αἰμφοτέρων· ὅτοβ' δὲ ἀπληθὺς ὀρώρε
 Σμερδαλέης ἑλιδ'· κάρη δὲ αἶνεφαίνετο ἔργων. 710
 Ἐκλίνθη δ' ἡ μάχη. πρὶν δὲ αἰκλήλοισι ἐπέχοντες,
 Ἐμμελέως ἐμάχοντο Διὶ κρατερῆς ὕσμινας.
 Οἱ δὲ αἶρ' ἐνὶ πρῶτοις μάχην δαμείαν ἐγειραν,
 Κότιθ' τε, Βερέρεώς τε, Γύγης τ' αἰαίθ' πολέμοιο.
 Οἶρα τριηκοσίας πέτραις σιβαρῶν ἀπὸ χειρῶν 715
 Πέμπον ἐπασσύτερας. καὶ δὲ ἐσπίασαν βελέεσσιν

Neque sane amplius Iupiter cohibebat suum robur, sed ipsius
Statim robore implebatur animus, & omnem
Exeruit vim. simul etiam a cælo atque ab Olympo
Fulgurans incedebat assidue: fulmina autem
Celerrime una cum tonitru & fulgure volabant
Manu a robusta, sacram flammam circumvolventia
Crebra. circum vero terra alma reboabat
Ardens: crepitabat vero undique igne valde magna sylvæ.
Fervebat vero terra tota, & Oceani fluentia,
Pontusque immensus. circumdedit autem calidus vapor
Titanes terrestres: flamma vero ad aërem divinum pervenit
Magna. oculos vero visu privabat quantumvis fortium
Splendor radians fulminisque fulgurisque.
Incendium autem magnū corripuit Erebum: simile autem videbatur
Oculis aspiceret, ac auribus vocem audiret, (ac si quis coram
Eodem modo cum olim & terra & cælum latum superne
Appropinquabat. talis enim maximus strepitus excitabatur,
Hac quidem diruta, illo autem ex alto diruente.
Tantus fragor erat Diū pugna confligentibus.
Simul quoque venti motumque pulveremque cum strepitu ex-
Tonitruque, fulgurque, & ardens fulmen, (citabant.
Tela Iovis magni. ferebant autem fremitum clamoremque
In medium utrorumque: strepitus autem ingens excitabatur
Stupenda pugna: robur autem exerebatur operum.
Inclinata vero est pugna. prius vero sibi mutuo imminentes,
Fortiter pugnabant in forti pralio,
Illi vero inter primos pugnam acrem ciebant;
Cottusque, Briareusque, Gygesque insatiabilis belli.
Hi sane trecentas petras robustis e manibus
Mittebant frequentes: obumbrarunt autem jaculis

Τιτῶας· καὶ οὐ μὲν ὑπὸ χθονὸς δῖρουδείης
 Πέμψαν, καὶ δεσμοῖσιν ἐν δρυαλέοισιν ἔδησαν,
 Νικήσαντες χερσὶν, ὑπερβύμεν περ ἐόντας,
 Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον ἔρηνος ἔς' ἀπὸ γαίης. 720
 Ἴσον γάρ τ' ἀπὸ γῆς ἐς Τάρταρον ἠερέεντα.
 Ἐννέα γ' οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Οὐρανόθεν καλῶν, δεκάτη ἐς γαῖαν ἵκητο·
 Ἐννέα δ' αὖ οὐκῆτας τε καὶ ἡμάτα χαλκεῷ ἄκμων
 Ἐκ γαίης καλῶν, δεκάτη ἐς Τάρταρον ἵκησι. 725
 Τὸν οὖν χαλκεὸν ἔρκετο ἐλήλαται· ἀμφὶ δέ μιν νύξ
 Τεισυχὴ κέχυται οὐκ ἐριλύ· αὐτὰρ ὕπερθεν
 Γῆς ῥίζαι πεφύκασι καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης.
 Ἐνθα θεοὶ Τιτῶες ὑπὸ ζόφῳ ἠερέεντι
 Κεκρύφαται, βελλῆσι Διὸς νεφεληγερέταο, 730
 Χάρῳ ἐν δῖρῳένῃ, πελώρης ἔχρατα γαίης.
 Τοῖς οὐκ ἐξιπὼν ἐστ'· πύλας δ' ἐπέθηκε Ποσειδῶν
 Χαλκείας· τεῖχεσσι οὐκ ἐρίκειται δ' ἀμφοτέρωθεν.
 Ἐνθα Γύγης, Κότις τε, καὶ ὁ Βελαρέως μεγάρυμτος
 Ναίεσιν, φύλακες πρὸς Διὸς αἰγιόχοιο. 735
 Ἐνθα δὲ γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρταῖρος ἠερόεντις,
 Πόνις τ' ἀτρυγέτοιο, καὶ ἔρηνος ἀσερόεντις,
 Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρατ' ἔασιν,
 Ἀργαλέ' ὠρώεντα, τὰ τε συνεχέσι θεοὶ πρὸ
 Χάσματος μέγ'. ὅδε κε πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 740
 Οὐδας ἵκησι, εἰ πρῶτα πυλέων ἐντοσθε γήρῳιτο.
 Ἀλλὰ κεν ἔνθα καὶ ἔνθα φέροι παρὰ θύελλα θυέλλη
 Ἀργαλήν· δεινὸν τε καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι
 Τῶτο τέρας· καὶ νυκτὸς ἐρεμνῆς οἰκία δεινὰ
 Ἔσθην, νεφέλης κεκαλυμμένηα κυανέῃσι. 745
 Τῶν παρὰ τὸ Ἰαπετοῖο πάϊς ἔχει· ἔρηνον δῖρῳ

Ἔσθης,

*Titanas : atque hos quidem sub terram longe patentem
Miserunt, & vinculis molestis alligarunt,
Vincentes manibus, superbos licet existentes,
Tantum infra sub terram, quantum cælum distat a terra.
Par enim spatium a terra in Tartarum caliginosum.
Novem enim noctes ac dies ferrea incus,
Cœlitus delapsa, decimo die ad terram perveniret :
Novem rursus noctes & dies ferrea incus,
Ex terra descendens, decimo die ad Tartarum perveniret.
Quem circa ferreum septum ductū est. circum vero ipsum nox
Triplici ordine fusa est circa collum. sed superne
Terra radices sunt & infructuosi maris.
Illic Dii Titanes sub caligine obscura
Abconditi sunt, consiliis Iovis nubicogi,
Loco in squalido, vasta ultima terra.
His non exitus patet : portas vero imposuit Neptunus
Ferreas : murus etiam circumdatus utrimque.
Illic Gyges, Cottusque, & Briareus magnanimus
Habitant, custodes fidi Iovis Ægiocchi.
Ibidem terra tenebricosa, & Tartari caliginosi,
Pontique infructuosi, & cœli stelligeri,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam ipsi Dii :
Hiatus ingens. nec vero toto integro anno
Solum attingeret, ubi primum portas intra venerit.
Sed sane huc & illuc ferret impetuosæ procellæ
Molestæ : horrendumque etiam immortalibus Diis
Hoc monstrum : & noctis obscuræ domus horrenda
Stans, nubibus oblecta nigris.
Has ante Iapeti filius sustinebat cælum latum,*

Ἔστως, κεφαλῇ τε καὶ ἀκαμάτῃσι χέρεσσιν
 Ἀσπεμέως, ὅθι Νύξ τε καὶ Ἡμέρα ἀμφὶς ἴδουσι
 Ἀπὸ Πηλῆος προσέειπον, ἀμειβόμεναι μέγαν ἔδον
 Χάλκεον. ἢ μὲν ἔσω καταβήσεται, ἢ ᾧ θύραζεν
 750 ἔρχεται, ἔδ' ἐπὶ ἀμφοτέρωθεν δόμοιο ἐντὸς ἔεργ'·
 Ἀλλ' αἰεὶ ἐτέρη γε δόμων ἐκποδεν ἔδου,
 Γαῖαν ὀπίσσεφεται· ἢ δ' αὖ δόμῳ ἐντὸς ἔδου,
 Μίμνῃ τῆς αὐτῆς ὥρῃ οὐδ', ἔς' ἂν ἵκηται.
 Ἡ μὲν ὀπίσθεν ἰοίσι φαεινὰ πολυδερκὲς ἔχουσα·
 755 Ἡ δ' ὕπνον μὲν χερσὶ, κασίγνητον Θανάτοιο,
 Νύξ ὅλοή, νεφέλῃ κεκαλυμμένη ἠεροειδέϊ.
 Ἔνθα δ' Ἄνυκτος παῖδες ἐρεμνῆς οἰκί' ἔχουσιν,
 ὕπνον καὶ Θάνατον, δεινοὶ θεοὶ· ἔδ' ἐπὶ αὐτῶν
 760 Ἡέλιος φαέθων ὀπίσσεφεται ἀκτίνεσσιν,
 Οὐρανὸν εἰσπυλὼν, ἔδ' ἔρσανόθεν καταβαίνων.
 Τῶν ἑτέρων μὲν γὰρ τε καὶ ἄρ' ἀνὰ νῶτα θαλάσσης
 Ἡσύχιος ἀντρέφεται καὶ μέλιχος ἀνθρώποισι.
 Τῷ δ' σιδηρῇ μὲν κραδίῃ, χάλκεον δ' οἱ ἦτορ
 765 Νηλεὺς ἐν στήθεσσι· ἔχ' δ' ὅν περ ὦτα λάβησιν
 Ἀνθρώπων· ἐχθρὸς δ' καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ἔνθα θεῶν χθονὶς πρῶτον δόμοι ἠχήμεναι
 Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης
 770 ἔσσι· δεινὸς δ' κύων προπάροιθε φυλάσσει,
 Νηλεΐης· τέχνῳ δ' ἀκλῶν ἔχ'· ἐς μὲν ἰόντας
 Σαῖν' ὁμῶς ἔρῃ τε καὶ ἔασιν ἀμφοτέροισιν·
 Ἐξελθεῖν δ' οὐκ αὖτις ἔα· πάλιν, ἀλλὰ δοκῶν
 Ἐοιδὸν ὄνκε λάβησι πυλέων ἐκποδεν ἰόντας
 775 Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδεω καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης.
 Ἔνθα δ' ἐναετὰς συγερῇ θεὸς ἀθανάτοισι,
 Διὸς Στύξ, θυγάτηρ ἀφ' ὁρῶν ὠκεανοῖο

*Stans, capiteque & indefessis manibus
Firmiter, ubi Noxque & Dies prope euntes
Sese mutuo compellabant, alternis subeuntes magnum limen
Ferreum. hac quidem intrat, illa vero foras
Egreditur, neque unquam utrasque domus intus cohibet :
Sed semper altera saltem extra domum existens,
Terram super movetur : altera rursus in domo existens,
Expectat sui tempus itineris, donec veniat.
Hac quidem terrestribus multa cernens lumen habens,
Illa vero Somnum in manibus, fratrem Mortis,
Nox noxia, nube tecta atra.
Ibi autem Noctis obscura filii domus habent,
Somnus & Mors, graves Di : neque unquam eos
Sol lucidus intuetur radiis,
Cælum scandens, nec cœlitus descendens.
Horum alter quidem terramque & lata dorsa maris
Quietus percurrit & placidus hominibus.
Alterius vero ferreum quidem cor, areum vero ei pectus
Crudele in praeordiis : tenet autem quem primum arripuerit
Hominum : hostis vero etiam immortalibus Diis.
Illic Dei inferi in anteriore parte ades resonantes,
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina
Stant. Horrendus autem canis pro foribus custodit,
Sævus. artem autem malam habet. introeuntes quidem
Adulatur pariter caudaque & auribus ambabus :
Exire vero non iterum permittit denuo, sed observans
Devorat, quemcunque prenderit extra portas euntem
Fortisque Plutonis & terribilis Proserpina.
Ibidem habitat abominanda Dea immortalibus,
Horrenda Styx, filia reciprocantis Oceani,*

Πρεσβυτάτη, νόσφιν ἧ θεῶν κλυτὰ δώματα ναίει
Μακρῇσι πέτρῃσι κατηρεφέ. ἀμφὶ ἧ πάντι
Κίοσιν ἀργυρέοισι πρὸς ἔρκυνόν ἐσθλὴ κίαι.

Παῦρα ἧ θαύμαντο θυγάτηρ πόδας ὠκέα Ἴρις 780

Λιγελίης πωλείτω ἐπ' ὠρέα νῶτα θαλάσσης,
Ὅππότε Ἴρις καὶ νεῖκετο ἐν ἀθανάτοισιν ὄρητι.

Καί ῥ' ὅστις ψεύδεται ὀλύμπια δώματ' ἐχόντων,
Ζεὺς δέ τε Ἴριν ἐπεμψε θεῶν μέγαν ὄρκον ἐνεῖκαι

Τηλόθεν ἐν χερσέῃ περχόω πολυώνυμον ὕδωρ 785

Ψυχρόν, ὃ, τ' ἐκ πέτρης κατὰλείβεται ἡλιβάτοιο

Υψηλῆς· πολλὸν ἧ ὑπὸ χθονὸς ὠρυοδείης

Ἐξ ἱερῶ ποταμοῖο ῥέει Διὶ νύκτα μέλαιναν

Ὡκεανοῖο κέρως. δεκάτη δὲ ἔπι μοῖρα δέδασται.

Ἐννέα μὲν πρὶν γλῶ τε καὶ ὠρέα νῶτα θαλάσσης 790

Δίνῃς ἀργυρῆς εἰλιγμύκετο εἰς ἅλα πίπις,

Ἡ ἧ μί' ἐκ πέτρης περρέει, μέγα πῆμα θεοῖσιν.

Ὅσκειν τ' ἔπι ὄρκον ἀποκρίψας ἐπομόσῃ

Ἀθανάτων, οἳ ἔχουσι κάρη νιφόεντα Ὀλύμπου,

Κεῖται νηῦτμ' ἐτελεσμύρον εἰς ἐνιαυτόν· 795

Οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρ' ἐρχεται ἄσπον

Βρώσι, ἀλλὰ τε κεῖται ἀνάπνους καὶ ἀναυδ'.

Στρωτοῖς ἐν λεχέεσσι, κακὸν δὲ ἔπι κῶμα καλύπτει.

Αὐτὰρ ἐπὶ νῆσον τελέσῃ μέγαν εἰς ἐνιαυτόν,

Ἄλλα δὲ ἐξ ἄλλων δέχεται χαλεπώτατα ἄθλα. 800

Ἐννέα εἰς ἧ θεῶν ἀπομείρεται αἶν ἐόντων,

Οὐδέ ποτ' ἐς βυλὴν ἔπι μίσγεται, ἔδ' ἔπι δαῖτας,

Ἐννέα πάντ' ἔπει· δεκάτῃ δὲ ἔπι μίσγεται αὖτις

Εἰρέας ἀθανάτων, οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι.

Τοῖον ἄρ' ὄρκον ἔθεντο θεοὶ Στυγὸς ἄφθιτον ὕδωρ, 805

Ὡγύγιον, τὸ δὲ ἴησι κατὰ σφύρας Διὶ χώρας.

Εἰς

Maxima natu. seorsum vero a Diis inclytas ades incolit
Ingenibus saxis superne tectas : circum vero quaque
Columnis argenteis ad cœlum firmata sunt.
Raro vero Thaumantis filia pedibus velox Iris,
Nuncius causa versatur super lata dorsa maris,
Quando lis & contentio inter Deos exorta fuerit.
Et sane quisquis mentiatur cœlestes domos tenentium,
Iupiter tñ Irim mittere solet Deorū magnū iusjurandū ut seras
E longinquo in aureo vase aquario celeberrimam aquam
Frigidam, quæ e petra destillat alta
Excelsa. multum vero subius terram spatiosam
E sacro flumine fluit per noctem nigram,
Oceanus cornu. decima vero pars attributa est.
Novem quidem circa terramque & lata dorsa maris
Vorticibus argenteis intortus in mare cadit,
Vna vero ex petra profluit, magnum damnum Diis.
Quisquis perjurium libans peieraverit
Immortalium, qui tenent verticem nivosi Olympi,
Iacet spiritus expers integrum per annum :
Neque ambrosia & nectaris fruitur
Cibo, sed jacet non respirans, & mutus,
Stratus in lectis, malus autem veterinus obtegit.
Sed postquam morbo defunctus est magnum per annum,
Alia ex alia excipit molestissima erumna.
Novennio autem a Diis separatur æternis,
Neq; unquā ad consiliū ineundū cū iis versatur, neq; ad epulas,
Novem totis annis : decimo tandem versatur iterum
In cœtibus immortalium, qui cœlestes domos incolunt.
Tale itaq; iusjurandū constituerunt Dii Stygis perennē aquam,
Antiquam istam, quæ tranat valde asperum locum.

Εὐθα ἧ γῆς δνοφερῆς, καὶ Ταρτάρῳ ἡερόενι Θ,
Πόνι' αἰετὺ γέτοιο καὶ ἔρκεν' αἰερόενι Θ,

Ἐξείης πάντων πηγαὶ καὶ πείρετ' ἔασιν,
Ἀργαλέ', ὀρώεντα, τὰ τε συγέσσι θεοί περ.

810

Εὐθα δὲ μαρμαίρεαί τε πύλαι, καὶ χάλκε' ἔδ' αἰ
Ἀσεμφής, ῥίζησι διλωκέεσσιν ὀρηρῶς,
Αὐτοφυής. πρὸθεν ἧ, θεῶν ἐκ' οὐθεν ἀπάντων,
Τιτῶνες ναίεσι, πέρην χάε' ὀφεροῖο.

815

Αὐτὰρ ἐρρισμαρχόιο Διὸς κλειτοὶ Ὀπίκκροι
Δώματα ναιετάουσιν ἐπ' Ὠκεανοῖο θεμέθλοισι,
Κότῃ Θ τ' ἡδὲ Γύγης. Βελαρέων γε μὲν ἦν ἑόντα,
Γαμβρόν ἑόν ποιήτε βαρύκλυπ' ἔννοσίγαι Θ.
Δῶκε ἧ Κυμοπόλειαν ὀπῆειν, θυγατέρει.

820

Αὐτὰρ ἐπεὶ Τιτῶας ἀπ' ἔρκεν' ἐξέλασε Ζεὺς,
Ὀπλότατον τέκε παῖδα Τυφωέα Γαῖα πελώρη,
Ταρτάρῳ ἐν φιλότῃ, καὶ χρυσίῳ Ἀφροδίτῃ.

825

Οὐ χεῖρες μὲν ἔασιν ἐπ' ἰαχὺ ἔργματ' ἔχουσι,
Καὶ πόδες ἀκάματοι κρατερῶς θεῶν. ἐν δὲ οἱ ὤμων
Ἦν ἑκατὸν κεφαλὰ ὄφι Θ, δεινοῖο δ' ἔρκενι Θ,
Γλώσσησι δνοφερῇσι λελειχμότες. ἐν δὲ οἱ ὄσων
Θεσπεσίης κεφαλῇσιν ὑπ' ὀφρύσι πῦρ ἀμάρυσσε.

830

Πασέων δ' ἐν κεφαλέων πῦρ καίετο δερκομήοιο,
Φωναὶ δ' ἐν πάσῃσιν ἔσαν δεινῆς κεφαλῇσι,
Παντοίῳ ὅπ' ἰεῖται ἀθέσφατον. ἄλλοτε μὲν γὰρ
Φθείγοντο, ὥς τε θεοῖσι στανιέμεν. ἄλλοτε δ' αὖτε
Ταύρῳ ἐριβρύχεω μὲν Θ ἀγέτε' ὄσαν ἀγαιρῶ.
Ἄλλοτε δ' αὖτε λένει Θ ἀναιδέα θυμὸν ἔχοντι Θ.
Ἄλλοτε δ' αὖ σκυλάκεσσιν ἐοικότα, θαύματ' ἀκῶσαι.

835

Ἄλλοτε δ' αὖ ῥοίζαχ', ὑπὸ δ' ἤχεεν ἔρεα μακρά.
Καὶ νύ κεν ἔπλετο ἔργον ἀμήχανον ἡμῶν κείνῳ,

Καί

Ibi autem terra caliginosa, & Tartari obscuri,
Pontique infructuosi, & cœli stellati,
Ex ordine omnium fontes & fines sunt,
Molesti, squalidi, quos oderunt etiam Dii ipsi,
Illic splendidaque porta, & areum limen
Immotum, radicibus longis compactum,
Sua sponte natum. ante illud vero extra omnes Deos
Titanes habitant, ultra Chaos caligine obductum.
Ceterum valde tonantis Iovis inclyti auxiliarii
Domus incolunt in Oceani fundamentis
Cottus atque Gyges. Briareum quippe sortem existentem
Generum suum fecit graviter fremens Neptunus,
Dedit autem Cymopoliam, ut ducat in uxorem, filiam suam.
Ast ubi Titanes e Cœlo expulit Iupiter,
Minimum natus peperit filium Typhœum Terra magna,
Tartari in amore, per auream Venerem.
Cujus manus quidem sunt ob robur occupata,
Et pedes indefessi robusti Dei : ex humeris vero ei
Erant centum capita serpentis, horrendi draconis,
Linguis nigris lambentia : præterea ex oculis ei
Admirandis in capitibus sub superciliis ignis micabat :
Omnibus autem ex capitibus ignis flagrabat cernentis.
Voces quoque in omnibus erant horrendis capitibus,
Omnigenum sonitum emittentes ineffabilem. interdum enim
Sonabant, ut Diis intelligere liceret : interdum rursus
Tauri valde mugientis robore indomiti vocem ferocis :
Interdum rursus leonis sævum animum habentis :
Interdum rursus catulis similia, mira auditu :
Interdum vero stridebat, resonabantque montes alii.
Et sane evenisset res inevitabilis die illo,

Καὶ κεν ὄγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνάξεν,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὅξ' ὑ νόη τε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
 Σκληρὸν δ' ἐβρόντησε καὶ ὄβριμον. ἀμφὶ δ' ἡ γαῖα
 Σμερδαλέον κονάβησε, καὶ ἔρχονος δ' ἱρὸς ὑπερθεν, 840
 Πόνι' ὅ τ' ὠκέανθ' τε ῥοαὶ καὶ τάρταρα γαίης.
 Ποσσὶ δ' ὑπ' ἀθανάτοισι μέγας πελεμίζετ' Ὀλυμπ' ὅ
 Ὀρνυμύοιο ἀνακλ' ὅ· ἐπεσενάχζε δ' ἡ γαῖα.
 Καῦμα δ' ὑπ' ἀμφοτέρων κάτεχεν ἰοειδέα πόντον,
 Βροντῆς τε, σεροπῆς τε, πυρὸς ἀπὸ τοῦ πελώρου. 845
 Πρηστήρων ἀνέμων τε, κεραυνῶν τε φλεγέθον' ὅ.
 Ἔζεε δ' ἡ χθονὶ πᾶσα, καὶ ἔρχονος, ἡ δὲ θαλάσσης
 ὅυε δ' ἄρ' ἀμφ' αἰκταῖς, πρὶν τ' ἀμφὶ τε κύματ' ἀμακροῖ
 Ῥίπῃ ὑπ' ἀθανάτων· ἔνοσις δ' ἄσβεστος ὁρώρη.
 Τρέας' Ἀΐδης δ' ἐνέροισι κατὰ φθιμύοισιν ἀνάσων, 850
 Τιτῶν δ' ὑποτάκταί τοι, Κρόνον ἀμφὶς ἑόντες,
 Ἀσβέστος κελεύδοιο καὶ αἰνῆς δηϊότητ' ὅ.
 Ζεὺς δ' ἐπεὶ οὐκ ἔρθευεν ἐὼν μύθ' ὅ, εἶλετο δ' ὅπλα,
 Βροντῶν τε σεροπῶν τε, καὶ αἰθαλόεντα κεραυνόν,
 Πλήξεν ἀπ' ἐλύμποιο ἐπέλμυ' ὅ. ἀμφὶ δ' ἡ πᾶσας 855
 Ἔπρεσε θεσπεσίας κεφαλὰς δεινοῦ πελώρου.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ μιν δάμασε πῶλη γῆσιν ἱμάσας,
 Ἦειπε γυναιεῖς, σενάχζε δ' ἡ γαῖα πελώρη.
 Φλόξ δ' ἡ κεραυνωθέν' ὅ ἀπέσσυτο τοῦ ἀνακλ' ὅ,
 Οὔρεσ' ἐν βήσῃσιν αἰδνῆς παιπαλοέσσης 860
 Πληγῶν τ' ὅ. πολλὴ δ' ἡ πελώρη καίετο γαῖα
 Ἀτμῇ θεσπεσίῃ, καὶ ἐτήκετο κασιπτερ' ὅ ὥς,
 Τέχνη ὑπ' αἰζηῶν ὑπὸ τ' οὐρανῶν χαάνοιο
 Θαλφθεῖς, ἡ δὲ σίδηρ' ὅ, ὅπερ κρατερώτατός ἐστιν,
 Οὔρεσ' ἐν βήσῃσι δαμαζόμεν' ὅ πυρὶ κηλέω, 865
 Τήκεται ἐν χθονὶ δῖῃ, ὑφ' Ἡφαίστου παλάμῃσιν.

Atque ipse mortalibus & immortalibus imperasset,
 Nisi statim intellexisset pater hominumque Deorumque.
 Graviter autem intonuit atque fortiter. circum vero terra
 Horrende edidit fragorem, & cœlum latum superne,
 Pontusque & Oceani fluxus, & infima loca terra.
 Pedibus vero sub immortalibus magnus contremuit Olympus
 Insurgente rege: ingemiscebat autem tellus.
 Ardor autem ab utrisque occupabat nigrum pontum
 Tonitruque, & fulguris igne ab isto immani,
 Igneorumque turbinum, & fulminis ardentis.
 Fervebat autem terra omnis, & cœlum, atque mare.
 Furebant autem circum litora undique fluctus magni
 Impetua Deorum: concussio autem sedatu difficilis oriebatur.
 Expavit autem Pluto inferis mortuis imperans,
 Titanesque sub tartarum detrusi, circa Saturnum existentes,
 Ob inextinguibilem fremitum, & gravem conflictum.
 Iupiter vero postquam incitavit suum robur, sumpsitque arma,
 Tonitruque fulgurque, & coruscans fulmen,
 Percussit ab Olympo insiliens. circum vero omnia
 Combussit ingentia capita savi portenti.
 Ceterum ubi ipsum vicit ictibus percutiens,
 Cecidit mutilatus, ingemiscebat autem terra vasta.
 Flamma autem fulmine icto prosliebat a rege,
 Montis in saltibus opacis asperis
 Percusso. multa autem ac vasta ardebat terra
 Vapore ingenti, & liquecebat stanni instar,
 Quod arte juvenum & in magnum foramen habente catino
 Calefactum, vel ut ferrum, quod solidissimum est,
 Montis in cavitatibus victum igne urente,
 Liquefcit in terra divina sub Vulcani manibus.

Ὡς ἄρα τήκετο γαῖα σέλα πυρὸς αἰθομένοιο.

Ῥίψε δέ μιν θυμῷ ἀκάχων ἐς Τάρταρον ἄρυμν.

Ἐκ δ' ὅ Τυφώεσσι ἔσ' ἀνέμων μῆν' ὅ υἱερὸν αἰένων,

Νόσφι Νότῃ, Βορέω τε, καὶ δρυγέσσω Ζεφύροιο.

870

Οἷ γε μὴδ' ἐκ θεόφιν χυεῖν, θνητοῖς μέγ' ὄνειαρ.

Αἱ δ' ἄλλαι μαψαῦραι ὅπι πνεῖσσι θάλασσαν,

Αἱ δὴ τοι πίπυσσας ἐς ἡεροειδέα πόντον,

Πῆμα μέγα θνητοῖσι, κακὴν θύσιν αἴελλῃ.

Ἄλλοι δ' ἄλλαι αἴεσι, Δρασκιδναῖσιν τε νῆας,

875

Ναύτας τε φθείρῃσι. κακῶ δ' ἔ γίνεται ἀλκή,

Ἄνδράσιν οἱ κείνοισι στυγαντῶσιν καὶ πόντον.

Αἱ δ' αὖ καὶ καὶ γαῖαν ἀπείριον ἀνθεμόεσσαν

Ἔργ' ἐργατὰ φθείρῃσι χαμαιγυρέων ἀνθρώπων,

Πιμπλῶσσι κόνιός τε καὶ δρυγέσσω κροσσῶν.

880

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥα πόνον μάκαρες θεοὶ ἐξετέλεσαν,

Τιτνώεσσι δ' ἡ πρῶτων κείναντο βίηφι,

Δὴ ῥα τότε ὥττινον βασιλεύμεν ἡδὲ ἀνάσσειν,

Γαίης φραδομοσύνησιν, ὀλύμπιον δρυόπα Ζηνὶ,

Ἀθανάτων. ὃ δ' ὅ τοισιν εὖ διεδάσατο πρῶτος.

885

Ζεὺς δ' ὅ θεῶν βασιλεὺς πρῶτῳ ἄλοχον θέτο Μῆτιν,

Πλείστα θεῶν εἰδῆαν ἰδὲ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἠμελλε θεῶν γλαυκῶπιν Ἀθήνην

Τέξεσθαι, τότε ἔπειτα δόλῳ φρένας ἐξαπατήσας

Αἰμυλίῳσι λόγοισιν ἐλὼ ἐγκάτθετο νηδυνὶ

890

Γαίης φραδομοσύνησι, καὶ Οὐρανῶ ἀστερόεντι.

Τῶς γάρ οἱ ἐφροσάτῃ, ἵνα μὴ βασιληίδα πρὶν

Ἄλλῳ ἔχη, Διὸς ἀντι, θεῶν αἰεττογυρετάων.

Ἐκ γάρ τ' εἴμαρτο φειφρονα τέκνα γυρόεσσι.

Πρῶτῳ γὰρ κέρει γλαυκῶπιδα Τριτογυρεῖαν,

895

Ἴσσην ἔχουσαν παλῆν μῆν' ὅ καὶ ὅπι φρονα βυλῆν.

Αὐτὰρ

Sic sane liquecebat terra fulgore ignis ardentis.

Abiecit autem ipsum animo mœstus in Tartarum vastum.

*Ex Typhoëo autem est ventorum vis humide flantium,
Excepto Noto, Boreaue, & celeri Zephyro.*

Qui sane ex Diis sunt nati, hominibus magna utilitas.

Ast alii sine usu venti inspirant mare,

Qui utique incidentes in obscurum pontum,

Clades magna hominibus gravi sæviunt turbine,

Alibi autem alii flant, dissipantque naves,

Nautasque perdunt. mali autem non est remedium

Viris qui illis occurrerint in ponto.

Iidem rursus per terram immensam floribus ornatam

Opera jucunda corrumpunt humo prognatorum hominum,

Replentes pulvereque & molesto palcarum strepitu.

Sed postquam sane laborem Dii beati perfecerunt.

Cum Titanibus autem pro honore pugnarunt vi,

Iam tum jubebant regnare atque imperare,

Ex Terra consilio Olympium late cernentem Iovem

Immortalibus. Hic vero inter illos rite distribuit munia.

Iupiter autem Deorum rex primam uxorem duxit Metin,

Plurimum ex Diis edoctam, & mortalibus hominibus.

Sed cum jam esset Deam cæsis oculis Minervam

Paritura, tum demum dolis animo decepto

Blandis sermonibus in suam condidit alvum,

Telluris consiliis, & Cœli stellati.

Sic enim ei consuluerunt, ne regium honorem

Alius haberet Iovis loco Deorum sempiternorum.

Ex hac enim in satis erat prudentes liberos nasci.

Primam quidem virginem cæsis oculis apud Tritonē genitam,

Par habentem patri robur, & prudens consilium:

Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄρ' αἰ παῖδα θεῶν βασιλῆα καὶ ἀνδρῶν
 Ἡμέλειν πέξεοις, ὑπέρβιον ἥ περ ἔχοντα·
 Ἀλλ' ἄρ' αἰ μιν Ζεὺς πρόθεν ἐλὼ ἐκάτθετο νηδυνί,
 ὧς δὴ οἱ φροῖσταιτο θεὰ ἀγαθὸν τε κακόν τε. 900
 Δώτερον ἠγάγετο λιπαρὴν Θέμιν, ἣ τέκεν Ωρεας,
 Εὐνομίην τε, Δίκην τε, καὶ Εἰρήνην τε θαλῆαν·
 Αἵ τ' ἔργ' ὠραῖοι κατὰ θνητοῖσι βροτοῖσι·
 Μοίρας θ', ἥς πλείη πρὶν πόρε μητιέτα Ζεὺς,
 Κλωθὰ τε, Λάχεσιν τε, καὶ Ἀΐεσπον· αἵ τε διδάσκει 905
 Θνητοῖς ἀνθρώποισιν ἔχειν ἀγαθὸν τε κακόν τε.
 Τρεῖς δέ οἱ Εὐρυνόμῃ Χάριτας τέκε καλλιπαρήγας,
 Ωκεανὸς κῆρη, πολυήρατον εἶδ' ἔχουσα,
 Ἀγλαΐην καὶ Εὐφροσύνην, Θαλίην τ' ἐρατεινὴν·
 Τῶν καὶ ἀπὸ βλεφάρων ἔρ' εἶβeto δερκομυαῖων 910
 Λυσιμελής· καλὸν γὰρ ὥσ' ὄφρυσι δερκιδόωνται.
 Αὐτὰρ ὁ Δήμητ' πολυφόρβης ἐς λέχ' ἦλθεν,
 Ἡ τέκε Περσεφόνειν Λακώλενον, ἣν Ἀΐδωνός
 Ἡρπασεν ἥς ὤρεα μητρός, ἔδωκε γὰρ μητιέτα Ζεὺς·
 Μνημοσύνης δ' ἐξαὐτὺς ἐφροῖσταιτο καλλιθέμοιο, 915
 Ἐξ ἥς αἱ Μῆσαι χρυσάμπυκες ἐξεγρόντο·
 Ἐννέα, τῇσιν ἄδον θαλίαι, καὶ τέρψις αἰοιδῆς.
 Λητώ δ' Ἀπόλλωνα, καὶ Ἀρτέμιν ἰοχέαιραν,
 Ἰμερόεντα γόνον παῖδων ἑρμινύωνων,
 Γείνατ' ἄρ', αἰγλόχοιο Διὸς φιλότῃ μιγείσα. 920
 Λοιοδοτώπῃ δ' Ἡρῇ θαλερὴν ποιήσατ' ἀγκοῖην.
 Ἡ δ' Ἡβήν, καὶ Ἀΐαν, καὶ Εἰλείθυαν ἔπικλε,
 Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ θεῶν βασιλῆϊ καὶ ἀνδρῶν.
 Αὐτὸς δ' ἐκ κεφαλῆς γλαυκώπιδά Τειτοχρύειαν,
 Δεινὴν, ἐρεκύδοιμον, ἀγέεργον, ἀτρυτώνην, 925
 Πότνιαν ἣ κέλαδοί τε ἄδον, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Caterum deinde sane filium Deorum regem & virorum
Erat paritura, magnum animum habentem :
Sed illam sane Iupiter ante in suum condidit ventrem,
Ut nempe ei indicaret Dea bonumque malumque.
Postea duxit splendidam Themis, qua peperit Horas,
Eunomiamque, Dicenque, & Irenen florentem :
Qua opera matura faciunt mortalibus hominibus :
Parcasque, quibus maximum honorem dedit prudens Iupiter,
Clothoque, Lachesinque, & Atropon : qua dant
Mortalibus hominibus habere bonumque malumque.
Tres vero ei Eurynome Gratias peperit pulchras genas habentes,
Oceani filia, peroptabilem formam habens,
Aglaiam & Euphrosynen, Thaliāque amabilem :
Quarum e palpebris amor destillat contuentium
Solvens membra : iucundum vero sub superciliis aspiciunt.
Porro hic Cereris multa nutrientis ad lectum venit,
Qua peperit Proserpinam formosam, quam Pluto
Rapuit sua a matre, dedit autem sapiens Iupiter.
Mnemosynen vero deinceps amavit pulchricomam,
Ex qua Musa aureis reticulis revincta nata sunt
Novem, quibus placent convivia, & oblectatio cantus.
Latona autem Apollinem, & Dianam sagittis gaudentem,
Suavissimos liberos præ omnibus cœlicolis,
Peperit sane, Ægiochi Iovis amoris mixta.
Postremam vero Iunonem floridam duxit uxorem.
Hæc autem Heben, Martem, & Lucinam peperit,
Mixta amore Deorum regi & hominum.
Ipse vero ex capite, cæcis oculis pradiam Tritogeniam,
Acrem, tumultum excitantem, ducem exercitus, indomitam,
Venerandam: cui clamoresque placuerunt, bellaque pugnaque.

Ἡρῇ δ' Ἡφαιστον κλυτὸν ἐν φιλότῃ μιγῆσαι
 Γείνατο, (καὶ ζαμύησε, καὶ ἤειπεν ὧ παῖδ' αἰετὶ)
 Ἐκ πάντων τέχνησι κεκασμῶν ἐργαζιώνων.
 Ἐκ δ' Ἀμφιλείτης καὶ ἐρικλύπῃς Ἐννοσιγαίης
 Τρίτων Ὀρυκτῆς γένετο μέγας· ὅς τε θαλάσσης
 Πυθμῶ' ἔχων, παῖδ' ἀμφὶ Φίλῃ καὶ παῖδ' Ἀνακῇ
 Ναΐδ' χρυσέα δῶ, δεινὸς θεός. αὐτὰρ Ἀρῇ
 Ρινότορῳ Κυθήρεια φόβον καὶ Δεῖμον ἔτικλεν
 Δεινὸς, οἳ τ' ἀνδρῶν πυκινὰς κλονέεσι φάλαγγας
 Ἐν πολέμῳ κρυόεντι σιῶ Ἀρῇ πολυπόρθῳ,
 Ἀρμονίῳ θ', ἰὼ Κάδμῳ· ὑπέρθυμ' ἔτ' ἀκούειν.
 Ζῆνι δ' ἄρ' Ἀτλαντὶς Μαίῃ τέκε κύδιμον Ἑρμῆν,
 Κήρυκ' ἀθανάτων, ἱερὸν λέχ' εἰσαναβᾶσαι.
 Καδμείῃ δ' ἄρ' οἱ Σεμέλῃ τέκε Φαίδιμον υἱὸν
 Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ Διώνυσον πολυμηθέα,
 Ἀθάνατον θνητῇ· νυῦ δ' ἀμφοτέροι θεοὶ εἰσιν.
 Ἀλκιδιώῃ δ' ἄρ' ἔτικλε βίῳ Ἡρακλεΐῳ,
 Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ Διὸς νεφεληγερέταο.
 Ἀγλαΐῳ δ' Ἡφαιστ' ἀγακλυτὸς ἀμφιγυῖς,
 Ὀπλοτάτῃ Χαρίτων, θαλερῶ ποιήσατ' ἀκούειν.
 Χρυσοτόμῃς δ' Διώνυσ' ξανθίῳ Ἀεαίδνῳ,
 Κέρῳ Μίνω, θαλερῶ ποιήσατ' ἀκούειν.
 Τῶν δέ οἱ ἀθάνατον καὶ ἄγῃρω θῆκε Κρονίων.
 Ἡΐῳ δ' Ἀλκιδιώῃς καλῖσφύρῃ ἄλκιμ' υἱός,
 Ἰς Ἡρακλῆ, τελέσας σπονδέντας αἰέθλης,
 Παιῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἡρῆς χρυσοπέδιλος,
 Αἰδοίῳ θέτ' ἀκούειν ἐν Οὐλύμπῳ νιφόεντι·
 Ὀλβι', ὅς μέγα ἔργον ἐο ἀθανάτοισιν αἰνύσας,
 Ναΐδ' ἀπήμαντ' καὶ ἀγήρα· ἡμᾶτα πάντα
 Ἡελίῳ δ' αἰκάμαντι τέκε κλυτὴν Ὀκεανίην

930

935

940

945

950

955

Iuno autem Vulcanum inclytum, amoris indulgens,
Peperit, (& vires intendit, & contendit cum suo marito)
Prae omnibus artibus ornatum coelicolis.
Ex Amphitrite autem & valde resonante Neptuno
Triton late potens natus est magnus : qui maris
Fundum tenens apud matrem charam & patrem regem
Incolit aureas ades, magnus Deus. sed Marti
Clypeos dissecanti Venus Terrorem & Metum peperit
Graves, quique virorum densas turbant phalanges
In bello horrido, una cum Marte urbes devastante,
Et Harmoniam, quam Cadmus magnanimus duxit uxorem.
Iovi vero Atlantis filia Maia peperit gloriosum Mercurium,
Praeconem Deorum, sacrum lectum conscendens.
Cadmi filia vero ei Semele peperit clarum filium,
Rem cum eo habens, Bacchum hilarem,
Immortalem mortalis : nunc vero ambo Dii sunt.
Alcmene vero peperit sortem Herculem,
Mixta in amore Iovis nubes cogentis.
Aglaiam vero Vulcanus percelebris utroque pede claudicans
Minimam natu e Gratiis floridam duxit uxorem.
Sed aureo crine conspicuus Bacchus flavam Ariadnen,
Filiam Minois, floridam fecit conjugem.
Hanc vero ei immortalem expertemque senii fecit Saturnius.
Heben autem Alcmena pulchros talos habentis fortis filius
Hercules, peractis luctuosus certaminibus,
Filiam Iovis magni & Iunonis aureis calceamentis utentis,
Pudicam duxit uxorem in Olympo niveo :
Felix, qui magno facinore inter Deos confecto
Habitat illaesus & expers senii omnibus diebus.
Soli autem indefesso peperit inclyta Oceanis

Περσηὶς Κίρκην τε, καὶ Αἰήτην βασιλῆα.

Αἰήτης δ' ἦος Φαεσιμβρότε' Ἡελίοιο,

Κέρην Ωκεανοῖο πελήεν' ὅ' ποταμοῖο

Γῆμε θεῶν βελησιν Ἰδῆαν καλλιπάρηον.

960

Ἡ δέ οἱ Μήδειαν εὖσφυρον ἐν Φιλότῃ

Γείναθ' ὑπερδμηθεῖσα Διὶ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.

Τῆς μὲν νῦν χαίρετ', ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,

Νῆσοί τ', ἡπειροί τε, καὶ ἀλμυρὸς ἔνδοθι πόντος.

Νῦν ὅ γε θεῶν φύλον αἰεῖσθε ἡδυέπειαι

965

Μῆσαι Ὀλυμπιάδες, κῆραι Διὸς Αἰγίοχοιο,

Ὅσαι δὲ θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν δίνηθεῖσαι

Ἀθάναται, γείναντο θεοῖς ὀπείκελα τέκνα.

Δημήτηρ μὲν Πλῆτον ἐγείνατο, δῖα θεῶν,

Ἰασίω ἥρωϊ μιγεῖσ' ἐρατῇ Φιλότῃ

970

Νειῶ ἐνὶ τριπόλῳ, Κρήτης ἐν πόνι δήμῳ,

Εὐαλόν' ὅς τις ὀπὶ γλῶττι καὶ δῖρα νῶτα θαλάσσης,

Πᾶσαν τῷ ὅ γε τυχόντι, καὶ ἔκ' ἐς χεῖρας ἵκηται,

Τὸν δ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν τέ οἱ ὥπασεν ὄλβον.

Κάδμω δ' Ἀρμονίῃ, θυγάτηρ χρυσεῖς Ἀφροδίτης,

975

Ἰνὸ καὶ Σεμέλῃ, καὶ Ἀγαυῇ καλλιπάρηον,

Λυτονόῳ δ', ἡ γῆμ' Ἀριστῇ βαθυχαίτης,

Γείνατο καὶ Πολύδωρον εὖσεφάνω ἐνὶ Θήβῃ.

Κέρη δ' Ωκεανῷ Χρυσάορα καρτεροθύμῳ

Μιχθεῖσ' ἐν Φιλότῃ πολυχρῦσα Ἀφροδίτης,

980

Καλλιρόη τέκε παῖδα βροτῶν κάριζον αἰπάντων,

Γηρυονέα, τὸ κτεῖνε βίη Ἡρακλεείῃ, ●

Βοῶν ἕνεκ' εἰλιπόδων ἀμφιρρύτῳ εἰν Ἐρυθείῃ.

Τιθωνῷ δ' Ἡῶς τέκε Μέμνονα χαλκοχρυσῷ,

Αἰθιόπων βασιλῆα, καὶ Ἡμαθίωνα ἀνακτα.

985

Αὐτὰρ τοὶ Κεφάλῳ φυτῆσθε φαίδιμον υἱόν,

Ἰφθι-

Perseis Circenque, & Æetem regem.

Æetes autem filius lucem hominibus dantis Solis

Filiam Oceani perfecti fluvii

Duxit, Deorum ex consiliis, Idyiam pulchris genis pradam.

Hæc autem ei Medeam pulchros talos habentem in amore

Peperit subacta per auream Venerem.

Vos quidem nunc valete cœlestes domos tenentes,

Insulaque, & continentes terra, & salsus intus Pontus.

Nunc autem Dearum genus cantate blandiloqua

Musa Olympiades, filia Iovis Ægiochi,

Quæcunque mortales apud viros cubantes

Immortales pepererunt Diis similem prolem.

Ceres quidem Plutum genuit, præstantissima Dearum,

Iasio heroi mixta jucundo amore

Novali in ter proscisso, Creta in pingui populo,

Bonum: qui vadit super terram, & lata dorsa maris,

Omniem: qui vero obviam fuerit, & cuius ad manus venerit,

Illum locupletem fecit, multamque ei præbuit felicitatem.

Cadmo præterea Harmonia, filia aureæ Veneris,

Ino & Semelen, & Agaven pulchras genas habentem,

Autonoënque, quam duxit Aristæus densa casarie pradam,

Peperit & Polydorum in mania pulchra habentibus Thebis.

Filia vero Oceani Chrysaori magnanimo

Mixta amore aureæ Veneris

Calliroë peperit filium mortalium robustissimum omnium

Geryonem, quem interfecit Hercules,

Boves propter flexipedes circumflua in Erythea.

Tithono vero Aurora peperit Memnona area galea munitum,

Æthiopum regem, & Emathionem regem.

Verum Cephalo peperit inclytum filium,

Fortem

Ἰφθιμον Φαέθοντα, θεοῖς ὀπιείκελον ἄνδρα.

Τόν ῥα νέον, τέρεν ἀνθρώπων ἔχοντ' ἐρικυδέα ἥβης,

Παῖδ' αἵπαλὰ φρονέοντα φιλομμειδῆς Ἀφροδίτη

ᾠρετ' ἀνερειψαμένη, καί μιν ζαθέοις ἐνὶ νηοῖς

990

Νηοπόλον νύχον ποιήσατο, δαίμονα δῖον.

Κέρλῳ δ' Αἰήταο διοτρεφέα βασιλῆα

Αἰσωνίδης, βυλῆσι θεῶν αἰειγχετάων,

Ἦγε παρ' Αἰήτη, τελέσας σονόεντας αἰέθλους,

Τὴς πολλὰς ἐπέτελλε μέγας βασιλῆς ὑπερήνωρ,

995

Τέταρτης Πελίδης, καὶ ἀτάοθαλ', ὄβριμοεργός.

Τὴς τελέσας ἐς Ἰωλὸν ἀφίκετο, πολλὰ μογήσας,

Ὡκείης ὅππῃ νηὸς ἄγων ἐλικώπιδα κέρλῳ,

Αἰσωνίδης, καί μιν θαλερῶ ποιήσατ' ἀκροῖν.

Καί ῥ' ἦγε δμηθεῖσ' ὑπ' Ἰήσωνι ποιμνὶ λαῶν,

1000

Μήδειον τέκε παῖδα, τὴν ἔρεσιν ἔτρεφε Χείρων

Φιλυρείδης· μεγάλην δ' Διὸς νόστος ἐξετελείτο.

Αὐτὰρ Νηρῆα κῆραι αἰλίοιο γέροντος,

Ἦτοι μὲν Φῶγον Ψαμάθῃ τέκε δῖα θεάων,

Αἶακῃ ἐν Φιλότῃ Διὶ χρυσίῳ Ἀφροδίτῃ.

1005

Πηλεῖ δ' ὀδμηθεῖσα θεὰ Θέτις δρυρόπεζα

Γείνατ' Ἀχιλλῆα ῥηξίλωρα, θυμολέοντα.

Δινείαν δ' ἄρ' ἐπκλεν εὐσέφαν' Κυθήρεια,

Ἀλκίση ἡρώϊμιγείσ' ἐρατῇ Φιλότῃ,

Ἰδῆς ἐν κρηυφῇσι πολυπύχῃς ὑλῆεσσης.

1010

Κίρκῃ δ' Ἠελίς θυγάτηρ Ὑπεριονίδαο

Γείνατ' Ὀδυσσῆα ταλασίφρον' ἐν Φιλότῃ

Ἀγέρον, ἡδὲ Λατῖνον ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,

Οἳ δὴ τοι μάλα τῆλε μυχῶν νησῶν ἱεράων,

Πᾶσιν Τυρσηνοῖσιν ἀγακλυτοῖσιν ἄνασον.

1015

Ναυσίθοον δ' Ὀδυσσῆϊ Καλυψῶ δῖα θεάων

Γείνα-

*Fortem Phaëthontem, Diis similem virum,
 Quem sane juvenem tenerum florem habentem gloriosa puber-
 Puerum juvenilia sapientem amans risus Venus (tatis,
 Incitavit, abripiens & ipsum in templis
 Ædituum nocturnum fecit, demonem divinum.
 Filiam vero Aëta a Iove nutriti regis
 AEsonides, voluntate Deorum aternorum
 Abduxit ab Aëta, peractis suspiriosis certaminibus,
 Qua multa imperabat magnus rex superbus,
 Injurius Pelias, & impius sortium facinorum patrator,
 Quibus peractis ad Iolcum rediit multa perpeffus,
 Veloci in nave vehens blandis oculis præditam puellam
 AEsonides, & ipsam floridam fecit uxorem.
 Et sane hæc subacta ab Iasone pastore populorum
 Medeam peperit filium, quem in montibus educabat Chiron
 Phillyrides: magni vero Iovis voluntas perficiebatur.
 Ceterum Nerei filia marini senis,
 Phocum quidem Psamathe peperit, præstantissima Dearum,
 AEaci in amore, per auream Venerem.
 A Peleo autem subacta Dea Thetis argenteos pedes habens,
 Peperit Achillem prosternentem viros, leonis animo præditum.
 AEneam porro peperit pulchre coronata Cytherea
 Anchisa heroï mixta jucundo amore
 Ida in verticibus habentis multa iuga sylvosa.
 Circe vero, Solis filia, filii Hyperionis,
 Peperit Vlyssis ærumnosi in amore
 Agrium, atque Latinum inculpatumque, sortemque.
 Qui sane valde procul in recessu insularum sacrarum
 Omnibus Tyrrhenis valde inclytis imperabant.
 Naufithoum vero Vlyssi Calypso excellentissima Dearum
 L Peperit,*

Γείνατο, Ναυσίνοόν τε, μιγείσ' ἐρατῇ Φιλότῃ.

Αὐτὰ μὲν θνητοῖσι παρ' ἀνδράσιν δὴνθεῖσαι
 Ἀθάναται γείναντο θεοῖς ἑπείκελα τέκνα.

Νῦν ὃ γυναικῶν φύλον αἰείσατε, ἡδυέπειαι

1020

Μῆσσι Οὐλυμπιάδες, κῆραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Τέλος τ' Ἡσιόδου Θεογονίας.

Peperit, Nausinounque, mixta grato amore.

Hæ quidem, mortales apud viros cubantes

Immortales pepererunt Diis pares filios.

Nunc vero sæminarum genus cantate suaviloqua

Musa Olympiades, filia Iovis AÆgiochi.

Finis Theogoniæ Hesiodi.

Η Σ Ι Ο Δ Ο Τ Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α Τ Ι Α.

Η Ε Σ Ι Ο Δ Ι F R A G M E N T A.

Ex Eustathio.

Υφανία δ' ἄρ' ἔπλεε Λίνον πολυήρατον υἱόν,
ὃν δὴ ὅσοι βροτοὶ εἰσιν αἰοῖδ' ἢ κιθαριστὴν
Πάντες μὲν θρῆνυσιν ἐν εἰλαπίνας τε χοροῖς τε
Ἀρχόμενοι δὲ Λίνον καὶ λήθοντες καλέεσσι.

Ex eodem.

Ἀκρον ἐπ' ἀνθεράκων καρπὸν θέν, ἐδὲ κατέκλα.
Ἀλλ' ἐπὶ πυραμίνων αἰθέρων δρομάεσκε πόδεςσι.

Ex eodem.

— ἔνεκα Νύμφῳ.
Εὐρυμέδον· Ἰλίων μίχθη ἐρατῇ φιλότῃ.

Ex eodem.

Εἰ δὴ Ὑρή Βοιωτὴν ἔτρεφε κέρῳ.

Ex eodem.

Καὶ γάρ σφιν κεφαλήφι καὶ κρύος αἶνόν ἔχουσιν
Ἀλφος γὰρ χροῖα πάντα κατέχευεν· ἐν δὲ νυχαῖται
Ἐρρεον ἐκ κεφαλῆων. ψίλωτο δὲ καλὰ κέρῳα.

Ex eodem.

Ὅτε Λιλαίηθεν ποταμὸς καλὶρρεον ὕδωρ.

Ex eodem.

Τηλεμέχῃ δ' ἄρ' ἔπλεε εὐζανος Πολυκρίτης

HBSTODI FRAGMENTA.

Νέστωρ οπλοτάτη κέρη Νηληϊάδαο
Περσέπολιν μιχθείσα Διὶ χρυσῷ Ἀφροδίτῃ.

Ex Strabone.

Καὶ κέρῳ Ἀργείῃ, τῷ Ἑρμείῳ ἀγκυκῆ
Γείαθ, καὶ Θρονίῃ κέρη Βήλοιο ἀνακτοῖς.

Ex eodem.

Υἱεὶς ἐξεγρόντο Λυκαόνῃ ἀντιθέοις,
Ὅν ποτε τίκετ Πελασγός.

Ex eodem.

Ἡ' τοι γὰρ Λοκρὸς Δελείων ἡγήσατο λαῶν,
Τὴν ῥα ποτὶ Κρονίδης Ζεὺς ἀφδιῆ μῆδεα εἰδώς
Δελίῃς ἐκ γαίης Ἀλίας πόρε Δουκαλίωνι.

Ex eodem.

Ὡκεί δ' Ὀλυνίῳ πίτῃ πῆμαθ' ὄχθαις
Εὐρεῖ Πείροιο.

Ex eodem.

Ἐξ ὧν ἔρμαι νύμφαι θεαὶ ἐξεγρόντο,
Καὶ γὰρ ἐπιδανῶν Σατύρων ἀμνηστειῶν,
Κέρη τίς τι θεοὶ, φιλοπαύμονες ὀρχηστῆρες.

Ex eodem.

Θαῦμα μ' ἔχῃ καὶ θυμὸν, ὅσας εἰρηνίδες ὀλυμπίας
Οὐτ' ἔχῃ, μικρὸς ὡς εἶναι, εἴποις ἂν ἀειθρόν.

Responsio ex eodem.

Μυεῖοι εἰσὶν ἀειθρόν, ἅπτε μέτρα γε μέδοντι
Εἷς δὲ ἀεισασδύς, τ' ἐπιλθέωρ ὅκ' ἰδυῖαο.
Ὡς φάτο, καὶ σφιν ἀειθρὸς ἐτήτυμ' εἶδετο μέτρα,
Καὶ τό τε δὴ Κάλχανθ' ὕπνῳ θανάτοιο χάλυψε.

Ex eodem.

Ὡς ὦρ' Πανοπίδα Γληκώνατ' ἐρυμνῷ,
Καὶ περὶ Ὀρχομῆς εἰλιγμῶν εἰσι, δράκων ὥς.

Ex eodem.

Γλαυκῶφάγων εἰς αἶαν ἀπλώαις οἰκί' ἔχοντων.

Ex eodem.

Αἰθίοπας Λίγυάς τ', ἔδ' Ἐσχύθας ἱππημολγύς.

Ex eodem.

Δωδώνῳ φηγόντι Πειλασγῶν ἔδρανον ἦεν,

Apud eundem, ἐκ τῶν Ἡοίων.

Ἡ' οἴη διδύμους ἱερὺς ναῖεσσι κελωνὺς
Δωτὶα ἐν πεδίῳ πολυβότρυθ' ἀντ' Ἀμύροιο
Νίψατο φοιδιάδ' ὀλίμνης πόδα παρθέν' ἀδμής.

Ex Pausania.

Υἱὲσσι δὲ Μόλυρον Ἀεῖσθαι φίλον υἱόν
Κλείνας ἐν μεγάροις δ' ἱστῆς ἐνέχ' ἥς ἀλόχοιο,
Οἶκον δ' ἀπεπρολιπὼν φάσγ' Ἀργεῖον ἱπποβότοιο.
Ἰξεν δ' Ὀρχομήδον Μινυήιον· καί μιν ὄγ' Ἡρώς
Δέξατο, καὶ κλειάνων μοῖραν πόρεν, ὡς ἐπεικὺς.

Ex eodem.

Φύλας δ' ἄπεν κέρλω κλειῶν ἰολάε
Λειποφίλῳ· ὃν δ' εἶδ' ὀλυμπιάδεσσιν ὁμοίη.
Ἡ' δὲ οἱ υἱὸν ἐνὶ μεγάροισιν ἔπλεν,
Θηρώτ' Ἀεῖδ' ἱκέλῳ φαέεσσι σελώης.
Θηρὰ δ' Ἀπόλλωνος ἐν ἀγκυῖνῃσι πεισῆσα
Γείνατο Χείρωνος κρατερὸν ῥῆμα ἱπποδάμοιο.

Ex Scholiaste Apollonii.

Δάδεια γὰρ Νηληῖος ἀμύμονος υἱὸς ἦν,
Νέτωρ τε Χρόμιος τε, Περικλύμενός τ' ἀγέρωχος
Ὀλβιος, ὃς πόρε δῶρα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Παυλίῳ· ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐν ὀρεῖθ' ἔσκεν
Αἰετός. ἄλλοτε δ' αὖτε πλέσκετο θάλασσα ἰδέσθαι
Μύρμηκος· ἄλλοτε δ' αὖτε μελισσίων ἀγλαὰ φύλα,
Ἄλλοτε δεινὸς ὄφεις καὶ ἀμείλιχες. εἶχε δὲ δῶρα
Παυλίῳ· ὅσ' ὀνομαστὰ, τὰ μιν καὶ ἔπειτα δόλωσε
Βελήϊος Ἀθλῶναις.

Ex

Ex eodem.

Θιστάμυρος ἡσιὼ Κλισαδαίμυς κυδαλίμυιο.

Ex eodem.

Εὐθ' οἶγ' Ὀχιάδω * Αἰνήϊα ὑψιμίδων.

Ex eodem.

Αὐτὸς δ' ἐν πλήσμεσι διπιτίας ποταμῷο.

Ex Scho'iasse Pindari & Lycophronis.

ἐν τῇ ἡρώϊκῃ ἡρωαλογίᾳ.

Ἐλλωες δ' ἐχρόοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες,
 Χῳρός τε Ξῳτός τε καὶ Αἴολος ἱπποχάρμης.
 Αἰολίδαί τε ἡχρόοντο θεμιστοπόλοι βασιλῆες
 Κρηθούς ἡδ' Α'θάμης καὶ Σίσυφος αἰολομήτης,
 Σαλμωνούς ἀδελφός, καὶ ὑπέρθυμος παῖρ κηρί.

Ex eodem Scholiasse Pindari.

Τῇ μὲν ἄρ' ἄγγελος ἦλθε κῆρυξ ἱερῆς ὑπὸ δαιτὸς
 Πυθὶ ἐς ἡγαθέλω, καὶ ἔφρασεν ἔργ' αἰδήλα
 Φοῖβῳ ἀκροσκήμῃ, ὅτε Ἰχὺς γῆμι Κόρωνιν
 Εἰλαπίδης Φλεγύῳ Διογνήτοιο θυγάτηρ.

Ex eodem.

Τῷ δ' Α'μαρυγκείδης ἱππότερατος ὄζος Ἀ'ρνος
 Φυκτίας ἀγλαὸς υἱὸς Ε'πειῶν ὄρχαμος ἀνδρῶν.

Ex eodem.

Ἡ'δε δέ οἱ καὶ θυμὸν ἀείσῃ φαίνεται βυλῇ,
 Αὐτὸν μὲν χείρ. κρύψαι δ' ἀδόκητον * μάχαιραντα,
 Καλὴν, ὡς οἱ ἔτ' ὄξε παρικλυτὸς ἀμφιγυῖς.
 Ὡς τὴν μάσδ' οἱ καὶ Πήλιον αἶπ' ὑ
 Αἰψ' ὑπὸ Κενταύροισιν ὀρεσκώοισι δαμείῃ.

Ex eodem.

Αἴσων, ὃς τίκεθ' υἱὸν Ἰάσωνα ποιμήνα λαῶν,
 Ὁν Χείρων θρέψεν ἐν Πηλῷ ὑλήϊν.

Ex eodem. ἐν ὤπασθ' ἡκαίς.

Εὐνὺ τοι παῖδ' ἔκαστα μεταλλά * ἀειχλύετ' ἡσι.

Ex eodem.

Εὐν Δ' ἄλλω τότε πρῶτ' ἐγὼ καὶ Ὀμηρ' αἰοιδεῖ
Μέλπομεν ἐν νεαροῖς ὕμνοις ῥάψαντες αἰοιδῶ
Φοῖβον Ἀ' πέλανα χρυσόορον, ὃν τέκε Λητώ.

Ex eodem. ἐκ τ' Ἡοίων.

Ἡ' οἷη Φθίη Χαρίτων ἄπο κρήν' ἔχουσα
Πλωεῖ παρ' ὕδωρ καλὴ ναίεσκε Κυρῶν.

Ex eodem. ex iisdem.

Ἡ' οἷη Υ' εἰη πυκινόφρων Μυκιονίκη,
Ἡ' τέκεν Εὐφρημον Γαιήχῳ ἐννοσιγαίῳ,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότῃ πολυχρῦσεν Ἀ' φροδίτης.

Ex eodem.

Ἡ' δ' ὑποκυοσάμεν τέκεν Αἰαχὸν ἱπποχάρμῳ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦτορ πολυηρώτα ἔκετο μέγροι,
Μεῖν' ἰὼν ἤχαλσε πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Ὅσοι ἴσαν μύρμηκες ἐπηρώτα ἐνδοθι νήσῃ,
Τὲς ἀνδρας ποίησε, βαθυζώνες τε γυναικάς,
Οἱ δ' ἡ τοι, πρῶτον ζῴξασ' νέας ἀμφιελίσσας,
Πρῶτοι δ' ἰστὰ θέντο νεῶς κυανοσπάρτοι.

Ex Scholiaste Sophoclis.

Εἴ τις Ε' λλοπή πολυλήϊ' ἢ δ' ὀλεῖται,
Ἀ' φρεῖν μέλοισι καὶ εἰλιπόδοσι βόεσσιν·
Εὐν δ' ἀνδρες ναίεσσι πολυῤῥώμιες, πολυβῆται
Πολλοί, ἀπειρέστοι, φύλα θνητῶν ἀνθρώπων,
Εὐν γὰρ Δαδῶνῃ τις ἐπ' ἐχαλῆν πεπόλισται.
Τῶν δ' Ζῴς ἐφίλησε, καὶ ὃν χρυσήρεον εἶνα
Τίμιον ἀνθρώποις, ναῖον δ' ἐνὶ πυθρνί φηγεῖ.
Εὐν ἐπιχθόνιοι μαγιδύμαζα παῖζα φέρονται.
Ὅς δ' ἡ κεῖθε μολῶν θεὸν ἀμβροτον ἐξερεῖν
Δῶρα φέρων ἔλθῃσι σὺν οἰανοῖς ἀγαθοῖσιν.

Ex eodem.

Ἡ' τίκεθ' Ἐρμιόνη δακρυτῆ Μενελάω,
Ὀπλοτάθρ' δ' ἔτεκεν Νικῆς ἑσθλὸν ὄζον Ἀρηῶ.

Ex eodem.

Ἰκέθ' δ' εἰς Κρείοντα καὶ Ἡνιόχῳ.

Ex Aeschyli Scholiaste.

Ἡ' δ' ὑποκυσαμένη καλλιζωνῶ Στρατονίκη
Εὐρυτον ἐν μεζάροισιν ἐγείνατο φίλτατον υἱόν·
Τῷ δ' ἡεῖς τ' ἐχθρόν τοι Δηίων τι Κλύπός τι,
Τοξόος τ' ἀντίθετος, ἡδ' Ἰφίλ' ὄζον Ἀρηῶ.
Τὴς δ' ἡ μέθ' ὀπλοτάτῳ τίκετο ξανθὴν Ἰόλειαν
Ἀνιόχη κρείσσει παλαιὸν γένος Ἀυβολίδας.

Ex Athenaeo. ἐν τῷ δευτέρῳ Μελαμποδίας.

—— τῷδε Μάρης θοὸς ἄγγελος ἦλθε δι' οἴκου·
Πλήσας δ' ὀργύρεον σκύπφον φέρε, δῶκε δ' ἄνακτι.

Ex eodem.

Καὶ τότε μάντις μὲν δεσμὸν βίβ' αἶνυτο χερσίν,
Ἰφικλ' δ' ἐπὶ νῶτ' ἐπιμαίετο· τῷ δ' ἐπόπιθε
Σκύπφον ἔχων ἐτέρη, ἐτέρη δ' σκῆπτρόν αἰείρας
Ἔστηκεν Φύλακ' , καὶ ἐνὶ δαμόεσσιν ἔειπε.

Apud eundem. ἐκ τῶ Ἡοίων.

Οἷα Διώνυσος δῶκε' αἰνυράσι χάσμα καὶ ἔχθρ' ,
Ὅσιν ἄδῳ πίνε, οἷνον δ' οἱ ἔπλετο μέγας.
Συνὸν δ' πόδας χεῖρας τε δίδ' γλῶσσαν τε νόον τε
Θεσμοῖς ἀφρόεσσι· φιλεῖ δ' ἐμπαλτακὸς ὕπν' .

Ex eodem.

Τὰς δ' βροτοὶ καλίσσι Πηλεΐδας.

Ex eodem.

Εὐρυζύης δ' ἐπὶ κῆρ' Ἀθλῶάων ἱερῶν.

Ex eodem.

— κὴ εἰ σὺνίσκειτο κερπύον.

Ex eodem.

Ἡ δὲ γὰρ εἰς ἐν δαιτὶ κὴ εἰλαπίνῃ πεθαλήν
Τέρπιας μύθοισιν, ἐπὶ δαιτὸς κορίσονται.

Ex Stephano. ἐν κατὰ λόγῳ.

Κτείνει Νηληΐου παλασίφρονος ἡίας ἐσθλῆς
Εὐδοκίαν δωδέκατον ἢ Γερώνιον ἰππότε Νέτωρ
Ξεῖνόν τιν' ἐὼν ἐτύχισε παρ' ἰπποδάμοιο Γερώνος.

Ex eodem.

Νέτωρ οἷον ἄλυξεν ἐν ἀνθεμόνῳ Γερώνῳ.

Apud eundem. ἐν Αἰγίνης δολιχέρῳ.

— ἡ δὲ ἐν Αἰγίνῃ δὴ,
Τὼ περὶ Αἰγίνῃ κίχλησκον θεοὶ αἰὲν ἱόντες,
Τὼ τὸτ' ἐπὶ νηυσὶν Εὐβοίαν βοὸς ὠνόμασε Ζεύς.

Ex Suida.

Ἀλλὰ μὲν γὰρ ἔδωκεν Ὀλύμπιον Αἰακίδῃσι,
Νεὺν δὲ Ἀμφισπύδα, πλεῖστον δὲ περὶ Ἀτρεΐδῃσιν.

Ex Suida & Polybio.

Αἰακίδας πολέμῳ κεχαρηότας ἦν τε δαιτί.

Ex Plutarcho.

— αἱτ' ἄλστα κελαῖνέμενται,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, κὴ πείσαι ποιήεντα.

Ex eodem.

Εἰνέα τοι ζώῃ γλυκὺς λακέρυζα κερώνη
Ἀνδρῶν ἡβώντων, ἔλαφον δὲ τε τετρακῶρον.
Τρεῖς δὲ ἐλάφους ὁ κέρως γηγάσκειται· αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ
Εἰνέει τὰς κέρωκας· δέκα δὲ ἡμεῖς τὰς φοίνικας
Νύμφαι ἐὺπλόκαμοι κῆραι Διὸς Αἰγέροιο.

Ex

FRAGM E N T A.

Ex eodem.

Δεινὸς γάρ μιν ἔτειρεν ἔρως Πανοπηίδῳ Αἰγλης.

Ex Clemente Alexandrino.

Μάντις δ' ὕδεις ἐστὶν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὅστις ἂν εἰδείη Ζῆνός τοδὸν Αἰγίοχιο.

Ex eodem.

Αὐτὸς γὰρ πάντων βασιλεύς κὴ κρείττωνός ἐστι
Ἀθανάτων· σὸι δ' ὕψις ἐρήχεται κρείτῳ ἄλλῳ.

Ex eodem.

Μυσσίῳν, αἷτ' ἄνδρα πολυφρεθύνοντα πθεῖσι,
Θέσκειλον, αὐδήεντα.

Ex eodem.

Ἡδὺ ῖ κὴ τὸ πυθέσθ' ὅσα θνητοῖσιν ἴδειμαν
Ἀθίναθι δειλῶντι κὴ ἐσθλῶν τίκμαρ ἐναργής.

Ex Scholiaste Lycophronis.

Ζεῦ πάτερ εἴ τί μοι * ἦσσι μὲ αἰῶνα βίοιο
Ὀφείλεις δύναι, κὴ αἴσια μῆδεα ἰδμεν
Θνητοῖς ἀνθρώποις. νῦν δ' ὅσα ἐμὲ τυτθὸν ἔπρασ,
Ὅς με μακρόν γε ἔηκας ἔχειν αἰῶνα βίοιο
Ἐπὶ μ' ἔτη ζῶειν * γῆρας μερόπων ἀνθρώπων.

Ex eodem. Ex epithalamio Pelei & Thetidis.

Τεῖς μύησε Αἰακίδῃ, κὴ τίτρεκας ὄλβιε Πηλεῦ.
Ὅς τοῖς δ' ἐν μεγάροις ἱερὸν λήχῃ εἰσυναβαίνεις.

Ex eodem.

Οἴλω μὲ μοῖραν δῖνα μοιρῶν τέρεται ἀνὴρ,
Τὰς δῖνας δ' ἐμπίπλησι γυνὴ τέρεσσι νόημα.

Ex Eustathio.

Ἀτρεκτον, ἧ μάλα δή σε ποιηροτάτῳ κὴ ἄριστον
Ζεὺς ἐτίκνωσε πατὴρ.

HESIODI FRAGMENTA.

Ex eodem.

Ἄργε' ἄνδρον ἰὸν Δαναὸς ποίησιν ἔνυδρον.

Ex Athenagora.

— πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.

Χάσσετ', ἀπ' ἐλύμπη ἃ βαλὼν ψολόειζέ κεραυνῷ.
Ἐκτανε Λητιῖδ' ἰδὼ, φίλον σὺν θυμῷ ὀρίων.

Ex Scholiaste Arati & Hesiodi.

Φαισύλη ἡ δὲ Κορωνίς, εὐσεφάνος τε Κλείεια,
Φαιώθ' ἱμερόεσσα, καὶ Εὐδῶρη παῖς ὑπὶ πλῶ,
Ἄς Ὑάδας καλέουσιν ἐπὶ χθονὶ φύλ' ἀνθρώπων.

Ex Etymologico.

Ὅτ' ἐκ χειρὸς λάβεισιν, αἰδέεσθαι πάντῃ πείθεισιν.

Ex eodem.

Εὐδῶν τ' ἀγγέλον καὶ Σιδῶν' ἀντιμεύουσιν.

Ex Porphyrio in antro Nympharum.

Ὡς κε πόλις ῥέζησι νόμῳ δὲ δρχαῖ' ἄειτ'.

Ex Scholiaste Theocriti.

— ὀλίγον δὲ εἴσται κισσυβία.

Ex Scholiaste Nicandri.

— ἄρ' ἢ παῖς ἐκ πύλου ἐμύρα.

Ex Theone.

Καὶ τε διερχόμεν' ἡπειγόμεν' ἐπὶ δρόκων ὥς.

Ex Scholiaste Sophocli.

Ἰκίε δὲ ἐς Κρείοντα καὶ Ἡϊόχλῳ.

F I N I S.